بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

مَنْ اَحْدَثَ فِيْ اَمْرِنَا هٰذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ

હદીસઃ– બુખારી શરીફ અને મુસ્લીમ શરીફ

— તરજુમો —

આપ ઉપાયે રે મનસુ, જે કો' કરસે કામા;
નાહિ વે સુન્નત કેરડા, નાહિ કિતાબ ઠામા.
મરદુદ કીયે વૅ કામરે, ખાતમને આખા;
બાતલ હેં વૅ કામ રે, હોકમ હે આખા.

(બયાન ૧૯૪૭–૧૨૭)

દીવાને મશાયખ

ઇમાન

ભાગ બીજો

ફસલ અગીયારમી

તકદીરના, કબરના, કુરાને શરીફ અને સુન્નત મુજબ અમલ કરવાના ખુલાસાવાર બયાન

★

છપાવી પ્રગટ કરનાર:
સુલતાન હુસેન બુક સેલર અને પબ્લીશર
ભીંડી બજાર, ટ્રામ જંકશનની સામે, મુંબઇ, ૩.

★

મળવાનું ઠેકાણું:
મોમિન એક્ષલસીયર એસોસીએશન
૬. બીલાસીસ રોડ, કાલી બીલ્ડીંગ, મુંબઇ, ૮

આવૃતિ પહેલી
ઇ. સ. ૧૯૪૫

(કીંમત પાંચ રૂપીયા)

પ્રત ૪૦૦
રમઝાનુલ મુબારક હી. સન ૧૩૬૪

દીવાને મશાયખ

છપાઈ ચુકી છે ★

(૧) મકતુલ નામા ભાગ ૧
(૨) ઇઝાદતનો ભાગ ૧
(૩) ઇમાનનો ભાગ ૧
(૪) ઇમાનનો ભાગ ૨
(૫) ખુલફાએ રાશેદીન
(૬) મેઅરાજ નામા
(૭) મોજિઝાત
(૮) ગઝવાત

આ કિતાબ એક્ષલસીયર પ્રીં. પ્રેસમાં, પ્રીન્ટર હબીબ નસીરૂદ્દીન ચારોલીયાએ છાપી સુલતાન હુસેન બુક સેલર અને પબલીશરે, ભીંડી બજાર, મુંબઇ નં. ૩, થી પ્રગટ કરી.

છપાવવી બાકી છે

(૧) ગિરદીયા
(૨) નુર નામા
(૩) વિસાલ નામા
(૪) ઇઝાદત ભાગ ૨
(૫) મકતુલ નામા ભાગ ૨

بسم الله الرحمن الرحيم

પ્રસ્તાવના

અલહમદો લિલ્લાહે નહમદોહુ વ નસતઇનોહુ વ નસતગફેરોહુ વ નઉઝો બિલ્લાહે મિન શોરૂરે અનફેસેના વ મિન સય્યેઆતે આમાલેના મૈન્યહદેહિલ્લાહો ફલા મુદ્દિલલહુ વ મૈન્ય યુદલિલ ફલા હાદિયા લહુ વઅશહદો અનલાઇલાહા ઇલિલલ્લાહો વ અશહદો અન્ન મોહંમદન અબ્દોહુ વ રસુલોહુ સલલલ્લાહો અલૈહે વઆલા આલેહી વ અસહાબેહી વ અતબાએહી અજમઇન વ બારક વ સલ્લમ તસલીમન કસીરન કસીરા.

હમ્દ અને સલાતના બાદ જણાવવાનું કે આ કિતાબ, "ઇમાનનો બીજો હિસ્સો" હઝરત પીર મશાયખ ચિસ્તી (રહે૦)ના દીવાને મશાયખની તેર ફસલોમાની અગીઆરમી ફસલ છે. ઇમાનનો પહેલો હિસ્સો હિજરી સન ૧૩૪૬મા જનાબ હાજી જમાલુદીન નુરમોહંમદ સાહેબે છપાવીને બહાર પાડયો હતો. તે સાહેબના હાથથીજ લખેલો, "ઇમામનો બીજો હીસ્સો," અલ્લા તઆલાની મહેરબાનીથી અમો છપાવીને પ્રગટ કરીએ છીએ.

ઇમાનના બીજા હિસ્સાની હસ્ત લખેલી ફકત એકજ નકલ હાજી જમાલુદીન સાહેબ પાસે હતી તે હવે અલ્લા તઆલાની મહેરબાનીથી ગામે ગામ અને ઘરે ઘર તેની છપાવેલી નકલો થાશે તે માટે આપણે અલ્લા તઆલાનો શુકર કરવો જોઇએ. દલોલ અને પરિજપરામા અમોએ ઇમાનના બીજા હિસ્સાની છુટક હદીસો અને બયાનોની કિતાબો જોઈ છે પણ જેવી રીતે મજકુર જમાલુદીન ભાઇએ સિલસિલાવાર હદીસો અને બયાનોનો સંગ્રહ કર્યો છે તેવો અમોએ કોઇ ગામમા જોયો નથી. તે માટે તેમને ખુદાએ તઆલા નેક બદલો આપે.

આ કિતાબમા હઝરત પીર મશાયખ (રહે૦)એ મિશકાતુલ મસાબિહ જે કિતાબ અરબીમા છે તેમાથી હદીસો લઇને તેનો તરજુમો લખેલ છે. આમા બયાન ૧૮૨૧થી ૧૮૯૭ સુધી અને ૧૯૦૨થી ૨૦૦૮ સુધી સિલસિલાવાર છે. છેવટમા નવ બયાન નંબર વગર ના છે. ઇબાદતની પહેલી ફસલ જોતાં આ કિતાબમા કુલ બયાન નંબર ૨૦૩૭ સુધી હોવા જોઇએ. જમાલુદીન ભાઇએ ઘણા ઠેકાણે ફરીને બાકીના ખુટતા બયાન એકઠા કરવાની કોશીશ કરી હતી પણ તે બયાન ન મળવાથી આ કિતાબમાં ૨૪ બયાનોની ખોટ છે.

આ કિતાબ ચાર બાબોમાં (મુદ્દાઓ) પર હ. પીર મશાયખ (રહે૦)એ

લખેલ છે. પહેલો બાબ તકદીર પર ઈમાન રાખવા બાબત લખેલ છે. બીજો બાબ કબરનો અઝાબ સાચો હોવા બાબત લખેલ છે. ત્રીજો બાબ કિતાબુલ્લા (કુરાને શરીફ) અને સુન્નતોને મઝબુત પકડી તે મુજબ અમલ કરવા બાબત લખેલ છે. ચોથો બાબ દીનનુ ઈલ્મ શીખવા અને શિખવવાની ફઝીલત (સવાબ) બાબત લખેલ છે.

પહેલો બાબઃ—તકદીર પર ઈમાન લાવવું ફરઝ અને જરૂરી છે. બંદાઓના અમલ નેક અથવા બુરા તેમની પઈદાઇશના પહેલા લૌહે મહફુઝમાં લખેલા છે. બધા કામ અલ્લા તઆલાના હુકમ અને ઇરાદાથી થાય છે. પણ ઈમાન અને બંદગીના કામોથી અલ્લા તઆલા રાજી થાય છે. અને કુફરનાં કામો અને ગુન્હાથી તે નારાઝ થાય છે. તકદીર અલ્લા તઆલાના ભેદોમાથી એક ભેદ છે કે તેના મુકર્રબ ફરિશતાઓ કે પયગમ્બરોને તે બાબત ખબર નથી. તકદીર બાબત ફિકર અને વાદવિવાદ કરવું જાયઝ નથી. પણ એ જરૂરી છે, કે એવો એતેકાદ (ઈમાન) રાખે કે અલ્લા તઆલાએ મખ્લુકને પયદા કરી તેના બે ટોળા કર્યા છે એક જન્નતમાં તેના ફઝલો કરમથી જવા માટે અને બીજો દોઝખમા તેના અદલ અને ઇન્સાફથી જવા માટે કર્યો છે. હઝરત પીર મશાયખ (રહે૦)એ તકદીર બાબત નીચે મુજબ ફરમા વેલ છે.

તકદીર લખીયા પાહેસી, લાહેા સહી ઈમાન રે,
લાહેા સહી ઈમાનઃ
સાચા સહી કર બુઝીયે, ભીતર દલકી શાન રે,
ભીતર દલકી શાન.

બયાન ૧૮૨૧–૧

અલ્લા નબીકુ જાનસી, માંત પર લાહેા ઈમાન રે,
માંત પર લાહેા ઈમાનઃ
તકદીરકુ સહીકર, એ મુમનકી શાન રે,
એ મુમનકી શાન.

બયાન ૧૮૭૫–૫૫

બીજો બાબઃ—કબરનો અઝાબ કુરાને શરીફ અને હદીસ શરીફથી સાબિત છે. તેમા કંઇ શક નથી. ફકત કબર ખોદીને દફનાવેલાઓને અગર અલ્લા તઆલા ચાહે તો અઝાબ થાય છે એમ નથી પણ જે લોકો કુબી જાય છે, બળી જાય છે અથવા બાળી નાખવામાં આવે છે. અને જેમને ફાડી ખાનાર જનાવરો ખાય જાય છે. તેમને બધાઓને પણ અગર અલ્લા તઆલા ચાહે તો અઝાબ કરે છે. કબરનો અઝાબ સાચો છે અને ઈમાન લાવેકે ફરિશતા અને સાંપ વીંછી જે હદીસોમાં લખેલા છે. તે બધા અલ્લા તઆલાના હુકમથી અઝાબ કરવા તૈયાર અને મોજુદ છે. જુઓ હઝરત પીર મશાયખ (રહે૦) ફરમાવેલ છે.

જેવાબ દીયે સુખ પાએસી, સુધા જવાબ રે,
સુધા જવાબ;
ઈમાની જવાબ દેવે, બોલ સતાબ રે,
બોલ સતાબ.

બયાન ૧૯૨૩–૧૦૩

અઝાબ સહી ગોરકા, ઈમાન બના જે તન રે,
ઈમાન બના જે તન;
સુનરે મુમન ડરના, દેખ દેખ ગોનુકુ મન રે,
દેખ દેખ ગોનુકુ મન.

બયાન ૧૯૨૪–૧૦૪

ત્રીજે બાબઃ–હઝરત પીર મશાયખ (રહે૦)એ અલ્લા તઆલાની કિતાબ (કુરાને શરીફ) અને સુન્નતને મઝબુત પકડી તે મુજબ અમલ કરવા અને બિદઅતના કામોથી દુર રહેવા નીચે મુજબ લખેલ છેઃ–

કે આકીદા સાચા, સહી રે કરાહે;
સો કિતાબ ને સુન્નત, સાચી મન રે લાહે.
એ અમલ કર ના, વૅસા રે સહી;
જુ કિતાબ રે ભેજી, અપને દહી.
અને જુ રે સુન્નત, નબીજી હે કેરી;
વૅસે અમલકી રીતા, બુઝીયે સવેરી.
અને બિદઅત હે સેતી, આપ નાઠ હે જાતી;
એ સાચી સહી કર, બુઝો રે બાતી.

બયાન ૧૯૪૪–૧૨૪

સો ફરમુદા ખાતમ, નબીજી હે કેરા;
વૅ ઓરભી અસહાબુ, સોનીયા સવેરા.
આખા મુબારક ઝોબાંસુ, અૅસા બયાન સુનાવે;
કહયા મેરે દીનમા, જે કો' નવારે બનાવે.
કે રોશન દીન, એ હે રે સહી;
કો' નવા કરે ઓસમા, એ હદીસ કહી.
વૅ કામ કેરા સોચ, કરે મન માંહાં;
વૅ અસરે દીનથી, હોવે રે નાંહાં.

કે કુરઆન હેા સેતી, નાહી જાહેર પછાના;

* * * * *

અને કામ નાહી આતા, વૅ કિયાસ કે ઠામા;
અને સુન્નત જમાઅત, ના ચાવે વૅ કામા.
વૅ કામ તેા રદ, હે હેાકમ રે દીતા;
વૅ મરદુદ અમલ, દુર રે કીતા.

અયાન ૧૯૪૬-૧૨૬

આપ ઉપાયે રે મનસુ, જે કેા' કરસે કામા;
નાહી વૅ સુન્નત કેરડા, નાહી કિતાબ ઠામા.
મરદુદ કીયે વૅ કામ રે, ખાતમને આખા;
બાતલ હેં વૅ કામ રે, હેાકમ એ આખા.

અયાન ૧૯૪૭-૧૨૭

ખુબ બ્હેતર સેાખન, કહે નબીજી ને જનેા;
સેા કિતાબ ખુદાકી, કહયા રે પછાનેા.
સેા કુરકાન મજીદ, કુરઆન રે નામા,
એ કિતાબ હે ખુદાકી, સહી બુઝ દલ ઠામા.
અને બ્હેતર ખસલત, કહયા બ'બર રાહા;
નેહુ રાહા હે મહંમદ, કેરી રે બતાયા.
નેક તબીયત રાહા, નેક મહંમદ કેરી;
ઝેાબાં મુબારક આખા, સુન બુઝીયેા સવેરી.
અને બુરી વૅ બાતી, અને બુરા વૅ કામા;
જે નવારે પેદા, કીયા દીનકે ઠામા.
જે હેાકમ બના, કીયા બિદત કલાઇ;
એ બુરીરે સુ કર, નબી ને બતાઇ.
ભી બુરી કહી બિદત, ગુમરાહી કેરી;
સેા બિદાઅત ઝલાલ, કર આખી એ સવેરી.

અયાન ૧૯૪૮-૧૨૮

જે હેાકમ હેં કુરઆન, હદીસ કે માંહાં;
એાસે બિદાઅતકા કિયાસ, હેાવે અૅસા રે નાહાં.
એાસે બિદઅત ઝલાલ, ધરીયા નામા;
જે ગુમરાહી કેરા, કીયા રે કામા.

સ'મ બિદ્અત ઝલાલ, બુઝો અૅસી રે રીતા;
જું અસકા બયાન, ખોલ સ'મ કીતા.
કે કુરઆન હદીસ પર, આવે કિયાસ રે નાંહાં;
વૅ બિદ્આત ઝલાલ, બુઝો દલકે માંહાં.

બયાન ૧૯૪૮–૧૨૮

ખુલફાએ રાશેદીન (૨૦અ૦)ના ઝમાનામાં જે કામ શરૂ થએલા બિદ્અત નથી પણ તે તેમની સુન્નત છે.

કહયા નબીજીને સુન્નત, જે બુઝો રે મેરી;
વૅ તમુ પર વાજિ'મ, કિજીયો સવેરી.
ભી ખુલફાએ રાશેદીન, સુન્નત હે સહી;
વૅ ભી લાઝિમ કીજીયો, એ હદીસ રે કહી.
તો ખુલફાએ રાશેદીનકી, સુન્નત વૅ લહીયે;
એ સુન સુન નસહત, એતના કહીએ.

બયાન ૧૯૪૯–૧૨૯

હઝરત મોહંમદ સ૦ અ૦ વ૦ ની સુન્નત મુજ્મ અમલ કરવાની તાકીદ.

એ પીત હે કેરી, હે બુઝો રે રીતા;
જું મો'મારક ઝો'માંસુ, હોકમ રે કીતા.
કહયા મેરી રે સુન્નતકુ, જે મન ના લાવે;
વૅ તન તો મોજથી, નાહી રે દેખાવે.
ખાતમકા નેહ જિસ તના, કરે વૅ સુન્નત રીત રે,
કરે વૅ સુન્નત રીત;
મીત જૅસે કામ ચાહેસી. જિસ તન હોવે પીત રે;
જિસતન હોવે પીત.

બયાન ૧૯૫૬–૧૩૬

એસા નેહકા કરો ચાવા, સુન્નત રીતકુ કમાવા;
મીત જૅસા કરના કામા, એ પીત નામાજી.
નેહરે લગાના તંના, નબી નામ સુનો મંના;
સુન્નત તો નબી સુન સુન લીજે, વૅ મન દીજેજી.

બયાન ૧૯૫૭–૧૩૭

સુન સુન નત અૅસા ચંત દીજે રે;
સુન્નત રીત નબી નત ફીજે રે.

બયાન ૧૯૫૮–૧૩૮

સુન્નતકુ ઝાએ દેખકર, કરે જે ઓસકી રીત રે,
કરે જે ઓસકી રીત;
અજર પાવે વૅ અંત ઘણા, હોકમ સહી એ દીત રે,
હોકમ સહી એ દીત.

બયાન ૨૦૦૦–૧૮૦

આખર ઝમાને પૅરવી, કરે જે સુન્નત રીત રે,
કરે જે સુન્નત રીત;
ખુશી હોઇયો આંસ તના, હોકમ નબીને દીત રે,
હોકમ નબીને દીત.

બયાન ૨૦૦૨–૧૮૨

દીન બના મીત ના કો એ કીજે, સુન્નત રીત મનમા દીજે;
એકલે આપ સબ ઠામ જના, હે મન લાના જે.

બયાન ૨૦૦૮–૧૮૮

હઝરત મોહંમદ (સ૦ અ૦ વ૦)ની હદીસ છે કે જમાઅતમા રહેવુ જોઇએ. પણ તેનાથી મતલબ નાતના અંધારણની જમાઅત નથી. તે જમાઅત દીનદાર આલિમ લોકોની હોવી જોઇએ. અને જાહિલોથી દુર રહેવું જોઇએ.

જમાત આલિમ, સમજુ જનો;
કે હોવે દીનદાર, સહીરે પછાનો.
દીનદાર કેરી ટોળીયાં, સુન સુન મુમન બાત રે;
ચલે તો રહીયે અનુ માંહાં, અમાન પાવે જાત રે.
નસદન બાત દીનકી, કરતી જે જમાત રે;
ઓનું સંગ રહીયે નસદના, ચડીના ખાવે ખેત રે.
નસદન બાત, કરો દીન કેરી;
દુરીજન સેતી, ડરના સવેરી.
નસદન બાતાં દીનકી, કરની હેં સુન સુન વીર રે;
શૈતાન સેતી ડરીયે, પકડે ના આપ શરીર રે.
નસદન ચંતા જીવ કેરી, મલ મુમન કીજીયે;
જમાત જિસકા નામ હે, એ રીતસુ પતીજીયે.

બયાન ૧૯૮૦–૧૬૦

મલની જમાઅત ટોળીયાં, વૅ દીન હો કેરી;
મલ મલ બાતાં દીનકી, હેં કરની સવેરી.

બયાન પાને ૨૮૦

જાહિલો માહી ના જાહીએ, ગોરગ દેખાવે;
પકડે જાહિલુ માહેથી, ઉચત આવે.
જાહિલુ સૉ'મત કરની, જૅસી લોહાર કેરી;
આગ જે તન ના લાગતી, પૉચે ઝૉલ સવેરી.
કપડે પાસ સલામતીસુ, ના કોઇ જાવે,
ઝૉલ તો આતિશ કેરડી, ઑસે સહી લગાવે.

બયાન પાને ૨૮૧

હઝરત નબીએ કરીમ (સ૰ અ૰ વ૰)ની સુન્નતને જીવતી કરનારને અને તેના પાછળ અમલ કરનારને સરખો સવાબ મળશે. તેમજ ગુમરાહીની બિદ્અત ચાલુ કરશે તેને અને તેના પાછળ અમલ કરનારને સરખો ગુનહો થાશે.

ઓસે જીવતીકા કરનાર, અજર રે પાવે;
ઓસ સુન્નતના અમલ, જેતા કો' કમાવે.
ઓસ સુન્નતકા કરનાર, જેતે અમલ રે પાવે;
અને અજર વૅ જીવતી, કરનારેકુ લખાવે.
નુકસાન ના હોવે, અનુ અજરકે માંહાં;
કે દોનુકે અજરમા, કભી આવે રે નાંહાં.
વૅ કરનાર બદ્દાએત, જે ઝલાલ કેરા;
સહી ઓસ પર ગુના, હોતા હે ઑતેરા.
ઓસ બદ્દાએતમા જેતના, જે કો' અમલ કમાવે;
એતા બદ્દાએત કરનાર, સીસ ગુના રે લખાવે.
ઓસે ગોનુ રે માંહાં, ના નુકસાન આવે;
વૅ દોનુકુ ગોનુકી, રીત સરખી લખાવે.

બયાન ૨૦૦૦–૧૮૦

હઝરત મોહંમદ (સ૰અ૰વ૰)એ હદીસ ફરમાવી છે કે જ્યારે આપની ઉમ્મતના લોકો સુન્નત થી ઉલટા કામ કરશે ત્યારે સુન્નત પર અમલ કરનારને સૌ શહીદોનો સવાબ મળશે.

ત'મ વૅ કોઇ પૅરવી, કરે સુન્નત રે મેરી;
સૌ શહીદું કેરા, પાવે સવા'બ સવેરી.

બયાન ૨૦૦૭–૧૮૭

ઝાએ ના વૅ સુન્નત જાવે, અજર ઓસકા ઑત પાવે;
શહીદું સૌકા હોવે સવા'મા, બુઝો સતા'મા જે.

બનાન ૨૦૦૮–૧૮૮

હઝરત મોહંમદ (સ૦અ૦વ૦)એ હદીસ ફરમાવી છે કે હું તમારામા બે ચીજો મુકી જાઉં છું. એક અલ્લા તઆલાની કિતાબ "કુરાને શરીફ" અને બીજી મારી હદીસો છે. જ્યાં સુધી તમો એ બે ચીજો ને પકડીને અમલ કરશો તો ગુમરાહ નહિ થાઓ.

કહયા નબીને મેં છોડીયા, દો ચીજાં તમુ માંહાં;
તો ગોમરાહ તમના, હોંગે નાંહાં.
સો જબ તક ઓસસુ, ચંગ મારો રે તમના;
કે હોજત ઓસકી, તમ રાખો રે મંના.
વૅ અલ્લા કેરી કિતાબ, એક કુરાન રે જનો;
અને હદીસાં નબીકી, દુજીરે માનો.

બયાન પાને ૨૮૨

ચોથો બાબઃ–દીનનુ ઇલમ શીખવું અને શીખવવાનો સવાબ બહુ છે. દીનનુ ઇલમ બીજાઓને શીખવવામા સવાબે જારીયા હાસીલ થાય છે આ કિતાબમા છેવટના જે ૨૪ બયાન ખુટે છે. તે ઇલમ બાબતના હોવા જોઇએ.

આ કિતાબમા લખેલી હદીસોનો ટુંક સાર આ દીબાચામા આપવાની અમોએ કોશીષ કરી છે. હદીસોને લગતી થોડી થોડી બૈતો પણ બયાનોના નંબરો સાથે લખેલ છે. હઝરત પીર મશાયખ (રેહ૦)એ આ કિતાબમા અલ્લા તઆલાની કિતાબ કુરાને શરીફ અને હઝરત મોહંમદ (સ૦ અ૦ વ૦) ની સુન્નતના મુજબ અમલ કરવા બહુ સારી રીતે આપણોને નસીહત કરેલ છે. જો આપણ એમના બોધ પ્રમાણે અમલ કરશું તો ઇનશા અલ્લાહો તઆલા આપણને દીન અને દુન્યાની ભલાઈ હાસીલ થાશે.

આ કિતાબ મોમિન એજ્યુકેશનલ એસોસીએશને નકલ કરાવીને છપાવી છે. તે માટે અમો તેના મેમ્બરોને અને ખાસ કરીને અબ્દુલ ગની હાજી નસીરૂદીન ચારોલીયા અને હબીબ હાજી નસીરૂદીન ચારોલીયાને આ દીની ઇશાઅતના કામમા આગળ પડતો ભાગ લેવા માટે મુબારકબાદી આપીએ છીએ અને ખુદાએ તઆલા પાસે દુઆ માંગીએ છીએ કે તેમને અને અમોને આવા નેક કામો માટે વધુને વધુ હીંમત બક્ષે.

આ કિતાબની નકલ કરવામા અને છપાવવામા અમોએ બનતી કોશિષે કાળજી રાખી છે. છતાં અમારી નાચીઝ હસ્તી જોતાં તેમા જરૂર ભુલો હશેજ. માટે તે ભુલોને સુધારીને વાંચવા વિનંતી છે.

અલ્લા તઆલાની મહેરબાનીથી, હઝરત મોહંમદ (સ૦ અ૦ વ૦) ના તુફૈલથી અને હઝરત પીર મશાયખ (રેહ૦) ની દુઆથી અમારી અદના કોશીષ કિતાબની સુરતમા જાહેર થઈ. અલ્લા તઆલા દરેક મોમિન-મુસલમાન ભાઇને તેનાથી ફાયદો આપે અને હઝરત મોહંમદ (સ૦ અ૦ વ૦) ની ઉમ્મત પર રહમ

ફરમાવે અને તેઓને દીન અને દુનીયાની ભલાઇ નસીબ કરે.

આકેબત કીજીયો ખયર તુ, સાહબ તુ સત્તાર રે;
સો દોસ્તી ખાતમ નબીકી, ભી અનુકે ચાર યાર રે.

(કીતાબ "ખુલફાએ રાશેદીન" પીર મશાયખ)

વસ્સલાતો વસ્સલામો અલા સય્યેદિલ મુરસલીન વઅલા આલેહી વઅસહાબેહી અજમઇન

લી૦ ખાકસાર

હાજી દાઉદ હાજી રાજમોહંમદ દાઉવા

બે બોલ

મોમિન એક્ષલસીયર એસોસીએશન

★

મજકુર એસોસીએશનમાં કઇએક ગામોના મોમિન ભાઇ મેમ્બર છે. તેની સ્થાપના ઇ. સ. ૬૯૪૨ના સપ્ટેમ્બર મહિનાની પહેલી તારીખે થઈ હતી. આ ટુંક સમયમાં એસોસીએશને એક લાયબ્રેરી ખોલી છે અને મોમિન ફંડ પણ કાયમ કર્યું છે. હઝરત પીર મશાયખ (રહ૦) ની કિતાબોનો ફેલાવો કરવા માટે "દીવાને મશાયખ"ની આઠમી ફસલ "મકતુલ નામુ" છપાવ્યા બાદ એસોસીએશને આ અગીઆરમી ફસલ અલ્લાની મહેરબાનીથી છપાવીને બહાર પાડી છે.

— લાયબ્રેરી —

આ લાયબ્રેરીમાં દરેક જાતની ઉર્દુ, ગુજરાતી અને અંગ્રેજી કિતાબો રાખવામાં આવી છે. ઇસ્લામી, તવારીખી અને દીની કિતાબો પણ રાખેલ છે.

— મોમિન ફંડ —

જેનો હેતુ ગરીબ મોમિન ભાઇઓને દીની તથા દુન્યવી કેળવણી અપાવવાનો તથા ધાર્મિક કામોમા વાપરવાનો છે. માટે આ ફંડમા અમો સર્વે સદગૃહસ્થોને મદદ કરવા અરજ કરીએ છીએ.

આ કિતાબ છપાવવામા :

[૧] હાજી દાઉદ હાજી રાજમોહંમદ દાઉવા. (કાલોસણ)
[૨] અબ્દુલગની હાજી નસીરૂદીન ચારોલીયા (પીરોજપુરા)
[૩] હબીબ હાજી નસીરૂદીન ચારોલીયા. (પીરોજપુરા)
[૪] યુસુફ અલીજી બદરા. (બસુ)
[૫] હબીબ નસીરૂદીન ચોધરી (વડુ)

પોતાનાથી બનતી મદદ કરી જે દીની ખીદમત કરી છે તેનો અમો ઉપકાર માનીએ છીએ. ખુદાએ તઆલા તેઓની આ ખીદમત કબુલ ફરમાવે અને આવા અનેક દીની કામો કરવાની તેઓને વધુને વધુ તોફીક આપે. (આમીન)

લી૦ સેક્રેટરી, એ. જી. ચારોલીયા.

મોમિન એક્ષલસીયર એસો.સીએશન

પાંચથી વધુ કિતાબો અગાઉથી ખરીદનાર ગ્રહસ્થોના નામ

— ★ —

હાજી ઈબ્રાહીમ પીરમોહંમદ શેલીયા

	કિતાબો
અબ્દુર રહીમ અલીજી કાટડીઆ, આલમગીર હોટલ, (કમાલપુર)	૫
ઈબ્રાહીમ દોસન ઝવેરાળ, મુરબ્બા ગીરન, (વદાણી)	૫
ગુલામ રસુલ ઈબ્રાહીમ ચંગવાડીયા, મોરલેનડ રોડ, (જમપુરા)	૫
દાઉદ ઈબ્રાહીમ ફતે, આલમગીર હોટલ, (પીરોજપુરા)	૫
દોસ્ત મોહંમદ અલાઉદીન મારફાણીયા, મજગામ, (મજદર)	૫
નુરમોહંમદ યુસુફ થરાદરા, આલમગીર હોટલ, (ભાગળ)	૫
સુલેમાન નાથુ રણાસરીયા, બીલાસીસ રોડ, (બસુ)	૫
હાજી નુરમોહંમદ જલાલુદીન, બાળસોણીયા, બીલાસીસ રોડ. (પુરોજપુરા)	૫
હાજી અલીભાઇ જેથરા, મોરલેનડ રોડ, (પાણપુર)	૬૦

અબ્દુલગની હાજી નસીરૂદીન ચારોલીયા

અબ્દુર્રહીમ હાજી જમાલુદીન મોકણોજીયા, પરેલ, (ચડોખા)	૫
અલીમોહંમદ વજીરૂદીન સુનસરા, બીલાસીસ રોડ, (બસુ)	૫
ઈબ્રાહીમ રાજમોહંમદ શેરા, પરેલ, શાહજહાંન હોટલ, (જમપુરા)	૫
ઈબ્રાહીમ રાજમોહંમદ કડીવાળ, મુરબ્બા ગીરન, (રસલપુર)	૫
ગુલામ રસુલ હાજી તાજમોહંમદ મરેડીયા, મજગામ, (ભાગળ)	૫
જલાલુદીન રાજમોહંમદ મેસાણીયા, મુરબ્બા ગીરન, (સેદરાણા)	૫
જનમોહંમદ હાજી ઈબ્રાહીમ સાલેહ, બીલાસીસ રોડ, (પીરોજપુરા)	૫
દાઉદ ઈબ્રાહીમ શેલીયા, માકીમ, પોપ્યુલર રેસ્ટોરન્ટ, (કતેહ ગઢ)	૫
નુરમોહંમદ હાજી અલીજી મુખી, મજગામ, (ભાગળ)	૫
નુરમોહંમદ હાજી યુસુફ ચોધરી, મુરબ્બા ગીરન, (મેતા)	૫
પીરમોહંમદ નસીરૂદીન મરેડીયા, મોરલેન્ડ રોડ, (ભાગળ)	૫
શરીફ ઈબ્રાહીમ ચોધરી, મુરબ્બા ગીરન, (મેતા)	૫
સુલેમાન અલીજી, બાપટી રોડ (ખળી)	૨૫
હાજી જન મોહંમદ હાજી નસીરૂદીન બાલવા, બીલાસીસ રોડ,(પીરોજપુરા)	૫
હાજી કતેહમોહંમદ હાજી જનમોહંમદ સાજી, મજગામ (ભાગળ)	૫
હાજી સુલેમાન કરીમોહંમદ વગદીયા, આલમગીર હોટલ, (તેનીવાડા)	૫
હાજી નસીર મીયાંજી ચારોલીયા, ૨૭૨,બીલાસીસ રોડ, (પીરોજપુરા)	૫
હાજી દાઉદ ખાનજી સાલેહ, બીલાસીસ રોડ, (પીરોજપુરા)	૫
હબીબ નસીરૂદીન મોકણોજીયા, પરેલ, શાહજહાંન હોટલ, (નેદરા)	૫

હબીબ હાજી નસીરૂદીન ચારોલીયા

અલાઉદીન હાજી મોહંમદ સુણસરા, લાલચીમની (મેતા)	૫
ઈબ્રાહીમ હાજી રાજમોહંમદ પટેલ, જોગેશ્વરી, (પીરોંજપુરા)	૫
યુસુફ નુરમોહંમદ સુણસરા, લાલ ચીમની, (ડેડસોળા)	૫

	કિતાબો
નુરમોહંમદ ફતુ ભોરણીયા, બીલાસીસ રોડ, (ડુંગરીયાસણા)	૫
મીયાંજી જલાલુદ્દીન શેલીયા, મુરઘા ગીરન, (ફતેગઢ)	૫
રસુલ દાદુજી સલેમા, મુરઘા ગીરન (ચાટાવાડા)	૫
હાજી વલીમોહંમદ જલાલુદ્દીન સુણસરા, લાલ ચીમની (ડેડલોળ)	૫
હાજી નસીરૂદ્દીન વલીમોહંમદ ચોધરી, મુરઘા ગીરન (મેતા)	૧૦

વલીમોહંમદ જનમોહંમદ કડીવાળ

અબ્દુલગની દાઉદ શેલીયા, જહાંગીર રેસ્ટોરન્ટ, પરેલ, (ફાંકાસી)	૫
ઇબ્રાહીમ હાજી જનમોહંમદ કડીવાળ, મુરઘા ગીરન, (પીરોજપુરા)	૧૦
દાઉદ નુરમોહંમદ પટેલ, નાનાની ચોક, (સેદરાણા)	૫
દાઉદ જનમોહંમદ જગરાળ, મુરઘા ગીરન, (ચુડી)	૫
નુરમોહંમદ જનમોહંમદ જગરાળ, મુરઘા ગીરન, (ચુડી)	૫
નુરમોહંમદ જમાલ મરેડીયા, મુરઘા ગીરન, (ચાટાવાડા)	૫
હાજી નસીર વલી સુલ્લીયા, મુરઘા ગીરન, (ચંગવાડા)	૫
હાજી નુરમોહંમદ હાજી દાઉદ શેલીયા, લાલ ચીમની, (ખરીયાસણા)	૫
હાજી રાજમોહંમદ વલીમોહંમદ કરડીયા, મુરઘા ગીરન, (સેદરાણા)	૫

યુસુફ સુલેમાન અથાણીયા

સુલેમાન મેમનજી અથાણીયાની કું. મોરલેન્ડ રોડ, (બસુ)	૫
સુન્ની હન્ફી મશાયખી મોમિન જમાઅત, બીલાસીસ રોડ, (બસુ)	૫

સુલેમાન અલીજી બદરા

ઈસુફ હાજી અલીજી બદરા, બીલાસીસ રોડ, (બસુ)	૫
દાઉદ નુરમોહંમદ સાલેહ, બીલાસીસ રોડ, (ડુગરીયાસણા)	૫
નુરમોહંમદ સુલેમાન રણાસરીયા, બીલાસીસ રોડ, (બસુ)	૫

ગુલામ રસુલ જીવા ચારોલીયા

અલાઉદ્દીન મેમનજી કમાલ, લાલ ચીમની (પીરોજપુરા)	૫
દાઉદ સુલેમાન નાદોલીયા, આલમગીર હોટલ, (મજદર)	૫
મેમનજી પીરમોહંમદ બાલસોણીયા, બીલાસીસ રોડ, (પીરોજપુરા)	૫
મેમનજી તાજમોહંમદ પટેલ, આલમગીર હોટલ (પીરોજપુરા)	૫
હમીમ મેમનજી ચારોલીયા, આલમગીર હોટલ, (સેદરાણા)	૫

અબ્દુર્રહીમ ઇબ્રાહીમ કોજર

ઇબ્રાહીમ સાલેહ કોજર, બીલાસીસ રોડ, (પીરોજપુરા)	૫

દોસ્તમોહંમદ દાઉદ શેલીયા

દોસ્ત મોહંમદ દાઉદ શેલીયા, બીલાસીસ રોડ, (પીરોજપુરા)	૫
સુલેમાન રાજમોહંમદ સુણસરા, બીલાસીસ રોડ, (પીરોજપુરા	૫

ફતેહમોહંમદ રાજમોહંમદ શેલીયા

અલાઉદ્દીન વલી બાલવા, ભાયખલા, (મેતા)	૫
કરીમોહંમદ અલીમોહંમદ કડીવાળ,	૫
જલાલ મેડા મોકણોજીયા, માહીમ, પેરેમાઉન્ટ રેસ્ટોરન્ટ, (વાધણા)	૫

હમીમ જનમોહંમદ મોકણોજીયા

હમીમ જનમોહંમદ મોકણોજીયા, મુરઘા ગીરન (વાધણા)	૫

હમીમ વજીર શેલીયા

હમીમ વજીર શેલીયા, મુરગા ગીરન (રસલપુર)	૧૦

"ઈમાન" ના ભાગ બીજાનુ સાંકળીયુ.

(પ્રજા ૧)-૧

તકદીરના બયાન

પાનુ ન.	બયાન ન.	વિગત
૧	૧૮૨૧–૧	દીન નહી કરનાર મુમન શી રીતે કહેવાય.
૨	૧૮૨૨–૨	તકદીર લખાયા પછી પચાસ હજાર વરસે જમીન આસમાનનુ બનાવવું
૪	૧૮૨૪–૪	હ૦ મુસા અ૦ સ૦ નુ હ૦ આદમ અ૦ સ૦ ને મેણું
૧૦	૧૮૨૯–૯	ઇનસાનની પૈદાઇશ આબે મનીથી છે
૧૧	૧૮૩૦–૧૦	માના પેટમાં તકદીરનુ ફરીથી લખાવુ
૧૨	૧૮૩૧–૧૧	જીવ મુકાયા પહેલા ઉમર, રોજી, નેક અથવા બુરાનુ લખાવું
૧૫	૧૮૩૪–૧૪	એક ફકીરને 'મરદ' હોવા બાબત પુછેલો સવાલ
૧૭	૧૮૩૫–૧૫	જન્નત અને દોઝખનું તકદીરમા લખ્યા પ્રમાણે મળવું
૧૯	૧૮૩૭–૧૭	ભરમગનાની ને નસીહત
૨૧	૧૮૩૮–૧૮	મુનાફીકોને નસીહત
૨૩	૧૮૩૯–૧૯	વલીઓની કરામત
૨૫	૧૮૪૧–૨૧	જન્નતી અથવા દોઝખી માબાપના સહુબ (પીઠ)થી થાય છે
૩૦	૧૮૪૫–૨૫	નેક બખ્તને નેકી કરવા અને બદબખ્તને બુરાઇ કરવા આસાન થવું
૩૩	૧૮૪૭–૨૭	મોત વેળા જેવા કામ કરસે તેવી હામ મળશે
૩૯	૧૮૫૨–૩૨	તકદીરમા લખેલા કામ બંદો જરૂર કરશે
૪૮	૧૮૫૮–૩૮	માના પેટથી દીન ઇસ્લામ કબુલ કરીને બંદો પેદા થાય છે
૫૧	૧૮૬૧–૪૧	મોતની મુદત કોઇને ખબર નથી
૫૨	૧૮૬૨–૪૨	રાતના અમલ સવારથી પહેલા અને દીવસના અમલ રાતથી પહેલ ફીરસ્તા અલ્લાહના દરબારમા લઇ જાય છે
૫૭	૧૮૬૫–૪૫	હ૦ આદમ અ૦ સ૦ ની પીઠથી બે ટોળા પેદા કર્યા એક જન્નતી અને બીજો દોઝખી
૬૨	૧૮૭૦–૫૦	દવા અથવા દમ કરવાથી આરામ થવો તે પણ તકદીરથી છે
૬૪	૧૮૭૧–૫૧	તકદીર બાબત બહસ અને વાદવીવાદ કરવો નહી
૬૯	૧૮૭૫–૫૫	ચાર વાતો પર ઇમાન લાવ્યા વગર બંદો ઇમાની નથી
૭૨	૧૮૭૭–૫૭	મરજીયા અને કદરીયા ટોળાનું બયાન
૭૪	૧૮૭૯–૫૯	ખસફ અને મસખનું બયાન
૭૮	૧૮૮૨–૬૨	કદરીયા અને મજુસી ટોળાઓ સાથે દોસ્તી નહી કરવી અને તેમની મય્યત પર નહી જવું
૮૨	૧૮૮૫–૬૫	છ માણસો પર લાનત નું થવું
૯૩	૧૮૯૦–૭૦	અલ્લાહ તાઆલાએ બધી ઇલ્હોને પેદા કરી તેને રબ માનવાનો કોલ લીધો છે.

પાનુ ન.	બયાન ન.	વિગત
૧૦૧	૧૮૯૪–૭૪	રોઝે અઝલમા નખીરો પાસે બંદાઓને હુકમ પહોંચાડવા બાબત કૉલ લીધેલ છે
૧૦૮	૧૯૦૩–૮૩	બધા જીવ હ૦ નબી સ૦ અ૦ વ૦ ના નુરથી પેદા કર્યા છે.

પ્રભાગ-૨

કબરના બયાન

૧૦૯	૧૯૦૪–૮૪	મુનકિર નકીરના સવાલના જવાબમા કલેમા શહાદતનું પઢવું
૧૧૦	૧૯૦૬–૮૬	મુનકિર નકીરનુ હ૦ મોહંમદ (સ૦ અ૦ વ૦) વિષે બંદાને પુછવું
૧૧૨	૧૯૦૭–૮૭	કબરનો અઝાબ ઇનસાન અને જીન્નાત સીવાય બીજા બધા સાંભળે છે
૧૧૭	૧૯૧૦–૯૦	કબરમા સવારે અને સાંજે જન્નતીઓ તથા દોઝખીઓને તેમની જગા દેખાડવામાં આવે છે
૧૧૯	૧૯૧૨–૯૨	હ૦ મોહંમદ સ૦ અ૦ વ૦થી પીત લગાડવાનું બયાન
૧૨૩	૧૯૧૫–૯૫	કબરના અઝાબથી પનાહ માગવી
૧૨૬	૧૯૧૭–૯૭	કબરનો અઝાબ કાયમી માટે ભારે છે.
૧૨૮	૧૯૧૮–૯૮	બાળેલા અથવા ડુબેલાને પણ કબરનો અઝાબ થાય છે
૧૩૪	૧૯૨૩–૧૦૩	મુનકિર નકીરનુ કબરમા પુછવા આવવું
૧૪૦	૧૯૨૭–૧૦૭	ઇમાનીનો મુનકિર નકીરને જવાબ અને તેને જન્નતનુ દેખાડવું
૧૪૨	૧૯૨૮–૧૦૮	કાફિરનો મુનકિર નકીરને જવાબ અને તેના પર કબરનો અઝાબ
૧૫૦	૧૯૩૪–૧૧૪	દફનાવ્યા બાદ મય્યત માટે દુઆ માંગવી.
૧૫૩	૧૯૩૬–૧૧૬	કાફિરની કબરમા ૯૯ સાંપોનું આવીને કરડવું
૧૫૯	૧૯૪૦–૧૨૦	દફનાવ્યા બાદ હ૦ મોહંમદ (સ૦ અ૦ વ૦)નું કબર પર તસબીહ અને તકબીરનુ પઢવું, નેક અને બુરા બધા બંદાઓને કબરનુ એકવાર ભીડવું.
૧૬૩	૧૯૪૨–૧૨૨	હ૦ મોહંમદ (સ૦ અ૦ વ૦) પોતાના બેટાને દફનાવ્યા બાદ બહારથી શિખવાડેલો મુનકિર નકીરનો જવાબ
૧૬૪	૧૯૪૩–૧૨૩	ગળેલા હાડકામાથી અલ્લા તઆલા ફેર જીવતું કરશે

પ્રભાગ-૩

કુરાને શરીફ અને સુન્નત મુજબ અમલ કરવાના અને બિદઅતથી દુર રહેવાના બયાન

૧૬૬	૧૯૪૪–૧૨૪	કુરાને શરીફ અને સુન્નત મુજબ અમલ કરવું
૧૬૯	૧૯૪૬–૧૨૬	બિદઅત ઝલાલ (ગુમરાહી)ના કામોથી દુર રહેવું
૧૮૦	૧૯૫૨–૧૩૨	ગુજરાતીમા કિતાબો લખી આપી તે બિદઅત નથી
૧૮૫	૧૯૫૪–૧૩૪	મુસલમાનોમાથી અલ્લા તઆલાના ત્રણ દુશમન
૧૮૬	૧૯૫૫–૧૩૫	ત્રણ અસહાબીયોનુ ઉમ્મહાતુલ મોમેનીનને આવીને

પાનુ ન.	બયાન ન.	વિગત
		હ૰ મોહંમદ (સ૰ અ૰ વ૰) ની ઇબાદત વિષે પુછવું
૧૯૧	૧૯૫૮–૧૩૮	હ૰ ખ્વાજા ઉવેસ કરની (રેહ૰) ના દાંત પાડી-નાખવાનુ બયાન
૧૯૨	૧૯૫૯–૧૩૯	હ૰ મોહંમદ (સ૰ અ૰ વ૰) મે પોતાને બશર (આદમી) કહીને ફરમાવેલ.
૧૯૬	૧૯૬૧–૧૪૧	સદી સદીના છેડે સુન્નતને જીવતી કરનાર પેદા થાય છે
૨૦૨	૧૯૬૫–૧૪૫	હ૰ મોહંમદ (સ૰ અ૰ વ૰) ઉમ્મતને દોઝખની આગથી દુર રાખનાર છે.
૨૦૬	૧૯૬૮–૧૪૮	પાક જમીન વરસાદનુ પાણી પી જાય અને ખારી જમીનમા પાણી ન ફેરે અને ઘાસ પણ નહિ ઉગે
૨૧૫	૧૯૭૩–૧૫૩	આલિમ જેવા બનીને પોતાના મનથી જુદી હદીસો બનાવીને પઢનાર
૨૨૧	૧૯૭૬–૧૫૬	ચોરતું સચ્ચદી કયાંથી લાવ્યો
૨૨૯	૧૯૮૦–૧૬૦	દીનદાર આલિમ લોકોની જમાઅતમા રહેવું જોઇએ
૨૩૪	૧૯૮૩–૧૬૩	બદદીન ચોર થોડું થોડું બધા મઝહબનું પાલે છે
૨૪૩	૧૯૮૭–૧૬૭	અસહાબે કહફનુ બયાન
૨૪૭	૧૯૮૯–૧૬૯	મોમિનના ત્રણ દરજ્જાનુ બયાન
૨૪૯	૧૯૯૦–૧૭૦	નેક રાહા અને બુરી રાહા દેખાડનાર
૨૫૭	૧૯૯૫–૧૭૫	ઇસલામ ગરીબ પેદા થયું છે અને પાછુ છેવટમા ગરીબીમા ફરશે.
૨૬૦	૧૯૯૭–૧૭૭	આખર ઝમાનામા મુસીબતમા પણ સુન્નત અને દીનથી મોહબ્બત રાખવી
૨૬૧	૧૯૯૮–૧૭૮	નફસાની ખ્વાહિશના તાબે રહેનાર ઇમાની ન કહેવાય
૨૬૫	૨૦૦૦–૧૮૦	સુન્નતને મરેલી જોઇને તે સુન્નતપર અમલ કરવાનો સવાબ
૨૬૭	૨૦૦૧–૧૮૧	ગુમરાહીની બિદઅત કાઢનારને ઘેર બેઠે ગુન્હા લખાશે
૨૬૯	૨૦૦૨–૧૮૨	આખર ઝમાનામા દીન હિજાઝમા પાછુ ફરશે.
૨૭૨	૨૦૦૪–૧૮૪	આખર ઝમાનામા ગરીબ મોમિન માટે બહુ ખુશાલી છે
૨૭૩	૨૦૦૫–૧૮૫	ઉમ્મતમા તરોતેર ફિરકા અને તેમાથી એક જન્નતી
૨૭૭	૨૦૦૭–૧૮૭	સુન્નત પર અમલ કરવાથી સૌ શહીદોનો સવાબ
૨૭૯		જમાઅતથી દુર ન રહેવું
૨૮૦		દીનદારોની જમાઅતમા રહેવું અને જાહિલોથી બચવું
૨૮૨		કુરાને શરીફ અને હદીસો પર અમલ કરનાર ગુમરાહ નહિ થાય
૨૮૫		ભરમગનાની ની નસીહત

بسم الله الرحمن الرحيم

દોવાને મશાયખ ફસલ અગ્યારમીં

ઇમાન

— ૧૮૨૧-૧ —

અરે ઇમાનકી બાતી, સુન રે ઇમાની;
સહી ઇમાન હે મુમન, કેરી રે નિશાની. ૧

અરે ઇમાન કેરા, તમે બુઝોરે નામા;
વૅ તો હે દલકે, ભીતર ઠામા. ૨

કે દલસુ સહી કર, હોકમુંકુ જાનો;
સો હોકમ રે જેતે, દીનકે માનો. ૩

કર હોકમ રે સાચા, સહી કર દીજે;
જું દલ તો અપના, સહીરે ×પતીજે. ૪

જો ના તુ કબુલે, દલ કે માંહાં;
તો મુમનુ માંહે, તુ હુઆ રે નાંહાં. ૫

સુનો વે તો કલાતી હે, મુનાફક ટોળી;
જો દલ ના કબુલે, કર જીભે રે બોલી. ૬

સુનો મુનાફક મુમન, તુ કચું હે કલાતા;
જો દીન કેરા હોકમ, દલ સાચા નાહી લાતા. ૭

×કબુલે.

સુનો એ તો કામ, હે કાફરૂં કેરા;
કે દીનકુ કબુલે, નાહી કરતે સવેરા. ૮

+હબે ગાફિલ મુમન, તુ કયું રે કલાવે;
જે હોવે રે જેવાબ, ના કયું તુ બતાવે. ૯

તુ સુન સુન ભાઇ, દીન હો કેરે;
સુન તકદીર સાચી, કર બુઝની સવેરે. ૧૦

સહી તકદીર ઉપર, ઈમાન રે લાહો;
બાત સુન સુન દીનકી, ઈમાની કલાહો. ૧૧

રબે તકદીર માંહે, જે કલમ ફેરાયા;
સહી *તહી હે હોના, જુું હોકમ ભેજ્યા. ૧૨

રે તુહી
તકદીર લખીયા પાહેસી, લાહો સહી ઈમાન રે,
લાહો સહી ઈમાન;
સાચા સહી કર બુઝીએ, ભીતર દલકી શાનરે,
ભીતર દલકી શાન. ૧૩

— ★ —

— ૧૮૨૨-૨ —

અબદુલ્લા બિન ઉમર, નામ રે કહીએ;
રઝીઅલ્લા અનહોમા, નામ સંગ લહીએ. ૧

એ કૅંતે હેં હદીસ, નબીજી હો કેરી;
સહી ઓર ભી અસહાબુ, સોણી વૅં સવેરી. ૨

લખી ખાલિકે તકદીર, નબીજીને આખા;
સો આસમાન જમીં, પૅદા કીએ પૅલે દાખા. ૩

સો ઓસથી પૅલા, સાલ પચ્યાસ હઝારા;
બાજ આસમાન જમીં, રબને ×સવારા; ૪

+હવે. *તેજ. ×બનાવી

તમ અરશ પાણીકે, થા ઉપર રે બતાયા;
યું મોબારક ઝુબાસું, બયાન સબુકુ સોણાયા, ૫
ભી ઈબને ઉમર, હેં રે કેતે;
જું હદીસ નબીકી, હેં સુન કર લેતે ૬
હર શેકુ તકદીર, રબને બનાહી;
એ મોબારક ઝોબાંસુ, બાત ફરમાહી. ૭
આવે કૂવત ને હોવે, જાં આજીઝ રે જતી;
એ સબ હે તકદીર, કેરી રે બાતી. ૮
સુનો બેચારા હોવે, કર સકે કુછ નાંહાં;
અને અકલભી થોડી, હોવે જાતકે માંહાં. ૯
બુઝો આજીઝ કેરી, ઐસી ઓરભી રીતા;
એ તકદીર લખેસુ, સબ હોકમ હે કીતા. ૧૦
અને કુવત ને જોરસુ, કર સકે રે કામા;
બુઝો ઐસી એ રીતે, હે *તવાનાઇ નામા. ૧૧
એ સબ હે તકદીર, લખીયા સહી;
એ સુન સુન આપના, ચાહ કીજીએ દહી. ૧૨

રે તુહી

પૈલા જમીં આસમાનસુ, તકદીર લખી જનરે,
તકદીર લખી જન;
બરસ હઝાર પચાસ હેં, હોકમ સેતી માન રે,
હોકમ સેતી માન. ૧૩

— ★ —

૧૮૨૩–૩

બરહા

સુન સુન ભાઈ દીન કે, ઐસી હે દીનકી બાત રે;
હોકમ સહી કર બુઝના, ઈમાની કરની જતરે. ૧

* કુવત. ÷ આજીઝી.

તકદીરમા લખીયા સહી, ખલકત સબકા હાલરે;
તલ તલ પલ પલ લખીયા, જૅસા હે જિસકા ચાલરે. ૨

આજીઝ કોઁ હોવે સહી, ÷બેચારગી જિસે આએરે;
કામ તો ના એ કર સકે, જિસ =બસતકુ એ ચાએ રે. ૩

એભી બુઝો તકદીર રે, કલમ ડજે-આબે ફિરા;
આજીઝ હુઆ જગમા, તકદીરકા લખા ખરા. ૪

આપસકી એ જાતમા, જો રે કરાવે કામરે;
એ ભી લખેસુ જાનીએ, તકદીર કેરા નામરે. ૫

સુન સુન ભાઇ દીનકે, તકદીર સબ લખા સહી;
+ચારા ના હે કુછ જાનીએ, કરે જે વે ચાવે દહી. ૬

હલ સકે કુવત કરે, તકદીર લખીયા જાન રે;
ખલકત સારે જગકી, એક રીત તુ પછાનરે. ૭

આજીઝ હુઆ ના કર સકે, એ કછુએ કામરે;
પૉંચી સકે ના કામકુ, ચાવે એ જિસ જિસ ઠામરે. ૮

તકદીર એ સબ જાનની, ખલકત જે જગમા સહી;
સબકુ લખાઇ જાન હે, તકદીર ઓને આપે દહી. ૯

— ★ —

૧૮૨૪-૪

અબી હોરેરા રઝીઅલ્લા, અનહો કહીએ;
એ હદીસ હેં કૅતે, નબીજી કી લહીએ. ૧

સો ફરમુદા ખાતમ, નબીજી હો કેરા;
સહી ઓરભી અસહાબુ, સોણીઆ સવેરા. ૨

સો અનુને સુનકર, યાદ વૅ રાખા;
સહી યાદ કર બયાન, સબ ખોલ વૅ દાખા. ૩

કહ્યા આદમ ને મુસેને, હોજત કરાઇ;
કીતી રબકે ÷આધે, બોલી સુ બડાઇ. ૪

=વસતુ, ચીજ. ડજેની બાબતમાં. ×ઈલાજ, ઉપાય. ÷રબર.

દોનું આપ માંહે હોજત, કીતીરે સહી;
સો નજદીક અપને, બુઝોરે દહી. ૫
કીયા મુસેને આદમ, સેતી રે કલામા;
સો મુસેને આખા, લે આદમકા નામા. ૬
કહયા તમુકુ રબને, હાથુ રે બનાયા;
જીવ ૧બાએ ૩પીછે તમુમા, યું રબને ચાયા. ૭
અને તમુકુ સિજદા, સબ નુરીયું કીતા;
અને ૪ભસતમાંહે તમુકુ, ૬બાએ રે મીતા. ૮
પછે બંદે તમુને, સબ ૭ભુ માંહે ડલાએ;
ગુને તમારે કાજે, સબ ભુ માંહે આએ. ૯
યું મુસેને તાના, આદમકુ દીતા;
વે આદમને સુનકર, મન માહી કીતા. ૧૦

રે તુહી

મુસેને બોલ આખીઆ, આદમ કેરી જાત રે,
આદમ કેરી જાત;
આદમને વઁ સુનકર, કહી ભી એસી બાત રે,
કહી ભી એસી બાત. ૧૧

— ★ —

— ૧૮૨૫-૫ —

તબ આદમ બોલે, અલે હિસ્સલામા;
કે મુસે હો સેતી, કીયા રે કલામા. ૧
જે મુસે અલેહે, સલામને આખા;
સહી આદમને ઓસકા, જેવાબ રે દાખા. ૨
કહયા તમ હો મુસે, અૅસે રે કલાએ;
કે ૮રિસાલત સેતી, રબે તમુકુ ભેજાએ. ૩

૧-૩-નાખ્યા પછી. ૪-૬-જન્નતમાં દાખલ કર્યા. ૭-જમીન. ૮-પયગમ્બરી.

કે ઇખતિયાર રબને, તમુકુ દીતા;
અને બાતાં તમુસુ, કીયા રે મીતા. ૪
સબ ૧શૈકા બયાન, રબે તમુકુ દીયા,
સો એ હાલ ૪અલવાહ માહે, સબ થા લખાયા. ૫
અને રબને તમુકુ, નજદીક કીએ;
સો આપકે નજદીક, રબે તમુકુ લીએ. ૬
પછે કહેા તમુ મુદ્દત, કેતી રે પાઇ;
કે તૌરેત કિતાબ, રબને લખાઇ. ૭
સો તૌરેત લખાઇ, પૅલે કેતે રે દંના;
પૅલા ઓસ થકી આદમને, મુજે કીઆરે તંના. ૮
તબ મુસેને કહેયા, પૅલા ચાળીસ રે સાલા;
હે લખના તૌરેત, કેરા રે હાલા. ૯
હે રબકા કલામ, કદીમ રે જના;
પણ ૩કઝા રે લખાયા, કેતી મુદ્દત રે જના. ૧૦
તબ આદમને કહેયા, હે જે ઓસમા લખાયા;
વૅ મેરે રે નામસુ, તમુ નજરૂ હે આયા. ૧૧
એ આદમને કહી, મુસેકુ બાતી;
એ સુન સુન યાદ, કરેા દન રાતી. ૧૨
રે તુહી
મુસે આદમ આવ, દેા, કરે બેાલ કલામ રે,
કરે બેાલ કલામ;
આગલ આપને રબકે, કૅવે લે લે નામ રે,
કૅવે લે લે નામ. ૧૩

— ★ —

— ૧૮૨૬-૬ —

કહયા આદમને, દેખા, હે, જે તૌરેત લખાયા;
મુસે! મેરા નામ, હે તમુકુ દેખાયા. ૧

૧-ચીજ. ૪-તખતીયેા. અલ્લા તઆલા તરફથી હ. મુસા અ૦ સ૦ વ૦ પર તૌરેત તખતીયેાપર લખેલી ઉતરી હતી. તેમાં સર્વે ચીજોનું બયાન હતું. ૩-તકદીર.

હે લખાકે આદમને, ગુના રબકા કીતા;
પીછે રાહા રે ખોઇ, યું હોકમ રે દીતા. ૨
એ તૌરેત કે માંહે, હે લખીયા સહી;
સહી હોકમ તૌરેતમા, યું કીયા રે દહી. ૩
ત'મ મુસેને કહેયા, હમે દેખા હે નેંના;
જે તમુ હો કેતે, એ રે બેના. ૪
કે તાના હો દેતે, આદમને આખા;
જે હોકમ રબને, થા પેલા રે દાખા. ૫
કયું તાના હો દેતે, તમના હમના;
જે કામ રે કીયા, મેં મેરે રે તંના. ૬
કે રબને મોજ પર, એ થા રે લખાયા;
જે ગુનેકા કામ, મુજેસુ હો આયા. ૭
જે તકદીર લખીયા, થા મેં વેં કીતા;
સો મોજસુ પેલા, વે લખા રે મીતા. ૮
સહી ચાલીસ બરસુ, પેલી તૌરેત લખાઇ;
ઓસ બાજ ઉખલકત, મેરી બનાઇ. ૯
થી ત'મકી તકદીર, લખી રે મેરી;
બુઝો વે કામ હુએડા, મોજસુ સવેરી. ૧૦
જયું આદમને જોવા'મ, મુસેકુ દીયા;
સો મુસેને સુન સુન, સમજને લીયા. ૧૧
સહી આદમકી હોજત, ખાતમને આખા;
આયા ગાલ'મ મુસે પર, કેં કર દાખા. ૧૨
એ નબીજીકી હદીસ, સુન સુન લીજે;
અને એક કર રબકુ, ચંત યું દીજે. ૧૩

રે તુહી

મુસે પર ગાલ'મ હુઆ, આદમ કેરા બોલ રે,
આદમ કેરા બોલ;

૧-થયું. ૩-પયગામ.

તકદીર લખીઆ પાહેસી, ના કુછ ઓસ કે તોલ રે,
ના કુછ ઓસ કે તોલ. ૧૪

— ★ —

— ૧૮૨૭–૭ —

અરે સુન રે ઇમાની, દીન કેરે ભાઇ;
એ હકીકત સુનતે, મન ચંતા રે આઇ. ૧
કે તકદીર લખીઆ, હોવે રે કામા;
અને ભસત ને દોઝખ, દો કીએ રે ઠામા. ૨
સો તકદીર લખનાર, હે પીયુજી હમારા;
જે નેક બદ, હે અમલ સવારા. ૩
વૅ નસીબ લખીઆ, બંદા રે પાવે;
એ સુનતે ડર, બૉત મોજે દલ આવે. ૪
કે બુઝા હે જતા, પીયુજી બેગાના;
એ તકદીર કેરા, સુનતે બયાના, ૫
સુનો પીયુજી બેગાના, સખીઓ સહી;
સુનો બેગાનાઇસુ, હે આપના દહી. ૬
સુનો ધન વૅ જાતી, જે સખી રે અસોહાગા;
જસે અભાવ રે પીયાકા, પુરે રે ઇભાગા. ૭
હે પીયુજી બેગાના, ડર રાખો તમ મેંના;
સુનો પીયુકે ભાવ બન, રોના રે નેંના. ૮
જે પીયાકા ભાવ, હોવે નાંહાં;
તો પીયા પર ભાવ, ના આવે દલ માંહાં. ૯
સુનો ભાવ બન ઝુરના, નીર રે નીરા;
ઉજાં પીયા પર ભાવ, આવે રે શરીરા. ૧૦
કહી સખીઆં મલીઆં, નાહી રે ૮છેહા;
બૉત ભાવસુ પીયા, પર કીતી ૯તાજ રે ૦દેહા. ૧૧

૧-એપરવા. ૩-નસીબ દાર. ૪-પિયાર. ૬-નસીબ. ૭-જયાં સુધી. ૮-છેડો ૯-ફના. ૦બદન

અને બોત બોત પીયા કાજ, કીઆ રે સણગારા;
કયું રીઝાઆ પીઉકુ, બોત કર રે પયારા. ૧૨
હે પીઉજી બેગાના, અંનત હો કેરા;
એ સુન કર મનમા, કહીઓ સવેરા. ૧૩

રે તુહી
ઈમાન લાયા હે સહી, તકદીર કેરી બાતરે,
તકદીર કેરી બાત;
એ બાતાં હું દોહલી, સુન ડરાહો જાતરે,
સુન ડરાહો જાત. ૧૪

— ★ —

— ૧૮૨૮-૮ —

મુમન હે હોના ઈમાનીરે, તમે સુનો રે;
ઈમાન હે મુમન નિશાનીરે, તમે સુનો રે. ૧
તકદીર બુઝો બુઝો સહી રે, તમે સુનો રે;
લખાઇ જે હોકમ દહી રે, તમે સુનો રે. ૨
હઝાર પચાસ જનો રે, તમે સુનો રે;
બરસ તો અંતે માનો રે, તમે સુનો રે. ૩
પીછે કીતી જમીં આસમાના રે, તમે સુનો રે;
પેલા તકદીર બેયાના રે, તમે સુનો રે. ૪
ઓસ પર લાઓને ઈમાના રે, તમે સુનો રે;
સુનો હોઓ દાના રે, તમે સુનો રે. ૫
તકદીર લખીઆ સો પાવે રે, તમે સુનો રે;
જે સંગમ જૅસા લખાયા રે, તમે સુનો રે. ૬
સહી મન રાખો એ બાતી રે, તમે સુનો રે;
ઈમાની કરો આપ જાતી રે, તમે સુનો રે. ૭
જંનત હે લેના દોહેલી[1] રે, તમે સુનો રે;

[1] મુશકિલ.

ખુબી નાહી પાની રસોહેલીરે, તમે સુનો રે. ૮
ખોટે પંથ ૩કહી હેં જાતે રે, તમે સુનો રે;
કાફેર વે હેં કલાતે રે, તમે સુનો રે. ૯
વૅ ભી હેં જંનતકુ ચાતે રે, તમે સુનો રે;
દોઝખ કુ ભુંડી મન લાતે રે, તમે સુનો રે. ૧૦
૪તપીઆ હો તન હેં જલાતે રે, તમે સુનો રે;
ખોટા પંથ પનેહે હેં કમાતે રે, તમે સુનો રે. ૧૧
સુનો સુનો દીનકે એ ભાઇ રે, તમે સુનો રે;
દીન ૬સર કરને કમાઇ રે, તમે સુનો રે. ૧૨

— ★ —

— ૧૮૨૯-૯ —

વાહ્‌ય બિન મસઉદ, સહી રે જનો,
૨ઝીઅલ્લા અનહો, નામ સંગ આનો. ૧
એ કૅતે હે હદીસ, નબીજી હો કેરી;
સો ઓરભી અસહાબુ, સુણી હે સચેરી. ૨
અનુ ફરમુદા નબીકા, સુન યાદ રે રાખા;
યાદ રાખને બયાન, સબ ખોલકર દાખા. ૩
સુનો અસ રીતે હદીસ, નબીજીને કહી;
સો ઓનુને સુનકર, લીતી રે સહી. ૪
કહયા વૅ હે સાચા, સાચી ખબર દેનારા;
યું નબીજીને આખા, સુન ઓનુ કરને પયારા. ૫
વૅ કહેસુ અસ રીતે, અલ્લા રે જનો;
યું નબીજીને આખા, સહી કર માનો. ૬
સુન અવ્વલ એક કર, બાજ ફોરમાયા;
સુનો મોબારક ઝોબાંસુ, એસા રે બતાયા; ૭

૨ આસાન. ૩ કેટલાક. ૪ તપકરનાર. ૫ નેહથી,, મોહબ્બતથી. ૬ માંથે ચઢાવીને

તૅકીક પેદાસ તમારી, હે કસ કેરી;
સો ૧આબમની, બુઝીએા સવેરી. ૮
સો માં કે પેટમાંહે, કરાર રે કરાતી;
સો દન રે ચાળીસ, મુદત હે કરતી. ૯
સુનો અસકા નુતફા, આખા રે નામા;
દન ચાળીસ રે રહેયા, પેટ માતા કે ઠામા. ૧૦
એ ફેારમુદા નબી, ખાતમ હેા કેરા;
એ સુન સુન એતના, ~~કહેા~~ કહો V રે સવેરા. ૧૧
રે તુહી
ઈમાની હેાના સહી, સુન સુન અૅસે બૅન રે,
સુન સુન અૅસે બૅન;
સહી કર દલમા બુઝીએ, ખાતમ કેરે રકેણ રે,
ખાતમ કેરે કેણ. ૧૨

— ★ —

— ૧૮૩૦–૧૦ —

સુનો મેાબારક ઝેબાંસુ, એ કહી રે બાતી;
કે માંકે પેટ તકદીર, હે લખાતી. ૧
પીછે કહયા લેાહ, એાસથી બંધાતા;
દન ચાળીસ માંહે; વૅભી સખત હેાઆતા. ૨
નામ એાસકા ૩અલક, નબીજીને આખા;
સહી નુતફે બાજ, નામ એ રે દાખા. ૩
પીછે એાસથી ગેાશત, હેાતા હે સહી;
નામ ૪મઝગા અસકા, કૅ ખમર રે કહી. ૪
સેા દન ચાળીસ, બાજ રે કહીએ;
દન ચાળીસ ચાળીસ કા, છેટા રે લહીએ. ૫

૧ નાપાક નુતફાનુ પાણી. ૨ એાલ. ૩ લેાહી જમેલુ. ૪ ગેાશતનેા ટુકડેા.

ભી દન ચાળીસ, ઓસ બાજ રે જતા;
તબ રબ એક નુરી, હે રે ભેજતા. ૬
સો ચાર રે કલમ, રીત લખને હે આતા;
વે તકદીર માતા કે, પેટ માંહે હે લખાતા. ૭
સો તકદીર લખાઇ, પૅલી જમીં આસમાના;
સુનો પૅલા લખીયા, જું ઓસકા બયાના. ૮
એ ભી તાકીદ બુઝો, ફેર તકદીર કેરી;
રબ નુરી ભી ભેજવે, સો બુઝીઓ સવેરી. ૯
કે માતાકે પેટમા, ફેર નુરી જે આવે;
સો તકદીર બંદાકી, હે રે લખાવે. ૧૦
સુનો તકદીર લખને, જે નુરી રે આયા;
સો તકદીર બયાન, ફેર તાકીદ લખાયા. ૧૧
સુનો તકદીર કેરી, હુઇ તાકીદકી બાતી;
એ સુન સુન કહો, દન ઓર રાતી. ૧૨
રે તુહી
તકદીરકુ તાકીદ હે, જે નુરી લખાવે આવરે,
જે નુરી લખાવે આવ;
સુનો ને ભાઇ દીનકે, નેહે ધર મનમા આવરે,
નેહે ધર મનમા આવ. ૧૩

— ★ —

-- ૧૮૩૧-૧૧ —

પછે ફરમાયા નબીને, વૅ અમલ લખાવે;
જે નુરી રે માંકે, પેટ રે આવે. ૧
અને ઓસ બાજ ઓસકી, ઉમર લખાસી;
કે જીવને કેરી, ઓસે એતી રે ૧આસી. ૨
અને પીછે વે લખાવે, ખાના ને પાની;
જે ખાના ને પીના, તકદીર કી નિશાની. ૩

૧ આશા, ઉમેદ.

ભી લખે રે નુરી, [૧]બદબખતકા નામા;
ભી નામ નેકબખત, લખે ઓસેહી ઠામા. ૪
એ લખાએ બાજ, જીવ [૨]બાયા રે જાવે;
તબ માંકે પેટમા, જીવતા દેખાવે. ૫
એતા કૅ કર નબીને, [૩]સુ રે ખાઇ;
સુ અલાકી ખાકર, એતી ખબર બતાઇ. ૬
કહયા અમલ બોત તમુસુ, કોઇ કરે રે કામા;
સો ભસતી રે હોકર, કામ લેને વે ઠામા. ૭
સો [૪]એતે *તાંએ, કામ નેક રે કરાવે;
કે ગજકે છેટે પાસ, જંનત કે જાવે. ૮
ઍસા નેક અમલ સુ, જાવે ભસત કે પાસા;
કે ભસત લેનેકી, પુરી હુઇ રે આસા. ૯
પીછે તકદીર લખીયા, જે ઓસકે તંના;
અને અમલ તો ઓસકે, આવ [૫]બસેરે મંના. ૧૦
તબ અમલ રે કરે, બદબખતી કેરા;
[૭]જમ [૮]તાકીદ પેટમા, લખીયા સવેરા. ૧૧
એતે દોઝખમા બાયા, વે જાવે રે સહી;
જું તકદીર લખાઇ, અપને રે દહી. ૧૨

રે તુહી

એ દોહલા મુમન અંતે ઘણા, એ સુનતે ધરૂજે જાતરે,
એ સુનતે ધરૂજે જાત;
ઓલીયા રોતે તો ગહે, જે સહી ઓનુ બુઝી બાત રે,
જે સહી ઓનુ બુઝી બાત. ૧૩

— ★ —

— ૧૮૩૨-૧૨ —

મોબારક ઝોબાંસુ, નબીજીને આખા;
કોઇ એકભી તમુથી, કૅને દાખા. ૧

૧ બદનસીબ. ૨, દાખલકરવો, નાખવો. ૩ સોગંદ, કસમ. ૪ *, એટલા સુધી
૫, મનમાં બેસે. ૭-૮ જમ તકદીર.

કે કરે વૅ અમલ, દોઝખ હોા કેરે;
કે દોઝખ પાસે, પૉચ જાવે સવેરે. ૨
કે એક ગજ છેટા, રૅવૅ દોઝખકે માંહાં;
ઍસે કરે બુરે અમલ, કુછ નેકી રે નાંહં. ૩
પછે ઍસકુ જે તકદીર, હે રે લખાયા;
વૅ આખર આવે, કૅ ખાતમ સોણાયા. ૪
તખ ઓસ રે વેળા, કરે ભસતીકે કામા;
વે ભસતી હોવે, પાવે જંનત રે ઠામા. ૫
એ હદીસ આપને, નબીજી હોા કેરી;
એ સુન સુન સહી કર, ચંત દોએા ને સવેરી. ૬
સુન બેગે રે ઈમાની, દીનકે ભાઇ;
એ ચંતા સુનતે, દલમા આઈ. ૭
હે પીયુજી બેગાના, સુન રે ઈમાની;
સખ તકદીર લખાઇ પૅલી રે જાની. ૮
ચું આપ ૧છંદ, અપવન ગાવે;
એસા પીયુજી હમારા, હે રે દેખાવે; ૯
દીસે પીયાજી હમારા, એસા રે બેગાના.
એ સુન સુન સખી, હોના રે દાના. ૧૦
તો ૨નસદન ચંતા કરોને જીવા;
એક તલ ના બીસારો, જે આપના ૩પીવા. ૧૧

રે તુહી

૪નત નત પીયા સંગ નેહેસુ, કરના હે તન તાજરે,
કરના હે તન તાજ;
કરે જે ચંતા જીવકી, પાવે જંનત રાજ રે,
પાવે જંનત રાજ. ૧૨

— ★ —

૧ રાગ, એટલે પોતાનુ ધારેલુ પોતે કરે છે. ૨,હંમેશા. ૩ પીયુજી, અલ્લાતઆલા. ૪ હંમેશા.

—૧૮૩૩-૧૩—

દુહા.

સુનોને બાતાં દીનકી, હાં દીનકી, સુનને હો ચેતરે;
નતનત ચંતા કરેા જીવકી, હાં જીવકી, પાની કયું જંનત રે.
સંસાર સબ જગ ભરીયા, હાં ભરીયા, આદમ કેરી જાત રે;
૧સબકેા' હેં રે પંથ ચલતે, હાં ચલતે, ૨મલમલ કરે કરે બાત રે.
એક કલાતે હેં કાફેરા, હાં કાફેરા, એક મુમન તન રે;
દોકી જે ડામદો સરજીયે, હાં સરજીયે સુન સુન મુમન મન રે.
નસીબ સબકા લખીયા, હાં લખીયા, ૩આગમ સબથી જાનરે;
સુન સુન એ સહી ચેતના, હાં ચેતના, સુનને નસીહત માન રે.
અમલ નેક ભાઇ કરના, હાં કરના, કર કર જંનત ચાવ રે;
નસ દન સેાચ એ હે કરના, હાં કરના, જંનત કેરા ભાવ રે.
૪દોની સફર કેરે દન હેં, હાં દન હેં, બુઝેાને એસી રીત રે;
જંનત ઘર હે મુમના, હાં મુમના, કરને નત નત પીત રે.
ચંતા સબ દન જીવકી, હાં જીવકી, જાં તક પૅાચે મૅાત રે;
જંનત કાજે રે કમાહીયે, હાં કમાહીયે, નેક અમલ બૅાત રે.
બુરા કેા' અમલ કમાયેતે, હાં કમાયેતે, ચંચળ મન કરી ચેત રે;
૫ખે રે ભુલ પડે બાપડે, હાં બાપડે, ૫ચડીઆં ખાવે ખેતરે.

— ★ —

— ૧૮૩૪-૧૪ —

પહેલ.

મુમન સુન સુન દીનકી બાતી રે;
નસ દન પાક કરેા આપ જાતી રે. ૧
દીનકુ સુન સુન પંથ કમાહેા રે;
તકદીર કેરા ડર મન લાહેા રે. ૨

૧ સબ કેાઇ, બધા. ૨, મળીમળીતે. ૩ આગળથી. ૪ દુન્યા ૫, પક્ષિઓ ખેતરનુ અનાજ ખાય જ્યાં અને કાપણી વખતે કંઇ નહી મળે.

આંસ કાજે વલી ગહે બાંત રેતે રે;
એક તલ સુખે નીંદે ના સોતે રે. ૩
એક ફકીર કેરીથી જાતીરે;
અસકુ આવ પુછી એકને બાતી રે. ૪
હો તમે મરદ કે મરદુમા નાંહાં રે;
જેવાબ દોને મોજે ઓસે ઢાંહાં રે. ૫
ફકીરે સુન સુન એ સબ આખારે;
ખબર મોજકુ નાહી દાખા રે. ૬
જબ મોજે મૉત આવે પૉચાવે રે;
તબ જેવાબ એ મોજકુ આવે રે. ૭
આવને તબ તુ મોજકુ પુછાહી રે;
મૉત તો ભેજે જબ મોજે રસાંહીરે. ૮
તે જે ખબર હોવે સો ૩આખુરે;
જેવાબ તુજકુ મેં તબ દાખું રે. ૯
મૉત કે પોચી આંસ મરદાના રે;
પુછને આયા યાદ કર મંના રે. ૧૦
આવને ઓને બાત પુછાહી રે;
તમ જે ૪અવદથી કરાઇ રે. ૧૧
કે કૅ ફકીર અબ મોજે બાતીરે;
મરદ હે તેરી કે નાહી જાતી રે. ૧૨
તબ ઓને મું પર હાથ ફેરાયા રે;
હું મેં મરદ હું જાતા બતાયા રે. ૧૩
ઈમાન સાથે મેં મેરા લીતા રે;
ગોરમા હું જાતા જું મેં ચેતા રે. ૧૪
મુમન એ બાત મન ધર સોનની રે;
જીવકી ચંતા નતનત કરની રે. ૧૫

૧ હામ. ૨,અલ્લા તઆલા. ૩ કહું ૪ મુદત.

— ૧૮૩૫-૧૫ —

સોહલ બિન સઅદ, નામ રે કહીયે;
રઝીઅલ્લા અનહોમા, સુનતે કહીયે. ૧
સુનો સાઅદકે બેટે, સોહલ રે જનો;
એ નબીજીકી હદીસ, હેં કૅતે રે માનો. ૨
થે કુનીએત સાઅદ, અબુ અબ્બાસ રે કલાએ;
અબુ યહી નામસુ, હેં રે સોણાએ. ૩
બુઝો અસહાબી મદીને કેરે;
તરત જતે ખિજમત, કીતી નબીકી સવેરે. ૪
સુન હદીસ નબીકી, બૉત સોણી એસાબી;
સો અનુને સુન કર, યાદ રાખી રે સતાબી. ૫
કહયા તૅકીક બંદા, હે કો' અમલ કમાતા;
સો દોઝખીચું જેસા, કામ કરે મન ભાતા. ૬
અને ઑસકી લખાઇ, હે ભસતી જતી;
સો તકદીર કેરી, જે બુઝોરે બાતી. ૭
કભી કામ કો' હે કરતા બંદા ભસતી હો કેરા;
હે વૅ દોઝખી લખીયા, તકદીરમા સવેરા. ૮
એ જે અમલ, દોનુને કીતે;
નાહી અતબાર ઓનુ કા, હેં જે કરતે દેખીતે. ૯
જેસી પડી હે છાપ, અનુ કે બ્બાબા;
હે અતબાર ઑસકા, બુઝીયો સતાબા. ૧૦
ચેલા ઠામ દોનુકા, હે રે બટાયા;
જેસા નસીબ ઓનુકા, હે રે લખાયા. ૧૧

રે તુહી

છાપા પડા નસીબમા, પાવે વૅસી ઠામરે,
પાવે વૅસી ઠામ;

૧ બાબતમા. ૨, ભાગલા પાડેલા.

થોડે ઘણે કીયે કયા હુઆ, કરે નેક બદ કામરે,
કરે નેક બદ કામ. ૧૨

— ★ —

— ૧૯૩૬-૧૬ —

સુનો સખીઓ, પીયુજી બેગાના;
વે અંનંતકા સાંહી, હે રે જના. ૧
નત પિયુ પિયુ કરતે, જો નેહે રે લાવે;
તો પિયુજીકા ભાવ, કભી રે પાવે. ૨
નત પિયુ પિયુ જપના, પિયુ મન નેહા;
સુનો પિયા નેહે ૧મના, સોહાગે રે ૨કેહા. ૩
હે પિયુજી બેગાના, બાત ભાત હે સોહાગા;
અરે અૅસે વે ભાવ, જિસે પુરે રે ભાગા. ૪
સુનો સખી ભમરાકી રીતે, કરના નેહા;
આપ પીયા નેહે સંગ, તજ કરની દેહા. ૫
જું ફુલ ફુલ બાસ કાજે, ભમરા જાવે;
સો જિસ ફુલે બાસ, ઓસકુ આવે. ૬
જો બાસ બના ફુલ, હે ઓસથી નઠાતા;
કભી ઓસકુ દેખને, નાહી રે જતા. ૭
દેખો ડાળીને ડાળી, હે વે પાંત પાંત ભમતા;
વે પિયા નેહે કાજે, હે દેખતા ફરતા. ૮
ઓસે સોધીઆ ખાને, કેરી રે નાંહાં;
હે ઓસે નેહે પિયાકા, ઓસ તન માંહાં. ૯
જો કમળકે ફુલે, નેહે લોભાના;
વૅ ફુલ મખમેળતે, માંહે રે બંધાના. ૧૦
વે રૂએ રૂએ કસકે, દરદ ના પાયા;
પિયા નેહે હો કાજે, જીવ હસતે ગમાયા. ૧૧

૧ વગર. ૨ કેવો.

એસા નેહે હે કરના, સખી સોણુને મેરી;
નત પિયા પિયા નેહે સુ, કોહો રે સવેરી. ૧૨

રે તુહી

પિયુ પિયુ નત સંભાર કર, નેંનુ ભરના નીર રે,
નેંનુ ભરના નીર;
ના જાને કસ રીતસુ, સુખ પાવે શરીર રે,
સુખ પાવે શરીર. ૧૩

— ★ —

— ૧૮૩૭-૧૭ —

નજમ.

અૅસા બોલ હોજતકી આખા રે, તમે સુનો રે;
મુમનકુ યું હે દાખા રે, તમે સુનો રે. ૧
સુનો હે જે તકદીર લખાયા રે, તમે સુનો રે;
કસ રીતે તલ વે ના ખસીયારે; તમે સુનો રે. ૨
ભરમગનાની સુનો બાતી રે, તમે સુનો રે;
ચોરી કરતે લાજ નાહી આતી રે, તમે સુનો રે. ૩
છુપી દોની કિતાબ હેં પઢતે રે, તમે સુનો રે;
પડ પડ મકર હો પઢતે રે, તમે સુનો રે. ૪
મુમન સુ હોજત હો કરતે રે, તમે સુનો રે;
ઓસ કાજે પઢતે હો ફરતે રે, તમે સુનો રે. ૫
તકદીર કેરે એજ બેના રે, તમે સુનો રે;
યાદ રાખો મન મેંના રે, તમે સુનો રે. ૬
હોજતકે કાજે તમે પઢીયા રે, તમે સુનો રે;
કોફરકી રાહા તમે ચલીયે રે, તમે સુનો રે. ૭
કોફર કી રાહા હો કમાતે રે, તમે સુનો રે;
દીન કયું મન નાહી લાતે રે, તમે સુનો રે. ૮

૧ દુન્યાની.

તમે હોજત કરાહો રે, તમે સુનો રે;
મુમન સુ અૅસી બાત લાહો રે, તમે સુનો રે. ૯
તકદીર હમારી લખાઇ રે, તમે સુનો રે;
વૅ કને પીછી ના ખસાઇ રે, તમે સુનોરે. ૧૦
નાહી તમે પઢતે કલામા રે, તમે સુનો રે;
નબી નાહી બુઝો સહી મનમા રે, તમે સુનો રે. ૧૧
હમ પુછે તમુકુ જેવામા રે, તમે સુનો રે;
બોલ બોલ તમના સતાબા રે, તમે સુનો રે. ૧૨
એ તમુકુ આ દીન કેરા બેનારે, તમે સુનો રે;
હમુ સહી સુન વૅ લેના રે, તમે સુનો રે. ૧૩
કહી કહી નબી બના દીના રે, તમે સુનો રે;
હે કહી દેખ તમુ લેના રે, તમે સુનો રે. ૧૪
કિતાબ માહે કહેં હે દેખાયા રે, તમે સુનો રે;
નેંનુ કાંહે પડતે આયા રે, તમે સુનો રે. ૧૫
રાહા નબી બના હક કેરી રે, તમે સુનો રે;
દેખી કહેં લખેમા સવેરી રે, તમે સુનો રે. ૧૬
ભરમગનાની દેએા જેવાબા રે, તમે સુનો રે;
બોલેા બોલેા ચોર ૧સતાબા રે, તમે સુનો રે. ૧૭
હુએા તાબે નબીકે જે નાંહાં રે, તમે સુનો રે;
કસે જાહો તમે ભસત માંહાં રે, તમે સુનો રે. ૧૮
ઉમ્મત જે નબીકેમા આવે રે, તમે સુનો રે;
ભસત કેરી રાહા વૅ પાવે રે, તમે સુનો રે. ૧૯
દુખનેકુ ૨દાર હો કરાતે રે, તમે સુનો રે;
વઇદકે પાસ હો જાતે રે, તમે સુનો રે. ૨૦
મુઆ નાહી આપકુ હો ચાતે રે, તમે સુનો રે;
વઇદ મલ ૩ચંગે હો દેખાતે રે, તમે સુનો રે. ૨૧

૧ જલદી. ૨,દવા. ૩ તંદરસ્ત.

ઈમાન તો કાએ નાહી લાતે રે, તમે સુનો રે;
કાએ તમે મકર મેલાતે રે, તમે સુનો રે. ૨૨
દોઝખ તો તમુ હે ચાહી રે, તમે સુનો રે;
તો જીભે બોલી વૅસી આહીરે તમે સુનો રે. ૨૩
અંધોરી ભી દોઝખ ના ચાવે રે, તમે સુનો રે;
ખોટા ભસત કાજે વૅ કમાવે રે, તમે સુનો રે. ૨૪
ઓસથી ભી ભુંડોહો દેખાયે રે, તમે સુનો રે;
દાવેસુ એ નતીજ પાયે રે, તમે સુનો રે. ૨૫
દોઝખ તો તમુ કીતી પિયારી રે, તમે સુનો રે;
અસ કેરે હુએ *અદકારી રે, તમે સુનો રે. ૨૬
નાહી તમુ બોલે કેરી ઠામા રે, તમે સુનો રે;
છોડ છોડ હોજતકા કામા રે, તમે સુનો રે. ૨૭

— ✯ —

— ૧૮૩૮-૧૮ —

પહેલ.

સુનોને ટોળી મોનાફક કેરી રે;
દાવેકી કૅસી કરો બોલી રે. ૧
તમના હો આપકા તન સુખ ચાતે રે;
ઓસ કાજે હો હોજત લાતે રે. ૨
મનકા મેલ છોડો તમ નાંહાં રે;
હોજત વૅસી કરો દીન માંહાં રે. ૩
તકદીર યાદ રાખો તમ બેના રે;
હોજત કાજે દલકે મેંના રે. ૪
જુ તકદીર હે કેતે લખાયા રે;
હોવેગા વેસા દીનમા પિયારા રે. ૫
અમલ ઓસ કાજે નાહી કરતે રે;
મનકે માને હું હમ ચલતે રે. ૬

* હકદાર.

હે જું નસીબ લખાયા હમારા રે;
દોનુ ઠામમા જેસા સવારા રે. ૭
વેસી ઠામ પાવે હમ જાતી રે;
બંદગી કામ કછુ નાહી આતી રે. ૮
એસી મત હો બાત કરાહો રે;
જેવાબ કયું ના હમના બતાહો રે. ૯
હોકમ માહે હે એસા લખાયા રે;
વૅ તમુ સુન સુન કયું હે છોપાયા રે. ૧૦
ઉમેદ ડર બીચ ઈમાના રે;
ઈમાન મુમન કેરી નિશાના રે. ૧૧
ડર ઉમેદ દોનુ મન ધરના રે;
દીનકા પંથ હે અૅસા ચલના રે. ૧૨
ઉમેદ કેરી લખી પૅલી બાતી રે;
ભસત હોવે મુમન જાતી રે. ૧૩
ડરકી બાત એ તકદીર કેરી રે;
એ નત ડર કરોને સવેરી રે. ૧૪
મરતે સુધી એ ડર કરના રે;
અમલ દોઝખ મન ના ધરના રે. ૧૫
ઈમાન ડર ઉમેદ કે માંહાં રે;
દોનુ બાત બના ઈમાન નાંહાં રે. ૧૬
એ તમું નાહી સુને બેના રે;
બોલો મોનાફક બોલો નેંના રે. ૧૭
બોલને કેરી નાહી તમુ ઠામા રે;
તોબા કરો છોડો જુઠે કામા રે. ૧૮

— ✯ —

— ૧૮૩૯-૧૯ —

પદ.

સુન સુન ટોળી મુનાફિક કેરી, સુનતે કુફર જાવે;
સુનસી જો કર પ્યારી મુરખ, ઇમાન સુનતે આવે.
અરે ઐસા રપટતરા તોજકુ બતાવે, બોલ સુનતે ઉપતીજે;
અરે સુન મુનાફિક ઐસા દીના, જોહેસુ સુન સુન લીજે.
અરે તુ તકદીર કે બૅના સુન સુન, દલકુ હે રે ભમાતા;
અરે દલ તેરે માંહે મૅલ ભરાયા, તન સુખ કાજે હે ચાતા.
અરે તકદીર લખીયા વૅસી ઠામા, બંદે રબકે પાવે;
તો અમલ કેરા કામ નાંહાં, કાએ તન કસાવે.
અરે ઐસા કૅનેમા તો મુમન કાફર, એક સભી કર જાને;
તો કિતાબાં જે રબ કેરી, નબી તેં ના પછાને.
કયું ફટ મુનાફિક અંધે ગાફલ, ઐસી કરતા હે ચંતા;
અરે ના આપકુ દોઝખ સેતી, ડરતા રેતા હે રે નચંતા.
કે ડર ઉમેદ માંહે ઇમાના, સુન સુન પાક કરેા જાતી;
એ દો બીચ ઇમાન મુનન કેરા, હમ એ કૅતે હેં બાતી.
અરે ઉમેદ કેરી હકીકત લખ લખ; હે વૅ પૅલી બુઝાઇ;
એ તકદીર કેરી બાતાં, મુમન સુનતે દહેશત આઇ.
બંદગીમા હે ઇમાન જનાહા, આજીઝ હોને કમાવે;
ના જાને કયા તકદીર લખીયા, અંતે મોજ તન આવે.
મુમન રેતે એ સુન સહી, હેં જે ગોર માંહે જતે;
અસ ડર કાજે કામ ગેાનેકા, તન મનમા નાંહાં લાતે.
સુન મુનાફક ઇમાન કેરી, મુમનકી એ રીતા;
કે ઉમેદ ડરમા એ ઇમાના, હોકમ એસા હે દીતા.
અરે સુન મુનાફક બાત એ દીના, તુ તો બુઝે નાંહાં;
તુ તકદીર સેતી હે સરખે કરાતા, બંદે સબ જગ માંહાં.

૧ હીમ્મત. ૨,દાખલેા. ૩ કબુલ રાખે. ૪ શું કામ સારૂ. × કષ્ટિ ઉપાડે. ૬ ડર. ૭બંદગીમા ઇમાન છે તે જાણવું છે. ૮ કબર.

તેં દીનકી ખુબી બુઝી નાંહાં, સુન સુન આંસકી બાતા;
કે હોજ્જત તેરી કે નસીહત મેરી, ગાલિબ કુન હે આતા.
કે દીન નબીકેમા વલી કલાએ, સુન સુન મુરખ બેંના;
અરે સબ જગ વલીયું સેતી ભરીયા, દેખ દેખ ખોલ ખોલ નેંના.
કહયું ને મુએ જીવતે કરાયે, અૅસા દીન રહમાના;
કે ઇચું ને બાલે ભુતજ સારે, હુન્નેર કીયે જના.
સાંપ બીછુ બેબાકજ કીતા, એસી વલીયું કી જાતી;
બોલતે કંકર પથર લોહા, કીતી એકકી જાતી.
અરે મોલક એકકા લે એકકુ દલાવે, એસે હેં ઉમ્મતી દેખાતે;
એ સબ ઉમ્મતી ખાતમ કેરે, સહી હેં રે સોણાતે.
જે તકદીર સુન સુન નસ દન, આપના તન હેં રે ડરાતે;
વે રેતે તકદીર ડરકે લીતે, ગોર માંહે હેં જાતે.
અરે સુન મુનાફક કાફર માંહાં, અૅસા હે કોં' દેખાયા;
ઉમ્મતી ખાતમ નબી બના, હે કોં' નજરૂ આયા.
અરે તું કયું તકદીર સેતી, બરાબરકુ હે તુ કરાતા;
દીન બના નાહી છુટે મુરખ, ઉમ્મતી કયું ના કલાતા.
અરે નસીહત મેરી સુન મુરખ, ગાલિબ આયા કેંના;
જું હમ કહયા બોફ ઉમેદ, ડર બીચ ઈમાના.

— ☆ —

— ૧૮૪૦–૨૦ —

બીબી આઇશા રઝીઅલ્લા, અનહે કહીયે;
એ હદીસ હેં કેંતે, નબીજીકી લહીયે. ૧
અૅર ભી અસહાબુ, સુણીતી સહી;
જું બીબી સાહેબ, હદીસ રે કહી. ૨
કહયા જનાઝા આયા, એક લડકે કેરા;
થા અનસારી કેરા, બુઝો લડકા સવેરા. ૩

૬ તાબે કર્યા. ૧ બાકી નહી રહયા.

અસ જનાઝેકી નમાઝ કાજ, નબીજી બોલાયે;
સહી સોલતાન અંબીયા, કાજ નમાઝકે આયે. ૪
તમ બીબી સાહેબકુ, નબીજીએ આખા;
કે બોશાલી લડકેકુ, હુઇ એરે દાખા. ૫
ઑસ લડકેકુ ×ચડી કર, બીબીને બતાયા;
એ બસતકી ચિડીઆ, હુઇ કૅને સોણાયા. ૬
કહેયા ઓને તો અમલ, બુરે નાંહેં કીતે;
અને સવાદ ૩દ્દોનીકા, નાંહી કીયે રે દેખીતે. ૭
યું લડકે કી હકીકત, બીબીને સોણાઇ;
સો નબીજી કે આગળ, અરજ પોચાઇ. ૮
તમ નબીજીને કહેયા, બીબી યું તો નાંહાં;
તમુ બાલકકી જું બાતી, જું બુઝો દલ માંહાં. ૯
યું બાતમને આખા, સુન સુન લીજે;
અને એક કર રબકુ, ચંત માંહે દીજે. ૧૦

રે તુહી

બાતાં તકદીર કેરડી, સુન સુન મુમન ચેત રે,
સુન સુન મુમન ચેત;
જે ગાફલ તલ ભી રહે, ચડીઆં બાવે ખેત રે.
ચડીઆં બાવે ખેત. ૧૧

— ★ —

— ૧૮૪૧-૨૧ —

યા આઇશા કરને, લીયા નબીજી ને નામા;
અને બયાન કીતા, ઓસહી ઠામા. ૧
૪અહલ જંનત કે કાજે, રબે કીતી હે સહી;
સહી અનુકુ બનાયે, કાજ જંનતકે દહી. ૨

× પક્ષિ. ૩ દુન્યાનો. ૪ રહેનાર.

સો માબાપકે ÷સલુબમા, અનુકુ બનાયે;
તબ ભસતી, વૅ હેં રે લખાયે. ૩
હેં ભી દોઝખ કે કાજે, અહલ અલ્લાને સવારી;
સો ઓનુકુ બનાયે, કાજ દોઝખ જે સારી. ૪
સો મા બાપ ઓનુ કે, સલુબમા જાનો;
સહી દોઝખી તબકે, લખાયે માનો. ૫
એ હદીસ નબી, ખાતમ કેરી;
દીનકે ભાઇ, સુન બુઝીયો સવેરી. ૬
કે પિયુજી અૅસા, હે રે બેગાના;
મત તલ પિયા નેહકા, મન કરો રે ગોમાના. ૭
વૅ જે કરનારા, થા ઓને સહી કીતા;
અૅસા પિયુજી હમારા, હે રે મીતા. ૮
સહી નસદન બંદગી, કરો બંદા રે હોના;
અને તકદીર લખીઆ, નત સંભારને હોના. ૯
તલ બંદગી માંહાં, કરો ગોમાન રે નાંહાં;
ડરો કુન ઠામ લખીયા, મોજે તકદીર માંહાં. ૧૦
એ સુન સુન રોના, નત નેંનુ રે નીરા;
કે કુન ઠામ પાવે, મેરા રે શરીરા. ૧૧
યું પિયુજી કુ જાનો, સહી રે બેગાના;
સુન રોયે રોયે એક કર, કહો દલકી શાના. ૧૨

રે તુહી

બંદગી કર તુ બાપડે, રખે કરો ગોમાન રે,
રખે કરો ગોમાન;
કયું ભી પિયુજી રીઝસી, એસા રાખો ધાન રે,
એસા રાખો ધાન. ૧૩

÷પીઠનું હાડકું. ૧ ગરૂર. અભિમાન.

— ૧૮૪૨–૨૨ —

રૂબાઇ:

પિયુજી બેગાના સુન મુમના,
ઍસા ઍસા સોરીજનહાર રે;
ડર ડર ચાહેા ઑસે નેહે સુ,
જેનેને કીયા આ સંસાર રે. ૧

તકદીર સુન સુન ઝુરીયે,
ઍસા નેહે પિયા કેરી રીત રે;
રેએ રેએ ના એતા બુઝના,
કેસી રીતે રીઝેસે મીત રે. ૨

મન પિયા ભાવતી જે બાત હે,
નત લખેસુ સુનેા કાન રે;
નસદન વૅસા હે કરના,
રાખેાને રાખેા મન ધાન રે. ૩

રીઝે ને રીઝે જું મીત આપના,
વૅસા રે વૅસા કરેા ચાવરે;
નેહે રમ બના નાંહાં કીજીયે,
રાખા રાખા પિયા નામે ભાવ રે. ૪

તકદીર બાત વીરા દેાહલી,
સુનેા સુનેા મુમન ચંત રે;
કરમ કરે કયું પિયુ આપના,
કસ રીતે કરસી હેત રે. ૫

દેાઝખકી ઠામ ભાઇ દેાહલી,
સુન સુન રેહેા ભર નેંન રે;
ના જનેા કયા અંતે મેજે દેાએસી,
સુન સુન તકદીર બૅન રે. ૬

નસદન ચંતા દલ મુમના,
જંનત પાવે કિસ રીત રે;

નસદન ડર કરેા બંદગી,
રીઝે રે રીઝે કયું વૅ મીત રે. ૭
ઇબાદત કરની હે ચાવ સુ,
નાહી નાહી કરના ગેામાન રે;
તકદીર સુન સુન ડરીયે,
હેાઇયે નત નત ૧આધીન રે. ૮
ગેામાન કેરી ઠામ કુનસી,
સુન સુન મુમન વીર રે;
તકદીર લખાઇ સેારીજના,
પાવેનૅ પાવે વૅ શરીર રે. ૯
આૅસ કાજે ડર કરેા બંદગી,
દેાઝખ કેરા ના કરેા કામ રે;
મુએ રે સુખી ના વીરા કરની,
દેાઝખકી હુંડી દેખ ઠામ રે. ૧૦

— ★ —

— ૧૮૪૩–૨૩ —

બરહા.

સુન સુન ભાઇ દીનકે, એસા હે આપના રબ રે;
તકદીર લખાઇ સબકી, ખલકત સારી સબ રે. ૧
કીયે દેા જે દેા જગ, એ દેાઝખ જંનત નામ રે;
ખલકત કીતી દેા કાજ હે, પાવે વે દેાનુ ઠામ રે. ૨
રજક *દઇયે સબકુ દીયા, પૅદા કીયે પૅલે સહી;
જીવ બાજ તેા તનમા દીયા, પૅલા સબી લખીયા દહી. ૩
દેાઝખ જે ના જાનતા, અનકુ બનાઇ એ હાલ રે;
જુ રીત સબકી જાનીએ, પૅદાથી પૅલ પૅલ રે. ૪
અબ કયું ગેામાન કેા કરે, મુમન ૩કાવે જે જાતરે;
જે હે કિતાબાં સુનતા, તકદીર કેરી બાત રે. ૫

૧ તાબે થવું. *અલ્લાહ તઆલાએ. ૩ કહલાવે.

જંનત લેની દોહલી, આસાન નાહી વીર રે;
ચંચળ મન જે ચેતસી, સુખ પાવે શરીર રે. ૬
થોડા હે જીવના જગમા, અંતે ૧અમરકી રીત રે;
નસદન નેકજ કામસુ, જંનત સુ કરે પ્રીત રે. ૭
વૅસે કરો ×રીઝે પિયુ, નસદન મનમા ભાવ રે,
૩મત મન ભાતી બાત હે, ઓસકા તુ રાખે ચાવ રે. ૮
નસદન એ ચંતા કરો, રીઝે પિયુ હમ તન રે;
ભાતે પિયાકા કામ જે, રાખો ને ઓસકુ મન રે. ૯
ડર ડર પિયાસુ રોહીયે, નસદન આપને નેંન રે;
મુમન ચંતા નસદના, તકદીર સુન સુન બૅન રે. ૧૦

— ☆ —

— ૧૮૪૪-૨૪ —

સુનો મુરતઝા અલી રઝીઅલ્લા, અનહો કહીયે;
એ હદીસ હેં કેહતે, નબીજીકી લહીયે. ૧
સો ફરમુદા ખાતમ, નબીજી હો કેરા;
સો ઓર ભી અસહાબુ, સોણીયા સવેરા. ૨
કહેયા કોઇભી એક, તમુ સુ નાંહાં;
મગર સબ હેં આયે, લખે કે માંહાં. ૩
કે હર રે કિસીકી, હે ૪જાગ રે લખાઇ;
કે દોઝખીકુ દોઝખમા, ઠામ હે બનાઇ. ૪
અને બસતીકુ બસતમા, લખાઇ ઠામા;
યું તકદીર કેરા, હુવડા કામા. ૫
જબ મોબારક ઝોબાંસુ, એ નબીજી ને આખા;
તબ અસહાબુ અરજકા, બોલ એતા રે દાખા. ૬
તો નબીજી ભરૂસા, હમ કરે રે નાંહાં;
જે લખાયા હમારી, કિતાબુ કે માંહાં. ૭

૧ હંમેશા. ×રાજી થાય. ૩ મનની ઇચ્છા. ૪ જગા.

જો હર હર કેરી, હે ઠામ રે લખાઈ;
તો ૧કાજે કાતકે, હમ કરે રે કમાઈ. ૮
તો *તરક હમના, અમલ કરાવે;
લખે જેસા રે પાવે, તો કાહેકુ કમાવે. ૯
યું અસહાબુ અરજ, નબીજીકુ કીતી;
જબ તકદીર કેરી, બાત સુન રે લીતી. ૧૦
એ સુન સુન બાતી, પાક કરેા આપ જાતી;
અને એક કર કહેા, હન ઓર રાતી. ૧૧

રે તુહી

ઈમાન સુન દીનકી, બાતાં મન ધર કાન રે,
બાતાં મન ધર કાન;
સુનતે મુમન હેાએસી, થર રેંચે ઈમાન રે,
થર રેંચે ઈમાન. ૧૨

— ✯ —

— ૧૮૪૫-૨૫ —

તબ નબીજીને સુન કર, એતા ફરમાયા;
સેા અસહાબુકે પુછે કાજ, હેાકમ ચઢાયા. ૧
કે અમલ તંના, કરેા રે સારે;
જસે તમે હેા સવારે. ૨
જસે જસે રે ઠામ કાજ, રબે પૈદા હે કીતા;
વૈસા અમલ કરસી, અૈસા હેાકમ રે દીતા. ૩
નેકબખતુ કે ટાળેથી, હેાવે જે કહીયે;
નેકબખતકે અમલ, કમાવે લહીયે. ૪
નેકબખતીકા અમલ, ઓસે ÷મેાયેસર આવે;
કે નેક અમલ, વૈ રે કરાવે. ૫
જે બદબખતુકા, ટાળે હેા કેરા;
ઓસે મેાયેસર અમલ, વૈસા આવે રે સવેરા. ૬

૧ શા માટે. *છેાડી દેવા. ૩ મજબુત, ÷આસાન થાય.

બદબખ્તી કેરે, વૅ કરે રે કામા;
જે લખાયા બદબખ્ત, અહલ કે ઠામા. ૭
એતા નબીજીને કૅ કર, પઢી આયત રબ્બાની;
વે બયાનકી હકીકત, અૅસી રે જાની. ૮
સુનો ફરમુદા રબકા, જે કો' દેવે રે +દાના;
અને તકવા કર, દલકી શાના. ૯
કે પરેજ રે કરના, જે બુરી રે બાતી;
એ હકીકત તકવા, કેરી હે સોણાતી. ૧૦
અને સાચ્ચા હે કરનાર, નેકી હો કેરા;
વૅ આસાન પાવે, નેકી બદલે સવેરા. ૧૧
કૅવે રબકે ઓસકુ, હું મેં કરૂં રે આસાના;
સો નેકી હો સેતી, હુઆ હોકમ એ જાના. ૧૨
સો નેકીકે માએને, ભસતી રે જાનો;
એ સુન સુન સહી કર, મન માંહે આનો. ૧૩
રે તુહી
નેક અમલ સુ સુખ પાએસી, ફરમાવે રહમાન રે;
ફરમાવે રહમાન.
નેક અમલુ જાનીએ, પાસે નત ૧અમાન રે,
પાસે નત અમાન. ૧૪

— ★ —

— ૧૮૪૬–૨૬ —

ભી હોકમ ઇલાહી, જે બખીલી કરાવે;
કે સખાવત કરની, મન ના લાવે. ૧
અને નેકુકુ જુઠી, કર કરે રે બાતી;
* * * * * ૨
સો નેકી સેતી નેક, અમલ રે કહીયે;
ભી દીનકી બાતી, સમજને લહીયે. ૩

+સખાવત કરવી, દાન દેવું. ૧છુટકારો.

ઓસે રબ હે કૅતા, હમ કરે રે આસાના;
સો સખતી બદલી, કીયા હોકમ એ જના. ૪

જન સખતી સેતી, દોઝખીકા નામા;
રબ કૅતા હે કે ઓસકુ, વૅ દેવે હમ ઠામા. ૫

એ નબીજીને આયત, તબ પઢને સોણાઇ;
એ હકીકત અસહાબુ, સુન ૧સીસ રે ચઢાઇ. ૬

સો દીન કેરે ભાઇ, એ મન ધર બાતી;
એ રેએ રેએ નસ દન, પાક કરો રે જતી. ૭

સુનો દોનુકી નિશાની, જૅસે કરે રે કામા;
વૅ કામ રે કરસે, જૅસા લખીયા ઠામા. ૮

એ =પરતગ નિશાની, સહી રે જનો;
એ નસદન ઉર, મન રે આનો. ૯

સો ૩અંત પર લખા, હે રે સહી;
જે ઇમાનસુ જાવે, સુખ દેવે રે દહી. ૧૦

અને અંતે જો ઇમાન, મરતે ખોવે;
તો દોઝખ જાતી, હોવે રે રોવે. ૧૧

અને જીવનેકા તલબી, અતબાર નાંહાં;
એ બરી મુશકેલી, બુઝો દલ માંહાં. ૧૨

રે તુહી

અતબાર નાંહી જીવના, મરના તલપલ રે,
મરના તલપલ;
અંત પર હૅ લખા સહી, ચેત ચેત મુમન ચલ રે,
ચેત ચેત મુમન ચલ. ૧૩

— ★ —

૧ માથે. =બુલ્કી. ૩ છેવટમા, ખાતેમા પર.

— ૧૮૪૭–૨૭ —

પહલ.

સુન સુન મુમન અૅસા હે દીના રે;
બયાન દીનકા સુન સુન લેના રે. ૧
નેક અમલ નેક કામ કરાહે રે;
દીનકુ સાચા મન માંહે લાહે રે. ૨
નેક અમલકી સહી નિશાની રે;
ભસતી હેાનેકી બાત એ જાની રે. ૩
નેક અમલુ સુ નેક કમાહે રે;
નેકીકુ સાચી કર મન લાહે રે. ૪
નસદ્દન સખાવત કરની રે;
દેશત રબ પુરી મન ધરની રે. ૫
અૅસા કીયેસુ હેાવે આસાના રે;
અૅસા હેાકમ કીયા રેહમાના રે. ૬
આસાન બુઝેા વૅ જંનત ઠામા રે;
રબ દેવે અૅસે કીએ કામા રે. ૭
મરતે સુધી એ રીત કરની રે;
ચંતા પુરી મન માંહે ધરની રે. ૮
છેલ્લે કામુકુ ફેલ લખાયા રે;
મરતે જે વેલા અમલ કમાયા રે. ૯
વૅસી ઠામ વૅ દેવે ઇલાહી રે;
મરતી વેળા જે કીતી કમાહી રે. ૧૦
છેલ્લે અમલુકુ ફલ જનો રે;
દેાઝખ ભસત છેલ્લે પર માનો રે. ૧૧
મરતી વેળા જે હુઆ ઈમાની રે;
ભસતી કેરી એ હે નિશાની રે. ૧૨

મરતી વેળા જે ઇમાન ગમાયા રે;
દોઝખી જૅસા અમલ કમાયા રે. ૧૩
તો સહી વૅસી વૅ પાવે ઠામા રે;
મરતી વેળા કીયે જૅસે કામા રે. ૧૪
જીવને કેરા નાંહી અતબારા રે;
નેક અમલસુ રાખો પિયારા રે. ૧૫
૧મને કામ વૅ કરને નાંહાં રે;
કભી મરે ઍસે કામુકે માંહાં રે. ૧૬
ઓસ કાજે નસદન મન ડરાહો રે;
ગોના કબીરા ના મન લાહો રે. ૧૭

— ★ —

— ૧૮૪૮-૨૮ —

ચાલ.

ગોના કબીરા, તલ ના કીજીયે;
હક બના બાતી, ના ચંત દીજીયે.
ગોના કબીરા ના કરો, =સંગરોહકકી બાત રે;
આસાન તો દહી કરે, જંનત પાવે જત રે.
નત નત બડાઇ દીનકી, સુન સુન નેકી ચાહીયે;
નેક અમલ બના કછુ, એક તલ ચંત ના લાહીયે. ૧
ના રે કીજે, ગોના રે કબીરા;
જે મરતે કરતે, દાઝે રે શરીરા.
ગોના કબીરા ના કરો, ઇમાન હે જાવે સહી;
કરતે જે પૉચે મૉત રે, દોઝખમા ૩પાવે દહી.
ખ્બર ના તકદીરકી, કયા હે લખીયા તન રે;
દો ઠામમા હે કુનસી, ગુર ગુર એ સુન મન રે. ૨
તકદીર કેરી, જનો ના બાતી;
દોઝખી કે જંનતી, લખાઇ હે જતી.

૧ મના કરેલા કામ. =એકઠી કરો, જમે કરો. ૩ દાખલ કરે.

ના હે ખબર તકદીરકી, કયા તન લખીયા લેખ રે;
અમલ હેં નિશાનીયાં, મુમન સુન સુન દેખ રે.
નેકી સેતી રબ રીઝસી, આસાન વૅ કરે સહી;
નેકીસુ જંનત ઠામ રે, દેવે સહી આપે દહી. ૩
ડર ડર મુમન, ઝુરીયે નેંના;
તકદીર કેરે, સુન સુન બૅના.
તકદીર કેરી બાતીયાં, સુન સુન ઝુરે નેંન રે;
નેક અમલ કમાહીયે, સુન સુન દીનકે બૅન રે.
તકદીરમા જે ઠામ રે, વૅસે અમલ કમાહેસી;
ઑસ કાજે નેકી મુમના, નસદન મનમા લાહેસી. ૪
દોઝખીકે કામેં, દોઝખી જૅસે;
જૅસી રે ઠામ, કામ વૅ વૅસે.
દોઝખીકે મધમ કામ હેં, લખીયા જું ઓસતન લેખ રે;
તકદીરકા પટોતરા, સુન સુન મુમન દેખરે.
ઑસ કાજે મુમન ના કરે, મધમ તલ બાતાં મંના;
નેકી બના કુછ કામ રે, લાવે નાંહે અપના તંના. ૫
ગૅબકી બાતાં, જાને વૅ દહી;
જે *અંત પર ફલ, લખાયા સહી.
ગૅબકી બાતાં છોપીયાં, જાને વહી સતાર રે;
અંત પર જે ફલ લખીયા, સુન સુન મુમન ચેત રે.
મરતે કરે જે કામ રે, ઑસકા તો ફલ પાવે સહી;
એ તો ખબર નાંહે કિસે, બુજે વહી આપે દહી. ૬
એ ફિકર રે લાગી, મુમન કે તંના;
નસદન ઝુરે, સુન સુન મંના.
નસદન ઝુરે મુમના, સુન સુન તકદીર બાત રે;
નેકી બના કુછ કામ રે, લાવે ના આપની જાતરે.
મરતે કરેગા દોઝખી, મધમ બુઝો કામ રે;
અસ કાજે નસદન ડરસી, મુમન જિસકા નામ રે. ૭

૧ બુરા. * ખાતેમા પર, છેવટ પર.

— ૧૮૪૯-૨૯ —

નજમ.

સુનો સુનો મોનાફક ટોળી રે, તમે સુનો રે;
છોડ છોડ ઠગાઇકી બોલી રે, તમે સુનો રે. ૧

ઠગાઇ તમુકુ ઠગાવે રે, તમે સુનો રે;
તમારા હે જાન કરાવે રે, તમે સુનો રે. ૨

હોકમકી સુનો તમે બાતી રે, તમે સુનો રે;
નેકી કીયે સુખ પાવે જાતી રે, તમે સુનો રે. ૩

નેક જે કો' અમલ કરાવે રે, તમે સુનો રે;
નેક બાંતા સાચી મન લાવે રે, તમે સુનો રે. ૪

રબ ઑસે કરેગા આસાના રે, તમે સુનો રે;
જંનત દેવેગા રહેમાના રે, તમે સુનો રે. ૫

બુરે ફકર અમલ જે કામા રે, તમે સુનો રે.
જુઠી કરનેકી દલ ઠામા રે, તમે સુનો રે; ૬

દેવે ના કરજમા ભાલા રે, તમે સુનો રે;
ઑસકા હે દોઝખીકા હાલા રે, તમે સુનો રે. ૭

ઓસે રબ કરે ના આસાના રે, તમે સુનો રે;
દોઝખમા બનાયા જાના રે, તમે સુનો રે. ૮

ઑસે રબ દોઝખમા બાવે રે, તમે સુનો રે;
એ આસાન ઓરકુ કરાવે રે; તમે સુનો રે. ૯

દોઝખી વૅસે કરે કામા રે, તમે સુનો રે;
જૅસી જૅસી રહેકી ઠામા રે, તમે સુનો રે. ૧૦

કર નેક બસતી કમાહી રે, તમે સુનો રે;
જે +ભાગુ બસત હે લખાહી રે, તમે સુનો રે. ૧૧

હોકમ એ હુવડા ઇલાહી રે, તમે સુનો રે;
નબીજીને ખબર બતાહી રે, તમે સુનો રે. ૧૨

૧ કરે. +નસીબમાં.

હોકમ એ હુવડા દેના રે, તમે સુનો રે;
મોનાફક સુન તમુ લેના રે, તમે સુનો રે. ૧૩
જુઠી બોલી હોકુમે લાતે રે, તમે સુનો રે;
તકદીર કેતે હો હેં ચાતે રે, તમે સુનો રે. ૧૪
સબ જગ એક હો કરાતે રે, તમે સુનો રે;
લખે જેસા પાવે હો બતાતે રે, તમે સુનો રે. ૧૫
ખુબી દીન મન નાંહે લાતે રે, તમે સુનો રે;
મુમનભી તમે હો કલાતે રે, તમે સુનો રે. ૧૬
અમલ હો મખમ કરાતે રે, તમે સુનો રે;
હુએ તમે ઈમાન તો બના રે, તમે સુનો રે. ૧૭

* * * * *

દીન જે ના રાખા તમુ મંના રે, તમે સુનો રે. ૧૮
અમલ તો નેક ના કમાયે રે, તમે સુનો રે;
દોઝખી હો જાહેર દેખાયે રે, તમે સુનો રે. ૧૯
તમે તન દોઝખી નિશાની રે, તમે સુનો રે;
હોકમ સુ સહી હમુ જાની રે, તમે સુનો રે. ૨૦
સુન એસી ખુબી હુઇ દીના રે, તમે સુનો રે;
નેકી સુ ભસતી કીના રે, તમે સુનો રે. ૨૧
કાફર જે નેકીકા કરે કામા રે, તમે સુનો રે;
ઈમાન બના ના આવે કામા રે, તમે સુનો રે. ૨૨
સબ જગ સારા નાહી હે, તમે સુનો રે;
જે તમે કોહો તકદીર માંહાં રે, તમે સુનો રે. ૨૩
બોલને કી નાંહી તમુ ઠામા રે, તમે સુનો રે;
મોનાફક કેરે છોડો કામા રે, તમે સુનો રે. ૨૪

— ☆ —

— ૧૮૫૦-૩૦ —

ફરાદ.

દીનકી ઐસી બાતી હે; તકદીર લખી જાતી હે. ૧
ઐસી ઠામ જા પાતી હે; એ મુશકિલ દેખાતી હે. ૨
નેક અમલ તો કરના હે; મુમન સુન સુન ડરના હે. ૩
૧અળપ મૌત તો મરના હે; જીવતે એ મન ધરના હે. ૪
×આતલ ના કરના હે; દેખતે ચલતે મરના હે. ૫
નત નત જંનત ચાના હે; અમલ વૅ કમાના હે. ૬
અમલ લેખ લખાના હે; છેલે પર એ બયાના હે. ૭
મરતે જે કમાના હે; ઠામ તો વૅસા પાના હે. ૮
મરના ના કૅને જના હે; એ ડર મનમા લાના હે. ૯
નેક ફેલ કરના હે; સીધે મારગ જના હે. ૧૦
તકદીર કયા લખાના હે; ઐસા ડર મન લાના હે. ૧૧
મરતે નેક કમાના હે; મરના તો ૩અજના હે. ૧૨
તલ તલ બુઝે મરના હે; ઘડી ઘડી પલ મરના હે. ૧૩
ગોરમા તન લે ધરના હે; જમીં હવાલે કરના હે. ૧૪
રબકે પાસે ચલના હે; હિસાબ હે કેસે ભરના હે. ૧૫
એ ડર મનમા ધરના હે; તલ તલ પલ મરના હે. ૧૬

— ★ —

— ૧૮૫૧-૩૧ —

બરહા.

સુન સુન ભાઇ દીનકે, નચંતકી કરની ના રીત રે;
તકદીર લખીયા પાહેસી, હોકમ જો ઐસા દીત રે. ૧
દોઝખ જંનત ઠામ દો, કીતી દો તનકે કાજ રે;
દોઝખી અને ભસતી સહી, કરસે વૅ જંનત રાજ રે. ૨

૧ બેકાર. ×એકાર વખત બોલો. ૩મોતનો વખત અજાણ્યો છે.

અમલ સેતી પાવેસી, હોકમ એ કીયા દહી;
જૅસા અમલ કમાહેસી, ઠામ વૅસી પાવે સહી. ૩

સુન સુન ભાઇ દીનકે, નેકી કરો નસદન રે;
નેક અમલસુ જંનતા, પાહો એ રાખો મન રે. ૪

બંદગી કરોને નસદના, સુન સુન બાંતાં દીન રે;
મરતે અમલ જે હોયેસી, લખા તો ઓસ પર કીન રે. ૫

ઈમાન સુ જાવે સહી, નેક અમલ સુ જત રે;
જંનતમા જાવે સહી, તકદીરકી એ બાત રે. ૬

ગોમાન તો કૅસે કરો, બંદગી કમાતે સુન રે;
નસદન આવે ખતરા, ભમતા હે ફરતા મન રે. ૭

ઓસ કાજે ઝુરો મુમના, ભર ભર નીર નૅંન રે;
અંતે કયા અમલ હોએસી, સુન સુન એસે બૅન રે. ૮

કામ તો જે હોકમ બના, ઓસથી તો ભાગો વીર રે;
રખે વૅ કરતે મરીયે, ભાગો જું દોડે તીર રે. ૯

ઉમેદ જીવનેકા ના હે, તલ પલમા મરસી સહી;
જૅસે અમલમા મરસી, વૅસી તો ઠામ દેવે દહી. ૧૦

— ★ —

— ૧૮૫૨-૩૨ —

અબી હોરેરા રઝીઅલ્લા, અનહો જનો;
એ હદીસ હેં કૅતે, નબીજીકી માનો. ૧

સો ફરમુદા નબીજી, આપને હો કેરા;
સહી ઑરભી અસહાબુ, વૅ સોણીયા સવેરા. ૨

સો અનુને સુનકર, સબ યાદ વૅ રાખા;
સબ ખોલ ખોલ બયાન, ઑસકા દાખા. ૩

કહયા તૅફીક અલ્લાને; કસા લખીયા બતાયા;
સો ઝિના રે કરના, કસે નસીબ લખાયા. ૪

તકદીરમા લખીયા, એ કરેગા ઝિના;
વૅ તકદીર લખી, જબ પૅચે ઑસ તના. ૫
તબ અલબત અંખીયાં, ઝિના અસકી કરાવે;
ઝિના કાજ દેખની, વૅ નેંનાંરે લાઆવે. ૬
અને જીભેભી ઝિના, કર[1] બોલને માંહાં;
ઝિના કીયે જૅસા બોલ, ઓર બોલ રે નાંહાં. ૭
અને દલભી ઑસકા, ઝિના કરના ચાવે;
સો ઝિના હો જૅસા, સોચ મનમા આવે. ૮
હે ફરજ ઓનકા, ચાયા કબુલ કરાતી;
સો કભી રે કબુલે, કભી નાંહે રે ચાતી. ૯
એ હદીસ ખાતમ, નબી હો કેરી;
યું પગને હાથું કી, રીત બુઝીયો સવેરી. ૧૦
કે ઝિના કરનેકુ, હાથ પગ રે ચાવે;
કે અનુસુ હોવે, એતા ફૅલ વે કરાવે. ૧૧
કે હાથ પગ ઝિના કાજ, કરે રે ફૅલા;
એ સુન સુન એતના, કહીયે રે વૅલા. ૧૨

રે તુહી

તકદીરમા જે લખીયા, પૅચે એસી તન જાએ રે,
પૅચે એસી તન જાએ;
તન સારા વૅ અમલકુ, કરને જું જું ચાએ રે,
કરને જું જું ચાએ. ૧૩

— ★ —

— ૧૮૫૩-૩૩ —

પહલ.

સુન સોરીજન હમારા રે;
ઉમ્મત ખાતમકીકુ કરતા પિયારા રે. ૧

[1] ઔરતોની શરમની જગા. = કામ.

ખાતમ કેરા જે ઉમ્મતી સાચા રે;
દલભા હે સાચાને સાચી ૧ખાચા રે. ૨
ખતરા નાહી ઍસા મન લાતા રે;
દીન નબી બના નાહી ચાતા રે. ૩
નેક અમલ હે નસદન કમાતા રે;
ઝુર ઝુર તકદીર ડર મન લા આતા રે. ૪
એક પલ નચીંત રૅતા હે નાંહાં રે;
નસદન ડર હે રબ દલ માંહાં રે. ૫
ઑંસકી જે તકદીરે ઝિના લખાયા રે;
આસાન ઓસકુ લે રબે કરાયા રે. ૬
અંખીયાં ઑંસકીને કીયા ઝિના રે;
તકદીર એ રીતે ઑંસકે તંના રે. ૭
કીતી બોલી જીભે ઝિના હો કેરી રે;
તો ભી વૅ છુટા ઑંસથી સવેરી રે. ૮
એ રીતે કાન ને હાથ પગ જાનો રે;
દલ કેરી રીતભી ઍસી પછાનો રે. ૯
નજર દેખો ઝિના જું હે કરતી રે;
ઝિના કાજે હે દેખતી ફરતી રે. ૧૦
લખીયા તકદીર કેરા યું પાયા રે;
ઝિના સરવે એ તો ચુકાયા રે. ૧૧
ઝિના સહી બાજ હોવે નાંહાં રે;
જું થા લખીયા તકદીર માંહાં રે. ૧૨
નજરે દેખેસુ =ચુકા સોણીતા રે;
હોકમ ઝિનાકા થા જે કીતા રે. ૧૩
ગોના કબીરા તો હુઆ નાંહાં રે;
જું થા લખીયા તકદીર માંહાં રે. ૧૪

૧ ખોલી. =ટળી ગયું.

આસાન અૅસા કીયા રહમાના રે;
તકદીર દુર કીતી સહી જના રે. ૧૫
ગેાના કબીરા દુર કરાયા રે;
અૅાસકે બદલે અેાર બતાયા રે. ૧૬

— ★ —

— ૧૮૫૪-૩૪ —

નજમ.

બેાલ બેાલ મેાનાફક ટેાળી રે, તમે સુનેા રે;
છેાડ છેાડ ઠગાઇકી બેાલી રે, તમે સુનેા રે. ૧
કામ બેાલી જુઠી વૅ ના આવે રે, તમે સુનેા રે;
ઇજીઆન વૅ તમુકુ કરાવે રે, તમે સુનેા રે. ૨
જિસ બંદેકુ હે રબ ચાતા રે, તમે સુનેા રે;
ખાતમકા ઉમ્મતી કલાતા રે, તમે સુનેા રે. ૩
અૅાસકુ હે કરતા આસાના રે, તમે સુનેા રે;
જું હે સુનીલા બયાના રે, તમે સુનેા રે. ૪
જિના કસી નસીબે લખાયા રે, તમે સુનેા રે;
ગેાના અે હે કબીરા કલાયા રે, તમે સુનેા રે. ૫
વૅ બંદા રબને જે ચાયા રે, તમે સુનેા રે;
આસાન તેા અૅાસકુ કરાયા રે, તમે સુનેા રે. ૬
નેંનુ વૅ દેખ જિના કીતા રે, તમે સુનેા રે;
તકદીર દુર કીતી મીતા રે, તમે સુનેા રે. ૭
જિના અૅાસે કરના ના પડીયા રે, તમે સુનેા રે;
દેખેસુ વે દુર સબ કરીયા રે, તમે સુનેા રે. ૮
બેાલનાભી સુનના અે રીતા રે, તમે સુનેા રે;
હાથ પગ કામભી જે કીતા રે, તમે સુનેા રે. ૯

૧ નુકસાન.

યું તકદીર રબને ફેરાહી રે, તમે સુનો રે;
×હલુવેસુ દુર વૅ કરાહી રે, તમે સુનો રે. ૧૦
જસકુ રબ હે ચાતા રે, તમે સુનો રે;
ઑસે યું આસાન કરાતા રે, તમે સુનો રે. ૧૧
બોલ બોલ મોનાફક તંના રે, તમે સુનો રે;
કયા સોચ રાખા હે મંના રે, તમે સુનો રે. ૧૨
હોકમ તો ઑસા હુઆ સહી રે, તમે સુનો રે;
આસાન કરતા હે દહી રે, તમે સુનો રે. ૧૩
તકદીર હે વૅ ફેરાતા રે, તમે સુનો રે;
કબીરેકુ આસાનમા બાતા રે, તમે સુનો રે. ૧૪
લેખા સબ લખીયા ચુકાતા રે, તમે સુનો રે;
જસ જસ આપે હે વૅ ચાતા રે, તમે સુનો રે. ૧૫
મોનાફકો ન્નુઠા કયું આખો રે, તમે સુનો રે;
લખે જૅસા હોવેગા દાખો રે, તમે સુનો રે. ૧૬
ઑસ કાજે નેકી ના કરાવે રે, તમે સુનો રે;
લખે જૅસા હે મન પાવે રે, તમે સુનો રે. ૧૭
ઑસી ઑસી કરતે હો બોલી રે, તમે સુનો રે;
જેતી તમે મોનાફક ટોળી રે, તમે સુનો રે. ૧૮
હોઝખીચું કેરી એ નિશાની રે, તમે સુનો રે;
નેક બાત મન જે ના આની રે, તમે સુનો રે. ૧૯
ઠામ જૅસા અમલ કમાવે રે, તમે સુનો રે;
જૅસા ઠામ ઑસકા લખાવે રે, તમે સુનો રે. ૨૦
હોકમ એ કીતા મીતા રે, તમે સુનો રે;
વૅ તો તમે કરતે દેખીતા રે, તમે સુનો રે. ૨૧
ના તો તમે ×રજા દહી ચાતે રે, તમે સુનો રે;
રબ ડર મન ના તો લાતે રે, તમે સુનો રે. ૨૨

× આપ્રાર્થી. ×રજા મંદી, ખુશી.

કયું રાજી હોવેગા દહી રે, તમે સુનો રે;
અૅસા મન ધરતે સહી રે, તમે સુનો રે. ૨૩
રબ્બ તો તમુકુ ચાવે રે, તમે સુનો રે;
તકદીર આસાન કરાવે રે, તમે સુનો રે. ૨૪
બંદુકી હો રઝામંદી ચાતે રે, તમે સુનો રે;
કામકુ પાસે હો જાતે રે, તમે સુનો રે. ૨૫
ખોશામતી બોત હો મેલાતે રે, તમે સુનો રે;
કયું ભી રાજી હોવે મન લાતે રે, તમે સુનો રે. ૨૬
રબ્બ ડર તમુ દલ નાંહાં રે, તમે સુનો રે;
નાંહી ચાતે અૅસે દલ માંહાં રે, તમે સુનો રે. ૨૭
સુન એ ચંતા કરો મંના રે, તમે સુનો રે;
કુન ઠામ પાવે તમુ તંના રે, તમે સુનો રે. ૨૮

— ★ —

— ૧૮૫૫-૩૫ —

પદ.

અરે સુન સુન ભાઇ દીનકે મેરે,
સુન બુઝો દલકી શાના;
અરે સુનતે દીન હકીકત પાવે,
સહી હોવે ઇમાના. ૧
અરે ઇમાન સાચા કરના ભાઇ,
રબ્બકુ એક જાનો;
અરે સાહેબ જૅસા સાહેબ આપના,
સહી કર પછાનો. ૨
અરે ઉમ્મત ખાતમકુ હે ચાતા,
આપે આપ રહેમાના,
જે તકદીર લખીયા ગોના કબીરા,
અૅસકુ કરે આસાના. ૩

અરે દલમા ખતરા જે મઘમ આવે,
ના વે લેખ લખાવે;
ઉમ્મત ખાતમ કેરીકુ આપે,
રબ હે ઐસા ચાવે. ૪
ભાગ હમારે જો હુએ હમના,
ઉમ્મતી ખાતમ કરે;
જે મહંમદ નામ ખાતમ નબી,
જનો અનકુ સવેરે. ૫
ઓનકી ઉમ્મતકુ રબ હે ચાવે,
સાચા બુઝો સહી;
કહી કહી ઠામ હે આસાન કરતા,
આપે આપ દહી. ૬
તો હો કર બંદે ખુશાલી રબકી,
નસદન નેહે ચાહો;
કે રબ કયું રાજી હોવે હમારા,
એ ચંતા મન લાહો. ૭
રખે દિલગીર હોવે ઇલાહી,
ડર એ નસદન કરના;
એક તલ નચિંત રહેના નાંહાં,
એ સોચ મનમા ધરના. ૮
અરે સાહેબ મેરા રીઝે મનમા,
બુઝીયે કીજે કમાહી;
ઐસા જો નેહે નસદન કીજે,
મહેરબાન હોવે ઇલાહી. ૯

— ✱ —

— ૧૮૫૬-૩૬ —

અબ્દુલ્લા બિન ઉમર, રઝીઅલ્લા અનહો કહીએ;
એ હદીસ હેં કહેતે, નબીજીકી લહીયે. ૧

સો ફરમુદા ખાતમ, નબીજી હો કેરા;
વૅ ઓરભી અસહાબુ, સોણીયા સવેરા. ૨
વૅ ઓનુને સુનકર, યાદ સબ રાખા;
વૅ બયાન તો ઑસકા, ખોલ રે દાખા. ૩
દલ આદમકે ફરઝંદ, સબુ હો કેરા;
સો ઉંગલીઆં દો બીચ, હેં રે અનેરા. ૪
સો આંગલીઆં દોનુ, રહેમાન હો કેરી;
હેં દલ અનુ બીચ, યું આખીયા સવેરી. ૫
હેં ઉંગલીઆં માંહે, સબ દલ રે સારે;
સો એક દલ રીતે, સબ રાખે હેં નાઆરે. ૬
વૅ ફેરાતા હે દલકુ, હે રે વૅ ચાતા;
વૅ આપ હે કાદિર, સુબહાન જાતા. ૭
ઑતા કે કર નબીજીને, દુઆ રે મંગાઇ;
સો રબકે આગે, અરજ રે પોંચાઇ. ૮
યા ઇલાહી આલમીન, તુ દલ હે ફેરાતા;
સો ગોના ને સવાબકી, તરફ હે લાતા. ૯
અને દલ ફેરા મેરા, તેરી બંદગી કામા;
કે બંદગી તેહારી પર, થિર રેવે રે ઠામા. ૧૦
એ હદીસ નબીજી, અપને કેરી;
એ સુન સુન ઑતના, કહેા રે સવેરી. ૧૧

રે તુહી

દો આંગળી રબકી, બીચ હેં દલ સબકા જાન રે;
બીચ હેં દલ સબકા જાન;
વૅ ચાવે તુ ફેરતા, ઈ[1] આપ રહેમાન રે,
હે આપ રહેમાન. ૧૨

— ★ —

૧ મઝબુત.

— ૧૮૫૭-૩૭ —

પહલ.

ઐસા હે બુઝો સોરીજનહારા રે;
દલ સબુકા હે ફેરનારા રે. ૧
જ્યું ચાવે ત્યું દલ ફેરાવે રે;
દો પંથ ઠામમા કહીલાવે રે. ૨
નબીને ઐસ કાજે દુઆ મંગાહી રે;
ઉમ્મત કાજે અરજ પૌંચાહી રે. ૩
આપ કાજે કીયા ઉમ્મત કામા રે;
દુઆ માંગી લે આપકા નામા રે. ૪
હુવોને ઉમ્મતી ખાતમ કેરે રે;
રબસુ તો નત ડરોને સવેરી રે. ૫
બંદગી માંહે કમાહે જાતી રે;
ડર ડર બંદગી કરે દન રાતી રે. ૬
કયું ભી રાજી હોવે રહેમાના રે;
ઐસા ડર રાખો આપ્યાના રે. ૭
રજામંદી રબ નત નત ચાહે રે;
કામ જે ભાવે ઐસે વે કરાહે રે. ૮
કયું ભી જો રાજી હોવે દહી રે;
દલ ફેરાવે નેકી પર સહી રે. ૯
ઐસા નત નત કરે ચાવા રે;
રાજી હોવે રબ ઐસા કરે ભાવા રે. ૧૦
બંદગી માંહી ના ગોમાન લાહે રે;
બંદગી આજીઝ હે હે કમાહે રે. ૧૧
ગોમાન નાહી રબકુ ભાતા રે;
વૅ હે કાદર સુબહાન જાતા રે. ૧૨

રીઝે રબ વહી કામ કરના રે;
નસદન સોચ એ મનમાહી ધરનારા રે. ૧૩
રાજી કભી હોવેગા ઇલાહી રે;
ઐસે ડરસુ કરે કમાહી રે. ૧૪
તો રબ આપ હોવે મહેરબાના રે;
નેકી દલ માં લાવે રહેમાના રે. ૧૫

— ★ —

— ૧૮૫૮-૩૮ —

અબી હોરેરા રઝીઅલ્લા, અનહો જનો;
એ હદીસ હેં કેતે, નબીજીકી માનો. ૧
સો ઑરભી અસહાબુ, એ હદીસ સોણાઇ;
જુંં અબુ હોરેરાને, હે રે પઢાઇ. ૨
સો ફરમુદા ખાતમ, નબીજી હો કેરા;
અબી હોરેરા હેં કેતે, સોણીયો સવેરા. ૩
કીયા [1]તવલદ કસીકા, હોવે રે નાંહાં;
જે બાર રે આવે, પેટ માં કે માહા. ૪
મગર ઑસકુ ઐસા, નવા બનાયા જાવે;
તબ બાજ વૅ બંદા, હો બાહેર રે આવે. ૫
કે હકકુ કબુલે, કરે અખતીયાર દીના;
કે દીન ઇસ્લામ, સમજને લીના. ૬
~~નો~~ ~~સહકને~~ નો બાતિલ કુ, [×]જુજુઆ કરાવે;
રબ બંદેકુ, ઐસા હે રે બનાવે. ૭
હોવે મા બાપ ઑસકે, પહેછે યહુદી જાતી;
કે વૅ હોવે નસારા, આખી નબીજીને બાતી. ૮
કે હોવે રે [3]મજુસી, એભી ટોળી હે અનેરી;
યું ખાતમ નબીને, આખીયા સવેરી. ૯

[1] પેદા થવું [×] જુદુ પાડવું, ફરક સમજવો. [3] આગનો પુજનાર.

એ નબીજી કી હદીસ, સુન સુન લીજે;
અને એક કર રબકુ, મન એતના દીજે. ૧૦

રે તુહી

બંદા રબ પેદા કરે, કબુલે દીન ઇસ્લામ રે,
કબુલે દીન ઇસ્લામ;
તબ બાહેર આવે સહી, ૧ઓધરમાકે ઠામ રે,
ઓધરમાકે ઠામ. ૧૧

— ★ —

— ૧૮૫૯-૩૯ —

બાજ મોબારક ઝોબાંસુ, અૅતા ફરમાયા;
જ્યું ઢોરકા જનના, હે રે બતાયા. ૧
=ચારપાયા ચારપાયુંકુ, જબ હે રે જનાતા;
તબ સલામત માકે, પેટ બાહેર હે આતા. ૨
કહેયા ઓસકુ તમે, ના દેખાતે રે પાતે;
કહે હોઠ કાન કાટે, હેં નજરૂ આતે. ૩
અૅતા કૅને નબીજીને, બાજ અૅતા પઢાયા;
જેતી ખલકત ખુદાકી, કૅ આપ ફરમાયા. ૪
સો ખલકત કહી, આદમીયું કેરી;
યું મોબારક ઝોબાંસુ, પઢાયા સવેરી. ૫
દોનુ અસ ખલકતસુ, ના હોવે રે દુરી;
બની આદમ કેરી, જે ખલકત પુરી. ૬
કે રબ દલ અનુકુ, દીન ઇસ્લામા;
એ હદીસ કહી, નબી ખાતમ નામા. ૭
એ હદીસકા બયાન, સુન સુન ચંત દીજે;
સો જીવડાંકી રીત, સુન સુન લીજે, ૮
કે દોનુકુ સમજે, ૩બાળ બાહેર હે આતા;
પીછે મા બાપુ જૅસા, હે હોતા રે દેખાતા. ૯

૧ પેટ. =ચારપગુ જનવર. ૩બચ્ચું.

જું ઢોરકા બચ્ચા, બાહેર સલામત આવે;
પીછે આદમી હોઠને, કાન ઑસ કે કટાવે. ૧૦
યું આદમી સબુકી, એ રે રીતા;
દીન બિસારે નાંહાં, કરને હોકમ રે દીતા. ૧૧
એ સુન સુન બયાન, સુનકર લીજે;
અને એક કર રબકુ, મન એતના દીજે. ૧૨

રે તુહી

ઇસ્લામ દીનકુ બુઝકર, બાહેર આતા હે બાળ રે,
બાહેર આતા હે બાળ;
જું રીત હોગી ઢોરકી, દેખ સુન બુઝો હાલ રે,
દેખ સુન બુઝો હાલ. ૧૩

— ★ —

— ૧૮૬૦-૪૦ —

નજમ.

સંગત તો દેખ નેક કરાની રે, તમે સુનો રે;
દીન ચંતા નત મન ધરની રે, તમે સુનો રે. ૧
સંગતસુ ૧પરગત આવે રે, તમે સુનો રે;
બુરે સંગે બુરાઇ પાવે રે, તમે સુનો રે. ૨
લખાયા જે નસીબુ જે ઠામા રે, તમે સુનો રે;
વૅસ વૅસા કરે વે કામા રે, તમે સુનો રે. ૩
એ ડર મન માંહી ધરના રે, તમે સુનો રે;
બુરે સંગ નેહે ના કરના રે, તમે સુનો રે. ૪
×મલ-મેલ મનકુ ફેરાવે રે, તમે સુનો રે;
૩લખન વૅ ઢંગ કુછ આવે રે, તમે સુનો રે. ૫
દેખા દેખી કરે ફેલ કામા રે, તમે સુનો રે;
દોઝખ જે કામ પાવે ઠામા રે, તમે સુનો રે. ૬

૧ અસર. ×સંગત. ૩ આદત, ટેવ.

મુમનકુ નત એ ચંતા રે, તમે સુનો રે;
એક તલ હોવે ના નચંતા રે, તમે સુનો રે. ૭
૧ભરમગનાની સુનો બાતી રે, તમે સુનો રે;
હોજતકી ચંતા તોજે આતી રે, તમે સુનો રે. ૮
કભી તુ એ હોજત લાવે રે, તમે સુનો રે;
છેલે કામુ ફલ બંદા પાવે રે, તમે સુનો રે. ૯
જૅસે ફેલ કરે બંદે મરતે રે, તમે સુનો રે;
વૅસે કામુ મરતે હેં ચલતે રે, તમે સુનો રે. ૧૦
તકદીર જૅસા લેખ લખાયા રે, તમે સુનો રે;
મરતે વૅ વૅસા લખાયા રે, તમે સુનો રે. ૧૧

— ★ —

— ૧૮૬૧-૪૧ —

પહલ.

ભરમગનાની જો એ આખે રે;
હોજત જો કભી એસી દાખે રે. ૧
સુનોને વે જોવાબ કે બૅના રે;
રદ હોવે તેરા જે કૅના રે. ૨
÷અવદ ના મોત કોઇ જાને રે;
આવે કસ વેળા ના પછાને રે. ૩
તલ પલ મૅાત બેગે આવે રે;
બૅઠા ઠાડા સુતા મર જાવે રે. ૪
દોઝખીકા કામ કો' કરાવે રે;
વૅસે કામુ મૅાત કભી આવે રે; ૫
ઠામ ત'બ કામ જૅસી પાવે રે;
મુમન કયું કામ વૅ કરાવે રે. ૬
જસ કામુ ઇમાન હે જાવે રે;

* * * * * ૭

૧ શાસ્ત્ર જાણનારો વેદાંતી. ÷ મુદત.

ખબર તો ગૅબ કસે નાંહાં રે;
કયા લખ્યા તકદીર માંહાં રે. ૮
કરે કામ ઠામ જૅસી રીતા રે;
હોકમ એ દીતા મીતા રે. ૯
રબ ભી હે બંદગી ચાતા રે;
તકદીર આસાન કરાતા રે. ૧૦
બુરા કામ મુમન કયું કરસી રે;
મન ડર નત મન ધરસી રે. ૧૧
બુરે કામુ દોઝખ નિશાના રે;
સતસુ વૅ વૅકભી જના રે. ૧૨
ભરમગનાની સુન બાતી રે;
હોજત ના કામ તેરી આતી રે. ૧૩
નાહી તમુ બોલને મેકી ઠામા રે;
છોડ આપ મતીલેકે કામા રે. ૧૪

— ★ —

— ૧૮૬૨-૪૨ —

અબી મુસા રઝીઅલ્લા અનહો કહીયે;
એ હદીસ હું કૅતે નબીજી કી લહીયે. ૧
સો આવને નબીને, જે હોકમ પઢાયા;
સો ઑરભી અસહાબુ, કહા રે સોણાયા. ૨
વૅ હદીસ સારી, અનુ યાદ રે રખાઇ;
હકીકત ઑસકી સબ ખોલને બતાઇ. ૩
કહયા હમુમા એકદન, નબી ઠાડે થે રહે,
અને મોબારક ઝોબાંસુ, પાંચ કલમે કહે. ૪
કે અલ્લા ના હે સોતા, ઑસે નીંદ નાહી આતી;
અને કભી વૅ સોવે, યું કહીયે ના બાતી. ૫

વૅ ચાતા હે આંસકુ, તંગ ૧રજક કરાવે;
વૅ ચાતા હે આંસકુ, બોત રજક દલાવે. ૬
અને અમલ બંદુકે, જે રાત હો કેરે;
સો નુરી હેં લે જાતે, પૅલે દનથી સવેરે. ૭
કે ÷દરગા રબકી, હેં અમલ રે જાતે;
જે રાતકે અમલ, હેં રાતકુ પૅાચાતે. ૮
અને દનકે અમલ, રાતથી સવેરે;
સોભી દરગા રબકી, પૅાચાવે નુરી. ૯
કે રાતકે રાતકુ, અમલ પૅલે દનથી જાવે;
અને દનકે પૅલે, રાતથી પૅાચાવે. ૧૦
એ ફરમુદા બાતમકા, સુન સુન લીજે;
અને એકકર રબકુ, મન એતના દીજે. ૧૧

રે તુહી
ચાવે રોજી આંસકુ, દેવે અનંત અપાર રે,
દેવે અનંત અપાર;
કામ ચાવે આંસકે કરે, અૅસા સોરીજનહારા રે,
અૅસા સોરીજનહારા. ૧૨

— ★ —

— ૧૮૬૩-૪૩ —

અને આંસકુ હે પરદા, નુર હો કેરા;
એ નબીજીને આખા, સોણીયો સવેરા. ૧
કહેયા કબી જે વે પરદા, જાવે રે ઉઠાયા;
તો જલાવે નુરા, આંસ જાતકા બતાયા. ૨
સો નજદીક જેતને, જલ જાવે વૅ સારે;
જે નજદીક આપકે, હેં ઓને રે સવારે. ૩
ભી કહયા કે રબકી, હે નુર રે જાતી;
ના દેખે કહયા આંખીયા, અૅસી કહીરે બાતી. ૪

૧ રોઝી. ÷ દરબારમા.

કે દેખના આંખીયાં, સબ ખલકત કેરી;
કે રબકી જાતકુ, દેખ સકે ના અનેરી. ૫
એ હદીસ અપને, નબી હેા કેરી;
એ સુન સુન સહી કર, ચંત દેઓને સવેરી. ૬
કે નુરાની જાત, આપ હે રે ઇલાહી;
બેાત તજલ્લી ઑસકુ, હે લખેસુ પાહી. ૭
વૅ અલ્લા હે ખાલિક, મુરીજનહારા;
સબ જમીં આસમાન, જેને કીયા રે સંસારા. ૮
વૅ રેાજી હે ચાતા, ઑસકુ દેલાતા;
વૅ ચાતા હે ઑસથી, લે કમ રે કરાતા. ૯
સહી ઑસકી દરગાહ, અમલ પૅાચાવે;
જે અમલ રે રાતકે, પૅલે દનથી જાવે. ૧૦
અને રાતથી પૅલે, પૅાચે અમલ જે દંના;
જે કરતે હેં અમલ, બંદે કે તંના. ૧૧
સહી ઑસા સેારીજન, હાર રે જનેા;
સહી એક કર ઑસકુ, મન એતના આનેા. ૧૨

રે તુહી

અમલ દેખ કમાહીયે, મુમન એ સુન બાત રે,
મુમન એ સુન બાત;
દિનકે દિનકુ રાતકે, પૅાચે ઑસહીં રાત રે,
પૅાચે ઑસહી રાત. ૧૩

— ★ —

— ૧૮૬૪-૪૪ —

પદ.

અરે સુન સુન ભરમગનાની બાતી,
ઑસા દીન રેહેમાના;

અરે સુન સુન તોંમા હે તુજેકુ કરની,
જે તુ કરતા હે બયાના. ૧
સુન દરગા રબકી અમલ હેં પૉચે,
રાતે બંદુ કેરે;
સો રાતકે અમલ પૉચે રાતે,
દન થકી રે સવેરે. ૨
અરે અમલ પૉચે બંદુ કેરે,
જે હેં કરતે દંના;
રાતસુ પૅલે એ પૉચે સહી,
સુન સુન બુઝો એ મંના. ૩
સુનને રબ હે અમલ ચાતા,
બંદા જે હે કમાતા;
રાતકા રાતે દિનકા દિનકુ,
અમલ હે રે પૉચાતા. ૪
તકદીર પૉચે જે તન લખાયા,
જું તુ કૅતા હે સહી;
પણ અમલ નેકસુ હોવે આસાના,
હોકમ કીયા દહી. ૫
અરે નેક અમલસુ આસાન કરનાર,
આપ હે રે રહેમાના;
અરે એ તો આયત કલામરબ્બાની,
હોકમ સહી જાના. ૬
અરે તો સુન અમલ રાતકે રાતે,
દિનકે દિનકુ પૉચાવે;
ભરમગનાની સોચજ તેરા,
અબ કુછ કામ ના આવે. ૭
કે [1]તકીયા તકદીર પર તેં કીતા,
જંનતકુ હે ચાના;

[1] ભરોસો.

કામ નાહી તુ નેકજ કરતા,
તન ખોશાલી ચાના. ૮
તુ અમલ દીનકે સુન સો કાનુ,
ના હે કછુ કમાતા;
તકદીર લખીયા વૅ મુજે પૉચે,
અૅસા હે તુ ચાતા. ૯
અરે જંનત કભી ઠામ તુ ચાવે,
અચરત એ હે બાતી;
અરે ભરમગનાની તેરે દલમા,
સોચ કૅસી હે આતી. ૧૦
અરે બાત હોકમ જે દીન કેરી,
વૅ કયું ના ચંત લાવે;
અરે આપ મતીલા ફોકટ કાએ,
દોઝખ માહે જાવે. ૧૧
જે જસ ઠામ જાવે વંસા કમાસી,
હોકમ અૅસા પઢાયા;
કે અમલ વૅસે કરે બંદા,
જે જસ ઠામુ લખાયા. ૧૨.
હોકમ એ તો હે સોણીયા કાના,
ભરમગનાની કે નાંહાં;
અરે આપ મતીલા કાએ જાવે,
[1]ફાંસુ દોઝખ માંહાં. ૧૩
અરે કભી કૅવે તુ વૅ લખીયા અંતે,
અમલ કયા હે લખાયા;
અરે દોનુ ઠામુકા મરતે બંદા,
જૅસે હે રે દેખાયા. ૧૪
તો તુ મુરખ સુનને જીવે કેરી,
કૅતી આસા;

[1] ફોકટમાં.

દેખતે મુરખ મર તુ જાવે,
હોવે તેરા તન ૧નેસાસા. ૧૫
દુરીજન ભી તુજે પાલે પડીયા,
આંસકાહી હે રૅતા;
તુ દીનસુ નાઠને નસીહત આંસદી,
ચંત સહી હે દેતા. ૧૬
તો વૅ રે દોરીજન તુજથી મરતે,
કૅસે દુર વૅ જાવે;
જે મરતે સબુકુ એપે ખતરા,
બાંત બાંત મનમા લાવે. ૧૭
તો દોઝખ તેરી તકદીર માંહાં,
સહી લખાઇ ઠામા;
એ હે ÷એધાની પરતગ દીસે,
૩નેકકે નાહેં કામા. ૧૮

— ★ —

— ૧૮૬૫-૪૫ —

ઉમર ખતાબ રઝીઅલ્લા અનહો જાનો;
એ હેં હદીસ કૅતે, નબીજીકી માનો. ૧
અવ ઉમરકુ પુછી, બાત અસહાબુ જાની;
સો પુછા બયાન, આયેત રબ્બાની. ૨
નબીજીકી હદીસ, ઉમરને આખી;
જું ખાતમસુ સુનકર, સબ યાદ થી રાખી. ૩
થી ઓરભી અસહાબુ, એ હદીસ સોણાઇ;
જું ઉમરને હદીસ, નબીજીકી પઢાઇ. ૪
કહયા નબીજીકુ સોવાલ, થા અસહાબુ કીતા;
સો અસહી આયેત, કાજ પુછા રે સોણીતા. ૫

૧ નિરાશા કે દિલગીરીમાં શ્વાસ નીચો મુકવો તે. ÷ નિશાની. ૩ નેક માણસ નાકામ નથી

ત'મ ખાતમ નબીને, એ કહા રે બુના;
સો અસહાબુકા સોવાલ કરે રે મીના. ૬
કહયા તૅકીક અલ્લાને, કીતી આદમકી જાતી;
ત'મ પીઠ પર હાથ, ફેરા કહી એ બાતી. ૭
કે આદમકી પીઠપર, હાથ જમણા ફેરાયા;
ત'મ ફરઝંદુ કેરા, ટોળા પીઠથી કરાયા. ૮
યું પેદા કરને, રબે આપે ફરમાયા;
એ ટોળા કાજે, હે ભસત કે બનાયા. ૯
એ અમલ કરેંગે, ભસત હો કેરે;
કે અમલ રજનથી, જવે ભસતમા સવેરે. ૧૦
યું રબને ટોળા કર, હોકમ પઢાયા;
એ હદીસકુ સુનતે, મન મુમન આયા. ૧૧

રે તુહી

આદમ પીઠ પર ફેરીયા, રબને જમણા હાથ રે,
રબને જમણા હાથ;
ટોળા એક ઑસથી કીયા, ભસતી જનકા સાથ રે,
ભસતી જનકા સાથ. ૧૨

— ★ —

— ૧૮૬૬-૪૬ —

ભી પીઠ પર ફેરીયા, રબ હાથ રે ડાબા;
ભી ઑસથી ટોળા, એક કીયા રે સતાબા. ૧
એ દોઝખી હે ટોળા, કર રબને આખા;
એ ટોળા દોઝખમા જવે, રે દાખા. ૨
એ ટોળા દોઝખકે, સ'મ અમલ કમાવે;
જન અમલુ સેતી, એ દોઝખમા જવે. ૩
ત'મ અસહાબુ પુછા, યા રસુલ ઇલાહી;
વૅ કયા હેં અમલ, કર બાત રે પુછાહી. ૪

૧ જેનાથી.

તબ નબીજીને જેવાબ, અસહાબુકુ દીતા;
જે પેદા રબને, બંદા ભસતકુ કીતા. ૫
વૅં ભસત હો કેરે, બંદા અમલ કમાવે;
ઑસે ભસત કે અમલ પર, મૉત ભી આવે. ૬
કે અમલ ભસત, કરતે જનો;
વૅં ઑસીજ અમલુ પર, મરે રે માનો. ૭
વૅં અમલુસુ જવે, બંદા ભસત કે માંહાં.
વૅં અમલુ સેતી, ઍસી પાવે રે દેહા. ૮
જબ બંદુકુ પેદા, કીયે દોઝખકે લીતે;
ઓને અમલ તો દોઝખ, કેરે રે કીતે. ૯
વૅં દોઝખકે અમલ, કમાતા જવે;
સો અનુહી અમલ પર, ઑસે મૉત રે આવે. ૧૦
અને અમલુસુ જવે, વૅં દોઝખમા જતી;
એ હદીસ હો કેરી, સહી બુઝીરે બાતી. ૧૧
સહી ચંતા રે કીજે, એ સુન સુન બૅના;
અને રબસુ ડર ડર, નત એતના કૅના. ૧૨

રે તુહી

ટોળે દો પૅદા કીયે, બની આદમકે તન રે,
બની આદમ કે તન;
જબ આદમ પૅદા કીયે, એભી ઓસહી દન રે,
એભી ઑસહી દન. ૧૩

— ★ —

— ૧૮૬૭-૪૭ —

બરહા.

સુન સુન ભાઇ દીનકે, તકદીરકી એ બાત રે;
ટોળે તો દો પૅદા કીયે, આદમ કી કરતે જત રે. ૧

૧હઝરત આદમ અ. હ. ની ઓવલાદમા.

ફરઝંદ આદમ કેરરે, ટોળે તો દો રબને કીયે;
એક તો કાજે ભસતકે, એકકુ લે દોઝખ દીયે. ૨
તકદીર તબકીહો સહી, સુન સુન ડરના મનરે;
આકે તુ અૅસા બુઝના, કૅસા હોવેગા તન રે. ૩
ના જનીયે કસ ઠામમા, લખીયા હોવે અૅસ દનરે;
લેખા એ આપકી જાતકા, કર કર ઝુરના મન રે. ૪
મુમન ના નચંત હે, નચંતકી કને રીત રે;
ટોળે તો દોનુ હેં સહી, હોકમ જે અૅસા દીત રે. ૫
ચંતા કરે નત જીવકી, જાં લગ એ ઘટ સાસ રે;
ગાફિલ નત નચીંત હે, મરતે હોવે નરાસ રે. ૬
મુમન તકદીર સુનતે, નેંના તો ભરસે નીર રે;
ટોળે દોમા કસ ટોળેમા, હોવે મેરા શરીર રે. ૭
સુન સુન ઝુરે મુમના, ખુશી નાહી એક તલ સહી;
હંસે સેતી અદક રે, હોકમ એ દીયા દહી. ૮
કેસી ખુશાલી જગમાં, સુન સુન મુમન બાત રે;
નત રોએ ચંતા કરની, કૅસી હોવેગી જાત રે. ૯
દો ટોળ કસે ટોળ જયેસી, આપ તન લખીયા જાન રે;
રોના હે નેંનુ નસદના, ખુશી ના મનમા આન રે. ૧૦

— ★ —

— ૧૮૬૮-૪૮ —

પહેલી.

મુમન સુન સુન મન બુઝા હો રે;
મન માહી ચંતા જીવકી લાહો રે. ૧
તકદીર માહે દો ટોળ લખાયા રે;
આદમ જબકા તન બનાયા રે. ૨
ભસતીને દોઝખી ટોળે દો કીતે રે;
આદમ કીયે તબકે સોણાયે રે. ૩

હંસવા કરતા વધારે રોવા માટે અલ્લા તઆલાનો હુકમ છે.

એક ખુશાલી કેરી હે બાતી રે;
અમલ વૅસા વૅ કરસે જાતી રે. ૪
અૅતા આદમ હે ખુશાલી કેરા રે;
નત એ કામ દીન સવેરા રે. ૫
અમલ નત કમાના જાતી રે;
સુન સુન દીન કેરી સહી બાતી રે. ૬
જંનત કેરે અમલ કમાહો રે;
જનુ અમલુસુ ભસતજ પાહો રે. ૭
અૅસા હોકમ કેરા બયાના રે;
એ તો ખુશાલીસુ દીસે આસાના રે. ૮
હોયે જૅસે કામ આપને તંના રે;
જંનત પાયે બુઝો મંના રે. ૯
નસદન નત એ કામમા દીજે રે;
જંનત જાકર રજુ કરીજે રે. ૧૦
પીછે એતના કામ ના આવે રે;
મહેનત બના ભસત ગમાવે રે. ૧૧
મરતે સુધી અમલ કમાને રે;
ભસત કે અમલ મન માહે લાને રે. ૧૨
નેક અમલસુ ભસત માહી જાવે રે;
મરતે તન ના આપ લુટાવે રે. ૧૩

— ★ —

— ૧૮૬૯-૪૯ —

નજમ.

ભરમગનાની સુનો બાતી રે, તમે સુનો રે;
કૅસી ચંતા તમુકુ હે આતી રે, તમે સુનો રે. ૧
કૅસા સોચ તમુ નેહે કીયા રે, તમે સુનો રે;
દોઝખમા તન તમુ દીયા રે, તમે સુનો રે. ૨

૧ભરમે હે ભુલે કાયે જાતે રે, તમે સુનો રે;
હોકમ એ મન કયું ના લાતે રે, તમે સુનો રે. ૩
દોઝખી ને ભસતી લેખાયે રે, તમે સુનો રે;
જુદે જુદે ટોળે દો કલાયે રે, તમે સુનો રે. ૪
નેક બદ કરે દોનુ કામા રે, તમે સુનો રે;
નસીબમા લખાઇ દો ઠામા રે, તમે સુનો રે. ૫
હોકમ એ હોવડા દેના રે, તમે સુનો રે;
તમુ હમુ સુનકર લેના રે, તમે સુનો રે. ૬
અબ કાયે દેગા જવાબા રે, તમે સુનો રે;
બોલ બોલ ગમાર સતાબા રે, તમે સુનો રે. ૭
અમલ નત ÷મન કમાતે રે, તમે સુનો રે;
તન કેરી ખુશાલી હોય ચાતે રે, તમે સુનો રે. ૮
અૅસે ઢંગુ હાલ કયા તમારા રે, તમે સુનો રે;
સુન સુન બુઝો ગમારા રે, તમે સુનો રે. ૯
ઠામ જૅસા કરે બંદા કામા રે, તમે સુનો રે;
હોકમ એ દોનુ ટોળુ નામા રે, તમે સુનો રે. ૧૦
દોઝખી તો તમના દેખાતે રે, તમે સુનો રે;
અમલ જે વૅસે કમાતે રે, તમે સુનો રે. ૧૧
નાહી તમુ બોલનેકી ઠામા રે, તમે સુનો રે;
તોબા કરો છોડો બુરે કામા રે, તમે સુનો રે. ૧૨

— ★ —

— ૧૮૭૦–૫૦ —

અબુખોઝામા રઝીઅલ્લા, અનહો કહીયે;
એ હદીસ હેં કહેતે નબીજીકી લહીયે. ૧
સો ફરમુદા ખાતમ, નબીજી હો કેરા;
વૅ ઔરભી અસહાબુ, સોણીયા સવેરા. ૨

૧ ખોટો વિચાર. ÷મન પ્રમાણે, દિલની ઇચ્છા પ્રમાણે.

વૅ અનુને બયાન, સબ યાદ રે રાખા;
નું ખાતમ નબીકુ, ઓનુ સુવાલ રે દાખા. ૩
અનુ નબીજીકુ આવકર, અરજ પૅાચાઇ;
સેા હકીકત આપકે, હાલકી પુછાઇ. ૪
યા રસુલુલ્લા ૩આફસું, કહયા હું મેં પઢાતા;
સેા પઢ ફુંક કિસીકુ, હું મેં ૪ઝાડા રે ડલાતા. ૫
અને ૧દારૂભી મેં, હું રે કરાતા;
આંસ પડનેસુ ×પના, મેં હું રે ચાતા. ૬
અને પરેઝ ભી હું મેં, સહી રે કરાતા;
કહયા તકદીર રબકી, હે આંસકુ ફેરાવે. ૭

* * * * *

જે આંસથી સુખ, હેાતા રે દેખાવે. ૮
એ નબીજીને સુનકર, હેાકમ પઢાયા;
એ તકદીર રબસુ, હે ફરમાયા. ૯
યું સુખ જે હેાના, તકદીરમા લખીયા;
તેા તમુને વૅસા, કામ રે બનાયા. ૧૦
એ લખે બના કછુ, હેાવે રે નાંહાં;
વૅ કીયા કામ તમુને, જે તકદીર માંહાં. ૧૧
એ નબીજીકી હદીસ, સુન સુન લીજે;
અને એક કર રબકુ મન એતના દીજે. ૧૨

રે તુહી
દારૂસુ સુખ પાએસી, તકદીર કેરા લેખ રે,
તકદીર કેરા લેખ;
ઇમાન લાયા તકદીરકુ, મુમન સુન એ દેખ રે,
મુમન સુન એ દેખ. ૧૩

— ★ —

૩ કુરાન શરીફ અથવા હદીસેાની દુઆએા પઢીને ફુંકવી અને દમ કરવેા.
૪ પઢીને ફુંકવું. ૧ દવા. ×બચાવ.

— ૧૮૭૧-૫૧ —

અબુ હોરેરા રઝીઅલ્લા અનહો જનો;
એ બયાન હેં કરતે, સુન વૅ માનો. ૧
એ કૅતે હેં કે નબીજી, ચલકર આયે;
જં ટોળી થી હમારી, ઉઆં કદમ ધરાયે. ૨
હમુ તકદીર કેરી, થે બાત રે કરાતે;
થે તકદીર કાજે, આપ માહે ઝગડાતે. ૩
એ નબીજીને સુનકર, ગોસા રે કીતા;
મું મોબારક લાલ, બૉત હુઆ રે દેખીતા. ૪
જના મોબારક ગાલુંપર, દોનુ અનાર જનાયે;
એ સુલતાન અંબીયા, ગોસે માહે આયે. ૫
ગોસે માહે જેવાબ, એતના દીતા;
કહયા હોકમ તમુકુ, રબે એ હે કીતા. ૬
કે તકદીર કેરી, તમે કરતે હો બાતી;
અસ બદલી હોકમ, દીયા સુબહાન જતી. ૭
યા કે રબને મોજકુ, હે રે ભેજ્યા;
એ હોકમ રબને, હે તમુકુ પડાયા. ૮
એ મોબારક ઓબાંસુ, નબીજીને આખા;
સો ગોસે હે માહે, એ બોલ દાખા. ૯
હેં કૅતે તુજે, અસ કામકુ ભેજ્યા;
યું નબીજીને ગોસેમા, આપ ફરમાયા. ૧૦
કહયા નબીજીને મોજકુ, હું ભેજ રે ઇલાહી;
સો બંદગી કરની, હે રબને બતાહી. ૧૧
અસ હામ તકદીરકી, છોડ દે એ બાતી;
અને બંદગી માહી, લાહો આપકી જતી. ૧૨
અને તકદીર પર, રાજી રાખો રે મંના;
જે કુછ ભી પૉચે, તમારે તંના. ૧૩

૧ ગુસ્સો કર્યો.

એ ફરમુદા નબીકા, સુન કામ રે કીજે;
અને એક કર રબકુ, ચંત એતના દીજે. ૧૪

રે તુહી
બંદગી કાજે ભેજીયા, નબી કહે મોજે રબ રે,
નબી કહે મોજે રબ;
બંદગી કર રાજી હોએ, તકદીરસુ તમે સબ રે,
તકદીરસુ તમે સબ. ૧૫

— ★ —

— ૧૮૭૨-૫૨ —

મોબારક ઓબાંસુ, એ બાજ રે આખા;
સો બાતમ નબીને, બયાન રે દાખા. ૧
જું હલાક ઉબ્મત, પૅલી હુઇ રે સોણાઇ;
કે ૧તમ પૅલી, ઉબ્મત, જે =કૅર માહે આઇ. ૨
આ તકદીર માહે, કીતી ઝગડેકી બાતી;
તબ હલાક હુવડી, ઓનુકી જાતી. ૩
કહયા ૩સુ મેં હું બાતા, કહયા સુ મેં હું બાતા;
ઍસા કહે બાજ એતની, કહી બાતમને બાતા. ૪
સો દો બાર સુ બા, બયાન બતાયા;
યું તાકીદ હો સેતી, હોકમ પડાયા. ૫
કે ૪જંગ ના કરો તમે, તકદીર માંહાં;
કે જંગ ના કરો તમે, તકદીર માંહાં. ૬
એ નબીજીકી હદીસ, સુન સુન લીજે;
એ હોકમ તો સહી કર, ચંત માહે દીજે. ૭
રબે બંદગી કાજે, હેં રસુલ ભેજવે;
વૅ કલામ રબ્બાની, હેં રે લખાવી. ૮

૧તમારા પૅલી. =ખુદાતઆલાનો ગઝબ. ૩સોગંદ. ૪બહસ, બોલ ચાલ.

વૅ સુન સુન બંદગી, હૈ મુમનકુ કરની;
અને નસદન ચંતા, મન માહે ધરની. ૯
અને રાજી હોના, સુન તકદીરા;
સો જે રે કુછ પૅાચે, તમારે શરીરા. ૧૦
તમે તકદીર માંહાં, જંગ નાંહાં કરાહો;
કે બંદગી છોડને, મત એ મન લાહો. ૧૧
જું લખા ચ્યું હોવેગા, કાએ બંદગી કરાની;
તમે મત અૅસી ચંતા, મન લાહો રે પ્છાની. ૧૨
સુન અૅાસ કાજે ગોસા, કીયા નબીજીને સહી,
એ સુન સુન યાદ, કરો રે દહી. ૧૩

રે તુહી

તકદીર રાજી હોએકર, કરોને બંદગી કામ રે;
કરોને બંદગી કામ;
સો આઇ કિતાબમા રબકી, ખાતમ નબી નામ રે,
ખાતમ નબી નામ. ૧૪

— ★ —

— ૧૮૭૩–૫૩ —

બરહા.

સુન સુન ભાઇ દીનકે, હોકમસુ કરો પીત રે;
હોકમ શીશ લે ચલના, એ બુઝો દીનકી રીત રે. ૧
ખાતમ નબી આયે ભેજીયે, આપને જનો દિહી;
હોકમ ધરના શીશ રે, ખબર જે અનુ કહી. ૨
બંદગી કરોને નેહેસુ, હોકમ જું રબને કીયા;
લખીયા કલામ માહે રે, કોરાન નબીકુ દીયા. ૩
એ રસુલ ભેજે સહી, બંદગી કરોને કામ રે;
મોસતફા અનુકુ જનીયે, મહંમદ બુઝો નામ રે. ૪

૧ છુપી રીતે દિલમા.

રસુલ ભી હુયે સહી, પૅલે ભેજ્યે રબ રે;
ખાતમ સુલતાન અંબીયા, જેતે નબી વૅ સબ રે. ૫
હોકમ જે ઓનુ કીયા, સાચા વૅ બુઝો દીન રે;
દીન કાજે હબીબ નામસુ; રબે અનુકુ કીન રે. ૬
તકદીર કા લખીયા સહી, ÷પુરન ૩જનકે ૪ભાગ રે;
ઉમ્મતી હોવે ખાતમકા, સુન સુન ગાફિલ જાગ રે. ૭
હોકમ બના ના કરે, તલબી કછુ ઔર કામ રે;
સાચે નબીકુ જાનસી, ઉમ્મતી ઓસકા નામ રે. ૮
રાજી હોવે તકદીરસુ, પૅચે જે કુછ અસકુ સહી;
બુઝે વૅ મુજે હે પૅચીયા, તકદીર જે લખીયા દહી. ૯

— ★ —

— ૧૮૭૪–૫૪ —

નજમ.

મન ધર ભરમગનાની રે, તમે સુનો રે;
કૅસી ચંતા મન હે આની રે, તમે સુનો રે. ૧
તકદીર બાતાં થે કરાતે રે; તમે સુનો રે;
નબી ગોસે હુએ વૅ સોણાતે રે, તમે સુનો રે. ૨
ગોસા હુઇ મુબારક જાતી રે, તમે સુનો રે;
સુનતે તકદીર બાતી રે, તમે સુનો રે. ૩
કહયા આપે મોજે હે ભેજ્યા રે, તમે સુનો રે;
બંદગી કરને કાજે આયા રે, તમે સુનો રે. ૪
તમુકુ હે બંદગી કરની રે, તમે સુનો રે;
તકદીર ઍસી મન ધરની રે, તમે સુનો રે. ૫
જે કુછ પૅચે તમારી જાતી રે, તમે સુનો રે;
લેખા હુઆ કહે એ બાતી રે, તમે સુનો રે. ૬
બંદગી કરો નસદંના રે, તમે સુનો રે.
નબી કહે પર રાખો ઈમાના રે, તમે સુનો રે. ૭

÷પુરા. ૩જેના. ૪નસીબ.

દીન ઇસ્લામ એ રીતા રે, તમે સુનો રે;
હોકમ એ નબીજીને દીતા રે, તમે સુનો રે. ૮

ભરમગનાની દે જનેવાખા રે, તમે સુનો રે;
બોલ ચોર સતાખા રે, તમે સુનો રે. ૯

નાહી તુ બંદગી કરાતા રે, તમે સુનો રે;
ના કયું બાત એ મન લાતા રે, તમે સુનો રે. ૧૦

સુનભી ~~પસ્તસ~~ પટંતર) રીતા રે, તમે સુનો રે;
રસુલ ભેજે એ મીતા રે, તમે સુનો રે. ૧૧

બંદગી રબના બકરાતા રે, તમે સુનો રે;
રસુલ તો કાએ ભેજાતા રે, તમે સુનો રે. ૧૨

નાહી તોજે બોલનેકી ઠામા રે, તમે સુનો રે;
હોજ્જત છોડ છોડ કરે કામા રે, તમે સુનો રે. ૧૩

હોકમ કયું સીસન્ના ચઢાવે રે, તમે સુનો રે;
બંદગી ના કયું કમાવે રે, તમે સુનો રે. ૧૪

અબ કૅસી હોજ્જત તુ લાવે રે, તમે સુનો રે;
ના કયું ચોરાવૅ બતાવે રે, તમે સુનો રે. ૧૫

કભી કૅવે બંદગી કરાઇ રે, તમે સુનો રે;
તકદીર કાએકુ બતાઇ રે, તમે સુનો રે. ૧૬

કાએ દો ટોળે ધરા નામા રે, તમે સુનો રે;
દોઝખીને જંનતી ઠામા રે, તમે સુનો રે. ૧૭

સુન સુન ઑસકા જનેવાખા રે, તમે સુનો રે;
મન ધર લીજે એ સતાખા રે, તમે સુનો રે. ૧૮

જાહેર નિશાં બતાઇ રે, તમે સુનો રે;
બુઝો અસ નબીકી બડાઇ રે, તમે સુનો રે. ૧૯

તો કાએ કરાવે વૅ કામા રે, તમે સુનો રે;
જસ ભાગુ લખે જૅસા ઠામા રે, તમે સુનો રે. ૨૦

૧ નિશાની.

પરતગ નિશાની આખીરે રે, તમે સુનો રે;
દોનુ ટોળુ કેરી રીત દાખી રે, તમે સુનો રે. ૨૧
નિશાન સુન બુઝો મંના રે, તમે સુનો રે;
કૅસા હુઆ તેરા તંના રે, તમે સુનો રે. ૨૨
અૅસી એ હે નિશાની દેખાવે રે, તમે સુનો રે;
હકીકત જત કેરી પાવે રે, તમે સુનો રે. ૨૩
અબ કૅસી હોજત હે કરની રે, તમે સુનો રે;
ચંતા કૅસી ચોર મન ધરની રે, તમે સુનો રે. ૨૪
ના હે તોને બોલનેકી ઠામા રે, તમે સુનો રે;
છોડ છોડ ચોરી કેરે કામા રે, તમે સુનો રે. ૨૫
બાલેસુ થી હોજત કરાતા રે, તમે સુનો રે;
અબ રદ હુઇ તેરી બાતા રે, તમે સુનો રે. ૨૬

— ★ —

— ૧૮૭૫-૫૫ —

સુનો મુરતઝા અલી રઝીઅલ્લા અનહો કહીયે;
એ હદીસ હેં કેહતે, નબીજીકી લહીયે. ૧
સો ફરમુદા આપને, નબીજી હો કેરા;
સો અૅારભી અસહાબુ, સોણીયા સવેરા. ૨
કહયા ઈમાન, બંદા લાવે રે નાંહાં;
કે નાહે ઈમાન, બંદે કે માંહાં. ૩
કે ૧જબતાં ઈમાન, ચાર બાતુંકુ ના લાવે;
વે =તબતાંએ મુમન, ના હુઆ રે કલાવે. ૪
પૅલી તો ૩શાહેદી, એતી સચ કર જાને;
કે ના હૅ કોઇ માબુદ, મગર અલ્લા હે માને. ૫
સો કલમા શહાદત, સહી કર જાને;
સહી પૅલા ઈમાન, અૅાસપર આને. ૬

૧ જ્યાં સુધી. =ત્યાં સુધી. ૩ ગવાહી.

જાન મહંમદ મોસ્તફા, એ હેં રસુલ અલ્લાકે;
હક બદલી હેં ભેજે, એ રબને સદા કે. ૭

યું નબીજીકુ સહી કર, લાવે રે ઈમાના;
એ દુજી બાતકા, બુઝોરે બયાના. ૮

અને મૉત પર ઈમાન, લાના સહી;
એ ખલકત સારીકુ, સહી મારે રે દહી. ૯

અને મુએ બાજ રબ, સહીરે ઉઠાવે;
યું મુમન ઈમાન, સહી રે લાવે. ૧૦

ભી તકદીર ઉપર, લાવે રે ઈમાના;
તકદીર કેરા, બુઝો રે બયાના. ૧૧

એ ફરમુદા આપને, નબીજી હેા કેરા;
એ દલમા સહી કર, કહેાને સવેરા. ૧૨

રે તુહી

અલ્લા નબીકુ જાનસી, મૉત પર લાહેા ઈમાન રે,
મૉત પર લાહેા ઈમાન;
તકદીરકુ સહીકર, એ મુમનકી સાન રે,
એ મુમનકી સાન. ૧૩

— ✱ —

— ૧૮૭૬-૫૬ —

પહેલ.

ભરમગનાની જે લાહેા ઈમાના રે;
હેાગે તેા મુમન કેરી સાના રે. ૧

મત તમારી કામ ના આવે રે;
મત સેતી તુ દેાઝખ જાવે રે. ૨

હેાકમ રબ જે તુ માને નાંહાં રે;
હુઆ નાહી તેા મુમન માંહાં રે. ૩

દેખેા હેાકમ હેં કૅસા કીતા રે;
પૅન્ના તેા સહી કરને મીતા રે. ૪
નબી ખાતમ કર મન સહી રે;
તે તૅકીક ભેજીએ અપને દહી રે. ૫
મૅાત પર લાને તુ ઈમાના રે;
તકદીર સહી કર કીયા જુું બયાના રે. ૬
ચારૂં બાતું જો ઈમાન લાવે રે;
તેા તુ મુમન હુઆ દેખાવે રે. ૭
હેાકમ અૅસે જો તુ માને નાંહાં રે;
તેા ના કલાવે મુમન માંહાં રે. ૮
ખાતમ સહી તુ બુઝે રસુલા રે;
એ હેં સબ જીવુકે મુળા રે. ૯
કિતાબાં રબકી નબી લે આયે રે;
બંદગી કાજે રબને ભેજાયે રે. ૧૦
અૅસે નબીકુ જો મન નાહી ધરતા રે;
તેા તુ બંદગી નાહે કરતા રે. ૧૧
નબી બના હે કહીં દીના રે;
સેાચ કૅસા તેં મન હે કીના રે. ૧૨
અૅાસકા તુ બેગેસુ દેને જોવાબા રે;
બેાલ બેાલ ચેાર હેાને સતાબા રે. ૧૩
કબી કૅવે હુું નબીકુ માનું રે;
તકદીર હેાકમ અૅાસકા જાનું રે. ૧૪
ના તેા ચેાર તુ બંદગી કરાવે રે;
ઈમાન જો તુ ના નબી પર લાવે રે. ૧૫
બંદગી કેરા જો [1]નૅંથા કામા રે;
રસુલ કાએ આયે જગ ડામા રે. ૧૬

૧ નહિથા.

તોજકુ ઠામ બોલનેકી નાંહાં રે;
છોડને કૅના જે હે દલ માંહાં રે. ૧૭

— ★ —

— ૧૮૭૭–૫૭ —

સહી અભ્યાસ કે બેટે, હેં કૅતે રે લહીયે;
રઝીઅલ્લા અનહેા, નામ સંગ કહીયે. ૧
સેા હદીસ હેં કૅતે, નબીજી હેા કેરી;
સેા ઑરભી અસહાબુ, વૅ સેાણીરે સવેરી. ૨
કહયા નબીજીને ટોળે, દેા ઉમ્મતીયું કેરે;
વૅ ઇસ્લામ સેતી, રૅવે જુદે રે અનેરે રે. ૩
કહયા અનુકે નસીબુ, ઇસ્લામ નાંહાં;
ઑસે ટોળે દેા હેાવે, મેરી ઉમ્મત કે માંહાં. ૪
કહયા મરજીયાત ટોળા, એકકા નામા;
એ નબજીને આખા, સુન રાખેા દલ ઠામા. ૫
ભી કાદરીયે ટોળેકા, નામ રે આખા;
એ ખાતમ નબીને, દેાનુ બતાકર દાખા. ૬
એ હદીસ નબીકી, સહી સુનકર લીજે;
અને નત ઉઠ ચંતા, મન દીનકી કીજે. ૭
સેા મરજીયા ટોળા, યું બાત હે કરાતા;
નાહે બંદુકુ અમલ, યું હે બતાતા. ૮
હેં કૅતે કે ઇમાન, હે કહેસુ જાના;
નાહી બંદેકુ કરની, કુછ ફેલુકે નિશાના. ૯
યું ટોળા એ ફેલુકુ, ÷સાકત કરાવે;
નાંહી બંદેકુ ફેલ, કરને બતાવે. ૧૦
અને કાદરીયે ટોળા, ઑસી કરતારે બાતી;
કે બંદા પૅદા કરે, આપ આપ જાતી. ૧૧

૧ કામ અમલ. ÷ચુપ કરવું એટલે અમલ નહિ કરવા.

કૅચે ૧ફક્કાકદર, પૅલી રે નાંહાં;
ના તકદીર કબુલે, દલકે માંહાં. ૧૨
એ ટોળે દોનુ કે, બુઝો અૅસે રે કામા;
એ સુન સુન નસદન, લેએાને નામા. ૧૩

રે તુહી
ઇસ્લામ નાહે પૅાચસી, ટોળે દોકી જાત રે,
ટોળે દોકી જાત;
નબીજીને એ આખીયા, સહીકર બુઝો બાત રે,
સહીકર બુઝો બાત. ૧૪

— ★ —

— ૧૮૭૮-૫૮ —

બરહા.

સુન સુન ભાઇ દીનકે, તકદીર બુઝની સાચ રે;
લખા ત્યું બુઝો હોયેસી, દુનીઆકે રંગ ના ÷રાચ રે. ૧
તકદીરમા લખીયા સહી, તલ પલ ના ખસે વહી;
દો ઠામ દો ટોળે કીયે, અૅસા તો હે આપ દહી. ૨
દોઝખી અને ભી જંનતી, દોકા લખાયા લેખ રે;
અમલ દો વૅસે કરે, સુન સુન ભાઇ દેખ રે. ૩
૩દાના તો ખાના ×ટીપ ભી, પાણીતો પીણા જાન રે;
કદમ ~~બરસી~~ ચલના, તકદીર લખીયા જાન રે. ૪
જીવના ને ભી મરના, હોના તો હે જસ ઠામ રે;
તલ પલ એ લખાઇયા, સુન લેખ અૅાસકે નામ રે. ૫
પૅલી ફસલમા હે લખીયા, બયાન એ તકદીર રે;
સાચા સહી કર જનીયે, સુન સુન દીનકે વીર રે. ૬
કહરીયે ટોળા માનતે, તકદીરકુ વૅ તો નાંહાં;
મમતા મમતસુ ભુલીયે, કર કર ચંતા તન માંહા. ૭

૧તકદીર અને કિસ્મત. ÷ રાજી થયું. ૩ અનાજનો દાણો. ×પાણીનું એક ટીપું

ઇસ્લામ ના પૅાચે અનુ, ખાતમ નબીને આખીયા;
અનકુ નાહી નસીબ રે, ઝોબાં મોબારક દાખીયા. ૮
ઇકરાર ને તસદીક હે, મુમન એ ઇમાન રે;
જીભેસુ કૅના કલમા, દલ માંહે સાચા જાન રે. ૯
અમલ સબબ ઑસકે, તાકીદસુ બુઝી સહી;
અમલ નેક જે કરસી, જંનત ઑસે દેવે દહી. ૧૦
બુરે અમલ કમાહે સી, બુરી હે ઑસકી ઠામ રે;
સુન સુન ભાઇ દીન કે, સબબકા એ નામરે. ૧૧

— ★ —

— ૧૮૭૯–૫૯ —

હેં ઇબને ઉમર, કૅતે રે જનો;
રઝીઅલ્લા અનહોમા, નામ સંગ આનો. ૧
અનુ નબીજીકુ કૅતે, સોણીયા કાના;
વૅ ઑરભી અસહાબુ, સોણીલા બેયાના. ૨
કહ્યા ૧ખસફ ને ×મસખ, મેરી ઉમ્મતમા આવે;
એ નબીજીને આખા, સહી રે સોણાવે. ૩
સુન ખસફ સો જમીમા, કુછ રે લે જના;
અને ઈંટાં પત્થર, મુમનકુ ચલાના. ૪
અને મસખસુ સુરતે, કુછ ભુંડી રે દેખાવે;
સો મુમનકે ઑસસા, નામ રે બતાવે. ૫
કે ઠગાઇસુ મુમનકા, ઑર પર રે નામા;
બુરી સુરત દેખાવે, ઑસકે ઠામા. ૬
કે ઑસકી સુરત, હે ઑસી રે દેખાવે.
સો ભુંડી સુરત, ૩હર કાંતીકી દેખાવે. ૭
કે સુરતકુ બદલ કર, ઑર સુરત દેખાની;
એ મસખ કેરી, બુઝોરે નિશાની. ૮

૧જમીનમાં ધસી જવું. ×એક સુરતથી બીજી સુરત બદલવી જે પેલી કરતાં ભુંડી હોય. ૩હર ચીજની

કહયા નબીજીને જુઠે કે, એ દોનુ બોલનારા;
કે તકદીર પર, ઇલ્લકરે ના કરારા. ૯
કે કજા રે કદરકુ, એ માને રે નાંહાં;
ના તકદીર કબુલે, એ દલકે માંહાં. ૧૦
જું કદરીયે ટોળે, કેરી રે બાતી;
સહી એનુકુ ભી વૅસી, બુઝે રે બાતી. ૧૧
કે કદરીયે ટોળા, અનુકુ કહીયે;
નામ પૅલા જે લખાતા, વૅ એ સુન લહીયે. ૧૨
કે કદરીયે ટોળા, એ કરે રે કામા;
એ સુન સુન રાખો, દલકી ઠામા. ૧૩
એ ફરમુદા નબીકા, સુન સહી લીજે;
અને હોકમ હો જૅસા, કામ ચંત દીજે. ૧૪

રે તુહી
સુરત ના ફેરાહીયે, મુમનકી ઔર રીત રે,
મુમનકી ઔર રીત;
તકદીરકુ કબુલીયે, હોકમ એ સહી દીત રે,
હોકમ એ સહી દીત. ૧૫

— ★ —

— ૧૮૬૦-૬૦ —

સુન મોબારક ઓબાંસુ, એ હદીસ રે આખી;
જે ઇબ્ને ઉમર ને કૅ કર દાખી. ૧
સુન બયાન તો ઔસકા, એ રે કીતા;
જું બસફને મસબકી, બતાઇ રીતા. ૨
ભી અસ કે માયેને, ઔર હે રે દેખાતે.
સો ૧શારહકે માંહી, હેં એસે રે લખાતે. ૩

૧તફસીર.

કે ટોળા જે તકદીર, કબુલે નાંહાં;
વૅ ખાતમ નબીકી, ઉમ્મત કે માંહાં. ૪
કભી ખસફ્ને મસખ્માં, આવે અનુકી જાતી;
પૅલી નબીયુંકી ઉમ્મત કી, જ્યું હે રે બાતી. ૫
કે ઉન પર પથર, કભી રબ બરસાતા;
કભી સુરત ભુંડી, રબ અનુકી કરાતા. ૬
કે ફૅર જબ રબકા, અનુપર આતા;
સો ઑસ રીતે ગોસા, રબ અનુકુ કરાતા. ૭
એ નબીજીકી ઉમ્મતમા, ના આવે રે કૅરા;
ઑસી રબકી ખાતમ પર, હે રે મેરા. ૮
પણ એ જે ટોળેકા, લીયા રે નામા;
કભી વૅ રીત હોવે, અસ ટોળેકા ઠામા. ૯
કે ખસફ્ ને મસખ, કભી રબ રે કરાવે;
ઑસે ટોળુ પર ગોસા, ઑસા રબકા દેખાવે. ૧૦
અસ હદીસ સુ ઑસા, ભી હોતા હે બયાના;
સો લખે હો સેતી, સહી રે જાના. ૧૧
જે મુનનકી સુરત, ઑર બદલે દેખાતા;
અને મુમનકે ઉપર, ઈંટા રે ડલાતા. ૧૨
અને તકદીર નાહી, કબુલ કરાતા;
* * * * * ૧૩
બુઝો એ તો ટોળા, ઑસા હે કહાવે;
કે કભી અનુ પર, ગોસા રબ આવે. ૧૪

રે તુહી

ઈમાન સુનતે આવસી, સુનને મન ધર બાત રે,
સુનને મન ધર બાત;
ઈમાની હોએ મુમના, જંનત પાવે જાત રે,
જંનત પાવે જાત. ૧૫

૧અલ્લા તઆલાનો ગજબ. =મહેરબાની.

— ૧૮૮૧-૬૧ —

પહલ.

ઐસી હે બુઝની દીનકી રીતા રે;
સુન સુન મુમન મન ધર પીતા રે. ૧
કસકી ના સુરત જીભે ફેરાની રે;
ભુલા સેતી કસકુ બતાની રે. ૨
મુમનકુ ના તુ ઐસા આખે રે;
ભુંડી ના સુરત અનુકુ દાખે રે. ૩
હર કુછ ભુંડી ના દેખા હોા જાતી રે;
તુ હે ઐસા ના મ્હોા બાતી રે. ૪
મુમનકુ ચું નામ ધરાહોા રે;
ભુંડી સુરત ના રે બતાહોા રે. ૫
ઈટાં કંકરે નાંહાં ડલાહોા રે;
મુમનુ માંહે મત ચલા હોા રે. ૬
મુમન ધર ના ઈટાં ડલાહોા રે;
ઐસ કામ સુ આપ સંભાળોા રે. ૭

* * * * *

બાતમ નબી ગોસેબા આયે રે. ૮
તકદીરકુ એ માને નાંહાં રે;
જે હે અસ કામુ કે માંહાં રે. ૯
એ ફરમાયા નબીજીને સહી રે;
હદીસ સારી જું સુન કર લહી રે. ૧૦
તકદીર જે ના કબુલ કરાવે રે;
ઐસ પર ગોસા રબકા આવે રે. ૧૧
ગોસા રબકા નાહી આસાના રે;
સુન સુન મુમન હોને દાના રે. ૧૨

સુન સુન ઐસે દીનકે બૅના રે;
સાચા સહી કર લેએ દલ મેંના રે. ૧૩
સુન સુન મુમન હોના ઇમાની રે;
ઇમાન મુમન કેરી નિશાની રે. ૧૪
ઇમાન બના વૅ મુમન નાંહાં રે;
એ બાત બુઝની હે દલ માંહાં રે. ૧૫

— ★ —

— ૧૮૮૨-૬૨ — ○

ભી ઇબને ઉમર, નામ રે જનો;
રઝીઅલ્લા અનહોમા, નામ સંગ આનો. ૧
એ હદીસ હેં કૅતે, નબીજી હો કેરી;
સો આૅરભી અસહાબુ, સોણીરે સવેરી. ૨
કહયા નબીજીને ટોળા, કદરીયે કેરા;
અને મજુસી ભી ટોળા, બુઝીયો સવેરા. ૩
સો અસરે ઉમ્મતથી, કર નબીજીને દાખા;
સો બયાન તો અનુને, સુન યાદ રે રાખા. ૪
સુનો કદરીયે કેરે, પૅલે માયેને લખાયે;
સો ૧કયે ÷હવાલ અનુકે, સબ ખોલને બતાયે. ૫
કે તકદીરકુ એ, હેં માનતે નાંહાં;
કે કબુલે ના તકદીર, દલકે માંહાં. ૬
કૅયે બંદા હે ફેલુકા, આપ કરનારા;
યું કદરીયે ટોળા, બુઝતા હે સારા. ૭
અને મજુસી ટોળા, બુઝો અનુકી એ રીતા;
કુછ સોચ શરીકકા, અનુ દલ હે દીતા. ૮
એ દોનુ રે ટોળે, નબીજીને બતાયે;
સો કદરીયે મજુસી, કર નામ રે પડાયે. ૯

૧ કેટલાક. ÷હાલત.

કભી અનુમા કસીકુ, હોવે ૧આજર રે જના;
તો પુછને ખાતર, ના હે રે જના. ૧૦
કહયા કભી કોં' અનુસુ, મરે રે જતી;
તો તમે મત જહીયેા, યું કહીરે ભાતી. ૧૧
એ ફરમુદા ખાતમ, નબીજી હોા કેરા;
એ સુન સુન સહી કર, ચંત દેએાને સવેરા. ૧૨
કે કદરીયે ટોળા, અને મજુસીકી રીતા;
અસ ઉમ્મત થી હોવે, યું હોકમ રે કીતા. ૧૩
હોવે અનુકુ આજર, ના દેખને જના;
એ સુન સુન હોકમ, હોવેા રે દાના. ૧૪
જું મુમનકુ મુમન, હે પુછને જવે;
જમ મુમન દુઃખી, હુઆ રે સોણાવે. ૧૫
યું અનુરે ટોળેકુ, જના દેખને નાંહાં;
એ હોકમ તો સહી કર, બુઝો મન માંહાં. ૧૬
અને અનુથી કોઇ, જે મુઆ રે સોણાના;
તો એાનુકે ઉપર, ના કદમ રે ધરના. ૧૭
જું મુમનકી મય્યત પર, હેં =ચાહકર જતે;
અને જનાઝેકી નમાઝ, હેં રે કરાતે. ૧૮
યું અનુકી મૅાત પર, કદમ ના ધરીયે;
સહી અનુસુ આપના, તન દુર રે કરીયે. ૧૯
કે બુઝો ૩નૅં અનુકુ, હક ઇસ્લામ કેરા;
સેા જીવતા ૪નૅં મુઆ, બુઝીયેા સવેરા. ૨૦
એ દોનુ હાલ ઇસ્લામ, માંહી નાહી રે જતી;
એ ટોળે રે દોનુ સહી, બુઝો રે ભાતી. ૨૧
યું કહી કહી રીત, સુન લાહેા રે ઇમાના;
કે ઇમાન મુમન, કેરી રે નિશાના. ૨૨

૧બીમારી. =મોહબ્બતથી. ૩નહિ. નહિ.

તુ નત ઉઠ મુમન, સુન રે બૅના;
અને એક કર રબકુ, એતના કૅના. ૨૩

રે તુહી
દુખી હુઆ ના પુછના, મૉત પર જના નાયે રે,
મૉત પર જના નાયે;
જે કો' હોવે જનીએ, અનુ દો ટોળુ માયે રે,
અનુ દો ટોળુ માયે. ૨૪

— ★ —

— ૧૮૮૩-૬૩ —

સુનો ઉમર રઝીઅલ્લા, અનહો કહીયે;
એ હદીસ હેં કૅતે, નબીજીકી લહીયે. ૧
સો નબીજીકા કૅના, જુ અનુને સોણાયા;
સહી યાદ વૅ રાખકર, બયાન બતાયા. ૨
સો ફરમુદા ખાતમ, નબીજી હો કેરા;
સો ઑરભી અસહાબુ, સોણીલા સવેરા. ૩
કહયા કર કો' અહલ સાથ, બેઠે રે નાંહાં;
ના હાકમ ભી ઓનુકુ, કર મુલક કે માંહાં. ૪
એ ખાતમને આખા, સહી કર લીજે;
એ હદીસ નબીકી સહી ચંત દીજે. ૫
કે હોવે કોઇ કદરીયે, એ ટોળેકી જતી;
અનુ સંગ ના બેઠના, એ બુઝો રબર બાતી. ૬
કે બેઠના અનુ સંગ, મને રે કીતા;
સહી હોકમ તો ખાતમ, ઑસા રે દીતા. ૭
ભી ઓનુકુ હાકમ, ના કરને બતાયા;
કે હાકમ કરને, મને અનુકુ કરાયા. ૮
કે હકુમત મુલકકી, ના દો અનુ તંના;
જે હોવે કદરીયે, ટોળે કે ભંના. ૯

સો એસા ટોળા, એ બુરા રે કલાયા;
જે તકદીર ઉપર, ના ઈમાન રે લાયા. ૧૦
એ સુન સુન બાતી, પાક કરો આપ જાતી;
અને નેહેસુ કહો, દન ઑર રાતી. ૧૧

રે તુહી
ઑસી સંગ ના બેઠના, ખતરા જસ કે દલ રે,
ખતરા જસ કે દલ;
તકદીર જે માને નાહી, ઑસથી દુર હો ચલ રે,
ઑસથી દુર હો ચલ. ૧૨

— ★ —

— ૧૮૮૪-૬૪ —

દુઆ.

સુન સુન ભાઇ દીનકે, હાં દીનકે,
ચંચળ મન કરી ચેત રે;
લુટા જાવેગા ગાફલા, હાં ગાફલા,
ખાવે જું ચીડીયું ખેત રે. ૧
ગાફલ નાંહી કયું જાગતા, હાં જાગતા,
ભારે હે લાગા દીન રે;
સુખે કયું જંનત પાવની, હાં પાવની,
કૅસી તેં ચંતા કીન રે. ૨
નબીયું બના કહાં દીન હે, હાં દીન હે,
દેખને ફિર સબ જગ રે;
કમર બાંધ ઉઠ ગાફલા, હાં ગાફલા,
દેખને ભર ભર ૧૬ગ રે. ૩
નબીયું બના નાહી કિસીસુ, હાં કિસીસુ,
કીતી રબને બાત રે;

૧૬ગલાં.

દીન દેખાયા રબને, હાં રબને,
નબીયું કેરી જાત રે. ૪
ઉમ્મતી હુએ દીન પાઇયે, હાં પાઇયે,
દેખને સબ જગ ઠાંમ રે;
નબી ને રસુલ હેં રબકે, હાં રબકે,
હુએ ×અનંત નામ રે. ૫
અનુકી ઉમ્મતમાં દોહલી, હાં દોહલી,
થી સુન પંથકી બાત રે;
સુરત ગુનુસેતી ફરતી, હાં ફરતી,
કેવૅ મરતી જાત રે. ૬
ખતરા જે રે દલ આવતા, હાં આવતા,
વૅ ભી લખાતા લેખ રે;
અસ રે ઉમ્મતકુ રબને, હાં રબને,
આસાન કીયા દેખ રે. ૭
ખાતમ કેરે જે ઉમ્મતી, હાં ઉમ્મતી,
રબને કીયા આસાન રે;
પૅલી જે ઉમ્મતકુ દોહલી, હાં દોહલી,
જે જેવી નિશાન રે. ૮
ભાયેગ જે હોવે તેરે ગાફલા, હાં ગાફલા,
બેગે તો ઉમ્મતમાં આવ રે;
ઉમ્મતી હોને ખાતમકા, હાં ખાતમકા,
કર કર નબી પર ચાવ રે. ૯

— ☆ —

— ૧૮૮૫-૬૫ —

બીબી આઇશા રઝીઅલ્લા, અનહા જનો;
એ હદીસ હેં કેતે; નબીજીકી માનો. ૧

×અપાર, ઘણા.

સો ફરમુદા અપને, નબીજી હો કેરા;
સો ઑરભી અસહાબુ, સોણીયા સવેરા. ૨
કહયા નબીજીને લાઅનત, છ તનુકુ કીતી;
છ તન પર ગોસેકી, ઍસી રીત હે દેખીતી. ૩
કને નબીજીકુ પુછા, કને લાઅનત કરાઇ;
તબ નબીજીને ખબર, ફેરને બતાઇ. ૪
કહયા ઓનુપર લાઅનત, કીતી હે ઇલાહી;
એતા કૅને નબીને, ફેર કહા રે સહી. ૫
કહયા નબી જેતે, જૅસી દુઆ હેં મંગાતે;
રબ કબુલ હે કરતા, જું વૅ હેં ચાતે. ૬
એ તાકીદકા જોવાબ, ફેર નબીજીને આખા;
સહી નબીજીકી દુઆ, રબ કબુલ દાખા. ૭
એક બયાન જે ૧અદકા, કરે કલામ રબ્બાની;
કો' અદકી =બધાવે, બાત જુઠી રે જાની. ૮
કે રબકે કલામ પર, ઑર બાત રે બધાવે;
સહી અનુ છ માંહેથી, એક એ રે કલાવે. ૯
અને દુજ એક તકદીર, કા જુઠા કરનારા;
કબા કદરમા લેખાયા, જે રબને સારા. ૧૦
અને તીજ જીવકે કસી પર, ૩કહેર રે દેખાવે;
સો જુલમસુ કસીપર, ૪ગલબા કરાવે. ૧૧
સો ધાડકી રીતે, કસીપર જાવે;
એ તીજ અનુથી, વૅ રે કલાવે. ૧૨
અને વૅભી કસીકુ, બડાઇ દલાવે;
અને અસકુ ખુબી, બડ રે ચાવે. ૧૩
અને ઑસકુ રબને, હે પખુવાર રે કીતા;
કે ઑસકુ નાહી, આપ ચાતા રે મીતા. ૧૪

૧વધારે. =વધારો કરે. ૩જુલમ, ગજબ. ૪જબરદસ્તી, જોર. પબલીલ.

એ ઉસકુ નેહેસુ, હે રે ચાવે;
કે ઑસકી ખુબી, બૉત દલરે લાવે. ૧૫
જસકુ નેહેસુ, રબ હે રે ચાતા;
ઓ ખુવાર કરના, મન ઓસકા હે લાતા. ૧૬
કે એ હે ખુવાર, ઑસે કરનારા;
જિસે રબ હે ચાતા, બૉત કરને પિયારા. ૧૭
અને ચોથા વૅ કે, હલાલ હે કરનારા;
જે મકકે પાસ હરમ, કર રબને સવારા. ૧૮
કે મકકેકુ હરમ, નામ રબને ધરીયા;
રબે કેતના ઓસ ઠામ, હરામ હે કરીયા. ૧૯
ઓસ હરંમકે ઠામ, હલાલ કરાવે;
એ છ થી ચોથા, હે રે કલાવે. ૨૦
અને પાચમા છ થી, ઑસે રે કહીયે;
જે હરામ ઓલાદકુ; કરે હલાલ રે લહીયે. ૨૧
કે કબીલાને ઓલાદ, રબે હરામ રે કીતી;
ના ૧વતી અનુ કરની, હે ખબર રે દીતી. ૨૨
ઑસે હરામકુ હલાલ કર, ×બયા વતી રે કરાવે;
એ પાચમા છથી, હે રે ગણાવે. ૨૩
અને છઠા વૅ કે સુનતકે, છોડ દેવે રે કામા;
અને બિદ્દત કરે, સુનત કે કામા. ૨૪
કે સુનતકુ છોડ, મન બિદ્દત રે લાવે;
આપ મનકે ભાતે, કામ રે કરાવે. ૨૫
એ સુન સુન બાતી; પાક કરો આપ જાતી;
અને નેહેસુ કહો, દનઓર રાતી. ૨૬

રે તુહી

કે લાઅનત નબી હેં ભેજતે, છ કામો કરે રે જે જનતરે,
છ કામો કરે રે જે જત;

૧ઓરતથી સોહબત કરવી. ×નિકાહ. ૩નવી વાત અને નવી રસમ દીનમાં કાઢવી જે હ. મોહંમદ (સ. અ. વ.)ના વખતમાં ન હતી.

લાએનત ભી દહી કરે, કહી નબીને બાતરે,
કહી નબીને બાત. ૨૧

— ★ —

— ૧૮૮૬-૬૬ —

નજમ.

અૅસી અૅસી દીનકી હે બાતી રે, તમે સુનો રે;
સુન પાક કરો આપ જાતી રે, તમે સુનો રે. ૧
નબીજી હેં લાએનત ભેજતે રે, તમે સુનો રે;
રબ ભી ભેજતા હે બાતા રે, તમે સુનો રે. ૨
કરે જે તન છ કામા રે, તમે સુનો રે;
લાએનત અૉસકે નામા રે, તમે સુનો રે. ૩
અનુ કામુ પીછે રહીજે રે, તમે સુનો રે;
ભુલા ભી કામ વૅ ના કીજે રે, તમે સુનો રે. ૪
ડર પુરા ચંત માંહે દીજે રે, તમે સુનો રે;
લાએનત નબીજીકી આવે રે, તમે સુનો રે. ૫

* * * * *

અૅસા કામ બંદા કયું કમાવે રે, તમે સુનો રે. ૬
ઉમ્મતી વૅ કૅસે કલાવે રે, તમે સુનો રે;
નબી કેરા ગોસા જેસે આવે રે, તમે સુનો રે. ૭
તકદીર માને નાહી સહી રે, તમે સુનો રે;
હોના વૅ જે લખીયા દહી રે, તમે સુનો રે. ૮
તલ પલ ખસે કો' નાંહાં રે, તમે સુનો રે;
હોવે જું તકદીર માંહાં રે, તમે સુનો રે. ૯
એ રીત સહી કર જનો રે, તમે સુનો રે;
ઈમાન સહી કર આનો રે, તમે સુનો રે. ૧૦
ભી જિસે રબ નાંહી ચાતા રે, તમે સુનો રે;
રબકા હે ગોસા જિસે આતા રે, તમે સુનો રે. ૧૧

જલીમ કાફિરકી જાતી રે, તમે સુનો રે;
રબ ડર બુઝે ના એ બાતી રે, તમે સુનો રે. ૧૨
રબને એ બાહેર કરાયા રે, તમે સુનો રે;
જંનતથી દુર હે રખાયા રે, તમે સુનો રે. ૧૩
બડાઇ ના અનુકી ચાની રે, તમે સુનો રે;
અનુકી ના બુબી મન લાની રે, તમે સુનો રે. ૧૪
રબને જું બુવાર એ કરીયે રે, તમે સુનો રે;
ઍસે કર મન માહે ધરીયે રે, તમે સુનો રે. ૧૫
બુબીસુ રબ જિસે ચાવે રે, તમે સુનો રે;
૧આબેદ જે મુમન કલાવે રે, તમે સુનો રે. ૧૬
ઇમાન જે સાચ હે બનાવે રે, તમે સુનો રે;
રબ બૉફ મન બૉત લાવે રે, તમે સુનો રે. ૧૭
ઍસે રબ બુબીસુ હે ચાતા રે, તમે સુનો રે;
વૅ બોત રબકુ હે ભાતા રે, તમે સુનો રે. ૧૮
ઍસકી બડાઇ ચાએો રે, તમે સુનો રે;
ઍસકી બુબી મન લાએો રે, તમે સુનો રે. ૧૯
જિસે રબ નેહેસુ ચાવે રે, તમે સુનો રે;
અસકી બુબી બંદા મન લાવે રે, તમે સુનો રે. ૨૦
સાહેબસુ રૅવે તો સગાઇ રે, તમે સુનો રે;
ડરકી જે ચંતા મન આઇ રે; તમે સુનો રે. ૨૧
ભાઇ સુન દીનકે મેરે રે, તમે સુનો રે;
સુન ચંત દોએો ને સવેરે રે, તમે સુનો રે. ૨૨
બંદુકી હો બુશામતી કરતે રે, તમે સુનો રે;
રઝામંદી હો મન ધરતે રે, તમે સુનો રે. ૨૩
કૅવે વહી નેહેસુ ચાતે રે, તમે સુનો રે;
ઍસે જેસી બોલી હો મેલાતે રે, તમે સુનો રે. ૨૪

૧ પરહેઝગારે.

રબીકી તો રબામંદી ચાની રે, તમે સુનો રે;
એ ચંતા બૉત મન લાની રે, તમે સુનો રે. ૨૫
રબ ચાવે ઑસેબી તો ચાના રે, તમે સુનો રે;
દુરી જન દુર હે કરાના રે, તમે સુનો રે. ૨૬

— ★ —

— ૧૮૮૭-૬૭ —

અબી નઝરા નામા, સુનકર લહીયે;
રબીઅઝ્ઝા અનહેા, નામ સંગ કહીયે. ૧
એ કૅતે હેં અસહાબ, એક નબીજી કેરે;
અબુ અબ્દુલ્લા નામસુ, બુઝીયેા સવેરે. ૨
થે અનુકુ દેખને, અસહાબી આયે;
વૅ તેા બેમાર હુએ, બૉત થે સેાણાયે. ૩
વૅ અસહાબીયું કુ દેખકર, રેાયે ભરયે નેંના;
સેા ડર થા લાગા, બૉત અનુ દલ મેંના. ૪
તમ કાહે હેા રેાતે, કર સબુને આખા;
હે બશારત દીતી, તમુ નબીજીને દાખા. ૫
થા નબીજીને તમુકુ, એક દન ફરમાયા;
કહયા ૧મુંછા રે ૰પકડા, તમુ થા રે બતાયા. ૬
અૅતા કૅ કર નબીને, તમુ વાયદા દીતા;
તમ મલેાગે મજસુ, યું કહયા રે સેાણીતા. ૭
સુનેા મલના કહેસુ, તમે અૅસા રે જાનેા;
હૉજ કૈાસર કિનારે, મલેા નબીજીસુ માનેા. ૮
કે ભસતકે માંહે, હેાવે મલના તમારા;
અૅસા તમુ પર નબીને, હે કીયા રે પિયારા. ૯
અબ રેાનેકી ચંતા, તમુ કૅસી હે આતી;
યું અસહાબુને અનુકુ, કહી દિલાસેકી બાતી. ૧૦

૧૰મુંછેા કતરાવ.

તબ અબ્દુલ્લા બોલે, એ સુનકર બૅના;
એ યાદ હે બશારત, મેરે દલકે મેંના. ૧૧
પણ નબીજીકે બૅના, મેં સુના હે કાના;
સહી વૅ સોંચ ડરકા, મેરે મન હે આના. ૧૨
કહયા તકદીર બૅન, એક મુઠી રે ભરાઇ;
સો જમને હાથમા, કૅ નબીને બતાઇ. ૧૩
સો આદમીયું કેરી, જમાઅત કહીયે;
લીતી જમને હાથમા, રબને લહીયે. ૧૪
બી ભરી મુઠી ડાબે, ફેર હાથમા લહીયે;
વૅ બી આદમીયું કેરી, જમાઅત બતાઇ. ૧૫
ચું મુઠીઆં ભરકર, રબે ફરમાયા;
એ મુઠી અસકુ, એ ઓસકુ બતાયા. ૧૬
સો જમની મુઠી, કહી ભસતી કેરી;
અને ડાબી દોઝખકુ, દેખાઇ સવેરી. ૧૭
યું આદમી સબુકે, દો ભાગ રે પડાયે;
સૌ મુઠીયાં દોનુ, ભરને દેખાયે. ૧૮
ઑસ કાજે હું રોતા, મેં ભર ભર નેંના;
પણ ડર નાહી આતા, મેરે દલ રે મેંના. ૧૯
હેં નબીજીને દીતી, મુજે બશારત સહી;
હે એમિદકે ઑસ કાજ, ભસત દેવેગા દહી. ૨૦
પણ ના હે મેં જાણુતા, કસ મુઠીમા હું આયા;
મેં કસ રે ટોળેમા, મેં હું રે લખાયા. ૨૧
કે રબ હે કાદિર, કામ ભાતા રે કરાતા;
જિસે ચાવે ભસતમા, ચાવે દોઝખ હે બાતા. ૨૨
હે ફરમુદા રબકા, મેં જિસે હે ચાહું;
ઑસે ભસતને દોઝખ, માહે રે બાહું. ૨૩
મેં એતને કાજે, ડરતા હું મંના;
રબ કિસ ડામ બાવે, મેરા રે તંના. ૨૪

અબ્દુલ્લાને હકીકત, દુજેકુ કહી;
એ સુન સુન યાદ, કીયા રે દહી. ૨૫

રે તુહી
તકદીરકુ સહી કરો, અસ રીતે સુન બૅન રે,
અસ રીતે સુન બૅન;
નસદન ડરના માંતસુ, જેસે સુનયે કેન રે,
જેસે સુનયે કેન. ૨૬

— ★ —

— ૧૮૮૮-૬૮ —

નજમ.

સુન સુન સાહેાને ઈમાના રે, તમે સુનેા રે;
ઈમાન હે મુમન નિશાના રે, તમે સુનેા રે. ૧
તકદીર બુઝેા યું સહી રે, તમે સુનેા રે;
હેાસે જું લખીયા દહી રે, તમે સુનેા રે. ૨
સહી ઐસા ચાકર લહીજે રે, તમે સુનેા રે;
લખે જૅસા હેાના ચંત દીજે રે, તમે સુનેા રે. ૩
સુન રેાયે નબીકે અસહાબી રે, તમે સુનેા રે;
હકીકત બુઝેા વૅ સતાબી રે, તમે સુનેા રે. ૪
નબીને થી બશારત દીતી રે, તમે સુનેા રે;
ભસતી કર અવદ થી કીતી રે, તમે સુનેા રે. ૫
૧ભાએેગ પુરે ÷બેાલ નબી પાયા રે, તમે સુનેા રે;
ભસત કેરા વાયેદા કરાયા રે, તમે સુનેા રે. ૬
યકીન તેા હુવડા થા મંના રે, તમે સુનેા રે;
સહી હુવે ભસતી તંના રે, તમે સુનેા રે. ૭
તેાની ના બિસારી તકદીરા રે, તમે સુનેા રે;
રેાયે ભર ભર નીરા રે, તમે સુનેા રે. ૮

૧ નસીબ. ÷ બશારત.

ના જાનુ હોઉં કયા લખાયા રે, તમે સુનો રે;
અૅસા ડર મન માહે આયા રે, તમે સુનો રે. ૯
મૉત વેળા રોએ ભર નેંના રે, તમે સુનો રે;
તકદીર સુન સુન બૅના રે, તમે સુનો રે. ૧૦
આપનુકુ ડર બૉત કરના રે, તમે સુનો રે;
તકદીર સેતી બૉત ડરના રે, તમે સુનો રે. ૧૧
એક તલ ખુશાલી ન કરની રે, તમે સુનો રે;
તકદીર ચંતા નત ધરની રે, તમે સુનો રે. ૧૨
કસ ટોળે જના વૅ લખાવે રે, તમે સુનો રે;
તન કસે ઠામ રમ બાવે રે, તમે સુનો રે. ૧૩
નત ડરો હર દમ સાસા રે, તમે સુનો રે;
રોયે રોયે હોને દાસા રે, તમે સુનો રે. ૧૪
પિયાજી હે બુઝીયો બેગાના રે, તમે સુનો રે;
સુન ભાઇ દીનકે હો દાના રે, તમે સુનો રે. ૧૫
ઔલીયા તો રોતે રોતે ગહે રે, તમે સુનો રે;
દાના તલ સુખેસુ ના રહે રે, તમે સુનો રે. ૧૬
પુરા ડર અનુભે લગાયા રે, તમે સુનો રે;
નેંનુ રોયે નીર તો ચલાયા રે, તમે સુનો રે. ૧૭
તકદીર સેતી વૅ થે ડરતે રે, તમે સુનો રે;
ખતરે જખ દલ પડતે રે, તમે સુનો રે. ૧૮
એક તલ ખુશીસુ ના રૅતે રે, તમે સુનો રે;
વલી રોતે ગહે હું કેતે રે, તમે સુનો રે. ૧૯
નબીજીને સુનો ભી હે આખા રે, તમે સુનો રે;
બૉત ૩રૂઓ હસે ×સેતી દાખા રે, તમે સુનો રે. ૨૦
સુન સુન દીન કેરે ભાઇ રે, તમે સુનો રે;
સુખે સોના બુઝના બડાઇ રે, તમે સુનો રે. ૨૧

૧ અકકલવાળો. ૩ ×હસવા કરેતા વધારે રૂવો

નત રોયે નેંનુ ભર નીરા રે, તમે સુનો રે;
સુન સુન તકદીર વીરા રે, તમે સુનો રે. ૨૨

— ★ —

— ૧૮૮૯-૬૯ —

હરીયાળી.

પુછા સુનો ટોળી મુમના, કૅસી કરતે હો બાતી;
કરતે હો બાત એ જનતે, વૅ તો પસેવેગી જાતી. ૧
દીન તમુકુ હે લાગતા, સહી ચલના ભારી;
* * * * * ૨
ઉસે કાજ પુછે હમના, બેગે દોને જેવાબા;
સુનો સુનો ટોળી મોનાફકા, તમ બોલો સતાબા. ૩
હોકમ બના રબકે, કહીં હે દીના;
નબી બના કૅવે દીનકા, હે કાયે સુન લેના. ૪
ફરમુદે નબી બના, દીન હોવે નાંહાં,
ફર ફર મુરખ ગાફિલ, દેખ સબ જગ માંહાં. ૫
લાખ ઉપર નબી હુએ, કહી રસુલ જાતી;
દીન વહી સાચા સહી, કીતી અનુ સુન બાતી. ૬
રબ સેતી બાતાં કરે, રબ હોકમ પઢાવે;
નબી વૅ સહી આખે તે, દીન વૅ રે કલાવે. ૭
જગ સારેમા નિશાનીઆં કછુ છુપી નાયે;
નંના બાલા હે બુઝતા, એ સબ જગ માયે. ૮
ચંત નાહી લે આતે તમના, એ સાચા રે દીના;
કહો કહો નત ગાફલા, કૅસા સોચ કીના. ૯
તમુ જૅસે નત હે, પંથ ખોટે ચલતે;
સાચે કેરી નિશાનીઆં, તમે ના કયું બતાતે. ૧૦

૧૨૬સ તમારે પંથકા, હમુકુ હોા બતાઓા;
કહોા ને અસકુ દીનકા, કૅને હોાકમ પઢાયા. ૧૧
હોા તમ પુતર રબકા, ઉસે કૅને બતાતે;
ઐસા જેવાબ કાઢતે, ના કચું આપ ડરાતે. ૧૨

* * * * *

કભી ના મુરખ ગાફલા, ના કયું મન સમજાતે. ૧૩
બાપ જૅસા હોાવે પુતરા, એ મુરખ જનો;
બાપ જૅસા કામ કરે, એ સહી રે માનો. ૧૪
આગ ખાતા હે જનાવરા; સુનો ચકોર નામા;
બચ્ચા હોાતા હે ઉસકા, વેસા કરતા હે કામા. ૧૫
ઇયળ લે આતી હે ભમરી, કરે આપસ તંના;
વૅભી વેસા કામ કરે, સુન રાખેા એ મંના. ૧૬
કૅરી હે ×બૅદા કરે, કૅરી ઉસથી આવે;
કભી કૅરી ઉસે રીતસુ, બેદા હે રે બનાવે. ૧૭
ઐસે કહી અનંત હેં, દેખ મુરખ રીતી;
અંધે હુએ ચંત તમના, કૅસી તમુ હે દીતી. ૧૮
ખાલક ૩ખલકકુ મારતા, વૅ હે ભી ૪જિલાવે;
અનંત ઠામુ એ ખાલક, સબુ રોજી પૉચાવે. ૧૯
મુનાફકેા પુતર રબકા, જે કોા' હે રે કલાવે;
ના કયું કછુ ભી કામ રે, હે વૅસે બનાવે. ૨૦
બોલેા કયા મેાનાફકેા, નાંહી ઠામ જેવાબા;
દોઝખ ઠામ તમારી, બેગે મરતે સતાબા. ૨૧
સુન સુન મુરખ ગાફલા, બેગે તકદીર બયાના;
રોયે રોયે તૉબા કરેા, સુન ઐસે રે કૅના. ૨૨

— ★ —

૧સરદાર, રહબર. ×ખેડ લગાડવેા. ૩ખખલક. ૪જીવાડવું

— ૧૮૯૦-૭૦ —

સુનો ઇન્ને અબ્બાસ, નામ રે લહીયે;
* * * * * ૧
એ હદીસ હેં કૅતે, નબીજી હો કેરી;
સો ઑરબી અસહાબુ, સુની રે સવેરી. ૨
કહયા આદમકી પીઠથી, કીયે ફરઝંદ સહી;
અને અનુથી કૉલ, લીયારે દહી. ૩
સો નજદીક કરને, કૉલ રે લીતા;
સો સબુ સાથ કૉલ, લીયા રે મીતા. ૪
સો આદમકે પીઠથી, ફરઝંદ કરીયે;
સો રબને પૅદા, કરને ધરીયે. ૫
કર પૅદા આદમકુ, આગે રે રખાયે;
સો કીરીચુંકી રીતે, સબ ઠાડે રે રખાયે. ૬
પીછે રબને અનુસુ, કીતી રે બાતી;
સો ૧મોએમો જે તન, જીવુકી જાતી. ૭
કહયા મેં કયું નાહી, રબ રે તમારા;
તબ હા કહીયા સબુને, તુ રબ હે હમારા. ૮
કહયા હમ હેં ગોવાહી, દેતે રે સહી;
કે તુ હે સાચા, હમારા દહી. ૯
તબ રબને એ સુનકર, ફેર પુછી રે બાતી;
જેતી કીરીયું જૅસી, થી જીવુ જાતી. ૧૦
કહયા બાત ના કહેાગે, તમે કિયામત દંના;
કે હમુના બુઝા, થા રે એ મંના. ૧૧
કે હમુને તુજેકુ, રબ ના થા રે જનના;
×હુમે જાને ના કે હાલથી, હુએ થે અજાના. ૧૨

૧ રબરૂ, સામને. ×અલ્લા તઆલાને રબ જાણવાથી અજાણયા રહયા. ગાફિલ રહયા.

કે કિયામત દન, તમે કહેા ઔર રીતા;
કે મારે ૩બાપુ શિરક રે કીતા. ૧૩
કે હમસુ પૅલી, કીતી શિરક કી બાતી;
અને મા બાપુ કે પીછે, હુઇ હમારી જતી. ૧૪
પીછે કહેા રબ હમુકુ, હે હલાક કરાતા;
જે કામ કીયે હમારે, મા બાપુકી જતા. ૧૫
કે શિરક તેા તુજમા, વૅ થૅ લાયે;
અને હમે તેા અનુને, પીછે રે જાયે. ૧૬
ઉસે કાજ હમકુ, રબ હે તુ મરાતા;
રબ કૅવે ઍસી તમ, કરેાગે બાતા. ૧૭
યું રબને ૧સબેાસુ, તબ કૅાલ રે કરીયા;
સબ જીવુ કૅાલ, મનમા ધરીયા. ૧૮
એ ફરમુદા અપને, નબીજી હેા કેરા;
એ સુન સુન સહી કર, મન દીજીયેા સવેરા. ૧૯
અબ સુન રે ગાફિલ, કયા કિતે ચંતા;
અને કસ રે રીતે, તુ રૅતા હે નચંતા. ૨૦
તેા ઉઠ ફેર ઢુંઢ કર, લે સહી દીના;
જુનું ×મિસાક દંના, તેં કૅાલ રે કીના. ૨૧
તુ દીન નાહી સુનતા, ઍસા મન હે ચાતા;
કે સુને પીછે ફરજ, હેાવે મેરી રે જાતા. ૨૨
અને નાહી તેા કિયામત, અરજ કરાહું;
મેં સુના નાહી, યું અરજ પૅાચાહું. ૨૩
એ કામ ના આવે, બાત અરજ કેરી;
તેં કૅાલ હે કીતા, કૅાલ દીયા રે સવેરી. ૨૪
એ સુન સુન બાતી, પાક કરેા આપ જતી;
અને એક કર કહેા, દન ઔર રાતી. ૨૫

૩બાપ દાદા. ૧બધાઓથી. ×રોજે અઝલ જ્યારે બધી રૂહોએ અલ્લા તઆલાને પોતાનો રબ માનવાનો કોલ કર્યો છે.

રે તુહી
કૉલ કીયા હે રબને, સબ જીવું કે પાસ રે,
સબ જીવું કે પાસ;
અરજ નાહી કામ આવસી, હોકર રહેના દાસ રે,
હોકર રહેના દાસ. ૨૬

— ★ —

— ૧૮૯૧-૭૧ —

નજમ.

કીયા રબ સબુ સેતી કૉલા રે, તમે સુનો રે;
મિસાકકુ લીયા સાચા બોલા રે, તમે સુનો રે. ૧
તબ બંદે રબ ૧સહી કીતા રે, તમે સુનો રે;
તુ સહી હમારા મીતા રે, તમે સુનો રે. ૨
ફરનાવે રબ સહી જનો રે, તમે સુનો રે;
અબ તમુ અરજ તો આનો રે, તમે સુનો રે. ૩
આવે જબ કિયામત દંના રે, તમે સુનો રે;
તબ યાદ રાખીયો એ મંના રે, તમે સુનો રે. ૪
મત તબ ફેરાહો બોલી રે, તમે સુનો રે;
સુનો સબ બંદુ કેરી ટોળી રે, તમે સુનો રે. ૫
કીતી ÷આપુ શિરકકી બાતી રે, તમે સુનો રે;
હમ હુઇ અનુ બાજ જાતી રે, તમે સુનો રે. ૬
ગોના નાહી કછુ હમારા રે, તમે સુનો રે;
શિરક તો બાપુને ૩સવારા રે, તમે સુનો રે. ૭
રબ પુછે રખે યું દાખો રે, તમે સુનો રે;
કિયામત દન એ આખો રે, તમે સુનો રે. ૮
રબ કહેં હમુ તુઉ ના જાના રે, તમે સુનો રે;
૪પેર નાહી તોજકુ પછાના રે, તમે સુનો રે. ૯

૧ કબુલ. ÷બાપ દાદે. ૩બનાવ્યો, કર્યો. ૪પહેલથી, શરૂથી.

ઐસા ન્નુઠ તમે ના મેલાહો રે, તમે સુનો રે;
રબ કૅવે રબે એ બતાહો રે, તમે સુનો રે. ૧૦
રબ ચું ૧ખરાયે સારે રે, તમે સુનો રે;
મિસાક બંદે જે સવારે રે, તમે સુનો રે. ૧૧
ગાફિલ સુન એ બાતી રે, તમે સુનો રે;
ગફલત છોડ આપ જાતી રે, તમે સુનો રે. ૧૨
શેતાની હે ચંતા તોજે આતી રે, તમે સુનો રે;
* * * * * ૧૩
દીન બના આવે જે કાના રે, તમે સુનો રે;
તો પંથ ચલના તેં જાના રે, તમે સુનો રે. ૧૪
સુને બાજ પડેગા કમાના રે, તમે સુનો રે;
ઐસા તેં રાખા મન ધાના રે, તમે સુનો રે. ૧૫
દીન જે ના કાનુ મેં સુનાહું રે, તમે સુનો રે;
અરજ તો રબકુ પોચાહું રે, તમે સુનો રે. ૧૬
રબ દીન સુના મેં હે નાંહાં રે, તમે સુનો રે;
તો ના બુઝા તોજે જગ માંહાં રે, તમે સુનો રે. ૧૭
મન તુ હે ઐસી બાત આનતા રે, તમે સુનો રે;
અરજુ કરેગા હે જાનતા રે, તમે સુનો રે. ૧૮
એ સોચ કામ ના આવે રે, તમે સુનો રે;
સુરીજન છેતરા ના જાવે રે, તમે સુનો રે. ૧૯
ઓને ઘોર કૉલ જે લીતા રે, તમે સુનો રે;
અબસુ હે દાના આપ મીતા રે, તમે સુનો રે. ૨૦
ભી દેખો રસુલ હેં ભેજાયે રે, તમે સુનો રે;
કિતાબ વૅ રબ કેરી લાયે રે, તમે સુનો રે. ૨૧
જગ કીયા રોશન દીના રે, તમે સુનો રે;
ગાફિલ સુન ના લીના રે, તમે સુનો રે. ૨૨

૧ ખરાબ્યા.

ગાફિલ કયા દેવેગા જોવાબા રે, તમે સુનો રે;
બોલ બોલ મુરખ સતાબા રે, તમે સુનો રે. ૨૩
નાહી તોજે જોવાબકી ડામા રે, તમે સુનો રે;
છોડ છોડ ગફલત કામા રે, તરે સુનો રે. ૨૪

— ★ —

— ૧૮૯૨-૭૨ —

અબી ઇબને કાઅબ, નામ રે કહીયે;
રઝીઅલ્લા અનહો, નામ સંગ લહીયે. ૧
એ કૅતે હદીસ, નબીજી હો કેરી;
જુ ખાતમને આખી, યાદ રાખી ત્યું સવેરી. ૨
અબી બિન કાઅબ, અનસારી જનો;
એ ભી વહી લખનાર, થે રે માનો. ૩
થે ફારૂક અનુકુ, નેહસુ ચાતે;
નામે સઅદત મોરેસી, લેને બોલાતે. ૪
થે અબી બિન કાઅબ, અૅસે રે કહીયે;
એ હદીસ હેં કૅતે, નબીજીકી લહીયે. ૫
અનુ બયાન રે કીતા, જે કલામ રે રબ્બાની;
સો તફસીર સેતી, જે હકીકત જાની. ૬
જે કલામ કીયે એને, હોકમ ઇલાહી;
અનુ માએ તફસીર, બોલ એાસકી બતાહી. ૭
જે વકત રબને, કૉલ રે લીતા;
કે ફરઝંદ આદમથી, કૉલ લીયા રે મીતા. ૮
એ સારી આયત, કલામ રબ્બાની;
એાને તફસીર ઑસકી, એ કહી રે જની. ૯
વે ફરઝંદ આદમકે, રબે એકઠે કરાયે;
અને ટોળે ટોળે લેકરને, જે રબને ચાયે, ૧૦

૧ અલ્લા તઆલાનો પયગામ જે પયગમબરો પર હ. જીબરઈલ (અ. સ.) લાવતા

પીછે અનુકી સુરતાં, રબને બનાઇયાં;
વે બોલને જૅસી, જાત રે કરાઇયાં. ૧૧
કે એતાંકુ બોલના, રબને દીયા;
સો સારે જે એકઠે, કીયે રે જીયા. ૧૨
પછે બોલે વે જીવ, કીયા રબ સંગ બાતી;
સૌ આદમકે ફરઝંદકી, જેતી રે જાતી. ૧૩
પછે રબને અનુ પર, પકડા બોલા;
કે અનુ હોા સેતી, લીયા રે કૉલા. ૧૪
સબુ અનુને ગોવાહી, દીતી રે સહી;
સો આપસકી જાત પર, બેગે પુછતે દહી. ૧૫
કહા રબ નાહી તમારા, રબ મેં કે આખા;
તબ હાં કર જીવુંને, રબ રે દાખા. ૧૬
કહયા તુ હે હમારા, રબ પાલનારા;
યું કર બોલે, જેતે ટોળે રે સારા. ૧૭
જબ રબને દીયા, ઓનુકા જોવાબા;
તબ ફરમાયા રબને, સુનતે સતાબા. ૧૮
મેં તમુ પર શાહેદ, કીયે સાત આસમાના;
અને જમીંભી સાત, કે બોલા રહમાના. ૧૯
ભી તમુપર શાહેદ, બાપ તમારે લીતા;
સો આદમકુ ગોવાહી, મે કૅવૅ રે મીતા. ૨૦
કે કિયામત દન, ના બોલો ઑર રીતા;
* * * * * ૨૧
કે તબ કહો એતી બાત, હમુ જની રે નાંહાં;
કીયે ઑસકાજ ગોવાહી, સહી બુઝો દલમાંહાં. ૨૨

રે તુહી

આસમાન સાત જમીં સબી, કરે ગોવાહી રબ રે,
કરે ગોવાહી રબ;

૧ ગવાહ, શાક્ષી.

આદમકુ શાહેદ કીયે, જીવ થે એકઠે સબ રે,
જીવ થે એકઠે સબ. ૨૩

— ★ —

— ૧૮૯૩-૭૩—

રબ ગેાવાહીકી બાત, ફેર કહી બાતી;
જાં સારે રે બંદુંકી, થી રે જાતી. ૧
સહી જાનેા તમના, કેા' અલ્લા રે નાંહાં;
સેા રબ કેવૅ જબાં ના, કેા' બુઝે દલ માંહાં. ૨
અને નાંહી કેા' પાલનાર, મુજે બના રે તમના;
ચું રબને આખા, સુન રાખેા રે મંના. ૩
તમ મુજમે શરીક, કછુ મત રે કરાહેા;
ચું રબ ફરમાવે, સબ મન રે લાહેા. ૪
મેં તકીક ભેજ્યું, તમકુ સવેરે;
રબ કેવૅ ભેજ્યું, વૅ રસુલ રે મેરે. ૫
વૅ યાદ રે તમુકુ, એ કેાલ રે દલાવે;
એ કેાલ કેરા દન, યાદ તમુકુ કરાવે. ૬
ભી તમુપર મેરી, ભેજ્યાહું કિતાબા;
વૅ લે આવે રસુલ, સહી રે સતાબા. ૭
એ રબને સબુસુ, જબ કહી રે બાતી;
તબ બેાલે વૅ બંદે, જે સબથી જાતી. ૮
કહયા રસંગલા હમના, હેં **શાહેદી** દેવે;
તેા તકીક હમારા, રબ **સહી કર** લેવે. ૯
કહયા તુ હે હમારા, સહી **રે** ઇલાહી;
નાહી તુજ બના રબ, કેા' અરજ પેાચાહી. ૧૦
કહયા તુજ બના રબ, નાહી ઉગેર કેા' હમારા;
યું બેાલે સબ બંદે, જે ટેાળા રે સારા. ૧૧

અલ્લા તઆલા સિવાય કેાઇને જબાંથી અથવા દીલથી રબ અને પાલનાર નહી માનવેા.

૧-બધાં. ૩-કેાઈ બીજો.

ત'ખ રબને આદમકુ, અનુ પર રે બોલાહુ;હે;
કહયા આદમકુ સારે, ફિર જીવ વઁ દેખાહે. ૧૨
ત'ખ આદમને નજર, ઓનુ સામી રે ફેરાઇ;
ત'ખ ભસત કેરી રીત, નજરૂ આઈ. ૧૩
કે એક તો ૧ગની, એક ફકીર દેખાવે;
૩ખુ'બસુરત ભી ૪બુરી, નજરૂ આવે. ૧૪
એ રબ તુ મેરે, દેખ આદમને આખા;
કાએ બરાબર કીયે, ના સબ તેં દાખા. ૧૫
કાએ બરાબર કીયે, ના બંદે એ તેરે;
યું આદમને અરજ, પૉચાઈ સવેરે. ૧૬
ત'ખ રબને કહા, મેં શુકર હું ચાતા;
કે શુકરાના મેરા, સબ કરે એ જાતા. ૧૭
ને ૬સબાકુ એક રીત, એક સુરત બનાતા;
તો શુકરાના મેરા, ના કો' કરતી જાતા. ૧૮
ઑસે કાજ ૭જુઇ રીત, કીતી રે જાતી;
કે દુજે માહી ખુબી, નાહી વઁસી રે દેખાતી. ૧૯
કે દુજેકા હાલ દેખ, આપ શુકર કરાવે;
કે આપસકે હાલકી, ખુબી મન રે લાવે. ૨૦
જું ફકીરમા ૮તકવા, હે ૯ફારગે રેતા;
હે =આફતસુ સલામત, નાંહી ચાતા રે ॥સેતા. ૨૧
ઑસે હાલ પર ફકીર, કો' શુકર કરાવે;
એ બાત તો ગનીકે, માહી રે ના પાવે. ૨૨
યું ×જજુઇ હે રે કામ, હે ખુશાલી કી રીતા;
વઁ આપસકા હાલ દેખ, કરે શુકર રે મીતા. ૨૩

રે તુહી

ગની ફકીર રબને કીયે, સુરત જુઇ જુઈ રીત રે,
સુરત જુઇ જુઇ રીત:

૧-માલદાર. ૩-૪-ખુબસુરત અને બદસુરત. ૬-બધાઓને. ૭-જુદી. ૮-પરહેજગારી ૯-ફરાગતમા રહેવું, આરામમા રહેવું. =મુસીબત ॥-ખુશહાલી, માલદારી. ×-જુદી

શુકર સબ રબકા, હાલ દેખ મન ધર પીત રે,
હાલ દેખ મન ધર પીત. ૨૪

— ★ —

— ૧૮૯૪-૭૪ —

ભી આદમકી નજરૂ, નબી પેગમ્બર આયે;
સો ભી ચિરાગ જૅસે, નુર રોશન દેખાયે. ૧
ભી પેગમ્બર પાસે, કૉલ રબને દલ્લાયા;
સો પૅલે કૉલ બાજ, દુજા હોકમ પઢાયા. ૨
કે પૅલા રે કૉલમા, આયે બંદે રે સારે;
સો આદમકે ફરઝંદ, જેતે સવારે. ૩
ભી નબુએત કેરા, કૉલ રે લીતા;
સો પેગમ્બરૂં સેતી, કૉલ લીયારે મીતા. ૪
કે નબુએત કેરી, હું કે ૧એહદાવર કરતા;
એ નબીયું સેતી, કૉલ લીયારે સોણીતા. ૫
કે બલકકુ હોકમ, પૉચાહો ઇલાહી;
યું નબીયુંથી કૉલ, લીયા રબને સહી. ૬
એ આયત રબ્બાની, મા હોકમ પઢાયા;
કે નબીયાંસુ રબને, કૉલ રે કરાયા. ૭
થી ૩ઇસેકી જાત, ઑસે ટોળે મા રૂહાની;
ના સબુકી જૅસી જાત, બનાઇ જાની. ૮
હુઆ રૂહુલ્લા ઇસેકા, ઑસ કાજ રે નામા;
કે ઇસે જાત બના, ૪રૂહુથી ઑસ ઠામા. ૯
પછે ઇસેકુ મરીયમ, તરફ ભેજાયે;
સો મરીયમ ૫મોબથી, અસે પેટ માહી આયે. ૧૦
અબી કાબમ ને હદીસ, કહી એ સહી;
એ સુન સુન યાદ, કરો રે દહી. ૧૧

૧નબુ વાનું કામ માથે લઇ અલ્લા તબાલાનો હુકમ મબમુકને પહોંચાડવો
૩ઇ. ઈસા (અ.સ.) ૪રૂહ ૫મોંઢા તરફથી.

રે તુહી

કૉલ લીયા મિસાકકુ, રબને સબકે પાસ રે,
રબને સબકે પાસ;
÷ભોકરકી ×જાગો નાહી, હોકર રહીયે દાસ રે,
હોકર રહીયે દાસ. ૧૨

— ★ —

— ૧૮૯૫-૭૫ —

પહેલી.

હુઆ હોકમ રબ કેરા રે;
મુમન મુનો બેગે સવેરા રે. ૧
મીસાક કૉલ દીયા બંદુ સહી રે;
ઓસ ઠામ ૧પરહન, ૩પરઠી દહી રે. ૨
ગાફલ કા તુજ છપ જના રે;
કામ ના આવે તેરા બાના રે. ૩
કૅવૅ તુ દીન સુને ના કાના રે;
રબ પછાનેથી થયા અજાના રે. ૪
રબકી સિફત કૅવૅ ના પાઇ રે;
મેં ના બુઝી રબકી બડાઇ રે. ૫
ગાફલ ૪બાના જે એ હે ચાતા રે;
કહુંગા કિયામતકુ એ બાતા રે. ૬
ઓસ કાજે દીન નાહી તુ સુણતા રે;
સોચ તુ અવળા હે મન લાતા રે. ૭
સુનતે કરના પડે મોજે જાતી રે;
કાનુ સુણાવે જે દીનકી બાતી રે. ૮
તબ મોજે ૬ભોકરા નાંહાં જાવે રે;
પુછે રબ જેવાબ ના આવે રે. ૯

÷ઇનકાર કરવો. ×જાગા. ૧કરાર, કૉલ. ૩નકકી કર્યો, લીધો. ૪બહાનુ. ૬ઇનકાર કરવો.

કાનુ જો દીન સુણાવે નાંહાં રે;
જેવાબ કેરી તો રૅવે ઠાંહાં રે. ૧૦
બાના કરાહું પુછે રહમાના રે;
કે તોજ જનેથી રહેયા અજાના રે. ૧૧
મકર કામ ના આવે તેરે રે;
ગાફલ સુન સુન ચંત સવેરે રે. ૧૨
પરહન કીતી એ રબને સારી રે;
સજા પાવેગા જો બેસારી રે. ૧૩
એસા કેા' રબકુ હે છેતરાવે રે;
મુરખ એતા ભરમ ના પાવે રે. ૧૪

— ✱ —

— ૧૮૯૬-૭૬ —

નજમ.

સુન સુન લાહેા ઈમાન રે, તમે સુનેા રે;
ઈમાન હે મુમન નિશાના રે, તમે સુનેા રે. ૧
ખુશી પર શુકર કરાહેા રે, તમે સુનેા રે;
જેવાબ જો મન ચાહેા રે, તમે સુનેા રે. ૨
સેારીજન શુકર હે ચાતા રે, તમે સુનેા રે;
શુકર હે ઉસે ખુશ આતા રે, તમે સુનેા રે. ૩
તેા ગની ફકીર કરાયે રે, તમે સુનેા રે;
ખુબ બુરી સુરતુ બનાયે રે, તમે સુનેા રે. ૪
રબને જો શુકર હે ચાયા રે, તમે સુનેા રે;
જુદા જુદા ટેાળા તેા બનાયા રે, તમે સુનેા રે. ૫
નત નત કરેા શુકરાના રે, તમે સુનેા રે;
સુનેા સુનેા દીન કેરે બયાના રે, તમે સુનેા રે. ૬

મુમન એ સુનની હે બાતી રે, તમે સુનો રે;
સુન પાક કરેા આપ જાતી રે, તમે સુનો રે. ૭
રબ દેખેા કૉલ પેલા લીતા રે, તમે સુનો રે;
૧સહી કીયા સબુ તુ હે મીતા રે, તમે સુનો રે. ૮
નાહી અબ જેવાબકી ઠામા રે, તમે સુનો રે;
૩છુટના હે ૪કીયે દીન કામા રે, તમે સુનો રે. ૯
રસુલ ભી રબને ભેજીયે રે, તમે સુનો રે;
કિતાબાં વૅ રબ કેરી લાયે રે, તમે સુનો રે. ૧૦
તાકીદ એ હુઇ કૉલ કેરી રે, તમે સુનો રે;
સુનો સુનો ડરેા એ સવેરી રે, તમે સુનો રે. ૧૧
નાહી કછુ બાને કેરી રીતા રે, તમે સુનો રે;
૫છુટે છુટે કીયે દીન કામા રે, તમે સુનો રે. ૧૨
સાચ્ચા સહી કરના ઈમાના રે, તમે સુનો રે;
સુન સુન મુમન હેા દાના રે, તમે સુનો રે. ૧૩
લખે જેસા હેાના હે ઈમાની રે, તમે સુનો રે;
હકીકત દીનકી જુ જની રે, તમે સુનો રે. ૧૪
મુનાફક કયું ભુલ જતા રે, તમે સુનો રે;
દીન મન કયું નાહી લાતા રે, તમે સુનો રે. ૧૫
મન સેતી પંથ હે બનાતા રે, તમે સુનો રે;
ઉસે દીન કર તુહે ચાતા રે, તમે સુનો રે. ૧૬
અૅસે પંથ હેં જગમા બૅાતેરે રે, તમે સુનો રે;
કહી ટોળે કીયે હેં અનેરે રે, તમે સુનો રે. ૧૭
અનુકે વૅ ૭રહસુ બનાયે રે, તમે સુનો રે;
કાફરેંમા સબુકુ ભુલાયે રે, તમે સુનો રે. ૧૮
તેરે પંથ કેરી વૅસી રીતા રે, તમે સુનો રે;
સાચ્ચા કયું કર ૮ચંતે દીતા રે, તમે સુનો રે. ૧૯

૧કબુલ કર્યો. ૩છુટવું છે. ૪કરવાથી. ૫ દીનના કામ કરવાથી છુટશે. ૭સરદારોએ ૮દીલમાં

દિખલા વૅ સાચેકી નિશાની રે, તમે સુનો રે;
જું તેં બાત સાચી હે વૅ જની રે, તમે સુનો રે. ૨૦
સાચા દીન અૅસા હે રહેમાના રે, તમે સુનો રે;
રસુલને કીયા જે બયાના રે, તમે સુનો રે. ૨૧
રસુલાંસુ રબ કીતી બાતી રે, તમે સુનો રે;
અૅસી બુઝો રસુલકી જાતી રે, તમે સુનો રે. ૨૨
જનાવર, હોકમ વૅ માના રે, તમે સુનો રે;
ઝાડને ભી સહી નબી જના રે, તમે સુનો રે. ૨૩
જમીંને ના હોકમ ફેરાયા રે, તમે સુનો રે;
પત્થરભી હોકમકુ ચાયા રે, તમે સુનો રે. ૨૪
મછલીયું હોકમ કબુલા રે, તમે સુનો રે;
નબીજીકા [1]જીવુકા જે [3]મુલા રે, તમે સુનો રે. ૨૫
અૅસે સાચા રસુલ હેં કહીયે રે, તમે સુનો રે;
સાચા પંથ અનુ કેરા લહીયે રે, તમે સુનો રે. ૨૬

— ★ —

— ૧૮૯૭–૭૭ —

બરહા.

મુમન સુન મુનાફકા, ભુલા તુ જાવે કાંએ રે;
નબીયુંકા દીન સાચા સહી, કાએ મન લાવે નાએ રે. ૧
નબીયુંસુ રબ બાતાં કરે, અૅસી મોબારક જાત રે;
વૅ તો ભેજાયે રબનેં, કરની હે દીનકી બાત રે. ૨
હોકમ જે કીયા દહી, અનુને વૅ કીયા સહી;
[4]ફિર [2]નેં મોનાફક મુરખા, એ દીન કયું સુનતા નાહી. ૩
જન્નત કીતી રબને, દોઝખ કેરી ઠામ રે;
દો ટોલે દો ઠામ સુપીયે, જૅસે જે કરસી કામ રે. ૪

૧-૩-જેમના મુખથી બધા જીવ બનાવ્યા છે. ૪-૬-ફિર નહિ.

ઓસ રસુલ ભેજીયે, રબને કિતાબ દેહ કર;
રસુલ વૅ કૅચૅ સહી, હોકમ રબકા મન ધર. ૫

દોઝખી અને જન્નતી, હોવે બુઝો એતે સહી;
ઓસકી નિશાની ભાખને, ભેજે નબી આપ દહી. ૬

હોકમ જું દહી કરે, નબી કરેં વૅ બાત રે;
હોકમસું જને નબી, દોનુ ટોળુકી જાત રે. ૭

સાચી નિશાની દીનકી, સુનને મુનાફક બાત રે;
તેરે પંથકે સાચકી, દિખલા હમુ નિશાન રે. ૮

રઇસકુ કૅને કહી, તેરે તો પંથ કી બાત રે;
કૅને હોકમ ઓસકુ કીયા, કૅસી થી ઓસકી જાત રે. ૯

કૅવૅ જે તેરે રઇસકુ, નસીહત કર ભેજા દહી;
રઇસે વૅ પંથ બાંધીઆ, રબને જે થા કહયા સહી. ૧૦

રબ કે ભેજા આદમી, આવે જે કરને કામ રે;
હોકમ ના કો' ફેરાતા, ઓનકા દોનીકે ઠામ રે. ૧૧

તેરે રઇસ જગમા, હોકમ હે કસકુ દીયા;
ઝાડુને પત્થરૂં હે કભી, કીયા હે ઓસકા કીયા. ૧૨

જમીંને હોકમ માનીયા, મછલીયું કભી બાત રે;
હોકમ થા કો' માનતા, જનાવર કેરી જાત રે. ૧૩

જે ના હુઆ અૅસા સહી, તો કચું ઓસે ભેજા દહી;
તો કૅ તેરે રઇસકુ, રાહાકી બાત ૩કૅને કહી. ૧૪

જે તુ કૅવૅગા દલસું, રઇસ કીએ ૪વેદ રે;
તો ૫કૅને ઓને રબકે, દલકા કયું બુઝા ભેદ રે. ૧૫

દોઝખ ઓનુ જાની કયું, જાની કયું જન્નત રે;
જના કચું દોનુ ઠામકુ, પાવેગે અસકે ભી રે. ૧૬

બાત કચું ગૅબકી જાનીયાં, રઇસ તેરેકી રીત રે;
હોકમ જે ના ઓસકુ, રબને કછુ હે દીત રે. ૧૭

૩-દેખાડવા. ૧-સરદાર. રઇસર. ૩-કહેને. ૪-આર્ય પ્રજાનુ ધર્મ પુસ્તક. ૫-બોલને

મુનાફક હમ હૈં પુછતે, દેને બેગે જ્નેવાંમ રે;
ધુવડ હોને કયું રહેયા, બેલ બોલને સતાંમ રે. ૧૮
મુનાફક તુજકુ બાંધીયા, નાહી બોલનેકી કામ રે;
તોંમા હે સુન કરની, છોડ છોડ દલકે કામ રે. ૧૯
શરીક કીયા રબમા, તેરે રઇસ કે કામ રે;
ચલો ભી ગોર સાથે તમે, જહોંગે દોજખ હામ રે. ૨૦

— ★ —

૧૮૯૮–૭૮થી ૧૯૦૧–૮૧ સુધી બયાન મળી શકયા નથી.

— ૧૯૦૨–૮૨ —

ફરાદ.

સુન સુન ભાઇ મરના રે, દીનકે ભાઇ મરના રે. ૧
રબકે પાસે ચલના રે, એ ડર મન માહે ધરના રે. ૨
દીન હે દલ માંહે ભરના રે, નત કામ દીનકા કરના રે. ૩
ડર ડર ડગ હે ભરના રે, સીધી રાહે ચલના રે. ૪
કામ એ અજ્ના કરના રે, લેખા કસે ભરના રે. ૫
દફતર કામ લખાના રે, કરના કામ હો દાના રે. ૬
નાહી તલ રૅવૅ છાના રે, મત હો વીર અજ્ના રે. ૭
મરતે ગોરમા બાના રે, મીટીમા મેલાના રે. ૮
જગ હોવે બેગાના રે, સબ જગ છોડ હે જના રે. ૯
મત રહે અજ્ના રે, રહેના હે ચુપ છાના રે. ૧૦
માટી તન દેખાના રે, વૅસા હો ચલ જાના રે. ૧૧
અમીતરકુ સુનાના રે, ાધેરથી સબળા બયાના રે. ૧૨
સુન સુન હોવે દાના રે, બોત બોત હે ડરાના રે. ૧૩

— ★ —

૧-દીલથી અથવા મનથી પેદા કરેલા. ૩-અલ્લા તઆલાને. ાશરથી.

— ૧૯૦૩-૮૩ —

હરીયાળી.

ખાતમ નબીકે નુરથી, એ કીયે સબ જીયા;
૧મીસાએક દન રબકુ, અનુ સિજદા કીયા. ૧
પૅલી ફસલ લખાઇ રે, એ સગળી બાતી;
ખાતમ નુરકે પીઠથી, સબ જીવુંકી જતી. ૨
વૅ જીવ આદમ પીઠથી, ૩કીડીસે કીયે;
આદમ પીઠથી તનરે, જીવુકુ દીયે. ૩
રૂહુ રઇસુ કેરડી, એ કીતા બયાના;
તન હુવે સબ જીવુકે, અસ સેતી જના. ૪
અૅસે જીવુંકુ કરને, રબે આપે દેખાયા;
મેં હું રબ તમારડા, એ હોકમ ચઢાયા. ૫
એક લીયા કૉલ રે, સબ જીવ પાસા;
સુનો સુનો ભાઇ દીનકે, હો રહેના દાસા. ૬
તલ પલ મરના જનીયે, ઠામ બગેર દેખાવે;
ઓસ ઠામ રહેના એકલે, કો' સાથે ના આવે. ૭
ગોર ભીડેગી વીર રે, તબ તન કસાવે;
ના કો' સગા પાસ રે, દુઃખ કહયા ના જાવે. ૮
દુઃખ સુનને ના કો' આવે રે, ના કો' માઇ ભાઇ;
નાહી રવે મરતે, કસે સેતી સગાઇ. ૯
એ મન ચંતા વીર રે, નત કીજે કીજે;
હોકમ સીસ ચઢાઇયે, દહી ચંત દીજે. ૧૦
કૉલ કીયા જે રબસુ, બીસારો નાંહાં;
હોકમ સાચા જન રે, રહીયે ઓસ માંહાં. ૧૧

— ★ —

૧-મીસાક એટલે રેઝે અઝલ. ૩-કીડીઓ જેવા નાના. ૪-કબર.

— ૧૯૦૪–૮૪ —

અલ બરાએ બિન આઝિબ, નામ રે લહીયે;
રઝીઅલ્લા અનહો, સુનતે કહીયે. ૧
એ ખંદકકે જંગમા, થે નબી પાસ આયે;
એ પંદર રે ગઝવાત, સાથે રે લખાયે. ૨
એ હદીસ હેં કૅતે, નબીજી હો કેરી;
સો ઑરભી અસહાબુ, સુની રે સવેરી, ૩
કહયા પુછા મુમનકુ, જબ ગોર માંહે જવે;
કહે કલમા શહાદત, તબ જીભે રે લાવે. ૪
અસ કહે બાજ આખી, આયત રબ્બાની;
વૅ બયાનકી હકીકત, હે એસી રે જની. ૫
એ ખાતમકી હદીસ, સહી સુન લીજે;
એ સુન સુન સહી કર, ચંત રે દીજે. ૬
સુનો જે કોઇ ઇમાન, સહી હે લાતા;
ઑસે બોલનેસુ, રબ હે સાબત કરાતા. ૭
કે દોની માંહે સાબત, અસ હે રે રખાતા;
* * * * * ૮
અને આખરત સાબત, ઓસે રાખે ભી સહી;
અસ કૅને બદલી, આપે રે દહી. ૯
એ આયત રબ્બાની, કેરા રે બયાના;
અબ ઉકૅનથી કલમા, શહાદત જાના. ૧૦
એ સુન સુન બાતી, પાક કરો આપ જાતી;
અને એક કર કહો, દન ઓર રાતી. ૧૧

રે તુહી
કલમા શહાદત જનીયે, ગોર માંહે એ જેવાબ રે;
ગોર માંહે એ જેવાબ;

૧-જે લડાયોમાં હઝરત મોહંમદ સ. અ. વ. તશરીફ લઈ ગયા હતા તે ગઝવાત કહેવાય છે. ૩-કહેવાથી.

નત જીમે પઢના સહી, બેગે બેગે સતાંમ રે,
બેગે બેગે સતાંમ. ૧૨

— ★ —

— ૧૯૦૫–૮૫ —

બરહા.

સુન સુન ભાઇ દીનકે, મરના હે તલ પલ રે;
એ બુઝતુ સાચા સહી, ચેત ચેત ડગ ચલ રે. ૧

કલમા શહાદત આખીયે, પ્રતસદીક કરને મન રે;
એ હે વસીલા ગોરમા, છુટક પાવે તન રે. ૨

જવાંમ એ સોવાલ કા, મુનકિર નકીરકા જાન રે;
નુરી દો પુછને આવસી, અનકા જેવાંમ એ માન રે. ૩

નત નેહે લગાહો ચાવસુ, કલમા શહાદત નામ રે;
વૅ પુછતે બેગે આવે સહી, જેવાંમ ગોરકે ઠામ રે. ૪

અૅસે નબી ખાતમ સહી, ભેજે સહી આપને દહી;
અૅસા નબી કોં ના હુઆ, લાખ પર જે હુએ કહી. ૫

ગાફિલ સુનને જગકર, સુન સુન દીનકી બાત રે;
ઉમ્મતી તુ હો ખાતમ નબીકા, છુટક પાવે જાત રે. ૬

જિસ નામ સેતી છુટીયે, અૅસા નબી રબને કીયા;
ખાતમ કે હેં ઉમ્મતી, ધન ધન હે ઉનકા જીયા. ૭

ઉભાએગ હમારે હેં સહી, પાયા હમુ આ દીન રે;
ગાફિલ નાહી જાગતા, ચંતા તેં કૅસી કીન રે. ૮

કછુ કરમકી હોવે રતી, સુન સુન અૅસે બયાન રે;
સુનતે તો જન્નત પાયેસી, મીઠે નબીકે મકેન રે. ૯

— ★ —

— ૧૯૦૬–૮૬ —

સુનો અનસ રઝીઅલ્લા, અનહો કહીયે;
એ હદીસ હેં કૅતે, નબીજીકી લહીયે. ૧

૧-મનમાં સાચું સમજીને. ૩-નસીબ. ૪બોલ.

સો ફરમુદા રે ખાતમ, નબીજી હો કેરા;
સહી આંરભી અસહાબુ, સોણીયા સવેરા. ૨
કહયા બંદા જબ કબરમા, હેં છોડ રે જતે;
અસ યારૂંકા ટોળા, હેં ૧મોં રે ફેરાતે. ૩
કે કબર માહે ધરના રે, વૅ ફરા જબ સારે;
કે પીછે રે ફરે, વૅ છોડનહારે. ૪
તબ ૩પેંજરૂંકા અવાજ, અનુ યારૂં કેરા;
હે કબર માંહે બંદા, સુનતા સવેરા. ૫
હેં જે ચલતે અનુકે, પગ જમીંકુ લગાતે;
વૅ કબરમા બંદેકે, કાનુ અવાઝ હેં આતે. ૬
વૅ ફરતે નુરી, હો હેં રે આતે;
વૅ કબરમા બંદેકુ, હેં લેને બેઠાતે. ૭
વૅ બેઠા કરને, હેં ઓસે રે પુછાતે;
વૅ પુછનેકા બોલ, હેં ઐસા રે બતાતે. ૮
કૅવે તુ અસ મરદકે, હક કયા હે કૅતા;
સો બુઝકર મહંમદકુ, કયા હે લેતા. ૯
પીછે હોવે જો વૅ બંદા, વૅ મુમનકી જાતી;
તો જેવાબકી અૅસી, કરે રે બાતી. ૧૦
કૅવે તૅકીક શાહેદી, હે ચાહું દલ ઠામા;
એ બંદે હેં રબકે, મહંમદ નામા. ૧૧
અને રસુલ અલ્લાકે, એ ભી રે સહી;
કે મહંમદ આયે, હેં ભેજે રે દહી. ૧૨
જબ બંદા એતના, દેવેગા જેવાબા;
તબ દેખાવે નુરી, ઠામ ઓસકી સતાબા. ૧૩
સો દોઝખકા ઠામ, ઓસે દેખાવે સવેરી;
કૅવે એથી ચૅલી, ઠામ રે તેરી. ૧૪

૧-મોંહું. ૩-પગરખાં, જુતાં.

ઓસ જેવા'મસુ ર'મને, ઠામ બદલાઇ;
સો દોઝખ કે સાટે, તુજે ભસત રે દલાઇ. ૧૫
એતા કૅકર નુરી, ઓસે જંનત દેખાવે;
સો ભસત રે સારી, ઓસે નજરૂ કરાવે. ૧૬
અને મુનાફક કાફર, કભી હોવે રે સહી;
પુછે ઓસ રે નુરી, પૅલી ખ'મર જુ કહી. ૧૭
અસ મરદકે હકમા, તુ કયા હે બતાવે;
પુછે નુરી ઓસકુ, તુ કૅસા રે ચાવે. ૧૮
ત'મ દેવે રે જેવા'મ, મેં જાનુ રે નાંહાં;
એ કૅસા હે મરદ, ના બુઝુ દલ માંહાં. ૧૯
કૅવે મેં ભી હુું કૅતા, અનુ મહંમદ નામા;
જુ સારે રે આદમી, કૅવે જગકે ઠામા. ૨૦
કે જુ સ'મ આદમી, હેં જગ માંહી જાતી;
મેં અનુકી ભી વૅસી, બુઝું રે બાતી. ૨૧
એ મુનાફક કાફર, દેવેગા જેવા'મા;
ત'મ ગોસે માંહે નુરી, આવે રે સતા'મા. ૨૨
ઓસે કહયા ત'મ જાવે, તેં કછુ નાંહી જાતા;
તેરી અકકલ માંહે, ના કુછ રે પછાના. ૨૩
રે તુહી
અંતે મરના હે સહી, ગોર માંહે વસમી ઠામ રે,
ગોર માંહે વસમી ઠામ;
જે નેહે હોવે નબી ઓસકુ, તો છુટે લેતે નામ રે,
તો છુટે લેતે નામ. ૨૪

— ★ —

— ૧૯૦૭–૮૭ —

તેં કુરઆન ના પઢીયા, નુરી વૅ આખેં;
૩અહલેહકસુ બૅત, ના કીતે રે દાખેં. ૧

૧-કહણ. ૩-અલ્લાહક્સાઓથી.

વાલા

એતે નસીહત બોલ, ઓસે કહે રે જાવે;
પીછે મુનાફક કાફર, વૅ માર રે ખાવે. ૨
લાગે લોહે કે ગરજ, સીસ અનુકે ભારી;
તમ દરદકે લીતે, બોત કરે રે પોકારી. ૩
તમ ચીસાં ને ચરાડા, પાડેગા અપારા;
હોવે ગુરજીકી માર, તમ બે શુમારા. ૪
સમ સુને વૅ ચીસા, જે ગોરકી મતીરા;
એક આદમીને ૬જન બના, તુ સુન રે વીરા. ૫
કાનુ આદમીને ૭વેરીઉ, કે અવાજ ના આવે;
વૅ કમરકા અવાજ, ના એ કાનુ રે સોણાવે. ૬
એ હદીસ ખાતમ, નબીજી હો કેરી;
એ સુન સુન સહી કર, બુઝીયો સવેરી. ૭
સુનો આદમીને જન, નાંહી રે સોણતે;
સો અવાજ રે ગોરકા, કાનુ અનુ નાંહી પડતે. ૮
કે આકીદા રે અનુ કે, દલ રહે વૅ રે સાચા;
લે આયે ગૅમસુ ઇમાન, જુ હે રે બાચા. ૯
કે ગૅમસુ લેઆના, હે રે ઇમાના,
ના જાહેર હોવે, તો ગૅમકી નિશાના. ૧૦
એ સુન સુન બાતી, પાક કરો આપ જાતી;
અને નોહેસુ કહો, દન ઓર રાતી. ૧૧

રે તુહી

અઝામ ગોરકા હું સુને, જે તે ગોરકે પાસ રે,
જે તે ગોરકે પાસ;
હો નાંહી સુનતે સહી, જન ને આદમી દાસ રે,
જન ને આદમી દાસ. ૧૨

— ★ —

૪-પાસે. ૬-જીન્નાત. ૭-જીન્નાત

— ૧૯૦૮-૮૮ —

પહેલી.

સુન સુત સાચા દીન રહેમાના રે;
ગાફિલ જાગ જાગ હોને દાના રે. ૧
નામ નબી સેતી છુટકા પાવે રે;
નામ જે ખાતમકા યાદ આવે રે. ૨
સાચે તો બુઝો એ રસુલ સહી રે;
મહંમદ ભેજે હેં સહી દહી રે. ૩
મીઠે નામેસુ રાખોને પીતા રે;
નામસુ છુટને વાયેદા કીતા રે. ૪
નાંહી તો ગોર માંહી દુઃખ પાવે રે;
માર તો ગરજી કેરી ખાવે રે. ૫
ચીસાં પાડને માર ખાવે રે;
ગોર પાસે અનુકે કો' ના આવે રે. ૬
સાચી સહી એ હે નિશાની રે;
પ્યાસા બાત એસી જાની રે. ૭
ઘોડેકા પેશાબ જબ હે બંધાતા રે;
ઓખદ સેતી નાહી છુટાતા રે. ૮
ઘોડેકુ ગોર માંહે લે જાવે રે;
ગોરૂ કે માંહે ઘોડેકુ ફેરાવે રે. ૯
અઝાબ ગોરકા દેખે વે નેંના રે;
અવાજ ભી સુને કાનુકે મેંના રે. ૧૦
તરત હે ઘોડા વૅ પેશાબ કરતા રે;
અસા વૅ ડર મન માંહે ધરતા રે. ૧૧
પરતગ એ હે નિશાની સાચી રે;
બુઝે એ બાળા મત હે જે કાચી રે. ૧૨

૧ -પાસેની, નજદીકની.

નાદાન સુનતે સહી જાને રે;
દીનકુ સાચા કરને પિછાને રે. ૧૩
અૅસા સાચા દીન રહેમાના રે;
પરતગ હોકમ કેરી નીશાના રે. ૧૪

— ★ —

— ૧૯૦૯-૮૯ —

નજમ.

સાચા સાચા દીન હે રહેમાના રે, તમે સુનો રે;
પરતગ દીસે હે નિશાના રે, તમે સુનો રે. ૧
અઝાબ જુું ગોરકા બતાયા રે, તમે સુનો રે;
પરતગ નજરૂ વૅ આયા રે, તમે સુનો રે. ૨
સબ સબ સાચીચું નિશાની રે, તમે સુનો રે;
છુટકકી બાત સહી જાની રે, તમે સુનો રે. ૩
બાતમકુ નબી સહી આખે રે, તમે સુનો રે;
રસુલ કરને દાખે રે, તમે સુનો રે. ૪
તૅકીક છુટકા પાવે રે, તમે સુનો રે;
દોઝખકી ઠામ દુર જાવે રે, તમે સુનો રે. ૫
દોઝખી જે હોવે કભી જાતી રે, તમે સુનો રે;
જેવાબકી કરે ૧સુધી બાતી રે, તમે સુનો રે. ૬
જેવાબસુ જન્નત પાવે રે, તમે સુનો રે;
દોઝખકુ બદલી જાવે રે, તમે સુનો રે. ૭
મુમન સો જેવાબ દેવેગા રે, તમે સુનો રે;
આગ છોડ જન્નત લેવેગા રે, તમે સુનો રે. ૮
જેવાબ જે દેવે ગોર ઠામા રે, તમે સુનો રે;
મહુંમદ નબી કૅવે નામા રે, તમે સુનો રે. ૯

૧-સીધી, સાચી.

તૅકીક રબે હું ભેળવે રે, તમે સુનો રે;
મહંનદ રસુલ હું આવે રે, તમે સુનો રે. ૧૦
નેહે જે કરે જગ ઠામા રે, તમે સુનો રે;
પિયાર કર નબીજીકે નામા રે; તમે સુનો રે. ૧૧
નબી નામે નેહે જે લગાવે રે, તમે સુનો રે;
સુધા સુધા જેવા'મ તો આવે રે, તમે સુનો રે. ૧૨
જીમે નામ લેવે નેહે બના રે, તમે સુનો રે;
જેવા'મ ના આવે ગેાર મંના રે, તમે સુનો રે. ૧૩
મુનાફક જુદા તો કીતા રે, તમે સુનો રે;
અલા'મકા હેાકમ હે દીતા રે, તમે સુનો રે. ૧૪
જીમ બેાત નામ થા લેવાયા રે, તમે સુનો રે;
નેહે બના કામ ના આયા રે, તમે સુનો રે. ૧૫
નેહે જૅસા સેાચ થા તંના રે, તમે સુનો રે;
યાદ આવે વૅસા ગેાર મંના રે, તમે સુનો રે. ૧૬
દીન ના નબી સહી કીતા રે, તમે સુનો રે;
જેવા'મ તો વૅસા દીતા રે, તમે સુનો રે. ૧૭
જગ માંહે નેહે જે કરાવે રે, તમે સુનો રે;
મુએ બાજ વૅસા યાદ આવે રે, તમે સુનો રે. ૧૮
દરજી થા સુઇ એક ચાતા રે, તમે સુનો રે;
૧સેા'માં માંહે એસે મન લાતા રે, તમે સુનો રે. ૧૯
મરતે વૅ સુઇ યાદ કીતી રે, તમે સુનો રે;
મન ચંતા કલમા ના દીતી રે, તમે સુનો રે. ૨૦
ચારેાલ્ન ને કેારડા દેા ગામા રે, તમે સુનો રે;
જગીર થી મેાગલ કે નામા રે, તમે સુનો રે; ૨૧
નેહેસુ એ જગીર થા ચાતા રે, તમે સુનો રે;
બેસુંકા થા દુખ બેાત ભાતા રે. તમે સુનો રે. ૨૨

૧-સવારે ઉઠતાં.

નરતે યાદ એ બીતા રે, તમે સુનો રે;
કલમા ના ચંત માંહી દીતા રે, તમે સુનો રે. ૨૩
જૅસા નેહે કરેા જગ માંહાં રે, તમે સુનો રે;
મુએ વૅસા સુઝે ઑર નાંહાં રે, તમે સુનો રે. ૨૪

— ★ —

— ૧૯૧૦-૬૦ —

અબ્દુલ્લા બિન ઉમર, નામ રે લહીયે;
રઝીઅલ્લા અનહેામા, સુનકર કહીયે. ૧
એ હદીસ હેં કૅતે, નબીજી હેા કેરી;
સેા ઓરબી અસહાબુ, સુણીરે સવેરી. ૨
કહયા કેાઇબી તમુથી, મરે રે જનેા;
ઓસે દેખાઇ જાવે, ઠામ ઓસબી માનેા. ૩
સેાબા ને રાતકુ, નત નત રે દેખાવે;
સેા જૅસી રે ઠામકા, હે વૅરે લખાવે. ૪
જે હેાવે ભસતીયું કે, ટેાળે કે માંહાં;
તેા ભસતીચુંબી અસકુ, દેખાવે ઠાંહાં. ૫
કબી દેાઝખીચું સેતી, હેાવે વૅ જાતી;
હે તેા દેાઝખીયું કેરી, ઠાંમ દેખાઇ જાતી. ૬
કે જૅસા જે હેાવે, વૅસી દેખાવે ઠામા;
જૅસા ભસતી કે દેાઝખી, હેાવે રે નામા. ૭
પછે દિખતા ઠામકુ, ઓસે કહયા રે જાવે;
કે એ તેા ઠામ રે, તેરી રે કલાવે. ૮
તુ અસકા ઉમેદ, રાખ રે સહી;
જે ઉઠાવે તેાજકુ, આપ રે દહી. ૯
કે આપબી તરફ, અલ્લા તેાજકુ ઉઠાવે;
સેા કિયામત દન, જંમ રે આવે; ૧૦

૧-ઠામ.

એ તખ તો ઠામ, પાવે રે તેરી;
એ નબીજીકી હદીસ, સહી બુઝીયેા સવેરી. ૧૧

હે તલ પલ જીવના, દોનીયા કેરા;
મન ગોરકા ડર, કર કહેાને સવેરા. ૧૨

રે તુહી
પૅલા દો દેખાઇસી, મુએકુ ઉસકી ઠામ રે,
મુએકુ ઉસકી ઠામ;
જૅસા વૅ લખીયા સહી, હોવે જૅસા ઠામ નામ રે,
હોવે જૅસો ઠામ નામ. ૧૩

જેસા

— ★ —

— ૧૯૧૧-૯૧ —

રૂબાઇ.

તલ પલ વીરા હે મરના,
જીવનેકા નાંહી વિસવાસ રે;
૧વખડી હે ઠામ જનો ગોરમા,
ડેરેને ડરો હેા દાસ રે. ૧

ડરોન

ફેર નાહી દોની માંહી આવના,
ફેર નાંહી કમાના હે દીન રે;
જૅસા કામ કીયા ભાઇ જીવતે,
ફળ વૅસા પાવે સુન લેન રે. ૨

મુએ તો બાજ રે નાંહી મરના,
અમર હોવે સુન જત રે;
કમાહી જૅસી રે ઠામ પાહેસી,
સાચી ને સહી બુઝો એ બાત રે. ૩

દિખલાવે ઠામ નુરી ગોરમાં,
વેળા દો રાત ૩પરભાત રે;

૧-કઠણ. ૩-સવારમાં

દોઝખ ને ભસતકી દો ઠામમાં,
જૅસીને હોવેગી વૅ જાત રે. ૪
દોઝખકી ઠામ નેંનુ દેખતે,
લાગે લાગે દુઃખ શરીર રે;
કયું ઘોર દુની નાંહી ચેતતા,
થોડે જીવનેસુ વીર રે. ૫
તો ભી ઉમર જાવે તેરડી,
દોની સોવે સુખે રાત દન રે;
તો ભી ઉમર પુરી પાહેસી,
જે રે કસે રાત દન તન રે. ૬
ગુજર જાવે રે દન દોની મધે,
જસે જસ રેવેગા હાલ રે;
સુન સુન ભાઇ તુ દીન કે,
ચેત ચેત વેળા એ સંભાળ રે. ૭
થોડી કસણી ફલ પાહીયે,
૩અનંત વૅ નાંહી શુમાર રે;
અને ભુલે જન્નત ગમાહીયા,
ચંચળ હો મનસુ ૪બ્યચાર રે. ૮

— ★ —

— ૧૯૧૨-૬૨ —

બરહા.

સુન સુન ભાઇ દીનકે, હક કરો ગોર અઝા૧બ રે;
ગોર માંહે વસમી ઠામ હે, સુન ચેતને સતા૧બ રે. ૧
ખાતમસુ નેહે લગાઇ, મન સા૧બ કામુ વાળ રે;
જવા૧બ ગોર માંહી આવસી, પુછતે તો ઓસહી હાલ રે. ૨
નેહે લગાએ કેરડી, તુ સુન ભાઇ રીત રે;
મેં કામ હેં કીયે સહી, બાંત બાંત કાજે પીત રે. ૩

૧-શરૂઆતથી. ૩-પાર વગરનું બેશુમાર. ૪-વિચાર.

મેં પીત કેરે રંગ ક્રાજે, બૉત કીયે એ કામ રે;
પીત કાજે મેં ઢુંઢા સહી, કહી કહી દેખે ઠામ રે. ૪
મેં ઢુંઢતે પાયા સહી, પીત લગાનેકી રીત રે;
સહી હુઁ મેં કર લખતા, જે રીત પીતકી કીત રે. ૫
હોકમ ખાતમ કેરડા, સુન વૅ મેં લેને બેન રે;
વૅ રીત કીતી પીતકી, અવર ના સુનીયા કૅન રે. ૬
દલકુ તો દલ હે ચાહેતા, ખાતમને એ આખીયા;
નેહે સંગે નેહ ગોસેસે ગોસા, હોકમ એ હે દાખીયા. ૭
સાચે નબી ખાતમ સહી, સાચે હેં અનુકે બેન રે;
એ હોકમ જૅસે કામ મેં, કીયે હેં દેખ દેખ નેંન રે. ૮
નેહેસુ તો જિસકુ ચાહીયે, ખુબ બુઝીયે વૅ જાત રે;
જીબે બી ઓસકુ આખીયે, જે ખુબ હોવે બાત રે. ૯
ઓસકે જે હોવે કામ રે, ખુબ ચુન વૅ દીજે મંના;
દલ માંહી ઓસકુ બુઝીયે, સહી કર હે ૧આછા તંના. ૧૦
એહેસાન તજ્રબી ઓસકા, યાદ કરો નત નત રે;
બાતા જે ઓસકી ૨ખુબ કો, કૅસે વૅ રાખો ચંત રે. ૧૧
ઓસ રંગ હોવે બેઠના, નેહેસુ કભી હસના સહી;
નત નત વૅ યાદ કરો, ઐ ખબર હે સાચી કહી. ૧૨
એ કામ કરતે મન હરખે, હોવે ઓસ પર ભાવ રે;
ભાવ તેરેસુ વે કરે, બૉત જે તુજે પર ચાવ રે. ૧૩
દુરીજન ઓસકી કો' કરે, સુનતે બુરાઈ બાત રે;
આવેગા ખતરા સુનતે, ચોખી કરો તબ જાત રે. ૧૪
ખુબ ખુબ ઓસકે ઢંગ જે, ચુન ચુન ને આખા કરો;
૪જાંલગ ગોસા જાયે રે, કતાં સોચ એ મનમાં ધરો. ૧૫
એ દન દો કે તીન જા, ફેર નેહે દલમાં આયે રે;
હરખ હોવે દલમાંહો સહી, જાં દલ ફેર ઓસે ચાયે રે. ૧૬

૧-અચ્છા, સારો. ૩-સારી. ૪-જ્યાં સુધી. ૬-ત્યાં સુધી.

એ રીત વીરા નેહેકી, ખાતમસુ ચું લગાહીયે;
ખાતમ નબી સાચે સહી, મહંમદ નામસુ ચાહીયે. ૧૭
દ્વેારીજન લાવે ખતરા, પાક કરેા તબ જાત રે;
મેાજીઝે ખાતમ નબીકે, સુન સુન નેહેસુ બાત રે. ૧૮
નત નત બડાઇ નબીકી, સુન સુનને ધ્યાવે કરેા;
દુરીજન કેરી બાત રે, તલ મન ના કાનુ ધરેા. ૧૯
એ કામ કરતે મન હરખે, સહી નેહેકી રીત રે;
મેં સહી કર હુું લખતા, જું મેં લગાઇ પીત રે. ૨૦

— ★ —

— ૧૯૧૩-૯૩ —

દુઆ.

મન જો હરખે નેહેસુ, હાં નેહેસુ,
વૅસી હે કરની રીત રે;
હેાવે કામ વૅસે કરેા, હાં વૅસે કરેા,
ખાતમ સેતી પીત રે. ૧

મેાજીઝે તેા સુનેા નેહેસુ, હાં નેહેસુ,
ખાતમ કે નસદન રે;
સુલતાન અંબીયા એ સહી, હાં એ સહી,
બુઝતે કૅત્રે મન રે. ૨

ખાતમ કેરી બડાઇયાં, હાં બડાઇયાં,
અનંત લખીયે લેખ રે;
જો તુજે પીત કેરા ચાવ હે, હાં ચાવ હે,
તેા વૅ ફેર ફેર દેખ રે. ૩

જો તુ એ કામ કરે ચાવસુ, હાં ચાવસુ,
તેા સહી લાગે પીત રે;
હરખે મન તેરા સહી, હાં તેરા સહી,
એ સહી કરતે રીત રે. ૪

૧-દુશમન. ૩-ધ્યાનમાં રાખેા, નજર સામે રાખેા.

નેહે તો લાગા તબ જાનીયે, હાં જાનીયે,
નામ જો મન સુન ધાયે રે;
નામ નબી કાનુ પડતે, હાં પડતે,
અંગ ઉલટ નાં માયે રે. ૫

ઐસા રે કામ કર ચાવસુ, હાં ચાવસુ,
જૈસે એ લખીયે બેન રે;
સહી એ રીત પીતકી, હાં પીતકી,
સાચે એ બુઝો કેન રે. ૬

મેં હુ કૉલ દેતા સહી, હાં દેતા સહી,
મહેનત રદ્દ ના જાયે રે;
કર જુ નસીહત મેરડી, હાં મેરડી,
તો સહી પીત તુજે આયે રે. ૭

— ★ —

— ૧૯૧૪-૬૪ —

પદ.

અરે ઐસી રીતે સહી પીત લગાહો,
જુ જુ લખીયે બેના;
એ નસીહત મેરી સુન ભાઇ,
વૈસા કરો દલ મેંના. ૧

અરે પરતગ દીસે ઓસકી નિશાની,
ના રૈવે તલ છાની;
ખતરા દોરીજન જો મન લાવે,
દેખો એ રે નિશાની. ૨

અરે ઇનરતી બાત દુરીજન કેરી,
કાનુ જો કભી આવે,
તો નબી નામસુ પીત લગાઇ,
હોવે વૈ ખસ જાવે. ૩

૧-ખરાબ.

અરે નેહે કાયેકા ઉલ્ટા હોવે,
તોરતજ આવે રીસા;
* * * * * ૪
અરે ઓસ તક ખુબી ખાતમ કેરી,
દલ માંહે આગળ ધરની;
તલ પલ ઐક નિચંત ના રહેના;
બેગે ચંતા કરની. ૫
અરે જિસ રિતે વે ખતરા જાવે,
વૅસી બાતા લે આવે;
એક દન દો તીન ફેરને નેહા,
ખાતમ ઉપર આવે. ૬
અરે હરખે મન ઉલ્ટ ના માવે,
વૅસા કરના કામા;
અરે વૅસા પટતરા ખુબી કેરા,
ચુન લેના દલ ઠામા. ૭
એ રીત પીતકી બૉત દોહલી,
કામુ હે મેં પાઇ;
દીવાન માંહી અચરત દીસે,
ઓસ કાજે હે લખાઇ. ૮
અરે બૉત હકીકત ઓસકી દીસે,
લખે માંહી નાહી આવે;
જે હોવે ચેલા મેરા નેહેસુ,
પુછતે પુછતે પાવે. ૯

— ★ —

— ૧૯૧૫-૯૫ —

બીબી આઇશા રઝીઅલ્લા, અનહા જાનો;
એ હદીસ હેં કૅતે, નબીજી કી માનો. ૧

સો ફરમુદા આપને, નબીજી હો કેરા;
સો ઓરભી અસહાબી, સોણીયા સવેરા. ૨
આઇ એ યહુદીકી ઔરતાં, બીબી સાહેબ કે પાસા;
સો પુછને કાજે, હોકર દાસા. ૩
આવ ગોરકે અઝાબકી, સુન બાત રે કહી;
સો બીબી સાહેબને, સુન કર લહી. ૪
અનુ અઝાબુ યાદ કર, બીબીકુ પુછાયા;
રબ પનેમા તમુકુ, રાખે રે બતાયા. ૫
કે જે હે અઝાબ, ગોર રે કેરા;
રબ તમુકુ ઓસથી, રાખે પનેમા સવેરા. ૬
એ યહુદીકી ઔરતાંને, બાત બીબીકુ પુછાઇ;
ના થી અઝાબ કી ખબર, એ બીબીને પાઇ. ૭
ઓસ કાજે બીબીને, નબીકુ પુછાયા;
બયાન અઝાબ ગોરકા, પુછના ચાયા. ૮
તબ નબીજીને સુનકર, હાં રે આખા;
હે અઝાબ કબરકા, હક રે દાખા. ૯
બાજ નમાઝકે નબીજી, આઉઝો પઢાતે;
સો ગોરકે અઝાબ થી, પના રે ચાતે. ૧૦
એ બીબી સાહેબને, હદીસ રે આખી;
એ સુન સુન મુમનુ, ચંત ચંતા એ રાખી. ૧૧

રે તુહી

અઝાબ કબરકા હક હે, સુન સુન રાખો મન રે,
સુન સુન રાખો મન;
ચંતા કરો નત ગોરકી, કચું સુખ પાવે તન રે,
કચું સુખ પાવે તન. ૧૨

— ★ —

૧-પનાહમાં બચાવે.

— ૧૯૧૬-૬૬ —

દુઆ.

સુન સુન ભાઇ મેરે દીનકે, હાં દીનકે,
ગોર હે વસમી ઠામ રે;
હક હે અઝાબ ગોરકા, હાં ગોરકા,
કૅવે ખાતમ નામ રે. ૧
નબીજી પના થે માગતે, હાં માંગતે,
અઝાબ ગોરકે નામ રે;
સો પાસ રબ નત ચાહતે, હાં ચાહતે,
ઉમ્મત કેરે કામ રે. ૨
બીબીને જેવાબ પુછીયા, હાં પુછીયા,
[1]નામુસ બેગે આહે રે;
ખબર અસ અઝાબકી, હાં અઝાબકી,
વહી રબથી લાહે રે. ૩
સુન સુન ભાઇ દીનકે, હાં દીનકે,
સહી હે કરના ઈમાન રે;
અઝાબ સહી બુઝો ગોરકા, હાં ગોરકા,
અસે હક કર જાન રે. ૪
ચંતા હે મુમનકુ દીનકી, હાં દીનકી,
નત નત ચાવે ચંત રે;
[2]અભાએગ જસ તન ફરવળે, હાં ફરવળે,
ગાફિલ રહેવે નિચંત રે. ૫
નિચંત રહેવે કૅસે મુમના, હાં મુમના,
જીવનેકા નાહી એતબાર રે;
તો ચંતા રે કરને મુમના, હાં મુમના,
તલ ના રૅવે કરાર રે. ૬

૧-હઝરત જીબરઈલ (અ.સ.) ૨-કમનસીબી, અકર્મીપણું

ચંતાસુ વલીએને ઝુરતે, હાં ઝુરતે,
છોડી દોનીઆ ઠામ રે;
વલી વૅ રબકે કલાહીયે, હાં કલાહીયે,
દોનીમાં રહીલા નામ રે. ૭
ચંતાસુ સુખ હેં રે દીસતા, હાં દીસતા,
જાહેર અમર ઠામ રે;
નિચંત રેવેગા રે મુરખા, હાં મુરખા,
ગાફિલ જિસકા નામ રે. ૮

— ★ —

— ૧૯૧૭-૬૭ —

સુનો ઐદ બિન સાબિત, નામ રે જાનો;
રબીઅલ્લા અનહો, નામ સંગ આનો. ૧
એ અનસારી અસહાબી, મદીને કલાએ;
એ મદીને ઠામકે, હેં રે સોણાએ. ૨
જબ હિજરત આપને, નબીજીને કીતી;
તબ પંદર બરસકી, થી ઉમ્મર સોણાતી. ૩
એ ૧સગીર થે ઈમાન, નબી પર લાયે;
અને બાપ તો અનુકા, ૩ઓહદ ઠામ રે આયે. ૪
સુનો ઓહદમાંહે ઈમાન, લે આયે સવેરી;
હે ઐદ કે બાપકી, ઓર તારીફ બૉતેરી. ૫
ઐદ હદીસ હેં કૅતે, નબીજી હો કેરી;
સો ઑરભી અસહાબુ, સોણીરે સવેરી. ૬
કહયા નબીજી થે એક દન, એક બાગ કે ઠામા;
બની નજર કબીલે, કા થા બાગકા નામા. ૭
અને નબી થે ખચ્ચર પર, અસવાર સહી;
વૅ ખચ્ચર નબીજી, કીથી કહી. ૮

૧-નાના. ૩-એક પહાડનું નામ છે.

અને ઝેદ હેં કૅતે, થા મેં નબીજીકે સાથા;
પછે આગેકે ડાબે, જમને રે હાથા. ૯
એતે ખચ્ચર તો લેકર, નબીજીકુ ભાગી;
સો ૪ગરમી કુદને, બૉત કરને લાગી. ૧૦
ઍસા ૬નજદીક હુવડા, ૭ ગરે મોબારક જાતી;
ઍસી ખચ્ચર તો ગરમ, હુઇ કહીરે બાતી. ૧૧
એતે એકાએક ઓસ ઠામ, ૮ગોરાં રે દેખાઇ;
કે છ કે પાંચ, નજરૂ રે આઇ. ૧૨
ત'મ નબીજીને પુછા, હે કો' અનુકુ જાને;
કે ગોર માંહી ધરીયે, હેં કો' અનુકુ પેછાને. ૧૩
તબ ઓસ ઠામ મરદને, એકે કહીરે બાતી;
કે મેં હું જાનતા, અનુકી જાતી. ૧૪
ત'મ નબીજીને ઓસકુ, ફેર ફરમાયા;
એ ક'મકે હેં મુએ, તુ કૅને બતાયા. ૧૫
કે કસ રે ઝમાને, એ આલમથી ગહે;
કે ગોર માંહી ક'મકે, હેં રે રહે. ૧૬
ત'મ ઓને કીયા મુએ, અસ રે ઝમાના;
કે ઇમાન અનુને, નાહીરે આના. ૧૭
ત'મ નબીજીને સુનકર, કહી રે બાતી;
કહયા ૧૦મોઅતલા ગોર માંહે, અનુકી જાતી. ૧૮
કે ગોર માંહે અનુકુ, અજમાએ હેં જાતે;
અને અઝા'મ ફરિશતે, હેં અનુકુ દેખાતે. ૧૯
એતા કૅકર નબીને, ફેર રે આખા;
સો ગોરકે અઝા'મકા, ભેદ રે દાખા. ૨૦
કહયા ડર ના હોતા, અસ બાત કેરા;
તમે ગોર માંહે કસીકુ, ના ૧૩માઓ રે એનેરા. ૨૧

૪-મસ્તી. ૬-૭-પડી જવાના નજદીક થઇ ગયા, પડતા પડતા રહી ગયા.
૮-કબરો. ૧૦-મુંઅતલા થાશે, અજમાવવામાં આવશે. ૧૩-દફન કરો.

તો રબકે પાસે, મેં દોઆ રે મંગાતા;
અને અઝાબ ગોરકા, મેં તમુકુ સોણાતા. ૨૨
એ અઝાબભી ઐસા, મેં સોણુતા હું કાના;
મેં તમુકુ ભી ઓસ પર, કરતા હું દ્દાના. ૨૩
એ ખાતમ નબીને, હદીસ રે કહી;
એ સુન સુન મુમન, યાદ કીયારે દહી. ૨૪

રે તુહી

અઝાબ ગોરકા ઉદ્દોહલા, નબી બતાવે આપ રે,
નબી બતાવે આપ;
ઈમાન જે ના લહેસી, ઓસકે ૪પુરણ પાપ રે,
ઓસકે પુરણ પાપ. ૨૫

— ★ —

— ૧૯૧૮-૬૮ —

કહેયા નબીજીને ગોરમાં, તમે ધરો રે નાંહાં,
એ ડર જે અઝાબ, સુનો કાનુ રે માંહાં. ૧
કભી સુનતે કાનુ, મન એતના રે આવે;
કે ગોર માંહે અઝાબ, બૉત રે દેખાવે. ૨
એ સુનતે કભી કો', કરે કાચા રે મંના;
કે ગોર માંહે બાહું, ના મેરા રે તંના. ૩
બાકી અઝાબ જે લખીયા, જે બંદેકે નામા;
વૅ પાવે રે અઝાબ, હોવે જસ રે ઠામાં. ૪
કે ગોરકા અઝાબ, રબ જૅસા રે થાવે;
ઓસે જસ ઠામ હોવે, ઓસ ઠામ રે કરાવે. ૫
હોવે જમીંપર પડીયા, ઉંઆ કરે રે અઝાબા;
હોવે મછીકે પેટમા, ઉંઆ કરે ભી સતાબા. ૬

૧-ખબરદાર કરું છું. ૩-કહણ, ભારે. ૪-પુરા.

અસ ભાત જાં હોવે, બુઝો રે રીતા;
રબ કરેગા અઝાબ, હોકમ રે દીતા. ૭
જુંહે રે જલાતે, વૅં ગોરકી ઠામા;
યું જસ રીત હોવે, હોવે અઝાબકા કામા. ૮
વૅં હદીસકા બોલ, જે નબીજીને આખા;
દુઆ માંગ મેં તમુકુ, સોણાતા દાખા. ૯
એતા કહે પીછે મોબારક, મોં જે સામી કીતા;
અને આઉઝોકા બોલ, ઝોબાં પર દીતા. ૧૦
કહયા અલ્લા પાસે પના, હું આગથી મંગાતા;
યું સબુને આખા, જે થે અસહાબી જાતા. ૧૧
મેં પનાહું મંગાતા, રબ પાસે રે આખા;
સો ગોરકે અઝાબથી, કૅં નબીજીને દાખા. ૧૨
તબ સુનકર અસહાબુ, કહીવે થે બાતી;
જું આઉઝો કહી, મોબારક જાતી. ૧૩
કહયા પના હું મંગાતા, રબ પાસે રે સહી;
ફેર મોબારક ઝોબાંસુ, એ હદીસ રે કહી. ૧૪
સો કિતને હો સેતી, મેં પના હું મંગાહું;
હેં જે ઉજાહેર બાતન, પના ઓસથી ચાહું. ૧૫
તબ અસહાબુ ભી સુનકર, યું રે આખા;
જું મોબારક ઝોબાંસુ, બાતમને દાખા. ૧૬
ભી કહયા મેં પના, માગું રબકે પાસા;
સો દજ્જાલકે કિતને, થી કરતા હું આસા. ૧૭
યું નબીજીને ફેર ફેર, કીયા રે જનો;
તબ અસહાબુ આખીયા, વૅસા રે માનો. ૧૮
એ હદીસ બાતન, નબીજીકી સહી;
જુ ઉદને સુની, યું રે કહી;. ૧૯

૧-બુલ્લા. ૩-છુપેલા.

સુનો ફિતનેકે માયેને, ઐસે રે જનો;
કુછ કામ રે સેતાની, હોવે રે પછાનો. ૨૦
પના રબ પાસે અપના, નબીજી હેં ચાતે;
સો અઝાબકા ડર, સબુ મન હેં લાતે. ૨૧
તો અઝાબ હો સેતી, હે ડરના રે ભાઈ;
ઐસી વસમી ઠામ, હે ગોર રે દેખાઇ. ૨૨
હબે રહેના રે નિચંત, એ કૈસી રે બાતી;
એ સુન સુન ડર ડર, કહો દન રાતી. ૨૩

રે તુહી

રબ પાસે પના હે માગની, સુન સુન ગોર અઝાબ રે,
સુન સુન ગોર અઝાબ;
ફિતના ભી દજ્જાલથી, બચના માગો સતાબ રે,
પના માગો સતાબ. ૨૪

— ★ —

— ૧૯૧૯-૬૯ —

રૂબાઇ.

જીવ ને જીવી રે અંતે મરના,
ઉમર કે પુરે હોતે દન રે;
ઘડી પલ ઘબેર ના કો' કર સકે,
કોઇ કોઇ બુઝીયો એ મંન રે. ૧
ધન જો દીયે મૌત ફિરતી,
અમર હોતા સુલ્તાન રે;
પાદશાહ કો' જગમાં ના મરતા,
સાચી ને સાચી એ નિશાન રે. ૨
ધન તો મેળે રે નાહી જીવણા,
સુન સુન વીરા એ બાત રે;

૧-બુરી, કહણ. ૩-બચવા માટે અલ્લા તઆલા પાસે દુઆ માંગવી. ૪-દીલ. ૬-માલ. ૭-પાદશાહ.

મુએ તો બાજ નાહી મરના,
અમર હોવે સહી જાત રે. ૩
માલ ધન કામ ના રે આવસે,
ના રે આવે બાપ ને ભાઇ રે;
સગાને સાગવી ના કો' આવસે,
ના રે આવે દુઃખ દેખ માઇ રે. ૪
ગોરમા બાવે લે જા [૧]મીતરા,
[૩]ધવ ધવ બેગે સતાબ રે;
તબ દેખો નુરી આવે પુછને,
દેના દેના અનુકુ જેવાબ રે. ૫
દોહલા તબ સહી લાગના,
દોહલે જે કીયે જગ કામ રે;
ખાતમ નબી જે ના જાનીયે,
જીવતે જીવતે જગ ઠામ રે. ૬
ગોર તો દીસે રે [૪]બીયામણી,
અઝાબ અનંત રે અપાર રે;
પુછનિ પુછે ભાઇ રીસે નુરીઆં,
સુજે ના જેવાબ બચાર રે. ૭
ઓસથી ભલા [૫]ઘોર ચેતીયે,
દોની સુખ તન ગમાયે રે;
અમર ઠાન રે સબ ખોહતે,
દોની સુખ કયા કામ આયે રે. ૮

— ★ —

— ૧૯૨૦–૧૦૦ —

બરહા.

સુન સુન ભાઇ દીનકે, અઝાબ બૉત હે ગોર રે;
ઈમાન બના માણસા, પાડતે હૈં કરતો શોર રે. ૧

૧-દોસ્ત, બિરાદર. ૩-જલદી જલદી. ૪-ડરાવણી. ૫-શરૂઆતથી પેલથી.

નબી કૅવે જો તમે સુણ્યો, દેહશત લાગે મન રે;
પીછા રાખ્યો એસ ડરથી, ગોરમા બાનેસુ તન રે. ૨
મોબારક ઝોબાંસુ આખીયા, એ બોલ ભારે જન રે;
અઝાબ કેરા છેહે નાહે, અસ કહે સેતી માન રે. ૩
૧અંત ૩કાજે ઘર વીરા સુનો, વૅ તો હે વસમી ઠામ રે;
કરના ૪હુબે વૅસા સહી, ૫ઘર ચેત છુટક કામ રે. ૪
દોનીયા ધુતીકે ઢંગ હેં, કહી રંગ સુન વીર બાત રે;
અસ ૭રંગે ૮રંગીયે પાહેસી, સુન દુઃખ અંતે જાત રે. ૫
મરના સહી મન ધરના, ઘડી ઘડી તલ પલ રે;
ડગ ડગ મૉતકુ જાનને, બુઝ બુઝ વીરા ચલરે. ૬
મરના સહી હોકમ દહી, ફેરનાર હોકમ કો' નાંહી;
મરતે નેંનુ આવે કહી, ખબર એ સાચી સહી. ૭
પરતગ એ નિશાનીયાં, મરતે દેખાવે નેંન રે;
અઝાબ ગોરમા સહી, બુઝ બુઝ સુન સુન બેન રે. ૮
૯લગનીત ઘોડા હે કરે, નેંનુ દેખે જબ ગોર રે;
જિસ ગોરમા અઝાબ હે, સુનતા હે કાનુ શોર રે. ૯
નિશાની એ જાહેર સહી, ખબર તો સાચી કહી;
એ દીન મન સાચા કરો, સાચા હોકમ આયા દહી. ૧૦

— ★ —

— ૧૯૨૧-૧૦૧ —

ફરાઃ.

દીનકે ભાઇ મરના રે, સુમન ભાઇ મરના રે. ૧
તલતલ પલપલ મરનારે, ઘડી ઘડી હે મરના રે. ૨
હલતે ચલતે મરના રે, દમ દમ ભાઇ મરના રે. ૩
રબકે પાસે ચલના રે, હિસાબ કૅસે ભરના રે. ૪
એ ડર મન માહે ધરનારે, ડર ડર કામ હે કરના રે. ૫

૧-૩-આખેરત માટે. ૪હમણા. ૫-પહેલથી. ૭-૮-દુનિયાના ઢંગમા ફસાવુ. ૯-પેશાબ

૧દન રહેા જું હે રૅના રે, ચંતા એ મન ભરના રે. ૬
હવે તેા કૅસા કરના રે, સહી હે સાચા મરના રે. ૭
મૅાત કહે બના આવે રે, એ ૪હવદ ના કરાવે રે. ૮
૬વાહારે કેા' ના ધાવે રે, ૭અમરા જીવ લેજાવે રે. ૯
બાજ મુએ પસતાવે રે, નેક અમલ ના પાવે રે. ૧૦
ગેાર માહી તુ જાવે રે, નુરી પુછને આવે રે. ૧૧
ગરજી માર દલાવે રે, હીન યાદ તબ આવે રે. ૧૨
તન દુઃખ તેા પાવે રે, કસકુ કૅ સુનાવે રે. ૧૩
ચીસાં તુ ભી ડલાવે રે, જબ દુઃખ બૅાતજ પાવે રે. ૧૪
સાચા એ સેાણાવે રે, પાપી ૮મરમ ના પાવે રે. ૧૫
ભુલા ફેાકટ જાવે રે, તનકુ દુઃખમા બાવે રે. ૧૬

— ★ —

— ૧૯૨૨-૧૦૨ —

દુઆ.

પલ પલ બુઝેા ભાઇ મરના, હાં મરના,
ચંચળ મન કરી ચેત રે;
અંતે ગેાર ઘરવાસ હે, હાં વાસ હે,
ઓસથી કરના હેત રે. ૧
૯દાડી તેા મન સેાજ કીજીયે, હાં કીજીયે,
નત નત ગેારકી ઠામ રે;
સાચા હે ઘર વીરા જાનીયે, હાં જાનીયે,
જાં હે અંતે કામ રે. ૨
+વાસા રે ઓસ ઘર ॥પુરના, હાં પુરના,
બેગે કરેા સામાન રે;
એકલે સહી વીરા રહેના, હાં રહેના,
નાંહી કેા' સંગાત જાન રે; ૩

૧-જેમ એકજ દિવસ રહેવું હોય તેમ રહેવું. ૪-મુદ્દત. ૬-મડદે. ૭-મોતનો ફરિશતો. ૮-ભેદ. ૯-હમેશ. +॥-વસવું. મદદે

ભાઇને બાપ પોચાયેસી, હાં પોચાયેસી,
માતા ભી ગોરકે પાસ રે;
પોચાવે સગે સબ સાગવી, હાં સાગવી,
ફરે હોને દાસ રે. ૪

ના રે તોજે સંગ આવસી, હાં આવસી,
ગોર માંહી કો' પાસ રે;
તુજે હે એકલા રહેના, હાં રહેના,
દુજી રબકી આસ રે. ૫

અૅસા રે ઘર તેરા અંતકા, હાં અંતકા,
ઓસે ના બિસાર રે;
હરદમ હલતે ચલતે, હાં ચલતે,
સાસો સાસ સંભાર રે. ૬

નસદન ગોર ઠામ અંતકા, હાં અંતકા,
ઘેર ઘેર આગે નેંન રે;
સહી એ સાચા કર બુઝીયે, હાં બુઝીયે,
સુન સુન અૅસે બેન રે. ૭

— ★ —

— ૧૯૨૩-૧૦૩ —

અબી હોરેરા રઝીઅલ્લા, અનહો કહીયે;
એ હદીસ હેં કૅતે, નબીજીકી લહીયે. ૧

સો ફરમુદા અપને, નબીજી હો કેરા;
ઓર ભી અસહાબુ સુનીયા સવેરા. ૨

કહયા ગોર માંહે મય્યતકુ, જબ રે બાવે;
તબ નુરી દો પુછને, કાજ રે આવે. ૩

વૅ હેં રે કાલે, દોનુ રે કલાવે;
વૅ કાલી આંખુસુ, હેં દોનુ રે દેખાવે. ૪

કે જૅસી રે આંખાં, હોવે દુશમન કેરી;
કે દોરીજન ગોસે સુ, જબ દેખે રે સવેરી. ૫

કે દોરીજન ગોસેમા, કૅસે નેંન હે ફેરાતા;
ઍસે નેંન હોવે અનુ, નુરીચુંકી જાતા. ૬
અને એકકા નામ, મુનકિર કહીયે;
અને દુજેકા નામ, નકીર રે લહીયે. ૭
વૅ પુછેંગે નુરી, તુ કયા હે કૅતા;
અસ મરદકુ બુઝકર, તુ કૅસા હે લેતા. ૮
કે નબીજીકે નામસુ, કરે ઇશારત સહી;
જે મરદકે નામસુ, બાત નુરીયું કહી. ૯
તબ જેવાબ દેવે, એ બંદે હેં અલ્લા કે;
અને રસુલ અલ્લાકે, હેં રે ૧સદા કે. ૧૦
કે વૅ કલમા શહાદત; બંદા રે પઢેગા;
યું જેવાબ રે ૩સુધા, જબ રે કૅવૅગા. ૧૧
તબ કૅવેંગે નુરી, હમુ થા રે જના;
તુ જવાબ દેવેગા, હમુ થા રે પછાના. ૧૨
તેરી પેશાનીકે ઉપર, હમુ દેખીતી નિશાની;
સો ઇમાન કેરી, હમુ સહીથી જની. ૧૩
પીછે ગોર તો ૪કોશાદી; કીતી રે જાવે;
સો ૬સીત્તર સીત્તર, ગજ હોવે રે સોનાવે. ૧૪
કે સીત્તર માંહાં સીત્તર, ગજ રે કહીયે;
એ લેખા કરતે, હોવે જેતા રે લહીયે. ૧૫
પછે રોશની નુરકી, ઓસ કબર માંહે આવે;
અસ જવાબ દીયેસુ, સુખ બંદા રે પાવે. ૧૬
પછે તુ ૭સો સુખસુ. યું કૅવે રે નુરી;
એ મુનકિર નકીર, હેં રે હજુરી. ૧૭
પછે કૅવે વૅ મય્યત, જાહું મેરે મેં ડેરે;
અને ખુશીકી ખબર, કહું અનુકુ સવેરે. ૧૮

૧-હંમેશાના. ૩-સીધો. ૪-પહોળી. ૬સીંતેર. ૭-સુઇજ્જા.

મેરી ખુશાલીકા હાલ, લે અનુકુ દેખાહુંગ;
કે અનુકુ દેખા કર, મેં ખુશીરે કરાહુંગ. ૧૯
પછે કૅવેંગે નુરી, તુ સો સુખસુ જતી;
જું ૧નવશાહી સોતા, ૩બિયાહ કી રાતી. ૨૦
વૅ નવશાહ ભી અૅસા, કો' સુતા ના જગાવે;
કો' સુખકી નીંદકુ, નાંહે હરજ કરાવે. ૨૧
મગર ઓસકુ જગાવે, મીતકી જાતી;
સો ૪અહલ રે ખાને કે, નામુ કરેંગે બાતી. ૨૨
સો તબ તાંએ ખુદા, ઉસે ઉઠાવે સહી;
એ સુતેસુ એસી બાત, નુરીયું કહી. ૨૩
એસા જેવાબ દીયેસુ, સુખ પાવે રે બંદા;
એ સુન સુન મુમન, મન એતના દેહંદા. ૨૪

રે તુહી

જેવાબ દીયે સુખ પાહેસી, સુધા જેવાબ રે,
સુધા જેવાબ;
ઈમાની જેવાબકુ, દેવે બોલ સતાબ રે,
દેવે બોલ સતાબ. ૨૫

— ★ —

— ૧૯૨૪-૧૦૪ —

અને હોવે ભી મુનાફક, કાફરકી જતી;
વે તો જેવાબ હો કેરી, અૅસી કૅવે રે બાતી. ૧
ઓર બોલતે આદમી, મેં સુની એ કાના;
સો અનુકે હક માંહે, કુછ કૅતે રે જના. ૨
એ ઇશારત કીતી, નબીજીકે નામા;
જું સબ હેં કૅતે, જગકે ઠામા. ૩

૧-દુલહો, વર રાજો. ૩-શાદી. ૪-ઘરવાળા.

કે જું ઔર રે જગ માંહાં, મરદ કલાતે;
હું એભી રે ઍસે, ઔર લોક થે ખતાતે. ૪
મેં અનુકી હકીકત, ઑર કુછ રે ના જાનું;
જું લોક હું કૅતે, વૅસે રે પછાનું. ૫
જ'મ મુનાફક કાફર, ઐ દેવેગા જોવાબા;
ત'મ નુરી દોનુ, સુન બોલેંગે સતાબા. ૬
તુ જોવાબ એ દેવેગા, થા હમુને જના;
કે નિશાની સેતી. ઓનુ થા રે પછાના. ૭
ત'મ હોતુ બરાબર; કહ્યા જમીંકો જાવે;
ત'મ જમીં હોવે બરાબર, કાજ દા'મને આવે. ૮
પછે જમીં તો એકઠી, હોવે રે સહી;
બૉત ભીડેરે ઓસકુ, ખ'મર એ કહી. ૯
ઓસ પાસકે હાડકે, અસ પાસમાં બાવે;
અસ પાસકે હાડકે; ઓસ પાસેમાં ધસાવે. ૧૦
દોનુ ડાભે ને જમણે, યું ભીડાવે પાસા;
ત'મ રોયે રોયે બુઝેગા, હોય હોય દાસા. ૧૧
યું હંમેશા અજા'મ, ગોર માંહે પાવે;
સો ઓસકે તનથી, દુર કીયા રે ના જાવે. ૧૨
સો જ'મ તક ઓસકુ, ઉઠાવે દહી;
સૌ અસકી નીંદસુ, ખ'મર એ કહી. ૧૩
એ હદીસ ખાતમ નબીજી કેરી;
સો સુન સુન સહી કર, લીજીયો સવેરી. ૧૪
સુનો દીન કેરે ભાઇ, એ મુશકિલ ઠામા;
તો દીન હો કેરા, નત કીજીયો કામા. ૧૫
સો જિસ કાજે ઇમાન, સાચા રે લાહો;
અને મુમન ઇમાની, હો રે કલાહો. ૧૬

વૅં નસદન મુમન, હો કરના કામા;
કે દોહલી દીસે, હે ગોરકી ઠામા. ૧૭

ભાઇ વસમી હામ, એકલે રહેના;
જે આપ તન ૧બીચ્યની, વૅંસા આપકુ ૩સહેના. ૧૮

* * * * *

નાંહી મીત રે કોહી, જસે દખ રે કહેના. ૧૯

ઉંઆ પુતર ને માઇ, નાહે બાપ રે પાસા;
ઉંઆ એકલે જેવાબ, દેના હો દાસા. ૨૦

તો દુનીયામા માયા, થોડી અનુ સંગ કીજે;
અને ચંતા ગોરકી, નત ચંત દીજે. ૨૧

અને ઘડી ઘડી પલ, સહી ઈમાન કરના;
અને ડર ડર નસદન, મન એતના ધરના. ૨૨

રે તુહી

અજાબ સહી ગોરકા, ઈમાન બના જે તન રે,
ઈમાન બના જે તન;
સુન રે મુમન ડરના, દેખ દેખ ૪ગોનુકુ મન રે,
દેખ દેખ ગોનુકુ મન. ૨૩

— ★ —

— ૧૯૨૫-૧૦૫ —

બરહા.

સુન સુન ભાઇ દીનકે, મરના હે તલ તલ પલ રે;
નત નત ચંતા દીનકી, ચેત ચેત જગ માહી ચલ રે. ૧
સગે જે હેં મરતે સહી, અસ જગ માંહી કલાયે રે;
બેગે ઉતાવળ તુજકુ, લે જા ગોર માંહે બાયે રે. ૨
ઍસી સંગાઇ જગમા, પરતગ દીસે નેંન રે;
નત નત ડરના ગોરથી, સુન સુન ઍસે કૅન રે. ૩

૧-૩-જે બદન પર વિતશે. તે ભોગવવું પડશે. ૪-ગુનાહોને.

નુરી દો આવે પુછને, અનુકે હેં કાલે તન રે;
આંખાં ભી વૅસી અનુકી, સાચા એ બુઝો મન રે. ૪

જેવાબ દીયે છુટના, ખાતમ નબીકે નામ રે;
જેવાબ જે આવે નાહી, દોહલી ગોરકી ઠામ રે. ૫

પીત કરો નામ નબીસુ, સાચા કરો ઈમાન રે;
અસકુ તમે તો બુઝીયો, ઈમાનકી નિશાન રે. ૬

જેવાબ દીયે સુખ પાવે, ગોર માહી ઘરવાસ રે;
શહાદત કલમા નેહેસુ, યાદ કરો હો દાસ રે. ૭

પીત બના જેવાબ નાં અવે, એ સહી બાત રે;
પીત બના નાંહી મુમના, મુનાફક કેરી જાત રે. ૮

મુનાફક તનકુ ભીડસે, ગોર બેગે દડદાબ રે;
મુનકિર નકીર કે પુછતે, ગોર હોવે સતાબ રે. ૯

વૅ ઠામ દીસે દોહલી, દુનીયામા ચલતે મૉત રે;
બેગેતો ગોરમા બાહેસી, હોતે તો તરતજ [૧]ફૉત રે. ૧૦

— ★ —

— ૧૯૨૬-૧૦૬ —

ફરાદ.

સુન સુન હો રે દાના રે; [૩]દેખતેમા મર જાના રે. ૧
ગોર માહે ઘર કરાના રે; સગા હોવે [૪]બેગાના રે. ૨
ાને હે [૫]વમાસી [૬]બાના રે; વખડી ઠામ હે જાના રે. ૩
મત હુઇ અજાના રે; સાચા ઍસા જાના રે. ૪
મરતે દેખ નેંના રે; પરતગ એ હે નિશાના રે. ૫
જે દન હે લખાના રે; જીવ તેરા ચલાના રે. ૬
મત કીજે ગોમાના રે; હોવે કો' [૭]જમાના રે. ૭
બેગે ઈમાન લાના રે; ગોરથી મન ડરાના રે. ૮

૧-મરવું ૩-જોતા જોતામાં. ૪-પરાયા. ૫-અને ૬-ના-પસતાવાનું ઘર. ૭-જમીન થઈ છોડવો.

જેવાંમતો એ હે આનારે; તંમ જા છુટકા પાના રે. ૯
સુન સુન મત હો નાદાનારે; મન માંહે કર ગયાના રે. ૧૦
તલ તલ બુઝે હે મરનારે; હલતે ચલતે મરના રે. ૧૧
ઘડી ઘડી હે મરના રે; હરદમ ભાઈ મરના રે. ૧૨
રબકે પાસે ચલના રે; હિસાંબ કૅસે ભરના રે. ૧૩
ગોર માંહે મન ધરના રે; નત નત બુઝો મરના રે. ૧૪
ઓર સોચ ના કરના રે; દેખતે જગથી ચલના રે. ૧૫
મન તો જગથી૧હરના રે; બેગાના હો ચલના રે. ૧૬

— ★ —

— ૧૯૨૭–૧૦૭ —

અલંબરાયે આખિંમ કે, બેટે રે કહીયે;
રઝીઅલ્લા અનહો, નામ સંગ લહીયે. ૧
એ હદીસ હેં કૅતે, નબીજી હો કેરી;
સો ઓરબી અસહાબી, સુની રે સવેરી. ૨
કહયા દો હેં નુરી, ગોર માંહે આતે;
વૅ મુરદેકુ લેકર, હેં રે બેઠાતે. ૩
અને બેઠાને ઓસકુ, હેં રે પુછાતે;
કુન રબ હે તેરા, કેહે રે બતાતે. ૪
તંમ રબીયલ્લા, કર દેવેગા જેવાંબા;
તંમ ફેરકર નુરી, પુછેં રે સતાંબા. ૫
તંમ કહેવેંગે કુન હે, કહે દીન રે તેરા;
તંમ દીન ઇસ્લામ, કહે બંદારે સવેરા. ૬
પુછે કુન એ મરદ, હેં દેને જેવાંબા;
જિસે ઓઠાયા હે તમુમા, તુ બોલ રે સતાંબા. ૭
તંમ કહેવે એ રસુલ, હેં અલ્લા હો કેરે;
કે મહંમદ નબી, ભેજે રબને સવેરે. ૮

૧-દુર કરવું, છોડાવવું

ફેર પુછે એ કચું કર, રસુલ રે જાને;
કિસ ઠામથી સુન ને, તેં અનુકુ પછાને. ૯
ત'ય કૅવેગા પઢી મેં, રબકી કિતાબા;
ત'ય સહી એ રસુલ, મેં બુઝારે સતાબા. ૧૦
મેં ઈમાન રે કિતાબુ પર, લાયા રે સહી;
મેં સાચા રે બુઝા, એ ભેજે હેં દહી. ૧૧
જ'ય બંદા એ સુધા, જેવાબ દલાવે;
ત'ય આસમાન સેતી, અવાજ રે આવે. ૧૨
સહી તહકીક સાચા, એ બંદા રે મેરા;
યું આસમાન સેતી, આવે જેવાબ સવેરા. ૧૩
પછે ભસતી બિછાને, અસ તલે રે બિછાવે;
અને ભસતી કપડે, ઓસે રે પૅનાવે. ૧૪
પછે દરવાજે ભસતકે, ખોલે રે જાવે;
વૅ દરવાજે ઓસકે, કાજે રે ખોલાવે. ૧૫
પીછે ઓસથી ખાવ, આવે રાહત કેરી;
ખુ'ય બાસના હેા સૈતી, વૅ આવે રે સવેરી. ૧૬
પછે નજર તેા ઓસકી, દુર રે પોચાવે;
અૅસી ક'ય૨ તેા ૩કોશાહી, હુઇ રે દેખાવે. ૧૭
એ ફરમુદા ખાતમ, નબીજી હેા કેરા;
એ સુન સુન સહી કર, બુઝોરે સવેરા. ૧૮
સુનેા જેવા'ય હેા દેતે, કૅસા સુખ રે પાયા;
જે ભાયેગ હેા સેતી, જેવા'ય રે આયા. ૧૯
સહી જેવા'ય રે દેવે, મુમન ઈમાની;
સહી ઈમાન રે છુટકકી, હે રે નિશાની. ૨૦
તેા નસદન મુમન, કામ અૅસા રે કીજે;
કે જિસ હેા સેતી. ર'ય રે ૪પતીજે. ૨૧

૧-હવા. ૩-પહેાળી. ૪-રાજી થાય.

રે તુહી
જ્યાંવ દીયે સુખ પાહેસી, ઈમાન સંગ જ્યાંવ રે,
ઈમાન સંગ જ્યાંવ;
ઈમાની હોના સહી, સુન સુન એ સતાંવ રે,
સુન સુન એ સતાંવ. ૨૨

— ☆ —

— ૧૯૨૮-૧૦૮ —

અને કાફિરકુ ગોરમા, હોવે અૅસા રે લહીયે;
જું ફરમુદા રે ખાતમ, નબીજીકા કહીયે. ૧
અૅસા કાફરકા બયાન, નબીજીને દાખા;
રહુ ઓસકી જાતમા, બાવે ગોર માહી આખા. ૨
વૅ નુરી આવકર, ઓસકુ બેઠાવે;
કુન રબ હે તેરા, ઓસે બેઠાને પુછાવે. ૩
તબ પહાડો હાડો, દેવે રે જ્યાંબા;
કૅવે હાં કરને, બોલેગા સતાંબા. ૪
કૅવે મેં નાહી, જનતા કૅને બતાવે;
યું જ્યાંબકા ઉકેલ, કુછ અૅસા રે ના આવે. ૫
તબ ફેર ફેર પુછે, કૅસા હે દીન રે તેરા;
તબ હાડો હાડો કરને, ભી બોલેગા સવેરા. ૬
અને કૅવે ભી મેં તો, પાયા રે નાંહાં;
યું જ્યાંબ ના આવે, ઓસે ગોરકે માંહાં. ૭
એ કુન હેં મરદ, કે પુછેગી બાતી;
કે તમુમા ઉઠાયા, હે મોબારક જાતી. ૮
તબ હાડો હાડો, કૅ બોલે રે ૪સુખના;
ભી કૅવે મેં ઓસકુ, ના જનુ રે મંના. ૯

૧-આરબમાં ગભરાએલો માણસ હાડો હાડો બોલે છે. ૩-કહીને ૪-બોલ.

ત'ય આવાઝ કા દેનાર, અવાઝ દેલાવે;
સો આસમાન સેતી, અવાઝ રે આવે. ૧૦
કે એ હે જુઠી, બોલી રે જતી;
યું અવાઝ કેરી, હોવે રે બાતી. ૧૧
ત'ય આગકે બિછાને, ઓસે બિછાયે જાવે;
અને આગકે કપડે, ઓસે નુરી રે પૅનાવે. ૧૨
અને દરવાજા દોઝખકા, ખોલે ઓસકે સામી;
એ કૅ કર બોલે, ફેર ખાતમ રે નામી. ૧૩
પછે ઓસ ગોરમા, ગરમ બાવ રે આવે;
બુરી બાસના હો કેરી, બાવ રે દેખાવે. ૧૪
અને ગોર તો ઓસપર, તંગ રે હો જાવે;
જા હાડકુકુ અવળે, ને સવળે કડાવે. ૧૫
કે ઈધરકી પાંસળી, જાવે ઓધર રે લહીયે;
અને ઓધરકી પાંસળી, આવે ઈધર રે કહીયે. ૧૬
ત'ય ભેજાવે ઓસ પર, ઍસી નુરીયું કી જાતી;
કે આંધળા ને બેરા, હોવે કહીએ રે બાતી. ૧૭
અને ઓસ હાથ ગોરજ, હોવે લોહે કેરા;
વૅ ૧કુટને કાજે, ઓસકુ સવેરા. ૧૮
જો ડુંગર કે ઉપર, ગોરજ લગાવે;
તો ભાગ ને ડુંગર, ૨ખાક હો જાવે. ૧૯
વૅસે ગોરજુસુ મારે, નુરીકી જાતી;
ત'ય પોકારેગા કાફિર, સાહી એ બાતી. ૨૦
સુનો કાફિરકુ ઍસા, ૨'બ કરેગા અઝા'બા;
એ સુન સુન ડર ડર, કહો રે સતાબા. ૨૧
રે તુહી
મરતે કાફિરકુ સહી, હુઇ દોઝખકી રીત રે,
હુઇ દોઝખકી રીત;

૧-મારવા માટે. ૨-માટી.

અઝાબ જે દોઝખકા, વૅસે ગોર માહે દીતરે,
વૅસે ગોર માહે દીત. ૨૨

— ★ —

— ૧૯૨૯-૧૦૯ —

જબ મારેગા વૅ નુરી, ગરજીકી મારા;
તબ કાફિર ગોરમા, કરેગા પોકારા. ૧
સો મગરેબ ૧મશરેક, ૩તાંએ રે સોણાવે;
જે કાફિર અવાઝ, દરદુ દલાવે. ૨
ઓસે જનને આદમી, સુને રે નાંહાં;
બાકી સબ રે સુણે, જે જગકે માંહાં. ૩
હોવે કાફિર રે ખાક, ઓસે ગોરજીકી ધાવા;
અને ફેર ફેર જીવ, લે ઓસ માંહે બાવા. ૪
યું ૪ઘાવ ઘાવે અૅસી, હોવે રે દીતા;
એ નબીજીને હોકમ, સહી રે કીતા. ૫
એ સારી રે હદીસ, સુન નબીજી હોા કેરી;
એ સહી કર બેન, બુઝીયા સવેરી. ૬
એ હક કર જનો, ગોરકા અઝાબા;
જેને જેવાબ તો પુછતે, દીયા ના સતાબા. ૭
સો ૬ઉકેલ તો ઈમાન, બના રે નાંહાં;
કે જેવાબ નાં આવે, ગોરકે માંહાં. ૮
એ મુમન કાફિરકી, ૭બગત રે જનો;
કે ઈમાની બેઈમાની, દોનુ રે પછાનો. ૯
ઓર તો રે નિશાની, કુછ નાહી રે દેખાવે;
હુઆ ઈમાન બદલે, મુમન કલાવે. ૧૦
અને ઈમાન જે બના, વૅ કાફિરકી જાતી;
એ સુન સુન ડર ડર, કહોા દન ઓર રાતી. ૧૧

૧-સુરજ ઉગવાની જગા, પુર્વ- ૩-સુધી. ૪-દરેક ફટકે. ૬-સમજણ. ૭-સ્થિત.

રે તુહી

જેવાબ ઓસકુ આવેસી, જિસ તન હે ઇમાન રે,
જિસ તન હે ઇમાન;
ઇમાની સહી જાનીએ, મુમનકી નિશાન રે,
મુમનકી નિશાન. ૧૨

— ★ —

— ૧૯૩૦-૧૧૦ —

બેલ.

સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
ઘડી પલ મરના સહી, ગોર માંહે પુછાવે દહી;
નુરી દો પુછને આવે, ૧ઉતર ચાવેજી. ૧

સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
૩અળપ જીવના દોનીયા કેરા, પૅલેથી મરના હે સવેરા;
અૅસા ડરના નત મન કીજે, સુન સહી લીજેજી. ૨

સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
દોની કામ જે હેં કરતે, સુખે રહેના મન હેં ધરતે;
સુખ કાજે કરે કમાહી, સુનો ભાઇજી. ૩

સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
વિસવાસ જીવનેકા રે નાંહાં, તો ભી ખુબી દોનીયા માંહાં;
૪ચાવે ભાવે કરે કામા, દોની ઠામાજી. ૪

સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
જીવી જીવીને મરના સહી, ૬અવદ ના બુઝાઇ દહી;
૭એકાએકી મોતજ આવે, જીવ જાવેજી. ૫

સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
મરતે આવે ગોર ઠામા, મા બાપ રે ના આવે કામા;
ઓસ ઠામ ફેર મોતજ નાંહાં, ગોર માંહાંજી, ૬

૧-જવાબ. ૩-થોડું. ૪-હેત ભાવથી. ૬-મુદ્દત. ૭-એકદમ.

સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
અમર ૭જનએગ હે રે સહી, પુછને ભેજવે દહી;
પુછતે ઉતોર દેના, સુન એ લેનાજી. ૭

સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
ઓસ કાજે બેગે કમાહો,જનથી ગોરમા સુખજ પાહો;
કરોને ઓસ કાજે કામા, અમર ઠામાજી. ૮

— ★ —

— ૧૯૩૧-૧૧૧ —

દુઆ.

સુન સુન ભાઇ દીનકે, હાં દીનકે,
મરના હે તલ પલ રે;
તલ પલ મરના જનીયે, હાં જનીયે,
ઑસે સોચ ને ચલ રે. ૧

મરતે તોજે લે જયેંગે, હાં જયેંગે,
બાવે ગોરકી ઠામ રે;
પુતર પિતા ને બંધવા, હાં બંધવા,
આવે ના કોઇ કામ રે. ૨

આપ આપો આપે વીરા છુટના, હાં છુટના,
જોવાબ દીયે જન રે;
જોવાબ સંગ ઇમાનકે, હાં ઇમાન કે,
સાચે બુઝો નિશાન રે. ૩

સુનોને ભાઇ મેરે દીનકે, હાં દીનકે,
વૅસા હે કરના કામ રે;
ઇમાન કેરે જે કામ હેં, હાં કામ હેં,
કરો ૧જાં દુનીકે ઠામ રે. ૪

પુતર કાજે હો કમાહતે, હાં કમાહતે,
કસકસ આપકી જતરે;

૭-૪ગા. ૧-૪યાં સુધી.

પુતર હેં જું દુની ૩સપના, હાં સપના,
સહી એ બુઝો બાત રે. ૫
સપના જાવે આંખાં ખોલતે, હાં ખોલતે,
હોવે જબ ૪પરભાત રે;
યું પુતર જાવે આંખાં મીચતે, હાં મીચતે,
જું જાની પડ ગહી રાત રે. ૬
આંખાં રે મોતસુ મીચાહેસી, હાં મીચાહેસી,
પિતા પુતર કો' નાંયે રે;
૬વાલે તુજે લે બાયેસી, હાં બાયેસી,
બેગે ગોરકે માંયે રે. ૭

— ★ —

— ૧૯૩૨-૧૧૨ —

બરહા.

સુન સુન ભાઇ દીનકે, મરના હે તલ પલ રે;
અૅસી ચંતાસુ ચેતને, ડગ ડગ ગોર માંહી ચલ રે. ૧
અમર ઘર ગોર સહી, રહેના હે વસમી ઠામ રે;
ઓસ ઠામ સુખ પાવે સહી, કર નત દીનકે કામરે. ૨
દુનિયા ફનિયા હે બેવફા, ઓસસુ ના બાંધો મન રે;
અળપ જીવના જગ માંહાં, રહેના હે તલ પલ તન રે. ૩
દોનીયાકુ અૅસી જનીયે, સપને હો કેરા હાલ રે;
મરતે નેંનુ દીસે સહી, અૅસા હે દોનીયા ચાલ રે. ૪
અમર ઠામ ગોર સહી, પુછને ઉઆં ભેજે દહી;
નુરી દો આવે પુછને, એ ખબર હે સાચી સહી. ૫
જુવાબ દીયે છુટના, મુમન ઈમાની જાત રે;
અઝાબ પાવે કાફરાં, જોવાબ વના સુન બાત રે. ૬

૩-સ્વપનું. ૪-સવાર પડે. ૬-વહાલા.

પડે પોકાર ગોરમા, અઝાબસુ, વૅ જન રે;
ઓસકી નિશાની હે સહી, સુન સુન વૅતુ માન રે. ૭
લગનીત હે ઘોડા કરે, દેખતે તોરત વૅ નેંન રે;
જાહેર એ પટતરા, સાચે તો બુઝો બેન રે. ૮
હાથ કંગણકુ દેખને, કામ આરીસેકા નાંયે રે;
જાહેર એ ચું રીત હે, બાળા ભી બુઝે મન માંયે રે. ૯

— ★ —

— ૧૯૩૩-૧૧૩ —

રૂબાઇ.

સુન સુન રે ભાઇ મરના,
જીવી જીવી સહી અંત રે;
દુરીજન હે રે તન ઢુકડા,
કસે નૅ રહેના નિચંત રે, ૧
ગોર રે અંતે એ ઘરવાસ હે,
કરો ને કરો વૅસા માન રે;
જસથકી સુખે જાને પોઢીયે,
જાતે બેગે હોવે એ માન રે. ૨
ઉકરતવ નત વૅસે કીજીયે,
ચંચળ મન કરી ચેત રે;
સાચા ઘરવાસ વીરા ગોર હે,
ગોર માંહે રાખો નત હેત રે. ૩
ના રે તલ ઓસકુ બિસારીયે,
એકલે રહેનેકી જે ઠામ રે;
નેંનુ માંહી નત ઓસે રાખીયે,
જસકા તો ગોર હે નામ રે. ૪
ગોર નાંહી યાદ કરે ગાફલા,
જા રે જા રે અંતે ઘરવાસ રે;

૧-સુઇ રહેવું. ૩-કામ.

સામાન તો કર નાહી સકતા,
હોતા હે વે સુખસુ નરાસ રે. ૫
જેવાબ દીયે રે સુખ પાહીયે,
સુધા સુધા આવે જે જેવાબ રે;
સુખ રે પાવે તો ભાઇ બોલતે,
જેવાબકે બોલ સતાબ રે. ૬
જેવાબ ઈમાન સંગ જાનીયે;
ઉતોર ઈમાની દેવે જાત રે;
સાચા જસ તન રે ઈમાન હે,
કરે સુધી જેવાબકી બાત રે. ૭
ગોને તો કબીરે વીરા કરતે,
ઈમાન તો પોચતા હે નાસ રે;
સુનને સુનરે ભાઇ દીનકે,
ડર ડર હો ચલો દાસ રે. ૮
દોરીજન દેવે સીખામના,
ગોને ગોને કબીરે કે નામ રે;
ઉછળ પાડે અચરત બાતસુ,
દેખલાવે સુખ દોની ઠામ રે. ૯
દુરીજન ઠગુ દુની નાઠીયે,
ગોર યાદ કીજે નત મન રે;
સગે ને વાલે રે જસ ઠામમા,
બેગે છોડ જાયે જં તન રે. ૧૦
ઈમાન બના જે દેખો કાફરા,
ગોર માંહે આતે પાવે દુઃખ રે;
ગોરકી ઘડી રે એક દુઃખકી,
સરખી દુની સબ સુખ રે. ૧૧
આગ કેરે બિછાને બિછાયેસી,

૧-મતમ થવું. ૩-ઠગાઇ કરે.

આગકે કપડે પૅનાયે રે;
જેવા'પ ઉકેલ ના આવેતે,
નુરી ઓસે ગરજી મરાયે રે. ૧૨

* * * *

ધુળ કર મારે એકે ધાવ રે;
જીવ ફેર બાયે ને જલાયેસી,
ધાવ કરે રીસે કર ચાવ રે. ૧૩

* * * *

ધાવે રે ધાવે ઍસી રીતે રે;
ઓસ દન નુરી તે મારસી;
કિયામત સુધી સહી જન રે. ૧૪

* * * *

* * * *

ચીસાં ને ચરડાં પાડે મારતે,
સુન સુન જગ સ'પ માન રે. ૧૫
ગોર માંહી ઍસા દુઃખ દેખસી,
ઈમાન બના ઓને જન રે;
સુન સુન ભાઇ મેરે દીન કે,
નત પાક કરની જાત માન રે. ૧૬

—★—

— ૧૯૩૪-૧૧૪ —

સુનો ઉસમાન રઝીઅલ્લા, અનહો જનો;
એ હદીસ હેં કૅતે, નબીજીકી માનો. ૧
એક મય્યતકુ દફન કર, ફારગ હો રહે;
ત'પ નસીહત કેરે, બોલ નબીજીને કહે. ૨
કે ઠાડે હુવડે, જ'પ દફનકે બાજા;
રહે ગોરકે આસપાસ, ત'પ દીયારે અવાઝા. ૩

તમ ખાતમ નબીને, બોલ નસીહત આખા;
સો મોબારક ઝોબાંસું, અૅસા રે દાખા. ૪
કહયા બખશીસ તમારે, ભાચું કુ ચાહેા;
કે એ મય્યતકે કાજે દુઆ રે મંગાહેા. ૫
કહયા રબકે પાસે, અસ કાજે રે ચાવા;
કે અસકુ રબ, સાબત રખાવા. ૬
કે મુનકિર નકીરકા, ઓસે જેવાબ રે આવે;
દેતે અનુકુ જેવાબ, રબ સાબત રખાવે. ૭
કહયા તૅકીક એતના હે, ઓસે પુછા રે જતા;
જે જેવાબ કેરી, હે રે બાતા. ૮
એ હદીસ અપને, નબીજી હેા કેરી;
એ સુન સુન સહી કર, ચંત દેાને સવેરી. ૯
સુનેા અસ હેા સેતી, હે અૅસા રે ૧જનાતા;
સહી ૩મય્યતકુ ૪દુઆકા, બોલ કામ હે આતા. ૧૦
જે જીવતા દુઆ, મુએકી મંગાવે;
વે અસકે હકમા, દુઆ કામ રે આવે. ૧૧
એ હદીસસુ દલીલ, હેાતી હે સહી;
કે ખાતમ નબીને, દુઆ રે મંગાહી. ૧૨
સુનેા આકીદા સુન્નત, જમાત હેા કેરા;
સેા એ હે સહી, બુઝીયેા સવેરા. ૧૩
કે જીવતા જે દુઆ, મુએકી મંગાવે;
એ મુએકુ દુઆ, સહી કામ રે આવે. ૧૪
પણ મુએકુ ૬નસીહત, કરની નાંહાં;
કે મય્યતકુ ગેારકે, બાએ રે માંહાં. ૧૫
એ મઝહબ હનફી, કેરા રે કહીયે;
ઈમામ આઝમકે નામસુ, બુઝ રે લહીયે. ૧૬

૧-જણાય છે, ૩-૪-મય્યતના હકમા ઈસતીગફાર પઢે. ૬-તલકીન પઢવી.

જે મઝહબ ઈમામ, આઝમ કેરા;
ઓસે હનફી કેતે હેં, બુઝીયે સવેરા. ૧૭
સુનો અકસર હનફી, ઐસા હેં ચાતે;
કે મય્યતકે હકમા, દુઆ હેં મંગાતે. ૧૮
કે દુઆ હે મય્યતકુ, કામ રે આવે;
જે જીવતા મુએકુ, હકમા દુઆ રે મંગાવે. ૧૯
પણ નસીહત મુએકુ, કરની નાંહાં;
સો જે રે મય્યત, બાયે ગોરકે માંહાં. ૨૦
એ મઝહબ તો હનફી, હેં રે ચાતે;
એ સુન સુન મુમન, મન એતના હેં લેતે. ૨૧

રે તુહી

મય્યતકુ દુઆ હે માગની, સાબત રાખે રબ રે,
સાબત રાખે રબ;
મુનકિર નકીર પુછતે, જેવાબ દેતે તબ રે,
જેવાબ દેતે તબ. ૨૨

— ★ —

— ૧૯૩૫-૧૧૫ —

અને બઅકસર, શાફી, હેં ઐસા રે ચાતે;
અને ×બાજ હનફી, ઓનુ ÷ચાને ॥સંગ જાતે. ૧
કે મય્યતકુ નસીહત, ગોર માંહે કરના;
વૅ નસીહત મય્યતકુ, કામ આવે મન ધરના. ૨
*બારનુ તીન °જા ઓસકે, અવાઝ રે દેના;
સો ઓસકી મા સુ, નામ ઓસકા લેના. ૩
જે નામ ઓસ મા કા, એ યાદ આવે રે નાંહાં;
તો +હબ્બાકે નામસુ, હાકા મારે રે તાંહાં. ૪

૭-૬સતિગફાર પઢવું. ૮-તસકીન પઢવી. ૯-ઘણું. ×-કોઇ કોઈ. ÷ ॥-તેઓ પણ પસંદ કરે છે. *કબરના સરાહને °-જઇને. +દાદી હબ્બા (ર. અ.)

અને લાઇલાહા, ઇલ્લલ્લા દાખે;
અને મોહંમદન અબ્દહુ, રસુલહુ આખે. ૫
કૅવે અલ્લા તઆલા, રબ હે તેરા;
અને મોહંમદ પૅગમ્બર, બુઝ તેરા હે સવેરા. ૬
અને ઇસ્લામ દીન, તુ તેરા રે જાન;
અને કુરઆનકુ ઇમામ, તુ કરને પછાન. ૭
એતા અવાઝ બંદા, ગોર પાસે જા દલાવે;
વે મુનકિર નકીર કે, કાનુ માંહે આવે. ૮
તબ એક નુરી દુજેકુ, ચલેા કૅવે રે બાતી;
એ રબને નસીહત, કીતી બંદેકી જાતી. ૯
અબ આપનુકુ અસસુ, કુછ કામરે નાંહાં;
યું કહે બાહેર આવે, નુરી જે ગોર માંહાં. ૧૦
એ મઝહબ બુઝેા, શાફીયું કેરા;
બાજ હનફી ભી ચ્યાતે[1], બુઝીયેા સવેરા. ૧૧

રે તુહી

ગોરકા ડર હે લાગતા, સુન ભાઇ દીનકી બાત રે,
સુન ભાઇ દીનકી બાત;
અસ ચંતા કે કાજ હે, નત નત ધરજે જાત રે,
નત નત ધરજે જાત. ૧૨

— ★ —

— ૧૯૩૬-૧૧૬ —

અબી સઇદ રઝીઅલ્લા, અનહેા કહીયે;
એ હદીસ હેં કૅતે, નબીજીકી લહીયે. ૧
સેા ફરમુદા બાતમ, નબીજી હેા કેરા;
સેા ઓરભી અસહાબુ, સુનીયા સવેરા. ૨

૧-ચાહતે.

કહયા કાફરકી ગોરમા, આવે કહીરે બાતી;
જિસ ગોર માંહી હોવે, કાફરકી જાતી. ૩
સો નેવું ને નવ, સાંપ રે આવે;
સો ગોર માંહી આવકર, ઓસે રે કટાવે. ૪
સો કિયામત સુધી, વૅ કાટે રે સહી;
એ કાફરકી ખબર, ખાતમને કહી. ૫
જો અસમાકા એક સાંપ, જમીંકુ કટાતા;
તો જમીંકે માંહે નાહે, ઘાસ રે ઉગાતા. ૬
એ મોબારક ઝોબાંસુ, હદીસ રે કહી;
એ સહીકર બુઝના, સાચા રે સહી. ૭
સુનો અજદાહા બડે, અૅસે આવે રે સાંપા;
સો કાફરકી ગોરમા, જૅસે પુરે રે પાપા. ૮
અને ઝહેર હો કેરા, નાંહી રે શુમારા;
ચડે જમીંકુ વૅ ઝેરા, સુનો હુઆ એ અપારા. ૯
અનુ ઝેર હો કેરા, હુઆ શુમાર રે નાંહાં;
ના ઉગે ઘાસ, પકાટ જમીંકે માંહાં. ૧૦
અૅસે ઝેરી સાંપુ, સેતી હે ડરના;
સુનો ગોરકા અઝાબ, હક મન કરના. ૧૧
જે મય્યતકે ઈમાન બના, વૅ કાફરકી જાતી;
એ સુન સુન ડરકર, કહો દન ઔર રાતી. ૧૨

રે તુહી

સાંપ ગોર માંહે આવસે, ઈમાન બના જે જાત રે,
ઈમાન બના જે જાત;
સુન સુન ભાઇ દીનકે, હક કર બુઝો બાત રે,
હક કર બુઝો બાત. ૧૩

— ★ —

૧-કાટેલી, ડંખ મારેલી,

— ૧૯૩૭–૧૧૭ —

દુઆ.

સુન સુન ભાઇ મરના, હાં મરના,
ઘડી ઘડી તલ પલ રે;
ચંતા એ મન સહી રાખની, હાં રાખની,
ચંચળ હેા મન ચલ રે. ૧

ઈમાન સેતી હેાવે મુમના, હાં મુમના,
ઈમાન મુમન નિશાન રે;
વૅ હે રે ભાઇ મેરા દીનકા, હાં દીનકા,
જસે હે ઈમાન રે. ૨

ઈમાન બના નાહી મુમના, હાં મુમના,
કાફર કેરી જાત રે;
જાવે તેા મુનાફક ભુલતે, હાં ભુલતે,
જાને ઉના જે એ બાત રે. ૩

ટેાળી એ મુનાફક મુમના, હાં મુમના,
સુનેા એ દીનકી રીત રે,
ઈમાન સેતી હેાવે મુમના, હાં મુમના,
હેાકમ એ હે દીત રે. ૪

આદમી હેં રે સબ જગમા, હાં જગમા,
મુમન નાહી સબ નામ રે;
કુછ કુછ હેં વૅ પંથ ચલતે, હાં ચલતે,
આપ મતે કરે કામ રે. ૫

કૅતે હેં ઇબાપુસુ પાહીયા, હાં પાહીયા,
હમુ હમારા દીન રે;
તમુ ભી મેાનાફક મુમના, હાં મુમના,
વૅસી હે ચંતા ક્રીન રે. ૬

૩-નહિ. ૪-વિચાર. ૬-આપદાઓથી.

મુમન તમના કયું હુયે, હાં કયું હુયે,
કહેાને હમના બાત રે;
નબી ખાતમ કયું જનીયે, હાં જનીયે,
બુઝી કયું રબકી જાત રે. ૭
કિસકે કહે ભુલા ફરે, હાં ભુલા ફરે,
ગોર હે વસમી ઠામ રે;
અઝાબ તમ પાહેા સહી, હાં પાહેા સહી,
કાફર કેરે કામ રે. ૮

— ★ —

— ૧૯૩૮–૧૧૮ —

બરહા.

સુનો સુનો ટોળી મુમના, મુનાફકેા મેરી બાત રે;
નબીકુ નાહી તમે જનતે, રબકી ના બુઝેા જાત રે. ૧
૧આપ ૩ગમે કામ કરેા, નામ ધરાહે દીન રે;
દીનસુ હેા દાવા બાંધતે, કૅસી હે ચંતા કીન રે. ૨
રબકુ નાહી જાનતે તમુ, રસુલ ભી જનો નાંહાં,
સુખ કાજે હેા તનકે કરેા, કામ સભી અસ જગ માંહાં. ૩
ગોરકી ૪બમાસનના કરેા, ૬મરના જીવથી ૭ધર રે;
ગોરમા તમારે તનકુ, હેાની હે કૅસી ૮પૅર રે. ૪
પુછને દેા આવે સહી, નુરી તમુકુ બાત રે;
દેખ અનુ હે ડર લાગતા, કાલી હે અનુકી જાત રે. ૫
કાટકા હેાવે જું બાદલા, વૅસે વૅ બેાલે બેાલ રે;
ચમકે અનુકે નેંન દેા, બીજલી તેા કેરે તેાલ રે. ૬
આવે વૅ રીસે પુછને જેવાબ હે દેના સહી;
મુનાફક કૅસે બેાલના, બુઝતા નાહી ૯ધર તું દહી. ૭

૧-૩- પેાતાને પસંદ થાય તેવા. ૪-ચિંતા. ૬-૭-જીવવાથી પહેલા મરવાનેા વિચાર કર. ૮-રીત. ૯-પહેલથી, શરૂથી.

નબીકુ ના તુ જાનતા, કૅસી કરેગા બાત રે;
જેવાબ તુ કૅસે કરે, કૅસે છોડાવે જાત રે. ૮
દાદાને બાપ તેરડા, ઓસ ઠામ કો' આવે નાહી;
એકલે જેવાબ તુજકુ, દેના હે ગોરકે માહી. ૯
નેહે બના નાહી ૧ઉકલે, નામ નબી રબકે સહી;
સુન સુન નાહી ડરતા, અકલ તેરી કયું ગહી. ૧૦

— ★ —

— ૧૯૩૯-૧૧૯ —

રૂબાઇ.

ડરને કશેને ભાઇ રબસુ,
કાહેર નામ જિસ જાત રે;
દોઝખને ભસત જેને ૩સરજીયાં
સાચી ને સહી બુઝો બાત રે. ૧
૪સહી રબ ૬કીજે પહેલા અપના,
સહી બુઝો ખાતમકી જાત રે;
કુરઆન કિતાબ સાચી બુઝીયે,
સુન સુન ઇમાની એ બાત રે. ૨
ગોરમા નુરી દો આવે પુછને,
કાળા હોવે અનુકા દીસે તન રે;
બિજલી જૅસી રે આંખાં જગમગે,
એ ડર રાખના હે મન રે. ૩
ગરજે બાદલ કરે કાટકા,
ઍસી રીતે પુછે જેવાબ રે;
પોકારે પુછે રે દોનુ નુરીઆં,
બેગે ને બેગે હો સતાબ રે. ૪
નેંન બાંકે દીસે હુરીજના,
ઍસે હોવે પુછેંગે સોવાલ રે;

૧-સુજે. ૩-બનાવી. ૪-૬-કબુલ કર, માની લે.

જેવાબ ઉતર દીયે છુટના,
નાહી તો હે દોહલા હાલ રે. ૫
એ માન જેવાબ ભાઇ આવના,
મુમનકી સહી એ રીત રે;
રબ ને રસુલકુ ચાહીયે,
કરને કર બાત પીત રે. ૬
જેવાબ દીયે રે બના કાફરા,
ગોર માંહે પાવેગા અઝાબ રે;
પુછતે જેવાબ નાંહે આવતે,
ગરજી વે મારે સતાબ રે. ૭
ગરજીકે માર ફના હોયેસી,
ધુળ ભેળી ધુળ હોવે જાત રે;
૧બા ૩બા જીવ તન ફેર મારસે,
કિયામત સુધી સુનો બાત રે. ૮
ડુંગરકુ ગોરજ જે લાગતા,
ધુળ હોતા ડુંગર વે ભાગ રે;
કાફરકુ ઐસી રીતે મારસે,
સુન સુન ગાફલ જાગ રે. ૯
ગોર તો ભીડે ને હાડ કડકડે,
પાંસળીયાં સામ સામી જાયે રે;
આગકે પૈનાવે તનકુ કપડે,
આગકે બિછાને બિછાયે રે. ૧૦
નેવું ને નવ સાંપ બાત ઝેર કે,
આવ કાટે દોઝખકી રીત રે;
ઈમાન બના જે હેં કાફરા,
પાવે દુઃખ હોકમ એમ દીત રે. ૧૧

૧-૩-આવું, જીવને બદનમાં નાખીને નાખીને.

વૅ સાંપ ભુ કુ કભી કાટતા,
તરણા ના ઉગતા તો ઘાસ રે;
સુન સુન રે ભાઇ દીનકે,
નત સુન ડરે હેા દાસ રે. ૧૨
અરે સાંપ કાફરકુ બલગીયે,
રીસે બાવે ગેાર માંહે દાઢ રે;
દરદકે લીતે તબ કાફરા,
રેાયે રેાયે કરસી પેાકાર રે. ૧૩
જન ને આદમી બના સબ તના,
સુનતે હેં પેાકાર વે કાન રે;
૧પરથમી બાધીમા પેાકાર હે,
સુનાવે સુનાવે સહી જાન રે. ૧૪
કિયામત સુધી રે દુઃખ પાયેસી,
કાફર અૅસી અૅસી રીત રે;
રબને રસુલકુ જાને બના,
જગમા જે કીતી નાહી પીત રે. ૧૫

— ★ —

— ૧૬૪૦-૧૨૦ —

સુનેા જાબર રઝીઅલ્લા, અનહેા કહીયે;
એ હદીસ હેં કૅતે, નબીજીકી લહીયે. ૧
સેા ફરમુદા ખાતન, નબીજી હેા કેરા;
વૅ ઓરભી અસહાબુ, સેાણીયા સવેરા. ૨
એ કૅતે હેં કે નબીજી, સાથે થે ચલીયે;
જુ મેાબારક કદમ, નબીજીને ધરીયે. ૩
કાજ સાદ બિન મઆઝકે, મય્યત નમાઝા;
આપ ખાતમ સધારે, કૅવૅ જેવાબ રે ૩હાઝા. ૪

૧-પૃથ્વી, જમીન. ૩- આ. (ઝરદા)

જબ સાદકુ ગોરમા, ધરીયે જનો;
ગોર ઢાંપને બરાબર, કીતી જબ માનો. ૫
તબ ગોર પર તસબીહ, ખાતમે પઢાઇ;
સો સુબહાનઅલ્લા કેરી, સહી રે સોણાઈ. ૬
તબ જબર હેં કૅતે, મેં ભી તસબીહ કીતી;
કીતી અવાઝ પોકારને. ખબર એ દીતી. ૭
પછે નબીજીને ૩તકબીર, પઢી રે સહી;
તબ મેં ભી પઢી, બાત જબરે એ કહી. ૮
તબ ખાતમ રે નબીકુ, બાત અસહાબુ પુછાઈ;
કિસ કાજે તમુ તકબીર, તસબીહ પઢાઇ. ૯
તબ ખાતમ રે નબીને, જોવાબ રે દીતા;
સો અસહાબી સગળુ, સુનકર લીતા. ૧૦
એ ૪સાલે રે બંદુ પર, ગોર તંગથી આઇ;
અસ કાજે મેં તકબીર, તસબીહ પઢાઇ. ૧૧
કે તબ તાંએ અલ્લા, ગોર કોશાદી કરાવે;
અસ તંગી સેતી, બંદેકુ બાહેર રે લાઆવે. ૧૨
એ હદીસ તો ખાતમ નબીજી હો કેરી;
સો અસહાબુ સુનકર, લીતી રે સવેરી. ૧૩
એ દીન કેરે ભાઇ, સુન મન ધર બેના;
કે ગોર માંહે દોહેલા, હે રે રહેના. ૧૪
એ બયાન સુનતે, ડર હે લગાતા;
કે ગોર કેરા ભીડના, હે સબુકુ દેખાતા. ૧૫
હોવે મુમન સાલે, કે ઓર રે જાતી;
હે ગોર તો ભીડતી, સબુકુ સોણાતી. ૧૬
સુનો સાદ બિન મચાઝ, જૅસા બંદા રે કહીયે;
એ મરદ સાલે, કહે નબીજીને લહીયે. ૧૭

૩-અલ્લાહો અકબર. ૪-નેક.

કે અનુકે મરતે, અરશ ધરૂજીયા;
૧બાર આસમાન કેરે, બોલે રે સોણાયા. ૧૮
આયે સી-તેર હજાર નુરી, કાજ રે નમાઝા;
સો જનાઝેકી નમાઝ, સોણીયા અવાઝા. ૧૯
અૅસે અસહાબ નબીકે, સાલે રે કહાવા;
કૅસા રબને કરમ, અનુકુ કરાવા. ૨૦
તો ભી ગોરને તંગી, અનુપર કીતી;
કે ગોરને ભીંડે, એ હદીસ સોણીતી. ૨૧
તો ઓર કિસી બંદેકા, ચારા રે નાંહાં;
એ સુન સુન ડરના, હે રે મન માંહાં; ૨૨
રે તુહી
૩જગતા ગોરકા જનીયે, હક કર સાચી બાત રે,
હક કર સાચી બાત;
૪સબુ હે સાલે સહી, કે બંદા ઓર જાત રે,
કે બંદા ઓર જાત. ૨૩

— ★ —

— ૧૯૪૧-૧૨૧ —

બેલ.

સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
ડરના ગોર સેતી ભાઇ, એ ચંતા મુમન લગાઇ;
નત નત એ કરની હે ચંતા, સુનને મીતાજી. ૧
સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
ગોર હે ભીડાવે સહી, સાચી એ હે ખબર લહી;
હક કર બુઝો ઇમાના, ડર ડર તંનાજી. ૨
સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
સાલે બંદા હોવે જનો, કે ઓર કોઇ હોવે માનો;
ગોર સબુકુ હે ભિડાવે, તંગ હો જવેજી. ૩

૧-દરેકાજા. ૩-એકવાર ભિડવું. ૪-બધાને.

સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
સબકુ ગોર હે ભિડાતી, સાચીને એ બુઝો બાતી;
૬જગતે બના રહેવે નાંહાં, કોઈ ગોર માંહાંજી. ૪
સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
એ દુઃખ ગોરસહેના ભારી, છોડ નાંહાં ગોર બિસારી;
ચંતા એ નત કરાહો, ડર મન લાહોજી. ૫
સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
ચંતા એ વૅ કામ કીજે, છુટક બેગે મન દીજે;
જેવાબ દીયે છુટક સહી, ખબર કહીજી. ૬
સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
હાકમ કૅસે હે પકડાતા, પત્થર સીનેપર ધરાતા;
વૅ છુટ હે બેલી ચાતા, ધવ ધવ ધાતાજી. ૭
સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
પત્થર કા હે ડર લગાતા, હાકમ સુ હે આજીજ આતા;
ચોરી કામ નાહી જાતા, ડર મન લાતાજી. ૮
સીને
સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
પત્થરસી ને ડરકે લીતે, ચોરી કામ છોડ છોડ દીતે;
પત્થરસુ અૅસા ડરાવા, ડર મન લાવાજી. ૯
સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
ગોર સેતી તો નત નત ડરના, ભીડને કેરા ડર મન કરના;
એકલે રહેના ગોર તંગ આવે, દુઃખ દેખાવેજી. ૧૦
સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
એ ડર ચંતા દો મન માંહાં, કામ ૧ગૅર કો' કરો નાંહાં;
બેગે છુટો વૅસા ડરના, કામ મન ધરનાજી. ૧૧
સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
ગોર અંતે હે ઘરવાસા, ડર ડર ગોરથી હોને દાસા;
દોનીયા મરના સાસો સાસા, અૅસી આસજી. ૧૨

— ★ —

૬-એકવાર ભિડવું. ૧-બીજા, શરીઅતના ખિલાફ.

— ૧૯૪૨–૧૨૨ —

બરહા.

સુન સુન ભાઇ દીનકે, મરના હે ઘડી ઘડી પલ રે;
મરતે તો ગોર માંહે જાહેસી, એ સુન ચેત ને ચલ રે. ૧

ધરતે ગોર તમ ભીડસે, દુઃખ લાગે અંતે ઘણા;
જગતા એ ગોરકા હક હે, હક કરને હે ડરના. ૨

એકલે અંધારી ગોરમા, ગોર દાબે તન કસાયે રે;
મુશકિલ ભાઇ દીનકે, એ ડર સુનતે આયે રે. ૩

બેટે ખાતમ નબીયેકે, ફાંત હુએ જમ જાન રે;
કબર માંહી ધરીયે, ઠાડે થે સમ કો' માન રે. ૪

૧'કુલઅબી' એકર આખીયા, ખાતમ મોબારકજાતરે;
અચરત સમ હુએ સહી, સુનતે નબીસુ બાત રે. ૫

દલગીરી કેરે હાલમા, બોલા નાહી કોઇ યાર રે;
નબીને કરાર પાહીયા, પુછા સબુ બચાર રે. ૬

કહો હમુકુ બાત રે, સાચે નબી સહી તમે;
જે 'કુલ અબી' ૪યા ૬ખાતમા, બચાર વે બુઝે હમે. ૭

નબી કૅવે મુનકિર નકીર, આયે તે ગોર ઠામ રે;
લડકે સેતી આવ અનુ, કીયા પુછનેકા કામ રે. ૮

નામ તો રબકા પુછતે, લીયા અલ્લાકા નામ રે;
ચંતા નબી નામસુ, કીતી દલકે ઠામ રે. ૯

નબી કહું કે બાપ મેં, એતી ૭બમાસનમા ગહે;
નુરી વૅ ૮બેર લગાયેતે, ગોરજ લે ઠાડે રહે. ૧૦

બાપ મેરા ૧બેગે કહો, નબી કૅવે મેં આખીયા;
ગુરજ કેરે ડરસુ, બેગે તો હો મેં દાખીયા. ૧૧

૧-૩-કહો મારા બાપ. ૪-૬-યા ખાતમ નબી (સ. અ. વ.) ૭-ચિંતા, વિચાર, ફિકર. ૮-દીલ. ૧૦-જલદીથી.

અસહાબ સબ સુનતે સહી, ચંતામા ગહે કહી;
રોયે રોયે નેંનુ નીર રે, યાદ કીયા આપના દહી. ૧૨

૩સગીર ફરઝંદ નબી કે, નબી ભી હેં ઠાડે રહે;
અનુકુ જેવાબ પુછતે, નસીહત બોલ ખાતમે કહે. ૧૩

અસહાબ એતા બુઝકર, નીર ચલાયે નેંન રે;
ભાઇ તુ મેરે દીન કે, ડર ડર સુન એ બેન રે. ૧૪

સુખ દુની કૅસે રહે, ચંતાસુ સુમન ચેત રે;
ગોરકુ નેંના માંહી રાખીયે, દોનીસુ ના કરના હેત રે. ૧૫

મરના સહી હોકમે દહી, નેંનુ સુએ દીસે કહી;
દોનીસુ તો કહી ૧ભાગીયે, ચંતા જે એ અનુ મન રહી. ૧૬

— ★ —

— ૧૯૪૩-૧૨૩ —

નજમ.

મુનાફકો મન કયા હો લાતે રે, તમે સુનો રે;
કાફરો ભી તમ કયા હો ચાતે રે, તમે સુનો રે. ૧

મન નાહી ગોરસુ ડરાતે રે, તમે સુનો રે;
નાહી દીન કેરી રાહે જાતે રે, તમે સુનો રે. ૨

કૅસા સોચ તમુ હે કીતા રે, તમે સુનો રે;
ખૉફ ગોર મન નાંહી દીતા રે, તમે સુનો રે. ૩

એ ૪સુજસુ કભી અૅસા ચાવે રે, તમે સુનો રે;
મુએ પીછે કોઇ ના ઉઠાવે રે, તમે સુનો રે. ૪

માટી ભેળી માટી હો જાવે રે, તમે સુનો રે;
ઓસે રબ ફેર કયું બનાવે રે, તમે સુનો રે, ૫

કભી મન અૅસી કરો ચંતા રે, તમે સુનો રે;
અૅસા બુઝ ફરે હો નચંતા રે, તમે સુનો રે. ૬

૩-નાના. ૧-દુર રહયા. ૪-પોતાની સમજથી.

અૅસી બ્રાત નબીસુ થી કીતી રે, તમે સુનો રે;
હોજત મન કાફરથી દીતી રે, તમે સુનો રે. ૭
૧જને હાડ ૩બોદા થે લે આયે રે, તમે સુનો રે;
નબી આગે ૪ભાન વૅ દેખાયે રે, તમે સુનો રે. ૮
હાડ ગળ ગહે કહી બાતી રે, તમે સુનો રે;
રબ ફેર કરે કૅસે જાતી રે, તમે સુનો રે. ૯
રબ ફેર કેતે હો ઉઠાવે રે, તમે સુનો રે;
હિસાબકુ જીવતે કરાવે રે, તમે સુનો રે. ૧૦
હાડુ સેતી ગળ ગહી જાતી રે, તમે સુનો રે;
અૅસે કયું ૬જીલાવે કહી બાતી રે, તમે સુનો રે. ૧૧
કાફેર એ હોજત કરાઇ રે, તમે સુનો રે;
વહી તબ રબ સેતી આઇ રે, તમે સુનો રે. ૧૨
કહો નબી કાફેરકુ બાતી રે, તમે સુનો રે;
તબ પેદા કીતી તમુ જાતી રે, તમે સુનો રે. ૧૩
ના થે તબ તમુકુ બનાયે રે, તમે સુનો રે;
અબ તો હાડ ભી દેખાયે રે, તમે સુનો રે. ૧૪
અબ હુવા રબકુ આસાના રે, તમે સુનો રે;
પેદા કરના દીસે જો નિશાના રે, તમે સુનો રે. ૧૫
કાફેર એ સુન રહે છાને રે, તમે સુનો રે;
મન ગહે ભાંકે અબ જાના રે, તમે સુનો રે. ૧૬
સુન કભી એતા મન ચાવે રે, તમે સુનો રે;
ગોર માહી બેઠા કયું કરાવે રે, તમે સુનો રે. ૧૭
મા પેટ રહેતા જું હે બાળા રે, તમે સુનો રે;
દુઃખ નાહી પાતા કસી હાલા રે, તમે સુનો રે. ૧૮
કરવટ પેટ હે દબાવે રે, તમે સુનો રે;
તો ભી વે દુઃખ નાહી પાવે રે, તમે સુનો રે. ૧૯

૧-જઇને. ૩-બોદાએલું, ગળી ગએલું. ૪-ભાંગીને. ૬-જીવતો કરે.

પેટ માહી દીસે ના મેદાના રે, તમે સુનો રે;
ગોર ભી અૅસી હે નિશાના રે, તમે સુનો રે. ૨૦

પેટ જગો જે કલાતી રે, તમે સુનો રે;
નત ખાના એતા તો ખાતી રે, તમે સુનો રે. ૨૧

દસ સેર બાર સેર માતા રે, તમે સુનો રે;
બાળ હોતા એતા હે દેખાતા રે, તમે સુનો રે. ૨૨

ખાલી પેટે બૅાત ના ખાયા રે, તમે સુનો રે;
પેટ જેતા પેટ તો દેખાયા રે, તમે સુનો રે. ૨૩

અૅસી જનો ગોર કેરી રીતા રે, તમે સુનો રે;
કરે જુ વૅ ચાતા હે મીતા રે, તમે સુનો રે. ૨૪

બાળ પેટે સુખ હે પાતા રે, તમે સુનો રે;
બાર ભાર દીયે મર જાતા રે, તમે સુનો રે. ૨૫

પેટમા જે બાળ તંગ આતા રે, તમે સુનો રે;
તલ ના જીવને પાતા રે, તમે સુનો રે. ૨૬

અૅસી બુઝો ગોરકી નિશાની રે, તમે સુનો રે;
ચાવે ત્યું કરે હે રહેમાના રે, તમે સુનો રે. ૨૭

નાહી અૅમ બોલનેકી ઠામા રે, તમે સુનો રે;
છોડ દો ઠગાઇ કામા રે, તમે સુનો રે. ૨૮

— ★ —

— ૧૯૪૪-૧૨૪ —

અરે સુન રે ઇમાની, ઇમાનકી બાતી;
સુન અૅતા સોચ કરના, આપસકી જાતી. ૧

કે ૧ચંગ રે ૩મારના, કિતાબુકે નામા;
કે સહી કર કિતાબુકુ, બુઝો દલ ઠામા. ૨

અને સુન્નતભી નબીકી, સહી રે જાનો;
એ સાચા સહી કર, મન રે આનો. ૩

૧-૩-પંજાથી પકડવું એટલે કિતાબને મજબુત પકડીને ગુનાહોથી બચવું.

કે આકીદા સાચા, સહી રે કરાહે;
સો કિતાબ ને સુન્નત, સાચી મન રે લાહે. ૪
એ અમલ કરના, વૅસા રે સહી;
જું કિતાબ રે ભેજી, અપને દહી. ૫
અને જું રે સુન્નત, નબીજી હો કેરી;
વૅસે અમલકી રીતા, બુઝીયે સવેરી. ૬
અને ૪બીદત હો સેતી, આપ નાઠ હો જાતી;
એ સાચી સહી કર, બુઝો રે બાતી. ૭
અને નાઠના ૬મઝહબ, ૭અહલહવા હો કેરા;
જનુ અપની મુરાદું, કીયા રે સવેરા. ૮
જું મઝહબ જદી, કેરા રે કહીયે;
અને તશીઆઉં કેરા, ભી અૅસા રે લહીયે. ૯
ભી ઓર જે હોવે, એસી રે રીતા;
અનુ મઝહબ સેતી, ના કરની પીતા. ૧૦
સુનો ૮એતેસામ અૅાસકા, બુઝો રે નામા;
એ સુન સુન અકીદા, સહી કરો દલ ઠામા. ૧૧
સહી કિતાબ જે રબકી, અૅાસે સાચી રે જાને;
વે કુરઆન રબ્બાની, નામ રે પિછાને. ૧૨
અને સુન્નતસુ ખસલત, બુઝો નબીજી હો કેરી;
વે રીત મન ધરની, સુનો રે સવેરી. ૧૩
હે ઈમાની હોના, એ સુન સુન બાતી;
અને રબ સેતી ડર ડર, કહો દન રાતી. ૧૪

રે તુહી

બેન સુન સુન દીનકે, લે આના ઈમાન રે;
લે આના ઈમાન;

૪-નવી વાત અથવા નવી રસમ દીનમા કાઢવી જે હઝરત મોહંમદ (સ. અ. વ.) ના વખતમાં ન હતી. ૬-પોતાના દીલની ખ્વાહીશ પ્રમાણે મઝહબ બનાવનારા. (ફી.)
૮-કિતાબ અને સુન્નતને મજબુત પકડવી.

મુમનકુ પછાનીયે, ઇમાનકી નિશાન રે,
ઇમાનકી નિશાન. ૧૫

— ★ —

— ૧૯૪૫-૧૨૫ —

પહલ.

ઇમાન કેરી હે અૅસી બાતી રે;
સુન સુન પાક કરેા આપ જતી રે. ૧
કુરઆન ઉપર લાહેા ઇમાના રે;
સુન્નત કામ કરેા મન ધાના રે. ૨
કુરઆન ભેજા હે અપના દહી રે;
ઇમાની બુઝેા એ મન સહી રે. ૩
કામ હેાકમ જૅસે દલ ચાહેા રે;
સાચા ઇમાન એ મન લાહેા રે. ૪
મને જે હેાકમ સેતી કરાવા રે;
વૅ તલ કામ ના ચંતમા લે આવા રે. ૫
ઇમાન કેરી હે અૅસી બાતી રે;
સુન સુન પાક કરેા આપ જતી રે. ૬
સુન્નત ખસલત નબીકી જાનેા રે;
વૅસા કામ સુન મન આનેા રે. ૭

* * * * *

ગાફિલ ભારી હે તુજકુ લગાતા રે. ૮
મુમન અમલ સેતી નામા રે;
દેખને ફિર સબ જગ ઠામા રે. ૯
કાફર મુમન અમલુ કરાયે રે;
ઔર નિશાનીસુ નાહી દેખાયે રે. ૧૦
વૅસી બાત એ દીસે નેંના રે;
દરપન નાહી ચાહીયે અૅસે મેંના રે. ૧૧

દીનકે જે તુ ના કર સકે કામા રે;
મુમન નાહી તુ કાફર નામા રે. ૧૨
અમલ જૅસે બંદા કમાવે રે;
ઑસકા નામ તો વૅસા ધરાવે રે. ૧૩
બાલા ભી એ સહી બુઝે બાતી રે;
ફેલુ મુમન કાફર જાતી રે. ૧૪

— ★ —

— ૧૯૪૬-૧૨૬ —

બીબી આઇશા રઝીઅલ્લા, અનહા કહીયે;
એ હદીસ હું કૅતે, નબીજીકી લહીયે. ૧
સો ફરમુદા ખાતમ, નબીજી હો કેરા;
વૅ ઑર ભી અસહાબુ, સુનીયા સવેરા. ૨
આખા મોબારક ઝોબાંસુ, ઑસા બયાન સુનાવે;
કહયા મેરે દીનમા, જે કો' નવારે બનાવે. ૩
કે રોશન દીન, એ હે રે સહી;
કો' નવા કરે ઑસમા, એ હદીસ કહી. ૪
વૅ કામ કેરા સોચ, કરે મન માંહાં;
વૅ અસરે દીનથી, હોવે રે નાંહાં. ૫
કે કુરઆન હો સેતી, નાહી જાહેર પછાના;
* * * * ૬
અને કામ નાહી આતા, વૅ કિયાસકે ઠામા;
અને સુન્નત જમાત, ના ચાવે વૅ કામા. ૭
વૅ કામ તો રદ, હે હોકમ રે દીતા;
વૅ મરદુદ અમલ, દુર રે કીતા. ૮
એ હદીસ નબીજી, ખાતમ હો કેરી;
એ હદીસ સુન સહી કર, બુઝીયો સવેરી. ૯

૧-અમલથી.

અરે ગાફિલ સુન ની, મન ધર બાતી;
દેખ અબ કૅસી હુવડી, તેરી રે જાતી. ૧૦
નાહી દીનકુ સુનતા, દીન અમલ રે ચાતા;
તો દીન બના ઔર કામ, તોજે હે રે ૧હાતા. ૧૧
તુ સુન એ બયાન, સબ દલકી ઠામા;
* * * * * ૧૨

રે તુહી

કામ દીન બના જે કરે, બાતલ હે વૅ જાન રે,
બાતલ હે વૅ જન;
મરદુદ કીયે કામસુ, મરદુદ હોવે માન રે,
મરદુદ હોવે માન. ૧૩

— ★ —

— ૧૯૪૭-૧૨૭ —

હરીયાળી.

બયાન જે દીન કેરડે, નત સુન સુન લીજે;
સુન સુન વૅસા કામ રે, સહી ચંત દીજે. ૧
આપ ઉપાયે રે મનસુ, જે કો' કરસે કામા;
નાહી વૅ સુન્નત કેરડા, નાહી ૩કિતાબ ઠામા. ૨
મરદુદ કીયે વૅ કામ રે, બાતમને આખા;
બાતલ હે વૅ કામ રે, હોકમ હે આખા. ૩
બાતલ કીયે કામ રે, બાતલ હોવે જાતી;
સુને જું હે મુમન કાફરા, એ મન ધર બાતી. ૪
મુમન કામ જે દીન કે, સહી મન લેવે;
દીન બના જે કામ રે, કામ કાફિર ચાવે. ૫
તો વૅ કાફિર નામ રે, હે જે હક છોપાતે;
આપ તન સુખ કાજ રે, હે વૅ કામ બનાતે. ૬

૧-હાથમાં. ૩-કુરાન શરીફ.

દીનકી જે ના ચાહી રે, એનુ મન ધરે બાતી;
તો એ લખીયે કાફરા, દોઝખ જાતી. ૭
ફરઝંદ આદમ કેરડે, હેં જગકે ઠામા;
નાહી કલાતે સબ વૅ, મુમનકે નામા. ૮
કામ નાહી કીયે દીનકે, કાફિર તો લહીયે;
કામ કરે જે દીનકા, મુમન વૅ કહીયે. ૯
૧પરતગ એ નિશાનીયાં, કછુ છુપી નાંહાં;
સહી કર ગાફિલ સુન રે, કાનુ ચંત માંહાં ૧૦
કૅસા કલાવે તુ મુમના, ના જે દીન કમાવે;
કાફિર રીત જે કામ રે, તન કાજ બનાવે. ૧૧

— ★ —

— ૧૯૪૮-૧૨૮ —

સુનો જબિર રઝીઅલ્લા, અનહેા કહીયે;
એ હદીસ હેં કૅતે, નબીજીકી લહીયે. ૧
સો ફરમુદા બાતમ, નબીજી હેા કેરા;
સો ઑરબી અસહાબુ, સોણીયા સવેરા. ૨
બુબ ૩બહેતર ૪સોબન, કહે નબીજીને જનો;
સો ૬કિતાબ બુદાકી, કહયા રે પછાનો. ૩
સો કુરકાન મજીદ, કુરઆન રે નામા;
એ કિતાબ હે બુદાકી, સહી બુઝ દલ ઠામા. ૪
અને બહેતર બસલત, કહયા બબર રાહા;
નેક રાહા હે મહંમદ, કેરી રે બતાયા. ૫

નેક તબીયત રાહા, નેક મહંમદ કેરી;
ઓબાં મોબારક આખા, સુન બુઝીયેા સવેરી. ૬
અને બુરી વૅ બાતી, અને બુરા વૅ કામા;
જે નવારે પેદા, કીયા દીનકે ઠામા. ૭

૧-ઉઘાડી. ૩-સવથી સારી. ૪-વાતેા. ૩-૪-૬-સવથી ઉત્તમ વાતેાની કિતાબ બુદાએતઆલાની છે. ૬. મેાહંમદ (સ.અ.વ.) નેા રસ્તેા સવથી ઉત્તમ અને સારેા છે.

જે હોકમ બના; કીયા બિદત કલાઇ;
એ બુરીરે ૭સુ કર, નબીને બતાઇ. ૮
ભી બુરી કહી બિદત, ગુમરાહી કેરી;
સો ૧બિદાઅત ૩ઝલાલ, કર આખી એ સવેરી. ૯
એ હદીસ ખાતમ, નબીજીકી જનો;
એ સુન સુન સહી કર, ઇમાન રે આનો. ૧૦
સો પેગમ્બર બાજ, નવા પેદા જે કરાયા;
બુઝો બિદત ઓસકા, નામ રે ધરાયા. ૧૧
હોવે મુવાફિક કુરઆન, સુન્નત દેખાવે;
કે કિયાસ કરતે, અૅસા મુવાફિક પાવે. ૧૨

* * * * *

કે કુરઆન ને હદીસકે, હોકમકી રીતા. ૧૩
વે મલના બિદત નેક, હે રે કૅતે;
એ ઉલમા સમજ કર, હેં બુઝ લેતે. ૧૪
અને બિદાઅત અૅાસથી, હોવે અૅાર રે દેખાવે;
કે હોકમ હો જૅસા, ના કિયાસ રે આવે. ૧૫
જે હોકમ હેં કુરઆન હદીસ કે માંહાં;
ઓસે બિદાઅતકા કિયાસ, હોવે અૅસા રે નાંહાં. ૧૬
અૅાસે બિદત ઝલાલ, ધરીયા નામા;
જે ગુમરાહી કેરા, કીયા રે કામા. ૧૭
સમ બિદત ઝલાલ, બુઝો અૅસી રે રીતા;
જું અસકા બયાન, ખોલ સમ કીતા. ૧૮
કે કુરઆન હદીસ પર, આવે કિયાસ રે નાંહાં;
વૅ બિદાઅત ઝલાલ, બુઝો દલકે માંહાં. ૧૯
અને કૅતી બિદત, હેં વાજિબ રે જનો;
સો પઢની પઢના, હે રે માનો. ૨૦

૭-બુરી, ખરાબ. ૧-૩-ગુમરાહીની બિદઅત.

સો [1]સરફને [3]નહવકી, જે હે કિતાબ રે કીતી;
સો આરબીકે પઢને, કાજ લિખ હે લીતી. ૨૧
હોવે આરબીકા પઢના, અસ સેતી રે સહી;
જે કુરઆન હે ભેજા, અપને દહી. ૨૨
અને હદીસ કે [4]માએને, બુબ અસેથી પાવે;
વૅ સરફને નહવકી, જે કિતાબ કલાવે. ૨૩
ઑસ કાજ વાજિબ, એ હે બિદાઅત કહીયે;
એ સુન સુન સહી કર, ને [5]સુકન લહીયે. ૨૪

રે તુહી

ખાતમ બાજ જે હુવા, વૅ બિદાઅત ધરીયા નામ રે;
વૅ બિદાઅત ધરીયા નામ,
હે સુન ઝલાલ વાજિબા, મુસતહબ બુઝો નામ રે,
મુસતહબ બુઝો નામ. ૨૫

— ★ —

— ૧૯૪૯-૧૨૯ —

સુનો સરફને નહવમા, હેં [7]કવાએદ સારે;
સો આરબીકે પઢને, કાજ હેં રે [8]સવારે. ૧
સબ આરબી કિતાબાં, હેં અસથી પઢાવે;
સુખ કવાએદ સેતી, સબ પઢીયા જાવે. ૨
ના સરફને નહવ, થા નબી કે ઝમાના;
ઑસ કાજ બિદાઅત, એ કર રે જના. ૩
અને વાજિબ બિદાઅત, એ હે રે કલાઇ;
કે આરબીકી હકીકત, અસ સેતી પાઇ. ૪
[9]મુસતહસન [10]બાજ, બિદાએત કહીયે;
અને મુસતહબ ઑસકુ, બુઝ રે લહીયે. ૫

૧-૩-વિયાકરણ. ૪-મતલબ. ૫-બોલ, વચન. ૭-કાએદા. ૮-બનાયે. ૯-નેક. ૧૦-કોઇ

જુું બનાના મદરેસા, બુઝે રે સહી;
એ મુસતહબ નેક, બિદાએત કહી. ૬

અને બાજ – બિદાએત, મકરૂ જનો;
જુું ચીતરના મસજીદ, કેરા રે પછાનો. ૭

અને નકશને ચીતરાના, ૧મુસહફ કેરા;
એ બિદાએંત ૩મોકરા, બુઝીયો સવેરા. ૮

હે બાજ બિદાએત, મોઅાહ રે કહીયે;
વૅ બયાન તો ઓસકા, સુન એસા રે લહીયે. ૯

સો બૉત રે ખાના, બૉત સવાદુ કેરા;
પણ બૉત ખુબ કપડે, એ બુઝીયો સવેરા. ૧૦

પાણી ખાના ને પીના, હોવે રે હલાલા;
હુઆ ઑસ રે બિદાએતકા, મોઅાહ રે હાલા. ૧૧

કે પીના ને ખાના, હોવે હલાલ રે સહી;
એ બિદત તો મોઅાહ, હે રે કહી. ૧૨

કે નબીજીકે જમાને, ના બૉત થે પકાતે;
બૉત પકાવના એકઠા, ના નબીજી ચાતે. ૧૩

ઑસ કાજ બિદાએત, મોઅાહ એ કલાહી;
બૉત પીને ને ખાનેકી, જે ખબર રે બતાહી. ૧૪

ના થી નબી કે ઝમાને, ભી મને ના કી રીતા;
મોઅાહ બિદતકા ઑસકુ, ભી હોકમ રે દીતા. ૧૫

અને બાજ રે બિદાએત, હરામ કલાઈ;
સુનો ઑસકી ઑસી, ખબર સુનાઈ. ૧૬

પણ તન સુખ કાજે, મઝાહેબ કહીયે;
આપ મનસુ કીતે, સુખ કાજ રે લહીયે. ૧૭

૧-કુરાન શરીફ. ૩-મકરૂહ. મના નહી કરેલી

સો સુન્નત જમાતકા, જે ખિલાફ દેખાવે;
વૅ બિદાએત હે રે કલાઇ, * * * ૧૮
સુનો ખોલફાએ રાશેદીન, જે હે રે કીતા;
કૅતી નબીજીકે જમાને, ના પાવે સુનીતા. ૧૯
ઓસ કાજ બિદાએત, કભી કલાવે નામા;
પણ બિદાએત હસના, નેકકી ઠામા. ૨૦
પણ હકીકત માંહાં, હે સુન્નત રે જનો;
સો સરમુદા નબીજી, કેરા રે પછાનો. ૨૧
કહયા નબીજીને સુન્નત, જે બુઓ રે મેરી;
વૅ તમુ પર વાજિબ, કીજીયો સવેરી. ૨૨
ભી ખુલફાએ રાશેદીન, સુન્નત હે સહી;
વૅ ભી લાઝિમ કીજીયો, એ હદીસ રે કહી. ૨૩
તો ખુલફાએ રાશેદીનકી, સુન્નત વૅ લહીયે;
એ સુન સુન નસદન, એતના કહીયે. ૨૪

રે તુહી

બાતાં સુનતે દીનકી, સહી હોવે ઈમાન રે,
સહી હોવે ઈમાન;
સુને બના જે મુમના, રૅવેગા નાદાન રે,
રૅવેગા નાદાન. ૨૫

— * —

— ૧૯૫૦–૧૩૦ —

નજમ.

દીનકી હે એસી બાતી રે, તમે સુનો રે;
સુને પાક હોતી હે જતી રે, તમે સુનો રે. ૧
મુરીદ જે કલાતા હે મેરા રે, તમે સુનો રે;
બેગે આવે સુનને સવેરા રે, તમે સુનો રે. ૨

સુનતે હોવેગી દાનાઇ રે, તમે સુનો રે;
અકકલકુ હોવે રોશનાઇ રે, તમે સુનો રે. ૩

તો તુ છેતરા ના જાવે રે, તમે સુનો રે;
દોરીજન દગા ના તુ પાવે રે, તમે સુનો રે. ૪

જો તુ સુને ઓસે બેના રે, તમે સુનો રે;
સહી સહી કર મન મેંના રે, તમે સુનો રે. ૫

તો દલ પકડે કરારા રે, તમે સુનો રે;
જો સબ બુઝેગા બચારા રે, તમે સુનો રે. ૬

તો તુ દગા ના પાવે રે, તમે સુનો રે;
સુન ચેલા મેરા જે કલાવે રે, તમે સુનો રે. ૭

સુનનેકુ મન જો ના લાતા રે, તમે સુનો રે;
મુરીદ હે મેરા તો કેલાતા રે તમે સુનો રે. ૮

તો તુ ખામી મુજમે ડલાતા રે, તમે સુનો રે;
દુરીજન ખુશાલી કરાતા રે, તમે સુનો રે. ૯

દુરીજન કૅવે જુઠી બાતી રે, તમે સુનો રે;
તો વૅ ભાતી તેરી જાતી રે, તમે સુનો રે. ૧૦

જો તુ નાહી સુનતા એ બયાના રે, તમે સુનો રે;
તોજે નાહી ભાતા મેરા કૅના રે, તમે સુનો રે. ૧૧

બાત તો વે દુરીજન ભાવે રે, તમે સુનો રે;
મોજે ભુંડા કરને દેખાવે રે, તમે સુનો રે. ૧૨

તો તુ મોજે ભુંડા હે કૅતા રે, તમે સુનો રે;
દુરીજન બાત મન દેતા રે, તમે સુનો રે. ૧૩

પીર કર મોજે જીભે આખે રે, તમે સુનો રે;
ભુંડા ભી તુ ઓસે જીભે દાખે રે, તમે સુનો રે. ૧૪

દુરીજન કેરે તાબે રળીયા રે, તમે સુનો રે;
ખુશી હોવે ખીલે જું કળીયા રે, તમે સુનો રે. ૧૫

કાચા પીર ઓસેકા કૅવે રે, તમે સુનો રે;
નામ વૅ તો મેરા તખ લેવે રે, તમે સુનો રે. ૧૬
મુરીદ હે અૅસા સીખાયા રે, તમે સુનો રે;
ગાલીયાં હે દેતા દેખાયા રે, તમે સુનો રે. ૧૭
જે પીર ઓસેકા હે કાચા રે, તમે સુનો રે;
૧બૅરી કૅવે પીરકુ તો બાચા રે, તમે સુનો રે. ૧૮
દુરીજન પૅલા સીખલાવે રે, તમે સુનો રે;
પછે ચું ઽગાઈ મેલાવે રે, તમે સુનો રે. ૧૯
ઓસે માંહે ૩બાંક નાહે મેરા રે, તમે સુનો રે;
નસીહત કરું હું બૉતેરા રે, તમે સુનો રે. ૨૦
કરતા તો હું ગુજરી કલામા રે, તમે સુનો રે;
બયાન ચુન કરું એક ઽામા રે, તમે સુનો રે. ૨૧
બયાન કછુ બાકી જે દેખાવે રે, તમે સુનો રે;
મેરા બાંક તો હે કલાવે રે, તમે સુનો રે. ૨૨
જુઠે દલુ પીર મોજે ચાતે રે, તમે સુનો રે;
૪ફાંસુ બદનામ હે કરાતે રે, તમે સુનો રે. ૨૩
દુશમન મેં ઓસ કેરા રે, તમે સુનો રે;
દુરીજન માંહી વૅ સવેરા રે, તમે સુનો રે. ૨૪

— ★ —

— ૧૯૫૧-૧૩૧ —

પદ.

અરે સુન સુન રે ભાઈ દીનકે મેરે,
સુનની હે મન ધર બાતી;
અરે મુરીદ મેરા જે હે કલાતા,
સુન પાક કરની જાતી. ૧

૧-દુશમન. ૩-વાંક, કસુર. ૪-ફ્રેાકટ.

અરે મોજકુ તુ રખે બદનામ કરાતા,
સુને બના એસે બેના;
અરે હોના દાના એ સુન સુન બાતી,
સહી કર દલ મેના. ૨
અરે મેરે દુરીજન બાંત હેં જગમા,
સુન સુન દીનકે ભાઇ;
અરે મેરા મુરીદ જો તુજકુ જાને,
તોરત કરે ઉબદરાઇ. ૩
અરે જેતે ટોળે ગુજરાત માંહાં,
હેં જે ૪બદદીન કેરે;
અરે અનકી બાતાં છાની જેતી,
ખોલ કેતા હુંં સવેરે. ૪
અરે આંસ કાજે વેં દાવે પડીયે,
મોજકુ નાહી ચાતે;
અરે વેં ૬જાં જાં મુરીદ મેરા હે સુનતે રે,
ઓનકુ બદરાહ કરાતે. ૫
અરે દીનકે ચોરા જે દીન બેચ બેચ,
દીયા બાંત હેં ચાતે;
અરે વે બદ દીન ટોળે અનુકુ,
લાલચ દે દે હેં સીખલાતે. ૬
અરે લાલચ કાજ વેં દીનકે ચોરા,
મોજે પર દાવા લે આવે;
અરે મુરીદ મેરેકુ નેંનુ દેખ,
હોજત અવળી બતાવે. ૭
અરે ડર નાહી ઓનુ ખુદા કેરા,
દુનીયા માંહે લુભાવે;

૧-હોશિયાર. ૩-બદરાહી, ગુમરાહ કરે. ૪-દીનથી ઉલટા ચાલવા વાલા. ૬-જ્યાં જ્યાં

અરે વૅ મેરે મુરીદકુ ૧બદરાહે કરાતે,
બેદીનુ જું સીખાવે. ૮
અરે ઉસ કાજ સુન ચેતના ભાઇ,
મોજે પીર જે ચાવે;
અરે સુન સુન દીન હે રે બયાના,
દગા નાહી પાવે. ૯
અરે નાકે મોરચે દીન કેરે,
અનુકી ચોરી કેરી;
અરે મુરીદ મેરેકુ ઉસથી ભુલાવે,
વૅ તો બુઝે સવેરી. ૧૦
અરે વૅ તો બિદ્દાએત કેરા નામા,
કાચેકુ હે બતાતે;
અરે તેરે પીરને બિદ્દાએત કીતી,
યું કર હેં સીખાતે. ૧૧
અરે ઉસકાજ જે બિદ્દાએત નામા,
સુન સુન બુઝો સહી;
અરે બિદ્દાએત કેરી હે કૅતી રીતા,
ખબર સુન જું લહી. ૧૨
અરે બિદ્દાએત એક ઝલાલ જાનો,
જે તન કાજ હેં કરતે;
અને ગોને કેરી રીત દેખાવે,
ગોમરાહીમા પડાતે. ૧૩
અરે પઇસુ ભાગ ભાગ એગઠે,
કર કર હેં દેખાતે;
અરે ઍસે બના કહી ઔર કામા,
અસ બિદ્દાએતમા ગણાતે. ૧૪
અરે બિદ્દાએત હસન ભી હે નામા,
બુઝો અસકી રીતા;

૧-ગુમરાહ.

અરે મુએ બાજ જું ઝિયારત કરતે,
ખુબ હેં કૅતે સોણીતા. ૧૫
અરે અસ અસ રીતે અૅસે કહી રીતા,
બિદ્દાએત હસન કહીયે;
અરે જિસ પર દલીલ હોકમ કેરી,
હોતી હે રે લહીયે. ૧૬
બિદ્દાએત વાજિબ હે રે જનો,
સરફ્ ને નહવ પઢના;
મુસતહબ ભી બિદ્દાએત નામા.
ઉસરા કા જું બનાના. ૧૭
ચીતરાવન જે મસજીદ કેરા,
મકરૂ બિદ્દાએત જનો;
અરે મોબાહ રે બિદ્દાએત બૉાત બૉાત ખાના,
બૉાત સવાદ પછાનો. ૧૮
અરે સુન્નત જમાતકે જે ખીલાફ્,
મઝહુબ જે હેં કહીયે;
અરે એ તો બિદ્દાએત હરામ જનો,
સુન એ સબ નામ લહીયે. ૧૯

— ★ —

— ૧૯૫૨-૧૩૨ —

બરહા.

સુન સુન ભાઇ દીનકે, અૅસે હેં દીનકે ચોર રે;
મુરખકુ જું વે હાંકસે, જું ચોર હાકે ઢોર રે. ૧
ઓસ કાજ બાતાં દીનકી, દાના હો સુન સુન મન રે;
ચોરકે તો ચોરી થકી, અમાન પાવે તન રે. ૨
કૅવૅ કભી બિદ્દાએત કરે, ચોર લે મેરા નામ રે;
ઓસકુ એતના પુછના, કયા વૅ બિદ્દાએત કે કામ રે. ૩

૧-કબર પર જવું. ૩-મુસાફર ખાના.

પીછુ આસતેસુ નરમીસુ, [1]મેલુ પર ગહે;
વે ભાગે કે કાજ, સુખસુ રહે. ૧૩
અને કેતે લોકુને બુમ, કબુલી નાંહાં;
ના લશકર કેરા, ડર લાયે દલ માંહાં. ૧૪
અનુ [2]ગોજરાની રાત, ઓસહી [4]મોકાના;
હોતે સભાકુ લશકર, આયા રે જના. ૧૫
આવ લશકર લુટ, માર ફના રે કીતા;
જડ અનુકી નિકાલી, જે રહે થે નચંતા. ૧૬
પૅલી મિસાલ હે ખાતમને, કહી અસહો કેરી;
જેને [5]ફરમાનબરદારી, કીતી મેરી રે સચેરી. ૧૭
મેં જે ખબર કહી, અનુ કબુલ કરાઇ;
અને તાબે હુવડા, મન ચંતા બોત લાઇ. ૧૮
કહયા મેં જે લાયા હું, ઓસે કબુલ કરાહો;
સહી શરીઅત દીન, મન માંહે લાહો. ૧૯
એ હદીસ સહી, નબીજીકી માનો;
એ સુન સુન નસદન, મન એતના આનો. ૨૦

રે તુહી

હોકમ નબીકા સીસ ધર, [6]ડરના [7]આંસે સુન રે,
ડરના આંસે સુન;
આંસે દીયેસુ ભાગના, દીન સહી કરના માન રે,
દીન સહી કરના માન. ૨૧

— ★ —

— ૧૯૬૩-૧૪૩ —

ભી મોબારક ઝોબાંસુ, નબીજીને આખા;
જે બુમસુ નાઠે, હાલ અનુકા દાખા. ૧

૧-અસલી અરબી શબ્દ મહલ છે જેનો અર્થ "ધીરેથી" થાય છે. એટલે ધીરેથી ગયા. ૩-રાત કાઢી. ૪-હેકાણે, જગાએ. ૫-હોકમ પાળવો. ૭-અઝાબથી ડરાવવું.

એ ૧બેફ્રમાની, જે કરનાર કહીયે;
મેં લાયા ઓસકુ, ઝુઠ કૅવે રે લહીયે. ૨
કૅવે ખાતમ નબી, મેં હક હુંવ લાયા;
વૅ મન માંહે જુઠા, ઉસે ના આયા. ૩
એ હદીસ ખાતમ, નબીજી હો કેરી;
એ સુન સુન સહી કર, મન દીજીયો સવેરી. ૪
એ બશારત દેનાર, હેં ડરાનારે;
એ ખાતમ નબી, રબે ઑસે રે સવારે. ૫
એ રબને ભેજીયે. સહી મોબારક જાતી;
સાચે રસુલ કેરી, સહી બુઝોરે બાતી. ૬
સો દોઝખકી રાહાસુ, હેં મને રે કરાતે;
અને બસત હો કેરી, હેં રાહા રે દેખાતે. ૭
જે દોઝખકી રાહાસુ, સુન ભાગેગા ૩ઉંલા;
ના હોવે ઓસકુ, પાયે રે પૅલા. ૮
જે હોકમ નબીકા, મન ઝાંસા રે નાંહાં;
વે સહી રે જનો, જાવે દોઝખકે માંહાં. ૯
એ સુન સુન બાતી, પાક કરો આપ જાતી;
અને નેહ સુ કહો, દન ઓર રાતી. ૧૦

રે તુહી
નબી ભેજીએ રબને, બંદે ડરાને કાજ રે;
બંદે ડરાને કાજ;
જે અનુકે કહેસુ ડરસી, જંનત કરસી રાજ રે,
જંનત કરસી રાજ. ૧૧

— ★ —

૧-નાફ્રમાની. ૩-વહેલો વહેલો.

— ૧૯૬૪-૧૪૪ —

પહલ.

ખાતમ નબી હેં અૅસા હમારા રે;
અનંત ખુબીસુ રબને સવારા રે. ૧
તારીફ સિફતકા નાહી છેહા રે;
ખાતમ અૅસી મોબારક દેહા રે. ૨
હોકમ ઉઝાડુ કબુલ કીતા રે;
ડુંગર પત્થર સહી મન દીતા રે. ૩
હોકમ માંહે જમીં આઇ રે;
સુનોને ખાતમકી એ બડાઇ રે. ૪
અૅસે ખાતમ રસુલ જાનો રે;
સુલતાન અંબીયા સહી પછાનો રે. ૫
હોકમ રબને અનુકુ ભેજ્યે રે;
કિતાબ રબ કેરી લાયે રે. ૬
દેવે બશારત જંનત કેરી રે;
દોઝખ સેતી ડરાવે સહી રે. ૭
દોજે પંથ થી હેં ડરાતે રે;
૪જન્નુએ પંથ દોનુ દેખાતે રે. ૮
ગોના કબીરા બુઝો સવેરા રે;
એ તો પંથ દોઝખ કેરા રે. ૯
ડર ડર મુમન હોઇએ ઇમાની રે;
પંથ જંનતકી એ નિશાની રે. ૧૦
દોઝખ સેતી જે હેં ડરતે રે;
મને કીએ કામ ના ચાતે રે. ૧૧
હોકમ સીસ પર હેં ચઢાતે રે;
ગોના સેતી મન હેં ડરાતે રે. ૧૨

૧-બદન. ૩-દરખ્ત, ઝાડ. ૪-જુદા જુદા

વાટ એ સહી જંનત કેરી રે;
સુન સુન સહી બુઝો સવેરી રે. ૧૩
અવળા કરે જે ઓસથી કામા રે;
પંથ એ પોચે દોઝખ ઠામા રે. ૧૪

— ★ —

— ૧૯૬૫-૧૪૫ —

અબી હોરેરા રઝીઅલ્લા, અનહો કહીયે;
એ હદીસ હેં કૅતે, નબીજી કી લહીયે. ૧
સો ફરમુદા નબી, અપને હો કેરા;
સો ઓરભી અસહાબુ, સુણીયા સવેરા. ૨
કહયા મોબારક ઝોબાંસુ, મેરી અૅસી હે મિસાલા;
એક મરદ હો કેરા, જૅસા બુઝોરે હાલા. ૩
કહયા એક તો મરદને, આગ રે જલાઇ;
ઓસ મકાનકે આસપાસ, હુઇ રોશનાઇ. ૪
અને ઓસ ઠામ ઓને, કીયા રે બિછાના;
અને ઢોરૂં ભી આગથી, પાયા રે ૩અમાના. ૫
જબ પતંગીએ મચ્છર કુદ, આગ માંહી ગહે;
વૅં જાં લગ હેં ખડે, ઢોર અમનસુ રહે. ૬
અને મરદ વે ખડા, મને ઢોરાંકુ કરાતા;
થા ટોળા ઢોરૂંકા, જાના આગ માંહી ચાતા. ૭
થા ઓસથી મને, કરે મરદકી જાતી;
વે હાંકનેકી ઢોરૂંકુ, લાગી ભુંડી રે બાતી. ૮
* * * * *
એતા કૅ કર મોબારક, ઝોબાંસુ આખા. ૯
મેં આગસુ તમોકુ, હું પીછે રે રખાતા;
એ મોબારક ઝોબાંસુ, કહી હદીસ રે બાતા. ૧૦

૧-વાટ. ૩-સલામતી.

અને તમ હો એકઠે, મલ હમલા કરાતે;
સો આગ માંહે જાયા, હો રે ચાતે. ૧૧
એ હદીસ કેરા, સુનો રે બયાના;
એ હદીસ સહી, બુઝ લાહો રે ઈમાના. ૧૨
સુનો ખાતમ નબી, રબને ભેજીએ;
વૅ કિતાબાં રબકી, હે રે લાયે. ૧૩
હેં બશારત દેનાર, ડરાનાર કહીયે;
સો દોઝખસુ પીછે, રાખનાર લહીયે. ૧૪
તબ ખાતમ નબીકા, હે ઉમ્મતી પર નેહા;
પછે ઉમ્મતી ના ચાવે, વૅ ઉમ્મતી ૩કેહા. ૧૫
અરે જસ તન નબીપર, નેહ રે નાંહાં;
વૅ હોકમ કબુલે; ના દલ માંહાં. ૧૬
તો ૪જે કો' ૬આકેબત, ખેર નાહી રે ચાતા;
સુનો અસ તો હોકમકી, કચું ચાવે રે બાતા. ૧૭
વૅ દુનિયા ઢંગુ, હે રે લોભાતા;
કછુ મરના ઓસકે, નાંહી નજરૂ આતા. ૧૮
સુનો હુઇ એ રીત, સબ ૭ગેલે હો કેરી;
એ મરના તો બાલે, હેં બુઝે સવેરી. ૧૯
અને છુટક અંતકી, સબ જગ હે ચાતા;
સબ જાની અજાની, હે બાટે રે ધાતા. ૨૦
સુનો નબીજી હોકમ, રૅવે ગફલત માંહાં;
તો ગેલે બના ઓસકુ, ઓર કહીયે રે નાંહાં. ૨૧
સુનો દોઝખથી ખાતમ, હેં પીછુ રે રખાતે;
વૅ હોકમ મુમન, સહી કર ચાતે. ૨૨

રે તુહી
પીછે રાખનાર હેં નબી, દોઝખ સેતી જાન રે,
દોઝખ સેતી જાન;

૬-ખુશ ખબરી. ૩-કેવો. ૪-જે કોઈ. ૬-આખેરત. ૭-એવકુફ.

હોકમ નબીકા સીસ ધર, લાના હે ઈમાન રે,
લાના હે ઈમાન. ૨૩

— ★ —

— ૧૯૬૬-૧૪૬ —

બલ.

સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
રબને બંદાકુ ચાયે, ખાતમ નબી ભેજયે;
સુલતાન એ દો જગ કેરા, હે અનેરાજી. ૧

સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
ભસત નત હે [1]ઉમાતી, આના ખાતમ કા હે રે ચાતી;
જમીંઆં જાવે વાર [2]વારી, આપ તન સારીજી. ૨

સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
અૅસે એ ખાતમ રસુલા, જીવુ સબુ કેરા [4]મુલા;
રાજી હોના રબ હે ચાતા, નેહ કરાતાજી. ૩

સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
અૅસે એ નબી હેં સહી, સહી ભેજે અપને હહી;
પંથકે હેં દેખાનારે, જગ સારેજી. ૪

સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
* * * * *
દોઝખ પીછે રાખે, પંથ દાખેજી. ૫

સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
આગસુ હુંવ પીછા રખાતા, ખાતમને એ કહીં બાતા;
અૅસી મોબારક જતા, રબ હે ચાતાજી. ૬

સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
ભાગ જો પુરે હમારે, ખાતમકી ઉમ્મત [6]સવારે;
[7]ભાગે હમુ પાયા દીના, જું સુન [6]લીનાજી. ૭

૧-હેતથી ચાહવું. ૩-ફીદા થવું. ૪-જડ. ૬-બનાવ્યા. ૭-સારા નસીબથી.

— ૧૯૬૭-૧૪૭ —

દુઆ.

સુનને દેખ વીરા મરના, હાં મરના,
ઘડી ઘડી તલ પલ રે;
દોઝખ ઠામ વીરા દોહલી, હાં દોહલી,
ચેત ને ડગ ડગ ચલ રે. ૧

અઝાબ દોઝખકા સુનતે, હાં સુનતે,
ડુંગર સુકીયા નીર રે;
દોઝખ અૅસી હે દોહલી, હાં દોહલી,
સુનને મત ધર વીર રે. ૨

મને કરે રે નબી અપને, હાં અપને,
દોઝખ મત જા ચેત રે;
હોકમ શીશ વૅ ધરીયે, હાં ધરીયે,
કર કર મન બાંત હેત રે. ૩

સુન સુન તુ મોનાફકા, હાં મોનાફકા,
કૅસી તુ ચાવે બાત રે;
સબ રે જગ હે ઢુંઢતા, હાં ઢુંઢતા,
છુટક પાવને જત રે. ૪

મને તુ નાહી ડરાવતા, હાં ડરાવતા,
દીનસુ ફર જાવે દેખ રે;
સબ હે જગ મન બાંધતા, હાં બાંધતા,
ભી દેખે ઓર જા ઠાંમ રે. ૫

* * * *
* * * *

કુફર સાચા કયું બુઝીયા, હાં બુઝીયા,
લેવે સાચા કર મન રે. ૬

મનથી, દીલથી.

ઍસે રે ઢંગુ નાહી છુટના, હાં છુટના,
સાચી તુ કર આપ જાત રે;
છુટક તો તુ પાહેસી, હાં પાહેસી,
ધરે જે દીન મન બાત રે. ૭

— ★ —

— ૧૯૬૮-૧૪૮ —

અબી મુસા રઝીઅલ્લા, અનહેા કહીયે;
એ હદીસ હેં કૅતે, નબીજીકી લહીયે. ૧
સેા ફરમુદા બાતમ, નબીજી હેા કેરા;
સેા ઓરભી અસહાબુ સુનીયા સવેરા. ૨
હેં મિસાલ ચીજકી, આપ ફરમાયા;
મેાજે જસ ચીજ બદલે, હે રબને ભેજાયા. ૩
ઓસ ચીજકા ભેદ, પંથ ઇલમરે આખા;
યું મેાબારક ઝેબાંસુ, નબીજીને દાખા. ૪
વૅ ઍસી હે મિસાલ, જૅસા બેાત રે ધમેહા;
એ હદીસ કહી, મેાબારક દેહા. ૫
અને મેહે વૅ જમીંકુ, હે રે પેાચાતા;
યું મેાબારક ઝેબાંસુ, કહી હદીસ રે બાતા. ૬
અને હેાતી હેં જમીંઆં, પાક જે ઠામા;
જાં ઉગતા હે ખુબ, ઘાસકા નામા. ૭
વૅ જમીં પાણી, આપમા લગાઇ;
કે પાની વૅ જમીંમા, સમાયા સઇ. ૮
* * * * *
તબ ઍાસ રે જમીંમા, બૅાત ઘાસ રે ઉગાયા. ૯
અને જમીંકી ઠામા, જે કઠણ દેખાવે;
કે પાની ઓસ ઠામ, નાહી રે સમાવે. ૧૦

કે જસ ઠામ જમીંને, ના પીયા રે પાની;
વૅ કહણુ જમીં, કેરી રે નિશાની. ૧૧

વૅ પાની જમીંકે, ઉપર ઠરાયા;
ના પીયા વૅ પાની, જમીંને રખાયા. ૧૨

ઑસ પાનીથી નફા, ખુદાને દલાયા;
સો આદમીયું નફા, ઑસથી પાયા. ૧૩

સો આદમીયું પાની, વૅ પીને પિલાયા;
અને ઝરાએત કીતી, નામ ખેતી જે કલાયા. ૧૪

એ મો'આરક ઝો'માંસુ, હદીસ રે કહી;
એ સુન સુન મુમન, લીતી રે સહી. ૧૫

સુનો પાક જે જમીં, હોવે પાનીકુ ૧પલાવે;
કે મેહકા પાની, આપમા લે જાવે. ૧૬

તો ખુ'બ ખુ'બ ઓસ ઠામ, ઉગેરે ઘાસા;
એ ખુ'બ પાક જમીંકા, હે રે ખાસા. ૧૭

અને કભી વૅ જમીં, ના પીયે રે પાની;
હોવે પાક વૅ જમીં, કછુ કઠન રે જાની. ૧૮

તો ભી ઓસથી આદમી, બૉત નફા હે પાતે;
કે ખેતી પાનીસુ, હે રે કરાતે, ૧૯

* * * * *

હાલ દોનુ પાક જમીંકે, હુએ ખુ'બ રે કહીયે. ૨૦

રે તુહી
પાક જમીં ખુ'બ ઠામ જે, આવે મેહકા નીર રે,
આવે મેહકા નીર;
૩રાખે પીયા ૪હાલ દો, નફા હોવે સુન વીર રે,
નફા હોવે સુન વીર. ૨૧

— ★ —

૧-પીજાય. ૩-સંગ્રહ કરવો. ૪-અંને હાલતોમા.

— ૧૯૬૯–૧૪૯ —

અને ખાતમ નબીને, ભી આખીયા બયાના;
વૅ મેહકા પાની. પૅાચા દુજી ઠામ જના. ૧
વૅ જમીં રે બુરી, હોવે બુરી રે ઠામા;
જું ખારી રે જમીંકા, લીજીયે નામા. ૨
કે જમીં રે કીજીયે, પાક હોવે રે નાંહાં;
જાં પાણી ના ઠરે, ઘાસ ઉગે રે નાંહાં. ૩
ઉસ જમીંકે પાણીસુ, કેને નફા ના પાયા;
અને ઓસ રે જમીંમા, ના ઘાસ રે ઉગાયા. ૪

* * * * *

દોનુ ઠામ ચું જમીંકી, મિસાલ રે દાખે. ૫
પછે મોબારક ઝોબાંસુ, એતા ફરમાયા;
સો પૅલી રે જમીંકા, બયાન પડાયા. ૬
કહયા કામ જેને કીતા, રબકે દીના;
પૅલી જમીંકા ૧ઓઠા, ઓસકુ દીના. ૭
કે જે કોઇ હોવડા, આલીમ ને દાના;
કે રબ કેરા દીન, ઓને ખુબ રે જના. ૮
કે ઓસકુ નફા, હુવડા રહી;
સો ચીજ રે બદલી, જે ભેજાયે દહી. ૯

* * * * *

વૅ રબકે દીનકુ, દેખ હુવડા દાના. ૧૦
ભી ઓન દોજી રે જમીંકી, હે અૅસી રે મિસાલા;
કૅસા મરદ હો કેરા, અૅસા બુઝો રે હાલા. ૧૧
કે જે કછુ રબને, હે રે ભેજાયા;
વૅ ઉને સીસ, ના રે ચડાયા. ૧૨

૧ મિસાલ.

કે બુઝી ના હકીકત, ભેજે જે ઇલાહી;
વ હોકમ હો કેરી, રીત અનુ ના પાહી. ૧૩
સો હોકમ ના જના, ૧મોનકિર રે ૩ગોમાના;
ઓને દીનકી તરફ, ના મન રે આના. ૧૪
અને હોકમકે સુનાને, કાજ ગયા રે નાંહાં;
ના દીન રે બુઝા, ઓને હલ રે માંહાં. ૧૫
કહયા વૅ ના ચલીયા, રાહા કે સામી;
જે ખુદાકી રાહા, હે રે નામી ૧૬
કે જે હે રાહા, રબને ભેજાહી;
કે ઓને વૅ ચલ કર, નાંહાં રે પાહી. ૧૭
એ હદીસ અપને, નબીજી હો કેરી;
એ સુન સુન સહી કર, લીજીઓ સવેરી. ૧૮
દેખો પાક રે જમીંકી, હુઇ દોરે મિસાલા;
એક જમીંને પાની, પીયા તે હાલા. ૧૯
વૅ પાની રે પીએસુ, ઉગા મેવેકા ઘાસા;
સહી ઓસથી નફાકી, હુઇ બૅાત રે આસા. ૨૦
ભી જમીંને પાની, ના પીયા ૪રે ૫ઠેરાયા;
બૅાત આદમીયું સેતી, નફા રે પાયા. ૨૧
હુઇ દો એ મિસાલા, પાક જમીં હો કેરી;
એ સુન સુન એતના, બુઝીયો સવેરી. ૨૨

રે તુહી

જે ખુબ જમીં પાક હે, મેહેકા ૬ઝલે નીર રે,
મેહેકા ઝલે નીર;
નફા પાવે આદમી, જમીં ભી સુન તુ વીર રે,
ભી સુન તુ વીર. ૨૩

— ★ —

૧-૩-ગુરૂર કરીને ઇનકાર કરયો. ૪-પણ. ૫-ભરાઈ રહયું. ૬-થામવું પકડવું.

— ૧૯૭૦-૧૫૦ —

નજમ.

અૅસા અૅસા નબીજી હમારા રે, તમે સુનો રે;
* * * * * ૧
પૅલી કીતી ખાતમ જાતી રે, તમે સુનો રે;
સહી કર બુઝની એ બાતી રે, તમે સુનો રે. ૨
સબ કીએ અનુ થકી તંના રે, તમે સુનો રે;
સાચા સહી બુઝના એ મંના રે, તમે સુનો રે. ૩
અૅસા નબી રબને બનાયા રે, તમે સુનો રે;
સબ જગ અનુથી નિપાયા રે, તમે સુનો રે. ૪
રસુલ એ રબને ભેજાયે રે, તમે સુનો રે;
કિતાબ એ રબ દીન લાયે રે, તમે સુનો રે; ૫
જું રે બુઝો હોવે બૉત મેહા રે, તમે સુનો રે;
જસે મેહે કેરા નાહી છેહા રે, તમે સુનો રે. ૬
અૅસે ખાતમ રસુલા રે, તમે સુનો રે;
સબ સબ જીવુંકા જે મુલા રે, તમે સુનો રે. ૭
મોબારક ઝોબાંસી થા આખા રે, તમે સુનો રે;
આના ૩આદે મેહે જૅસા દાખા રે, તમે સુનો રે. ૮
સાચે હું એ ખાતમ બેના રે, તમે સુનો રે;
બુઝો બુઝો સુનો દલ મેના રે, તમે સુનો રે. ૯
મેહે રીતે સબ જગ જાને રે, તમે સુનો રે;
મહંમદ નામકુ પછાને રે, તમે સુનો રે. ૧૦
બાત નાહી આદમીયું છાની રે, તમે સુનો રે;
જાં તક આદમી નિશાની રે, તમે સુનો રે. ૧૧
નબીજીકુ સબુને પછાને રે, તમે સુનો રે;
આદમી રહે ના અજાને રે, તમે સુનો રે. ૧૨

૧-પેદા કર્યું, બનાવ્યું. ૩-બહુ, ઘણો.

મુલક છ ઇમાન લાયે રે, તમે સુનો રે;
પાદશાહ હેં મુમન દેખાયે રે, તમે સુનો રે. ૧૩
હોકમ દીન છહુ ઠામ ફરીયા રે, તમે સુનો રે;
જું નીર ભરીયા હે દરીયા રે, તમે સુનો રે. ૧૪
કાફર હેં આજીઝ કરાયે રે, તમે સુનો રે;
આજીઝ હોા ૧જઝિયા દલાયેરે રે, તમે સુનો રે. ૧૫
દીન બાત ના હે કસી છાની રે, તમે સુનો રે;
* * * * * ૧૬
સાચે દેખો નબીજીકે બેના રે, તમે સુનો રે;
હુઆ જું કહયા દેખો નેંના રે, તમે સુનો રે. ૧૭
ખાતમ હેં આયે મેહે રીતા રે, તમે સુનો રે;
જસ સેતી ભેજે એ મીતા રે, તમે સુનો રે. ૧૮
બરસા મેહેં સબ ઠામા રે, તમે સુનો રે;
જાને સબ આદમી નામા રે, તમે સુનો રે. ૧૯
સાતમા ભી મોલકે જાને રે, તમે સુનો રે;
નબીજીકુ સહી હેં પછાને રે, તમે સુનો રે. ૨૦
પછાન તો કીતા હે દાવા રે, તમે સુનો રે;
છાના નાહી કસીસુ રખાવા રે, તમે સુનો રે. ૨૧

— ★ —

— ૧૯૭૧–૧૫૧ —

બલ.

સુનો જીવહોા સુનો વીરહોા,
રોશન ખામતકા દીના, મેહે રીતે રબ કીના;
૩ચહુને ૪ખંડ હે ભરીયા, જું નીર દરીયા જે. ૧
સુનો જીવહોા સુનો વીરહોા,
બાત જૅસા મેહે રે આખા, મોબારક જીબે દાખા;
ઐસકી એ સાચી નિશાની. ઐસી જાની જે. ૨

૧-જે વેરો કાફિર લોકો પાસેથી લેવામાં આવતો હતો. ૧-૩-ચારે ખંડ.

સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
મેંહે જમીં પર બરસાવે, દુનીયા જેતી હે કલાવે;
મેહે બના બરસે બરફ નામા, કહી કહી ઠામા જે. ૩

સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
ઘણુ દીન નબી કેરા, મેંહે રીતથી અનેરા;
કેતે ૧જનુ દીન જાના, સહી માના જે. ૪

સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
સાતમી જમીં જન રૅતે, ૩તહતુસ્સરા જે હેં કૅતે;
વૅ તો લે આયે ઈમાના, સચ કર જાના જે. ૫

સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
કેતે જન ઈમાન લાયે, મુમન સાચે હેં કલાયે;
ઍસા એ દીન રહમાના, તીન લોક જાના જે. ૬

સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
દીન જનુ સહી કર લીતા, હોકમ ભેજા મીતા;
ખાતમ જે લેકર આયે, રબ ચાયે જે. ૭

સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
નુરી હેં ખાતમકુ જાને, સિફત જીભે નત નત આને;
ભેજતેં હેં નુરી ૪સલાતા, ખાતમ જાતા જે. ૮

સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
એ નિશાની સાચી સહી, હદીસ ખાતમ જું કહી;
પરતગ એ દીસે નેંના, સાચે બેના જે. ૯

સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
મેંહે રીતે હે બરસાતા, જેતા સારે હેં પૅાચાતા;
પછે જૅસી જસકી જાતા, * * * જે. ૧૦

સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
આલિમ ૬આબિદ રે કહીયે, જમીં ખુબ નરમ લહીયે;
આપ બુઝે ઓરં બુઝાવે, રાહા દેખાવે જે. ૧૧

૧-જીન્નાત. ૩-જમીનના નીચે, પતાળ. ૪-દરૂદ. ૬-ઈબાદત કરનાર.

સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
જમીં પાણી જ્યું પી જાવે, મેવે કેરા વાં સબા રે આવે;
ખલકત ઑસથી નફા પાવે, સબ કોઇ ચાવે જે. ૧૨

સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
થોડી બંદગી આલિમ કરતા, જમીં પર જ્યું પાણી ઠરતા;
ઓરાંકુ હે રાહા દેખાતા, પઢ સુનાતા જે. ૧૩

સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
કઠન જમીં રૅવે પાની, પીયે સબ કોઇ નિશાની;
ઘાસ ના ઉગે ખલક ભાવે, નફા પાવે જે. ૧૪

સુનો જીવહો સુનો વીરહો,
કામ બંદગી સુ આલિમ જાતી, સબકુ બુઝાવે દીન બાતી;
જ્યું જમીં પાણી ઠેરાવે, ના સમાવે જે. ૧૫

—★—

— ૧૯૭૨–૧૫૨ —

પહલ.

ઑસા હે ઑસા દીન રહમાના રે;
ચહુચક મેંહે રીતે જના રે. ૧
ખાતમ નબી રબ ભેજાયે રે;
કિતાબ એ રબ કેરી લાયે રે. ૨
ચહુચક ભરીયા જ્યું મેંહે રીતા રે;
ખાતમ ઑસા રબ કીતા રે. ૩
આલિમ પઢ રહે કો' સુણીતે રે;
ઇમાન વૅ પઢ નાહી લાતે રે. ૪
પાની સીધા નાહી વૅ ચાતે રે;
વૅ ભી હેં અવરાં ના હેં પઢાતે રે. ૫
ગોમાન કાજે હેં પઢના ચાવે રે;
હોજત પઢ પઢ દીનમા લાવે રે ૬

ખારી જમીં કેરી વૅ રીતા રે;
પાણી એગડા હુઆ દેખીતા રે. ૭
નીર વૅ જમીંમા નાહી સમાવે રે;
ઓસેથી નફા ના કોઇ પાવે રે. ૮
દીન જે સુનાનેકુ નાહી ચાતા રે;
અદ્ભ દીન ના મન લાતા રે. ૯
ગુમાન સેતી ભરાઇ જાતા રે;
મન નાહી ધરતે દીન કી બાતા રે. ૧૦
ખારી જુું જમીં વૅસા કહીયે રે;
નીર ના ઠરે ઓસ પર લહીયે રે. ૧૧
પાણી ભી ઓસે માંહી નાહી સમાતા રે;
અનંત મેહે જે હે બરસાતા રે ૧૨
એ રીત જમીં જૅસી મોનાફક ટ્રોળી રે;
જીભે હેં કરતે ખોટી બોલી રે. ૧૩
એક તત્ત ભીતર નાહી ૧ભેદાતે રે;
દીન ના હેં કસે બતાતે રે. ૧૪
પંથકુ ભાનના હેં ચાતે રે;
કાફર જૅસે હેં દેખાતે રે. ૧૫
ઓસેસુ નાંહી કરની પીતા રે;
નાહી ચાતા ઓસકુ મીતા રે. ૧૬
સુન સુન ભાઇ દીન જેતે રે રે;
જમીં જૅસે હુઓ સવેરે રે. ૧૭
જમીં જે પાક ખુબ કલાવે રે;
ઓસ માંહી નીર સમાવે રે. ૧૮
ઉગે ખુબ ખુબ મેવેકા ઘાસા રે;
ખલકત ચાવે મેવેકા ઘાસા રે. ૧૯

૧-અસર થવું

જમીં ઘાસસુ ખુબ દેખાવે રે;
ખલકત નફા બૉત પાવે રે. ૨૦
દીનમા દલકુ ઍસા ભેદાએા રે;
ઔારાંકુ દીન બાત બુઝાએા રે. ૨૧
ફુલ જું કેવડા ૧આપગારી રે;
દીન સુન ઍસી હે કરની યારી રે. ૨૨
ભમરા ઉપર કરે ગોજારા રે;
નત નત આવે કહી હજારા રે. ૨૩
દીનસુ ઍસા રંગ રંગાહેા રે;
ઓસ બના ઓર ના તન રંગાહેા રે. ૨૪
દેા જગ પાહેા ખુબ ઠામા રે;
જગ માંહે રૅવે મુએ બાજ નામા રે. ૨૫

— ★ —

— ૧૯૭૩–૧૫૩ —

અબી હેારેરા રઝીઅલ્લા, અનહેા કહીયે;
એ હદીસ હેં કૅતે, નબીજીકી લહીયે. ૧
સેા ફરમુદા ખાતમ, નબીજી હેા કેરા;
વૅ ઓરભી અસહાબુ, સુણીયા સવેરા. ૨
કહયા નબીજીને હેાવે, આખર ઝમાના;
સેા જુઠ રે મેલાનાર, કીયા રે બયાના. ૩
કે આખર ઝમાને, હેં જમાત કહીયે;
* * * * * ૪
સેા આલિમુ જૅસી, સુરત સહી લેકે રહે;
અને ૩સાલે હેા જૅસે, વૅ દીસે રે સવેરે. ૫
હેાવે અખતીયાર જુઠે, બેાલના કીતા;
ઍસા સેાચ પુરા, અનુ મન રે દીતા. ૬

૧-ઉપકારી, ઉપકારકરનાર ૩-નેક.

વૅ નબીજીકી હદીસ, પઢને સુનાવે;
સો મન હો સેતી, જુઠી રે બતાવે. ૭
કહયા તમારૂં બાપુને, સુના હોવે વૅ નાંહાં;
ના હો તમુ સુની, કભી કાનુ માંહાં. ૮
અૅસી હદીસ વૅ જુઠી, પઢને સુનાવે;
અૅસા દીન હો સેતી, વૅ જુઠી રે બનાવે. ૯
કહયા આપસુ અનુકુ, તમે દુર રે કરાહો;
અને અનુથી અપનુકુ, દુર રે રખાહો. ૧૦
કે ગોમરાહ ના કરે, વૅ તમારી જાતી;
કે દગા ના પાહો, જુઠી અનુકી બાતી. ૧૧
અને ફીતને માંહાં, ના ડાલે રે તમના;
તમે ઓસ કાજ અનુથી, દુર રાખો રે તંના. ૧૨
એ હદીસ ખાતમ, નબીજી હો કેરી;
એ સુન સુન સહી કર, બુઝીયો સવેરી. ૧૩
સુનો અસે ટોળેકુ, હે બુઝના શેતાના;
એ હેં ઇબલીસ જૅસે, કામ કરતે જાના. ૧૪
જું અઝાઝીલ દગા, હે દેના રે ચાતા;
આવ દીનકી રાહામા, હે ફરેબમા લાતા. ૧૫
વૅ ખતરે જુઠે, હે દલ માંહે લાતા;
વૅ મકર ને હીલે, બૉત હે મેલાતા. ૧૬
વૅ મકર મેલાને, હે ઇમાન રે ડોલાતા;
વૅ નસ દન અૅસા, હે કામ રે ચાતા. ૧૭
હુઇ અૅસે રે ટોળેકી, બુઝો અૅસી રે રીતા;
કે ૩પઢીયા આલિમ, હે સાલે રે દેખાતા. ૧૮
અને જુઠી દીનમા, હે મેલાતા બાતી;
તો શેતાન જૅસી, હુઇ ઓસકી જાતી. ૧૯

૧-ડગાવવું. ૩-પઢેલો.

તો ઓસ સેતી અપના, દુર રાખેા રે તંના;
અને એક કર કહેા, રાત ઔર દંના. ૨૦

રે તુહી
જુઠી હદીસાં જે પઢે, દીસે આલિમસી જાત રે,
દીસે આલિમસી જાત;
દુરીજન ઓસકુ જાન કર, સુનની નાહી બાત રે;
સુનની નાહી બાત. ૨૧

— ★ —

— ૧૯૭૪–૧૫૪ —

નજમ.

દીન કેરે ચોરા સુન બાતી રે, તમે સુનો રે;
કૅસી કીતી તમુ આપ જાતી રે, તમે સુનો રે. ૧
છોકરાંકુ હેા ફેાસલાતે રે, તમે સુનો રે;
ખુનુ૨ જા જા ચોરીહેા કરાતે રે, તમે સુનો રે. ૨
મેદાનમા કયું નાહી આતે રે, તમે સુનો રે;
જેવાબ હમ તમુસુ હેં ચાતે રે, તમે સુનો રે. ૩
કરતે હેા કાફર કે કામા રે, તમે સુનો રે;
ઇસ્લામ ધરીયા નામા રે, તમે સુનો રે. ૪
તમુ એક રાહા હે બંધાઇ રે, તમે સુનો રે;
કાફર કી જૅસી હે બંધાઇ રે, તમે સુનો રે. ૫
કાફર થી ભુડે હેં દેખાયે રે, તમે સુનો રે;
પલીતી હે તમુમા સમાવે રે, તમે સુનો રે. ૬
તમુ દીન કીતાબુ હે પઢીયા રે. તમે સુનો રે;
જું લે ગધે પર ધરીયા રે, તમે સુનો રે. ૭
ઍસી રીતે તમે હેા પઢાતે રે. તમે સુનો રે;
પઢને હેા આલીમ કલાતે રે, તમે સુનો રે. ૮

ખુણામાં.

છોકરાંસુ હોજત હોા લાતે રે, તમે સુનો રે;
બડાઇ હોા આપકી દેખાતે રે, તમે સુનો રે. ૯

દીનકુ મન ના ચાતે રે, તમે સુનો રે.
આપસ કે પંથ હોા જાતે રે, તમે સુનો રે. ૧૦

તમે રાહા પંથકુ છુપાતે રે, તમે સુનો રે;
મુમન હોા આપકુ કલાતે રે, તમે સુનો રે. ૧૧

પણ દીન છુપીયા નાંહાં રે, તમે સુનો રે;
પરગટ હિંદુસતાન માંહાં રે, તમે સુનો રે. ૧૨

પાદશાહ ને તમુકુ પછાને રે, તમે સુનો રે;
મોનાફક ફેર કર જાને રે, તમે સુનો રે. ૧૩

તોભી હોા રૅતે નાહી છાને રે, તમે સુનો રે;
પાદશાહને જો તમે જાને રે, તમે સુનો રે. ૧૪

તોભી તમુ લાજ નાહી આતી રે, તમે સુનો રે;
રાખતે હોા ચોરી કેરા ચાવા રે, તમે સુનો રે. ૧૫

ગવારૂંકુ હોા ફોસલાતે રે, તમે સુનો રે;
ઇમાન ખાલી લે મેલાતે રે, તમે સુનો રે. ૧૬

ઓસમા કેતે મુરીદ હેં મેરે રે, તમે સુનો રે;
રૅતે હેં દુર વૅ અનેરે રે, તમે સુનો રે. ૧૭

દીન ખુબ સુના નાહી કાના રે, તમે સુનો રે;
તો પંથ સુધા નાહી જાના રે, તમે સુનો રે. ૧૮

તો બાત તમારી હેં સુનતે રે, તમે સુનો રે;
કછુ કૅના મન નાહી ધરતે રે, તમે સુનો રે. ૧૯

જબ સુને દીનકી એ બાતી રે, તમે સુનો રે;
સુન પાક કરે આપ જાતી રે, તમે સુનો રે. ૨૦

તબ તમુ છોડે એ નાંહાં રે, તમે સુનો રે;
મારે તમુ દેખે જસે ઠાંહાં રે, તમે સુનો રે. ૨૧

દુરીજન હોવે એ તમારે રે, તમે સુનો રે;
તમનાકુ ૧મેલે એ સવેરે રે, તમે સુનો રે. ૨૨
સાચે આગે ખોટકા ના ચારા રે, તમે સુનો રે;
૩ફાંસુ ૪કાએ હો અૅમ કરાતે રે, તમે સુનો રે. ૨૩

— ★ —

— ૧૯૭૫-૧૫૫ —

પદ.

અરે સુન રે બદદીન દીનકે ચોરા,
હીલે કયું હે મેલાતા;
અરે ફોસલાતા હે બાલે ચુન ચુન,
મેદાન કયું નાહી આતા. ૧
અરે હદીસાં કીયાં કિતાબાં પઢીયા,
જેનુ ૬રાવી કે નામા;
અરે હદીસ કે કૅનારે તેં જાને,
૭છહુ કિતાબાં ઠામા. ૨
અરે હદીસાં જેને નબીજીકી આખી,
સહી જે હેં કલામ;
અરે અનકે નામ તેં પઢ પઢ જાને,
કિતાબાં છ લખામ. ૩
અરે અનુ કેનારૂંકુ ભુંડે કરતા,
તહોમત તું હે દેતા;
અરે હદીસાં કોઇ પઢે ઓસથી,
નામ પૅલા તુ લેતા. ૪
અરે નામ લે અનુકા મોખ હસાતા,
બા લુ કુ છે ત રા તા;

૧-સંગત છોડી દેશે. ૩-ફોકટમા. ૪-શા માટે. ૬-હદીસની રિવાયત કરનાર. ૭-હદીસની ૭ મોબતબર કિતાબો. બુખારી શરીફ, મુસલીમ શરીફ, તીરમિઝી શરીફ, અબુ દાઉદ, નિસાઈ અને ઈબ્નેમાજા. સરીફ.

અરે દગાઇ કરે અનુકે નામું,
મુંડી તુ હે હલાતા. ૫
અરે નામ તેં ઓસ કાજે યાદ રખાયે,
જેતી રાવીકી જતી;
અરે અનુકે નામકુ જીભે લે લે,
કરે દગાઇ કી બાતી. ૬
અરે ચું કર બાલે તેં છેતરાયે,
ઇમાન સેતી ઠગાયે;
અરે સુન રે બદદીન તેં અૅસે,
જગ મકર બૅાત મેલાયે. ૭
અરે તુ નામ અલી રઝીઅલ્લા અનહેા,
કર હદીસાં પઢાતા;
અરે નામ ઇમામ કેરા લે લે,
મકર હે મેલાતા. ૮
અરે ઇમામ જફર સાદિક કેરા,
લેવે કભી રે નામા;
અરે અનકે નામુ તુ હદીસાં આખે,
લકુડ કર દલ ઠામા. ૯
અરે ઓરકે તુ કરે નામુ,
હદીસાં હે રે પઢાતા;
અરે રે એહલ-બૈત એ કર,
હેં એ કરને બતાતા. ૧૦
અરે સબ હદીસ વૅ જુઠી આખે,
સુન સુન બદદીન બાતી;
અરે ભેદ તેરા મેં સબ ખોલ આખું,
મકર તોજ જતી. ૧૧

અરે સુન જો અહલ-બૈતકુ ચાવે,
મન બૉત રાખે પીતા;
અરે ફરઝંદ સૈયદ ઓનુકે સહી,
વૅ નામ ના કયું લીતા. ૧૨
અરે સૈયદ તુ હે આપ કલાતા,
એ કેસી પીત રીતા;
અરે ફરઝંદ અનુકે સૈયદ નાંહાં
કે તુ યું હે જણાતા. ૧૩
અરે સૈયદી કૅવે તો મુજેમાંહી આઇ,
ફરઝંદુ માહી નાંહાં;
અરે ફરઝંદ સૈયદમાથી કહાયે,
જેતે હેં જગ માંહાં. ૧૪
અરે અહલબૈત સંગ નેહા,
અૅસા દલ હે લાતા;
અરે અનુકે ફરઝંદ ખુબીમાંથી,
હે તુ દુર કરાતા. ૧૫
અરે લાનત તેરે કૅને ઉપર,
સુન સુન ચોરા બાતી;
અરે સૈયદ તું હે નામ ધરાતા,
લાનત તેરી જાતી. ૧૬
અરે સૈયદ બુઝુર્ગી કેરા નામા,
એ હે આરબુકી બોલી;
અરે ફરઝંદ નબીકે સૈયદ આખે,
તો એ જેતી ટોલી. ૧૭

— ★ —

— ૧૯૭૬-૧૫૬ —

પહલ.

સૈયદ બુઝુર્ગી કામા રે;
એ તો હે બોલી આરબ ઠામા રે. ૧

અપને તો નબીકુ કૅવે જાનો રે;
સૈયદ મુરસલીન પછાનો રે. ૨
સૈયદ સબ રસુલું કેરે રે;
ભેદ એ અસકા બુઝો સવેરે રે. ૩
ફરઝંદ તો જે નબીજી કેરે રે;
સૈયદ અનુકુ કૅતે સવેરે રે. ૪
બુઝુર્ગી ખુબી કેરા નામા રે;
બોલીએ સબ આરબ ઠામા રે. ૫
ચોર અૅસી તેં બાત કયું કીતી રે;
સૈયદી કયાંથી જે તેં લીતી રે. ૬
સૈયદ કયું તેં આપ કલાયા રે;
સૈયદ કયાંથી જે તુ પાયા રે. ૭
બોલ બોલ ચોર તુ દેને જેવાબા રે;
બોલેકી ઠામ તો બોલ સતાબા રે. ૮
૧ખોનુમા જા તુ ચોરી કરાતા રે;
જેવાબ અબ કયું નાહી લાતા રે. ૯
તેરે ભેદકી આખું બાતી રે;
લાનત ભેજે સબ તેરી જાતી રે. ૧૦
હલાલ કર હે બિયાજ ખાતા રે;
એ તો હે ગોના કબીરા કલાતા રે. ૧૧
હલાલ કીયેસુ કાફર નામા રે;
બદદીન અૅસા તો કરતે કામા રે. ૧૨
શરાબ પીના તેં કીયા હલાલા રે;
એ ભી કાફરાં કેરા નામા રે. ૧૩
જે ગુના કબીરા હલાલ કરાવે રે;
વૅ તો હે કાફર સહી કલાવે રે. ૧૪

૧-ખુણામા.

૧એગલામી તુ હે રે કરાવે રે;
છોકરાં સેતી નેહ મન ધરાવે રે. ૧૫
અૅસે કામુ હે જમીં ધરજાતી રે;
આસમાનકુ હે ૩ગૈરત આતી રે. ૧૬
અૅસે ૪ફેલ કરે આપ જાતી રે;
હલાલ કર હે કરતા બાતી રે. ૧૭
૫બઇએર તેરી હે ઓરાંકુ દેતા રે;
એ ભી ખુશાલી હે દલમા લેતા રે. ૧૮
એક કી બીએર દુજેકુ જાવે રે;
દીન તેરેમા ફલ લખાવે રે. ૧૯
એગઠી હો બઇરાં તમારી કરાતે રે;
એક એક પાસ હો એક જાતે રે. ૨૦
જે જસ કેરી હે બીએર ચાવે રે;
વૅ ઓસ પાસે બેશક જાવે રે. ૨૧
ઓસકા તમારે હે ૭ફલ લખાવે રે;
અૅસા પંથ તેરા કલાવે રે. ૨૨
બાચરી કોળી નાહી યું કરતે રે;
વૅ ભી ગૈરત હેં મન ધરતે રે. ૨૩
અૅસે કામુ તુ ખુબી હે ચાતા રે;
સૈયદ નામ હે આપ કલાતા રે. ૨૪
લાનત તેરે દીનકે માંહાં રે;
કોળી ના અૅસે કરતે કામા રે. ૨૫
કાફર મન શરમ લાતે રે;
બઇએરકુ હેં રીસ કરાતે રે. ૨૬
જાહર હરામ નાહી ચાતે રે;
તેરે જૅસે ભુંડે ના કોઇ દેખાતે રે. ૨૭

૧-છોકરાઓ સાથે બદફેલી કરવી, લોંડેબાઝી. ૩-શરમ. ૪-કામ. ૫-બૈરી ૭-સવાબ

કાફરૂ સેતી તું ભુંડા દેખાવે રે;
કામ અૅસે નજરૂ આવે રે. ૨૮

— ★ —

— ૧૯૭૭-૧૫૭ —

તેરે દીનકી બદદીન, તુ સુન રે બાતી;
તેં સુખ હેા ચાયા, સંમ આપકી જાતી. ૧
તુ ડર તેા રંમકા, મન ના રે લાયા;
તુ દુનીયા માંહી, હેા રે લેાભાયા. ૨
અને જુઠી હદીસાં, તુ પઢ હેા સેાણાતા;
એ ફરમુદા નબીકા, તુ હે રે બતાતા. ૩
તેા દીન હેા સાચા, કરે આપ હેા કેરા;
એ ફરમુદા નબીકા, હે કૅવે તુ સવેરા. ૪
તુ કૅતા હે જે સાચા, હે નબીજીકા કૅના;
હમ દીન હેં ચલતે, વે સુન રે બેના. ૫
યું દીન તુ તેરા, હે સાચા રે કરાવે;
હમ ફરમુદે નબીસુ, હેં ચલતે બતાવે. ૬
સુનેા હમ એક ઓસકા, તેાજે પુછે રે જેવા'મા;
તુ બદદીન બેગે, બેાલને સતા'મા. ૭
કે નાનાભી લડકા, સુનતે રે માને;
જે જોવાબ રે પુછે, વૅ સહી રે જાને. ૮
કે નબીજી કે હાલકા, તુ કરે રે બેના;
કે હાલ તેં ખાતમકા, હે કૅસા રે જાના. ૯
તુ કરને નબીકા, ખસલત બયાના;
કે ઈબાદત કેરી, થી કૅસી રે શાના. ૧૦
અને [૧]ખલીફાએ [૩]રાશેદીન, કયું બંદગી કરતે;
વૅ રાહા માહી કદમ, કસ રીતે થે ધરતે. ૧૧

૧-૩-હ૦ નબી સ૦ અ૦ વ૦ ના ચાર અસહાબેા. હ૦ અબુબકર સીદીક (ર. અ.), હ૦ ઉમર ફારૂક (ર. અ.), હ૦ ઉસમાન ગની (ર. અ.) અને હ૦ અલી (ર. અ.)

અને અસહાબુ સબુકી, તુ કર રે રીતા;
* * * * * ૧૨
કહી વૅ કસ રીતે, થે દીનકુ ચાતે;
અને ૩તકવા કૅસા, વૅ થે કરાતે. ૧૩
તુ બેગે હોા ૪બેલા, કર રે બયાના;
કૅસી નબીજીકી બંદગી, કી થી રે શાના. ૧૪
તુ કિતાબ પઢ પઢ, આલિમ કૅલાતા;
તુ દીન માહી, ચોરી કર હોજ્જત હે લાતા. ૧૫
તુ નબીજીકી ખસલત, બોબારક જતી;
* * * * * ૧૬
જૅસી ખસલત હોવે, નબીજી કેરી;
વૅસા ફરમુદા નબીકા, હોવે બુઝીયે સવેરી. ૧૭
એ તો બાલે હોા સેતી, ના રૅવે રે છાના;
કે અસકુન જૅસા, હોવેગા બયાના. ૧૮
લાબા હદીસ પઢતા, તુ એગઠી કરાયે;
વૅ નબીજીકી ખસલત, બયાન સામી રે ધરાયે. ૧૯
તબ જુઠે ને સાચા તેરે રે આવે;
એ બાલા ભી સુનતે, ભેદ રે પાવે. ૨૦
કયું ખસલત કેરા, કરે બયાન રે નાંહાં;
જો કોઇ હે રાખા, તેરે દલ માંહાં. ૨૧
તેરે બદદીન કેરે, વૅ બતલાયે કામા;
અૅસાકુન થા કરતા, તુ લેને નામા. ૨૨
* * * * *
નાહી પલીતી તોજકુ, અબ બોલને ઠામા. ૨૩
રે તુહી
બદદીન તુ ચોરી કરે, બાલુકે પાસ જાયે રે,
બાલુકે પાસ જાયે;

૩-ખુદાએ તઆલાથી ડરવું, પરહેઝગારી. ૪-જલદીથી.

હમુકુ ના જોવાએ કયું; મેદાન આવ બતાયે રે,
મેદાન આવ બતાયે. ૨૪

— ★ —

— ૧૯૭૮–૧૫૮ —

નજમ.

અૅસી ૧મલીયા સુન બાતી રે, તમે સુનો રે;
કૅસી ચંતા રાખી આપ જાતી રે, તમે સુનો રે. ૧
કસકી રીત હે કરાતા રે, તમે સુનો રે;
કૅસી દીન રીત મન લાતા રે, તમે સુનો રે. ૨
કસીકી તુ પેરવી કરતા રે, તમે સુનો રે;
કસ કે પંથ તુ હે ચલતા રે, તમે સુનો રે. ૩
એગલ્લામી તુ હે કરાવે રે, તમે સુનો રે;
બિયાજ તુ બેશક ખાવે રે, તમે સુનો રે. ૪
શરાબ પીના હે ચાવે રે, તમે સુનો રે;
ઓર પાસ બીબેર ભેજાવે રે, તમે સુનો રે. ૫
મુમન હે ભી તુ કલાવે રે, તમે સુનો રે;
* * * * * ૬
મુમન મુમન કલાતા રે, તમે સુનો રે;
કલામ રબ્બાની પઢાતા રે, તમે સુનો રે. ૭
છુપ કરે અૅસે તુ ૩ફૅલા રે, તમે સુનો રે;
જોવાએ તુ દેને હમુ બૅલા રે, તમે સુનો રે. ૮
એસે કામ કેને હેં કીયે રે, તમે સુનો રે;
તેં કાંથી સહી કર લીયે રે, તમે સુનો રે. ૯
બોલ દેને પૅલે જોવાએા રે, તમે સુનો રે;
બોલ જોવાએ સતાએા રે, તમે સુનો રે. ૧૦
ચોરી તેરી જાહેર કરાઇ રે, તમે સુનો રે;
જોવાએકી સુધીયા ગમાઇ રે, તમે સુનો રે. ૧૧

૧-મેલીવિધા. ૩-કામ.

તમે દીન કેરા ૪મેલી રે, તમે સુનો રે;
* * * * * ૧૨
કલમા ના પઢે નબી કેરા રે, તમે સુનો રે;
પંથ તમુ કીયા હે ૬અનેરા રે, તમે સુનો રે. ૧૩
પેગંબરી દાવા હે કરાતા રે, તમે સુનો રે;
આપકુ હે રસુલ કલાતા રે, તમે સુનો રે. ૧૪
૭ભુતુ જાયે ૮મસાન ૯સધાતા રે, તમે સુનો રે;
લોકુકુ એ ભુતી હે દેખાતા રે, તમે સુનો રે. ૧૫
૧લીદ પર લોકુકુ લે જાવે રે, તમે સુનો રે;
પણી માહી ભુતીએ દેખાવે રે, તમે સુનો રે. ૧૬
* * * * *
ટોળીકુ તુ ચું હે ભોલાવે રે, તમે સુનો રે. ૧૭
ઍસે ૩ભુએ ગામુમા બૉતેરે રે, તમે સુનો રે;
આગ લે હાથમા સત્તેરે રે, તમે સુનો રે. ૧૮
પગ બાંધ આગ માહે બાયે રે, તમે સુનો રે;
લકડી કી રીતે જલાયે રે, તમે સુનો રે. ૧૯
ઓને +દેહી જલતી હે નાંહાં રે, તમે સુનો રે;
ઍસે ભુએ બૉત જગ માંહાં રે, તમે સુનો રે. ૨૦
ઝમાં કાટ દુર હેં કરાતે રે, તમે સેનો રે;
જું દીન ॥ભુ માહે ધરતે રે, તમે સુનો રે. ૨૧
ખબરાં ભી ભુત હેં લે આતે રે, તમે સુનો રે;
ધુણ ધુણ ભુએ વૅ બતાતે રે, તમે સુનો રે. ૨૨
એ તો બાત નાહી કંઇ છાની રે, તમે સુનો રે;
નંને ભી બાલુને જાની રે, તમે સુનો રે. ૨૩
ઍસે ભી હેં ÷ચરપટ તેરે રે, તમે સુનો રે;
અસ રીતે જગમા બૉતેરે રે, તમે સુનો રે. ૨૪

૪-મેલીવિદ્યા. ૬-અજબ. ૭-ભુત. ૮-હિંદુઓની મુરદાં બાળવાની જગા. ૯-સાધવું, તાબે કરવું. ૧-છાણ. ૩-મેલી વિદ્યા જાણનાર. + બદન. ॥ જમીન ÷ મકર, ફરેબ.

ઐસે ઢંગુ લોક છેતરાયે રે, તમે સુનો રે;
પેગમ્બર આપ હેં કલાયે રે, તમે સુનો રે. ૨૫

— ★ —

— ૧૯૭૯–૧૫૯ —

બરહા.

કાએ તુ ચોરા કર ચોરી, બાલુ પાસ જાયે રે;
લોકકુ ચરપટ દિખલા, નબી તો આપ કેલાયે રે. ૧

રસુલ ભેજે રબને, ઉમાલા ૪થકી નબી સહી;
માકે ૬ઓધરથી આવતે, ભાજીઝે ઓનુકે હેં કહી. ૨

ઇસા જનમ હોતે સહી, કીતી લોકુસુ બાત રે;
રબને મોજે ભેજીયા, રસુલ મેરી જાત રે. ૩

રસુલ સબુકે ભાજીઝે, જનમ થકી યું જાન રે;
૭કસે તુ દેખ દેખ ઓનુકે, સાચે નબી પછાન રે. ૪

ખાતમ નબી જનમીયે, ઐસી મુબારક જાત રે;
૮કિસરાકા ૯મોલ થા ધરૂજીયા, સાચી એ સહી બાત રે. ૫

કાફિર થે પુજા કરતે, સુકા વૅ હરીયા નીર રે;
ઓસ રાત ભી થા ટુટીયા, કુંગરકા શરીર રે. ૬

દુરીજન સબુને જાનીયા, ખાતમ નબીજી નામ સહી;
જસ ઠામ લખીયા બયાન, હેં ભાજીઝે ઓરભી કહી. ૭

રસુલ ભેજે રબે જે, ઐસી મુબારક જાત રે;
આજીઝ કરે જગકુ, સાચી એ સહી બાત રે. ૮

૦ચંદ બોલાયા આઇયા, હેવાન સબ બાતાં કરે રે;
+દરખત ને જે પત્થર, ÷તાઝીમ અનુકી મન ધરે રે. ૯

મુએકુ વૅ જીવતા કરે, આંધળોકુ દેવે નેંન રે;
જમીં કહયા ઓનકા કરે, ફેરે ના કોઇ કૅન રે. ૧૦

૩-૪-બાળપણથી. ૬-પેટથી ૭-ફીરસ્તા, તવારીખ. ૮-ઇરાનમા એક બાદશાહ થઇ ગએલ છે. ૯-મહેલ. ૦-ચાંદ. + ઝાડ. ÷ ઇઝઝત.

મોજીઝે નબીયું કેરડે, આજીઝકે કરનાર રે;
જે કામ હેં નબી કરે, ના કરે કો' સંસાર રે. ૧૧
બોલ બોલ ચોરા દીનકે, હોવે જે જવાબ હામ રે;
સુનને દુરીજન કાફરા, ૧કાવે કયું નબી નામ રે. ૧૨
૩ચરપટ્ટ સેતી ચોરતુ, બાલાકુ હે ઠગાયે રે;
જોવાબ દેને હમકુ, મેદાન કયું ના આયે રે. ૧૩
બોલને ઠામ તોજે નાહી, પૅલી સુન એ બાત રે;
દોઝખી હુઆ તુ સહી, કીતી હેં કહી જાત રે. ૧૪
ખરાબ તેં લોક કીયે, તેરી ટોળીકે સબ રે;
કુરઆન પઢ પુછે તુજે, બોલાતા તુ હે તબ રે. ૧૫
કુરઆનમા જે નાહી, કરતા તુ જે કામ રે;
ટોળી તેરી પુછે તોજે, પઢતે વૅ ઓસહી ઠામ રે. ૧૬
તબ તુ કૅવે તોરેતમા, લખીયે હેં સબ બેન રે;
પંથ દેખાહું તમના, ઓસથી મુમન સુન કૅન રે. ૧૭
કે નામ તુ ઈંજીલકા, લેવે લે કરતા બાત રે;
યું કરને ભુલાહીયે, બાલે તેં કેતી જાત રે, ૧૮
૪તશીફેં કેરે બાર રે, ચુન ચુન કહુ એગડા કરે રે;
જદી મઝહબ કેરડી, બાતા તુ ચુન દીનમા ભરે રે. ૧૯
કુછ કુછ સાફી કેરડી, એગઠી કરાવે રીત રે;
જોગી ૬જડા જું જે રૅતા, વૅસા તેં ચંત હે દીત રે. ૨૦

— ★ —

— ૧૯૮૦-૧૬૦ —

ચાલ.

હે શૈતાન દુરીજન, ૭ગોરગફી રીતા;
આદમીકુ પકડે, લે જાવેરે સોણીતા.

૧-કહલાવે. ૩-મકર. ૪-શીઆ. ૬-જટા, માંથે વાળોનો ચોટલો. ૭-વરૂ, નાહર, બેડયા.

શૈતાન દુરીજન ગોરગ રીતે, તન કેરે ધાયે રે;
બકરી કે ઉપર જું હે ધાતા, રીત વૅસી આયે રે.
શૈતાન આદમી સંગ ફરતા, ગોરગ રીતે નસ દના;
ટોળીથી અલગા હોતે પકડે, નત નત એ તના. ૧
ટોળીથી રે અલગા, રહેના જે ચાવે;
ગોરગ રે શૈતાન, ઓસે લે જાવે.
ટોળી જે સેતી દુર રાખે, આપ કેરી જાત રે;
ગોરગ તો શૈતાન સંગ ઓસકે, ધાયે સાચી બાત રે.
બકરી જે જાવે દુર, ૧વૅ ૩રૅ ૪ના જે ટોળી રીત રે;
ઓસકુ તો ગોરગ પકડે, એ સુન સાચા વીર રે. ૨
જું બકરીકુ ગોરગ, હે પકડ લે જાતા;
ટોળે થી અલગી, હોતી હે ચાતા.
ટોળેથી અલગી બકરી જાવે, જે એક ભી તલ રે;
ગોરગ તો ઓસકુ પકડે, ના બૅર લાગે પલ રે.
આદમી કે સંગ દુરીજના, બુઝો એ મન ધર રીત રે;
ટોળેથી હોતે અલગા, દુરીજન આપકા કીત રે. ૩
શૈતાન ગોરગ રીતે ધાયે, આપ તન હે પૅાચતા;
જમાત સેતી હોતે અલગા, આવ પકડ ખેંચતા.
ગોરગ જું પકડે લોહી પીયે, અૅસા ઓસકુ ચાવ રે;
વે તલ અલગા દેખતે, દેવેગા સહી દાવ રે.
* * * * *
* * * * * ૪
જમાત સેતી, દુર ના રહીયે;
જમાત માહી, દીન બાત લહીયે.
જમાત માહી બાત દીનકી, સુન સુન લીજીયે;
નસદન ડર શૈતાનકા, આપ તન માહે કીજીયે.
જમાત માહી આવરે, તો પાઇયે એ ઇમાન રે;
બકરી જું ટોળે માહી રૅવે, સુખ પાવે તન રે. ૫

૧-૩-૪-તે નહી રહે. ૨-પનાહ, સલામતી.

૧જમાત ૩આલિમ, ૪સમજી જનો;
કે હોવે દીનદાર, સહી રે પછાનો.
દીનદાર કેરી ટોળીયાં, સુન સુન મુમન બાત રે;
ચલે તો રહીયે અનુ માંહાં, અમાન પાવે જાત રે.
નસદન બાત દીનકી, કરતી જે જમાત રે;
ઔનુ સંગ રહીયે નસદનાં, ૬ ચડી ના ખાવે ૭ખેત રે. ૬

નસદન બાત, કરો દીન કેરી;
દુરીંજન સેતી, ડરના સવેરી.
નસદન બાતાં દીનકી, કરની હેં સુન સુન વીર રે;
શૈતાન સેતી ડરીયે, પકડે ના આપ શરીર રે.
નસદન ચંતા જીવ કેરી, મલ મુમન કીજીયે;
જમાત જિસકા નામ હે, એ રીતસુ પતીજીયે. ૭

— ★ —

— ૧૯૮૧-૧૬૧ —

પહલ.

રાફજી સોવાલ મેં હુું પુછાહું રે,
ઓસ કેરા જેવાબ તોજથી ચાહું રે. ૧
જેવાબ અબ કછુ તોજે નાહી આતા રે;
ચોર કયું મેદાન ૧મું હે છોપાતા રે. ૨
મેદાન માહે તોજે બંદ કીતા રે;
હુઆ તુ ફજેત સહી દેખીતા રે. ૩
બાલા ભી તોજે દેખ કરે રીસા રે;
ચાહીયે ના હાથ કંગન આરીસા રે. ૪
ફેર હમે પુછે રાફજી બાતી રે;
બોલ જવાબકી સુધીયા આતી રે. ૫

૧-૩-૪-જે ટોળીમા આલિમ, સમજુ અને દીનદાર લોકો હોય તે જમાતમા રહેવું અને તેથી દુર નહી જવું તેવી દીનદાર જમાતમા રહેવાથી સલામતી છે. ૬-૭-ચીડમા ખેત નહી ખાય જાય, દુન્યાની જીંદગી ફોકટમા નહી જાશે. ૮-મોંદુ.

શરા'ખ જહેર હો તમ પીતે રે;
૩મોબાહ હો તમ કરતે દેખીતે રે. ૬
કિતાબુ હલાલ જે હે લીયા રે;
મોબાહ પીના તો તમ ચાયા રે. ૭
કુરઆન માહે એ લખીયા હરામા રે;
હલાલ ઓસકા કયું કરો કામા રે. ૮
જસકી હો સુન સીખે તમ રીતા રે;
કિતાબુ માહે લખ લખ લીતા રે. ૯
રાફજી બોલને દે તું જોવા'મા રે;
બોલ બોલ ચોરા બેગે સતા'મા રે. ૧૦
૪સુધ ગહી સુન જોવા'ખ કેરી રે;
બંદ કીયા તોજે દેખ સવેરી રે. ૧૧
ચોરકુ ઉકેલ ના કછુ આવે રે;
ચોરા ૭સાહુ કયું કલાવે રે. ૧૨
ભી હમ કરે તોજે સોવાલા રે;
જોવા'ખ દેને તું એ સહી હાલા રે. ૧૩
બિયાજ હો તમ સારે ખાતે રે;
નાહી વઁ કસ સેતી છુપાતે રે. ૧૪
હલાલ કર જે તમુ સહી જના રે;
૮સારી ખાના તો મન આના રે. ૧૫
જે હેં કિતા'મા તમારી લખાના રે;
હલાલ કર નશા તો તમુ જના રે. ૧૬
કુન થા બિયાજ પૅલા ખાતા રે;
જસથી હો સીખે તમ સુનો બાતા રે. ૧૭
જોવા'ખ ચોર બેગે દેના રે;
ઉકેલ આવે તો ભી ચુપ ના રહના રે. ૧૮

૩-જાયઝ. ૪-ભાન, સમજ. ૭-સાહુકાર. ૮-અસર કરવા વાળું, નશો લાવનારૂં

રાફજી નાહી બોલને ઠામા રે;
છોડ છોડ ચોરી કેરે કામા રે. ૧૯
તુજે હે બાંધને બંદ કરાયા રે;
જુદેકુ જોવાંમ કોઇ ના આયા રે. ૨૦
ફેર પુછે એક તુજકુ બાતી રે;
બોલ જે સમજણુ ચંતા આતી રે. ૨૧
નમાઝ વાસ્તે કછુ હોા દલાતે રે;
નમાઝ કરતે નાહી દેખાતે રે. ૨૨
નમાઝ માફ તમુ જે હે જની રે;
કરની મન માહી તો ના આની રે. ૨૩
નમાઝ સાટે કછુ તમુ દીતા રે;
કિતાબુ અૅસા તમુ લખ લીતા રે. ૨૪
કહોા ને નમાઝ ના કુન કરતા રે;
અદલા દેના કુન મન ધરતા રે. ૨૫
જસથી એ સીખ કીયા તમુ કામા રે;
કહોા ને બેગે ઓસકા નામા રે. ૨૬
ઠામ જોવાંમ કેરી તોજે નાંહાં રે;
ફજેત હુઆ મેદાન માંહાં રે. ૨૭
બાંધા રાફજીયોને મેદાના રે;
જોવાંમ કેરા ના આવે ધાના રે. ૨૮
હમુ કહી એ જાહેર બાતી રે;
તમુમા સબુકુ એ હે દેખાતી રે. ૨૯
દીન તમારે કે એ હે બયાના રે;
જે તમુ લખી કિતાબુ મેના રે. ૩૦

— ★ —

૧-અદલામા.

— ૧૯૮૨-૧૬૨ —

બલ.

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
જમાત માંહે રે મલના, દુરીજન સેતી નત નત ડરના;
જમાતથી ના હોઇયે દુર, હોરે હજુર જે. ૧

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
મુમન જુદા રૅવે નાંહાં, હોવે મુમન દલકે માંહાં;
હોકમ માને ઇમાના, સહી જના જે. ૨

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
કૅદ જે ઇસ્લામ કેરી, હોકમ બુઝો સવેરી;
અનુ સેતી વે બાર આવે, જે દુર જવે જે. ૩

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
રિબકા કર નબીને આખા, ગરદનથી દુર હુઆ દાખા;
રિબકા વૅ ઇસ્લામ કેરા, કહયા સવેરા જે. ૪

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
હેં ગરદન રિબકા યું બાતે, દોરડીકા ગાળા બનાતે;
રિબકા ઓસકા હે રે નામા, આરબ ઠામા જે. ૫

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
દુર વૅ હોવે ગરદન ઠામા, રિબકા ઇસ્લામકા જે નામા;
જમાતથી જે દુર હે દાખા, હોકમ આખા જે. ૬

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
હોકમ એ યારી મન ધરના, સુન સુન ઓસથી નસદન ડરના;
ડર એ રાખો અપની જાતી, સુન સુન બાતી જે. ૭

— ★ —

— ૧૯૮૩-૧૬૩ —

સુનો બદદીન બયાન, મેં કૅસા રે કીના;
૪કટુ કટુ મેલા કર, તેં કીયા તેસા દીના. ૧

૧-હાજર, રબર. ૩-દોરડીનો ગાળો. ૪-ટુકડા ટુકડા.

હે જુ મુમનકી ટોળી, ખડા દરશન કીતા;
* * * * ૨
લે સત પંથ અસકા, નામ રે ધરાયા;
અને ૩અવતાર માનને, સોચ મન રે લગાયા. ૩
અઁસા તેં ભી આપસકા, હે દીન રે કીતા;
સો સંપરે ઠામ સુ, હે દુક દુક લીતા. ૪
તુ સુન્નત જમાતમા, હે કુરઆન પઢાતા;
અને મુમન સુન્ની, હે રે કલાતા. ૫
અને ખાતમકા કલમા, તુ પઢે રે નાંહાં;
તો કલમા કહે બના, તુ કાફર કે માંહાં. ૬
હે કલમા શરીઅત, કીયેસુ પઢાવે;
અને યકીન તો વૅસા, સાચા દલ માંહી લાવે. ૭
તુ દેખને ૪કુડ સુ, કભી કલમા પઢાતા;
અને દલ માંહે રીસ, હે પુરી રે ધરાતા. ૮
તો તેહકીક મોનાફક, હે તેરી રે જતી;
હમ તેરે દલકી, ખોલ કૅને હે બાતી. ૯
તો ૫તશીરું માંહાં, અલી દોસ્ત રે કલાવે;
અને સૈયદથી ફરઝંદ, દુર અલી કે કરાવે. ૧૦
તું વૅ સૈયદુંકી ખુબી, આપ તન હે ચાતા;
તો દુરીજન અલીકા, તુ પુરા રે દેખાતા. ૧૧
અને શાફીયું માંહાં, જે તુ શાફી હે કલાતા;
એક આસાન કાજે, વૅ હે મઝહુમ ચાતા. ૧૨
કે થોડા રે પાની, રવા શાફી ને રાખા;
કે થોડેકુ પાક, હે કરે રે દાખા. ૧૩
પીછે મઝહુમ શાફીકે, તુ એસ કાજ છુપીયા;
એ પાની કેરા સુખ, તેં મન રે ધરીયા. ૧૪

૩-મરવા બાદ હિંદુઓ જે બીજા રૂપમા જન્મ થવાને માને છે તે. ૪-કપટ. ૫-શીઆ.

તુ ૭કુલ્લતેંન બે ૮ટોકલી, ઓસ કાજ હે ભરાતા;
રવા શાફીને એ આખા, કૅવે જે હે પુછાતા. ૧૫
અને જદીઉં કે માહી, તુ ૧જદી હે કલાતા;
સુખ એક સુખ કાજ, તુ અનુ માંહે જાતા. ૧૬
હે આરબકે બંદરમા, બૉત બૅપાર તેરા;
ઍસે લેાભ કાજ અનુમા, તુ મલીયા સવેરા. ૧૭
તુ યહુદીમા યહુદી, હે રે કલાતા;
તેા તૌરેત કે બયાન, હે સુન સુન લે આતા. ૧૮
તેં નસારૂં માંહે, નામ નસારા ધરીયા;
તું ઈંજીલ હેાકર, બેાલ ચુન ચુન લાયા. ૧૯
સુનેા એતની બાત, તું હે રે કરાતા;
અને ડર તેા રબકા, તલ નાહી મન ધરતા. ૨૦

રે તુહી

બદદીન હેા લે છેાડને, સુનને મન ધર એક બાત રે,
સુનને મનધર એક બાત;
ઍસે કામુ દેાઝખી, હેાવે તેરી જાત રે,
હેાવે તેરી જાત. ૨૧

— ★ —

— ૧૯૮૪–૧૬૪ —

સુન કયું તુ ચેારા, હબે મુમન કલાવે;
તેાજે પકડા હમુને, ના ભાગને પાવે. ૧
થા તૌરેત ને ઈંજીલ પર, કુન અમલ કરાતા;
રીત કરે તુ કસકી, નામ નાહી કયું બતાતા. ૨
કયા ખાતમ વૅ બયાન, થે રે પઢતે;
કે ખલીફાએ રાશદીન, વૅ કિતાબાં થે ચાતે. ૩

૭-૮-એ મેાટા મટકા બરાબર પાણી જે શાફી મઝહબમાં પાક છે. ૧-જદી મઝહબ મશહુર ચાર મઝહબથી એક નેાખેા મઝહબ છે જે મકકા શરીફના નજદીક બદુ-ઓએ પેાતાના બાદશાહના નામથી ચાલુ કરેા છે.

કે અસહાબુ તૌરેત, ઈજીલ રે ચાહી;
તેરે મન માંહી રીત, હે કસકી આહી. ૪
હબે બોલ બોલ ચોરા, તુ દેને જેવાબા;
જે હોવે રે ઠામ, તુ બોલને સતાબા. ૫
કભી કૅવે તુ વૅભી, હે કલામ રહમાના;
કલામ રબકા, હે હમુ ભી જના. ૬
એતી મુબારક ઓબાંસુ, કહી નબીજીને બાતી;
જે તૌરેત પઢે, કભી યહુદી જાતી. ૭
તબ કહો કે કલામ, સબ હે રે રબ્બાની;
સો આયેતાં જેતની, હેં રે જની. ૮
એ ફરમુદા હમારે, હે નબીજી હો કેરા;
સો હમુને સહી કર, બુઝારે સવેરા. ૯
અને કિતાબુકા હોકમ, મને રબને કીતા;
અને રબને કુરકાન, લે નબીજીકુ દીતા. ૧૦
સુનો ઓસે ઠામ હોજત, તુ કભી રે લાવે;
કે રબકા કલામ, મને કીયા કચું જાવે. ૧૧
તો સુનને બયાન, ઓસ હોજત હો કેરા;
કે નંના ભી બોલ, બુઝે રે સવેરા. ૧૨
અબ સહી તુ કાફર, દેખ હુઆ કે નાંહાં;
સો તેડકીક નાહી, તુ મુમનુ માંહાં. ૧૩
સુનો કે ફરંગીકુ કોઇ, કૅવે મુમનુકી જાતી;
એ તો નંના ભી લડકા બુઝે રે બાતી. ૧૪
સુનો આદમકુ રબને, પૅલી કિતાબ રે દીતી;
સહી તબકી રીત. રબે અૅસી રે કીતી. ૧૫
જબ હુજી રે કિતાબ, હુજે નબીકુ હલાઇ;
તબ પૅલી રે કિતાબ, મને રબને કરાઇ. ૧૬

૧-ઈસાઈ લોકો

તુ ઓસકા પટોતરા, દેખ રે નેંના;
તોજે બોલનેકી ઠામા, નાંહી ઓસરે મેના. ૧૭
કે મુસે તૌરેત, પૅલી રે લાયે;
હુએ ઉમ્મતી ઓનુકે, યહુદ્દી કલાયે. ૧૮
પછે ઇસે ઇંજિલ, લાયે રે કિતાબા;
કેતે યહુદ્દી ઉમ્મત, દેખ હુયે રે સતાબા. ૧૯
તબ અનુકા નસારા, ધરીયા નામા;
જે ઇસે કેરી, ઉમ્મતકે ઠામા. ૨૦
દેખો નસારે યહુદ્દી, વૅ નાંહી રે કલાતે;
વે ઇસેકી કિતાબ, કે ઇંજિલ પઢાતે. ૨૧
જો ઇસે તૌરેતકા, હોકમ રે ચાતે;
તો નસારા ભી તૌરેતકું, અબ પઢતે દેખાતે. ૨૨
જો ઇસેને તૌરેત, ૧મનસુખ હે કીતી;
તો નસારૅને તૌરેત, ના ફેર હાથ લીતી. ૨૩
દેખ કિતાબુ સબુકી, અૅસી રે રીતા;
કે હોકમ પૅલા, ૩મને દુજે લે કીતા. ૨૪
યું નાંહી તો કિતાબ, રબ એક રે ભેજતા;
સબ રસુલાંકુ ઓસપર, હોકમ રે મેલાતા. ૨૫
દેખ કિતાબાં નબી, જુઈ જુઈ લાયે;
સો હોકમ રે પૅલે, મને કરતે આયે. ૨૬
એ તો સુનતે બુઝે, બાલા ભી નાભા;
અબ ચોર તોજે બોલનેકી, નાંહી રે ઠામા. ૨૭
અબ નાંહી તુ મુમન, હમુ સહી રે જના;
તેં એતના નાંહી, મન માંહી આના. ૨૮
રે તુહી
બદ્દીન તોજે બાંધીયા, નાંહી બોલનેકી ઠામ રે,
નાંહી બોલનેકી ઠામ;

૧-રદ્દકીતી. ૩-મના,

મુમન ૪હોના તુજે, છોડ તુ તેરે કામ રે,
છોડ તુ તેરે કામ. ૨૯

— ★ —

— ૧૯૮૫-૧૬૫ —

નજમ.

અહલ જે કિતાબી કલાતે રે, તમે સુનો રે;
યહુદી નસારા જે સોણાતે રે, તમે સુનો રે. ૧
કિતાબાં પર અમલ નાહી કરતે રે, તમે સુનો રે;
હોકમ ભાનને ચલતે રે, તમે સુનો રે. ૨
લખા થા નબીજીકા નામા રે, તમે સુનો રે;
બૉત અનુ કિતાબુંકી ઠામા રે, તમે સુનો રે. ૩
યહુદી જે આલીમ કલાતે રે, તમે સુનો રે;
તૌરેતકુ બૉત જે પઢાતે રે, તમે સુનો રે. ૪
નબીજીકુ અનુ દેખે નેંના રે, તમે સુનો રે;
પછાનતે વૅ પઢ પઢ બેના રે, તમે સુનો રે. ૫
અનત વૅ ઈમાન લાયે રે, તમે સુનો રે;
ઉમ્મતી જે મુસેકે કલાયે રે, તમે સુનો રે. ૬
કોઇ કોઇ રહે અનુથી દેખાયે રે, તમે સુનો રે;
૧મગુમા જુ ૩આંગને કલાતે રે, તમે સુનો રે. ૭
નસારૂંકી ઑસી બુજો રીતા રે, તમે સુનો રે;
રૂમ મુલક અનુકા સુનીતા રે, તમે સુનો રે. ૮
વૅ તો ઈમાન લે આયે રે, તમે સુનો રે;
રૂમી જેતે સમ થે કલાયે રે, તમે સુનો રે. ૯
ભીનેમાં રહે નસરાની રે, તમે સુનો રે;
ફિરંગી જે ટોપી એ નિશાની રે, તમે સુનો રે. ૧૦

૪-થવું હોય તો. ૧-૩-મગોના દાણામાં જેમ આંગણા હોય છે તેમ, એટલે બહુ થોડા.

જેનુ વૅ કિતાબેા ના માની રે, તમે સુનેા રે;
અનુ ખુબી નબીકી ના માની રે, તમે સુનેા રે. ૧૧
સુનેાને બદ્દીન બાતી રે, તમે સુનેા રે;
જેવાબકી ચંતા કૅસી આતી રે, તમે સુનેા રે. ૧૨
જુઠે અહલ કિતાબી કલાતે રે, તમે સુનેા રે;
મન મન પંથ હેં કૅતે રે, તમે સુનેા રે. ૧૩
પત્થરકી પુજા તું કરાવે રે, તમે સુનેા રે;
નબી કેા' ના એસા બતાવે રે, તમે સુનેા રે. ૧૪
પત્થરકી પુજા કયું કરાવે રે, તમે સુનેા રે;
* * * * ૧૫
એ તેા સહી જાહેર નિશાની રે, તમે સુનેા રે;
બેાલ નસારૂ ૧સેાની સહી જાની રે, તમે સુનેા રે. ૧૬
બદ્દીન દેને જેવાબા રે, તમે સુનેા રે;
હેાએ ઠાન બેાલ તુ સતાબા રે, તમે સુનેા રે. ૧૭
વકીલી તું અનુકી કરાતા રે, તમે સુનેા રે;
યહુદી નસારા કલાતા રે, તમે સુનેા રે. ૧૮
જાહેર જુઠે વૅ દેખાતે રે, તમે સુનેા રે;
સાચે કામ કછુ નાહી પાતે રે, તમે સુનેા રે. ૧૯
નાહી તેાજે બેાલનેકી ઠામા રે, તમે સુનેા રે;
બદ્દીન સહી તેરા નામા રે, તમે સુનેા રે. ૨૦
ફિરંગીહેા જૅસી તેરી જાતી રે, તમે સુનેા રે;
મુમન વૅ નાહી સાચી બાતી રે, તમે સુનેા રે. ૨૧
કાફર અનુકુ હેં હેં કહે રે, તમે સુનેા રે;
તુજકુ ભી વૅસા હેં લહે રે, તમે સુનેા રે. ૨૨

— ★ —

૧-સાંભળીને.

— ૧૯૮૬-૧૬૬ —

પહલ.

બદ્દદીન કાફર તુ હે દેખાતા રે;
પત્થરૂં કેરી હે પુજા કરાતા રે. ૧
તુ જે ડુંગર પુજને જાતા રે;
તેરી ટોલી હે તુ દેખાતા રે. ૨
યું કર ટોલી તેરી ભુલાતા રે;
અચરત અનુકુ એ હે દેખાતા રે. ૩
ડુંગર પર હે મેંહે બરસાતા રે;
બાજ દ્દકોરૂ નત હેં આતા રે. ૪
૧અંબર જૅસા એ હે દેખાતા રે;
યું કર લોક તેં બૉત ભુલાતા રે. ૫
પત્થરૂં કેરી તેં પુજા કરાઇ રે;
કાફર કેરી રીત મન લાઇ રે. ૬
પત્થરૂં પુજને મુમન ૩કાવે રે;
ચોર જગ તુ કાં છોપાવે રે. ૭

* * * * *

બાલા એ બુઝે સંપ જગ માંહાં રે. ૮
રાજપેપલમા ડુંગર કહીયે રે;
હીંદુ હેં પુજા કરતે રે. ૯
ચઉદ્દસ એક કે મેંહે આતા રે;
બરસમા એક બાર બરસે સોણાતા રે. ૧૦
બરસ કેતે હેં કોઇ ખાલી ના જાવે રે;
ઉસ ઉસ ચઉદ્દસે મેંહે આવે રે. ૧૧
ઉસેથી અચરત બાત દેખાવે રે;
૪સાલમા એક'બાર અમુક આવે રે. ૧૨

૧-વાદળ. ૩-કહલાવે રે. ૪-વરસ.

મેંહે તો બરસતે હેં બરસાતા રે;
ગહે મેંહે નાહી કભી આતા રે. ૧૩
મેંહે બરસતા હર બરસ જનો રે;
તો તે જે ડુંગર એ રીતે માનો રે. ૧૪
ગયા મેંહે નાહી આયા સુનીતા રે;
અચરત આવે જો હે વૅ દેખીતા રે. ૧૫
રાજપેપલમા એ હે કહીયે રે;
સાલમા એક દન આવે એ લહીયે રે. ૧૬
તેજ થકી અચરત બાતી રે;
અૅસે ડુંગરકી હે અૅસી જાતી રે. ૧૭
અૅસે ડુંગર ૧કઈ રબે બનાયે રે;
કુદરત કેરા છેહ ના પ્રાયે રે. ૧૮
જુ ને ગ ર ના લ ક હી યે રે;
ઉઆં ભી મેહે બરસે લહીયે રે. ૧૯
ઉસ ડુંગર ૩'બાસના આતી રે;
અજબ બાસના હોવે દેખાતી રે. ૨૦
ગરનાલ ઉપર જે જા આતા રે;
કપડે તન ઓસકા ૪'બસાતા રે. ૨૧
ખુબ કોઇ બાસના સેતી પછાને રે;
ડુંગરથી એ આયા જાને રે. ૨૨
એ ભી અચરત દેખ તું નેંના રે;
બદદીન કયા અબ બોલે બેના રે. ૨૩
ડુંગરથી ભી પડતા પાની રે;
ગરમ પાની એ બાત જાની રે. ૨૪
ડુંગર હે નદી આતી રે;
ઠંડી નદી વે હે દેખાતી રે. ૨૫

૧-બહુ, ઘણુ. ૩-વાસ. ૪-વાસ આવવી.

પાણી વૅં પડતા તો હે ગરમ રે;
અચરત એ ભી દીસે ૧ભરમ રે. ૨૬
બદદીન તોજેકુ કયા હે દેખાતા રે;
કચું ના એ ઠામ મન લાતા રે. ૨૭
અૅસે ડુંગર હેં કહી જાતી રે;
જન્નુઈ ૩સિફત એ હે દેખાતી રે. ૨૮
તુજકુ બદદીન કયા બતાવે રે;
કુદરત રબકા છેહે ના પાવે રે. ૨૯
બોલ બોલ ચોર તુ દેને જેવાબા રે;
હોવે ઠામ તો બોલ સતાબા રે. ૩૦
નાહી ઠામ બોલને કેરી રે;
ઓસથી ભલા કર તોબા સવેરી રે. ૩૧

— ★ —

— ૧૯૮૭-૧૬૭ —

હરીયાળી.

સુન રે ચોર દીનકે, સુન બદદીન બાતી;
તેકીક કીયા હમને, તુ હે કાફર જાતી. ૧
નાકે સારે તેરડે, સબ જુઠે દેખાયે;
જેતે ખોટે દીનમા, તેરે તેથી બંધાયે. ૨
૪ખુનુ બાલુ પાસ જા, જા ચોરી કરાતા;
કંઇ કોઈ વૅં જા છોકર, તુ થા રે ભુલાતા. ૩
ચોર આવ મેદાનમા તુ દેને જેવાબા;
હોવે જે કછુ ઠામ, જે તુ બોલે સતાબા. ૪
૬નજરબાજ કે આગળ, ચોરા ચોર નાંહાં;
તરત વૅં ચોરકુ પારખે, દેખ નેંનુ માંહાં. ૫

૧-ભેદ. ૩-ખુબી. ૪-ખુણામાં. ૬-ચારે બાજુ નજર રાખનાર, સાવચેત.

ચોર તુજેકુ બાંધીયા, નાંહે બોલને ઠામા;
મેદાન આવે તોજે પકડા, નજરબાજ નામા. ૬

તે જે કુંગર કે નામસુ, બોત લોક ભુલાયે;
૧અસહાબેકહફકે પુતળે, તેં ઓનુકુ દેખાયે. ૭

અસહાબેકહફ થે ઉમ્મતી, એક નબી કેરે;
વૅસે દુજે મુમનુ, જું કીયે બૉતેરે. ૮

અૅસે નબીકે ઉમ્મતી, જબ ૩ઉબોટ ચલીયે;
પંથ નબીકા છોડ દે, ૪મામતા પંથ કરીયે. ૯

તબ વૅં કેતે આદમી, બૉત રબસુ ડરીયે;
૬કુતા એક લે સાથ રે, જંગલમા ચલીયે. ૧૦

કોતરમા જા પેઠીયે, કહફ કોતર હે નામા;
રબકુ વૅં તો એ યાદ કર, સુતે ઓસે ઠામા. ૧૧

નીંદ દીતી અનુ રબને, સુને કેતેક ૭સાલા;
બાજ વૅં થે જગીયે, ના વૅં બુઝા હાલા. ૧૨

યહુદીયું પડતે ૮હાલા, અનુ કેરા પાયા;
પાસ નબીકે આવને, તબ મોજીઝા ચાયા. ૧૩

અસહાબ કહફ કે, નબી કૅવે બાતી;
તો અપન સહી જાનીયે, એ બાતમ જાતી. ૧૪

અસહાબ કહફકી બાત રે, ઠામ જાને કો' નાંહાં;
યહુદીયુંને જાનીયા, લખે કે માંહાં. ૧૫

ઓસ કાજ બાતમકુ, આવ બાત પુછાઇ;
જો વૅં ૯કૅને જગમા, ના થી બબર પાઇ. ૧૬

બાતમકુ એ પુછતે, વહી રબે ભેજાઇ,
તબ એ બબર સબ રે, નબીને બતાઇ. ૧૭

૧-ગુફામાં જે લોકો સુતેલા છે તે, એમની સાથે એક કુતરો પણ છે. એમનુ બયાન સુરએ કહફમાં કુરાન શરીફમા છે. ૩-ઉંધે રસ્તે. ૪-મનનો ઘડેલો પંથ. ૬-કુતરૂ. ૭-૧રસ. ૮-હાલ, બયાન ૯-કોઇએ

વૅ તો સુતે થે ૧ગારમા, જસ કુતેકે ૩સાતા;
ડુંગર પર તુ ચોર રે, હે કયું અનુકુ બતાતા. ૧૮
તેં જે ડુંગર પર પુતલે, નામ અનકા ધરે રે બાતી;
નંના બડા હે જનતા, સ'ગ આરગ જતી. ૧૯

* * * * *

કહફ હે ગારકા નામ રે, એ તો સૌથી છાના. ૨૦
વૅ તો અસહાબે કહફ રે, તો થે રે કલાયે;
જે ૪વાં જને ગારમા, થે સુતે સોણાયે. ૨૧
જે વૅ ડુંગર પર, કભી સુતે સુનાતે;
૬અસહા'ગ ૭જ'મલ કેરડે, વૅ થે રે કલાતે. ૨૨
એ તો જાહર બાત રે, તલ છાની નાંહાં;
ચોર પકડા તુજકુ, ભાગ જવે કાંહાં. ૨૩

— ★ —

— ૧૯૮૮-૧૬૮ —

નજમ.

જે વૅ જા છુપેથે ગાર માંહાં રે, તમે સુનો રે;
અનુકુ જને થે કૅને નાંહાં રે, તમે સુનો રે. ૧
છાની જેથી એ બાતી રે, તમે સુનો રે;
નબીજીકુ પુછી તો સુણાતી રે, તમે સુનો રે. ૨
નબી હેં તો છાની બાત કૅવેં રે, તમે સુનો રે;
હકીકત સ'ગ બુઝ લેવેં રે, તમે સુનો રે. ૩
અૅસા જાન પુછને થે આયે રે, તમે સુનો રે;
નબીજીને બયાન બતાયે રે, તમે સુનો રે. ૪
ઈમાન કેતે ત'ગ લાયે રે, તમે સુનો રે;
નબીજીકુ સાચે કર પાયે રે, તમે સુનો રે. ૫

૧-ગુફા. ૩-સાથે. ૪-જે લાં જઇને. ૬-૭-ડુંગર વાળા.

અસહાબ કહફ કેરા નામા રે, તમે સુનો રે;
તો હેં કિતાબું કે ઠામા રે, તમે સુનો રે. ૬
ના થે વૅ નબીચુંકી જાતી રે, તમે સુનો રે;
ફરે વૅ જગમાંહી બાતી રે, તમે સુનો રે. ૭
વૅ ભી થે ઉમ્મતી કલાતે રે, તમે સુનો રે;
મુમન જૅસે દેખાતે રે, તમે સુનો રે. ૮
૧કાએ નામ રૅવે અનુ કેરા રે, તમે સુનો રે;
કોઇ કયા બુઝે સવેરા રે, તમે સુનો રે. ૯
નબીજીકુ બાત થી પુછાઈ રે, તમે સુનો રે;
વહી થી રબને ભેજાઇ રે, તમે સુનો રે. ૧૦
ઑસ કાજે કિતાબું લખાયે રે, તમે સુનો રે;
અનુકા નામ સબુ પાયે રે, તમે સુનો રે. ૧૧
ચોરા અનુ બડે તો કરાંવે રે, તમે સુનો રે;
ભરમે હેં લોકુકુ ભુલાવે રે, તમે સુનો રે. ૧૨
બેન સબ અવળે ફેરાવે રે, તમે સુનો રે;
૩કોતરકા ૪ડુંગર દેખાવે રે, તમે સુનો રે. ૧૩
પત્થરકી પુજા હે કરાવે રે, તમે સુનો રે;
ચોરી કર બાલે ફેાસલાવે રે, તમે સુનો રે. ૧૪
જુઠા દીન જેતા થા તેરા રે, તમે સુનો રે;
જુઠા કર દેખાયા સવેરા રે, તમે સુનો રે. ૧૫
બદદીન કાફિર તુ જાતી રે, તમે સુનો રે;
સુન તુ હમારી બાતી રે, તમે સુનો રે. ૧૬
દીન સબ જુઠા તેરા રે, તમે સુનો રે;
હમુ ખોલ દેખાયા સવેરા રે, તમે સુનો રે. ૧૭
૬નાકા તુજે જૅસા દેખાવે રે, તમે સુનો રે;
બેન કચું ના ઓસકે બતાવે રે, તમે સુનો રે. ૧૮

૧-શા માટે. ૩-૪-અસહાબે કહફ તો ગુફામાં સુતેલા છે તેમને ડુંગર પર બતાવીને પુજા કરાવે છે. ૬-છુટવાનો રસ્તો.

નાહી તોજે બોલનેકી ઠામા રે, તમે સુનો રે;
છોડ છોડ ચોરી કેરા કામા રે, તમે સુનો રે. ૧૯
૧હમુકે સબ જગે જાને રે, તમે સુનો રે;
કેતે સબ કોઈ પછાને રે, તમે સુનો રે. ૨૦
જેતા જેતા બોલ હે હમારા રે, તમે સુનો રે;
ગવાહી જગ દેવે સારા રે, તમે સુનો રે. ૨૧
બોલ જેતે તેરેકા સોણાવે રે, તમે સુનો રે;
સબ કોઈ જુઠે વઁ બતાવે રે, તમે સુનો રે. ૨૨
ઓસ રીતે તોજકુ બંધાયા રે, તમે સુનો રે;
૩થાઠા વઁસા તુ દેખાયા રે, તમે સુનો રે. ૨૩
ચોરી સેતી તુજે કેદ કીતા રે, તમે સુનો રે;
સાચા દીન અઁસા હે મીતા રે, તમે સુનો રે. ૨૪

— ★ —

— ૧૯૮૯-૧૬૯ —

ઈમને મસઉદ રઝીઅલ્લા, અનહો કહીયે;
એ હદીસ હે કેતે, નબીજીકી લહીયે. ૧
સો ફરમુદા અપને, નબીજી હો કેરા;
સો ઓરભી અસહાબુ સોણીયા સવેરા. ૨
જેતે નબી સારે, હે રબને ઉઠાયે;
કહયા ખાતમને પેલે, જે મુજેથી ભેજાયે. ૩
થે અનુકી ઉમ્મતમા, દોસ્ત રબને બનાયે;
સો પેગમ્બર અનુકે, સબુકે સોણાયે. ૪
વઁ દોસ્ત થે ૪મોખલિસ, યારી દેનારે;
વઁ ખાલિસ દોસ્ત, થે રબને સવારે. ૫
પેલે પેગમ્બર સબુકુ, અઁસે દોસ્ત થે કીતે;
કે યારી કે દેનારે, રબ કર થે દીતે. ૬

૧-હમુકા, અમોને. ૩-૪-થુંડા જેવો, એટલે જવાબ ના આપી શકે તેવો. ૬-સાચા.

પછે અનુ બાજ અનુકી, ઉમ્મત રે માંહાં;
સહી ખલિફા રે કિયા, સાચા ચલ રાહા. ૭
* * * * *
જે દોસ્ત થે ૧રાહા પર, મન રાખતે કરાર. ૮
અનુ બાજ જે દુજે, ઉમ્મતી જાનો;
અનુ ૩ખિલાફ રે કીતા, સહી રે માનો. ૯
વૅ લોકુ હેં કૅતે, જે આપ નાંહી કરતે;
કે જીભે સુ હેં કૅતે, વૅ અમલ નાંહી ચલતે. ૧૦
વૅ આપ હેં કરતે, જે નાહી ફરમાયા;
કે પૅગમ્બરૂં હોકમ, વૅ નાંહી રે પઢાયા. ૧૧
પછે અનુ જંગ જે હાથુ કરાવે;
વૅ મુમન ૪કામિલ, હે રે કલાવે. ૧૨
કે દુર કરે ફસાદ, અનુ હો કેરા;
અને ૬કારખન જલમ, કે ૭ભાને અનુકા સવેરા. ૧૩
કે ફસાદ સેતી, પીછે અનુકુ રખાવે;
વૅ મુમન કામિલ, હે રે કલાવે. ૧૪
ભી જીભેસુ અનુસુ, જે કરે રે લડાઇ;
* * * * * ૧૫
હે વૅભી મુમન, મને કરે અનુકુ;
બુરે કામ રે કરતે, મને કરે અનુકુ. ૧૬
અને ૮ગાલી દેવે, જીભે જાં લગ ચલતે;
* * * * * ૧૭
અને જીભે સુ અનુકુ, નસીહત કરની;
હે ૯વૅસે મુમન, બાત સહી મન ધરની. ૧૮
અને લડાઇ અનુસુ, જે દલસુ કરેગા;
વૅભી હે રે મુમન, દાવા મન રે ધરેગા. ૧૯

૧-દીનના રસ્તા પર ૩-દીનથી ઉલટું. ૪-પુરો મુમન. ૬-કામ. ૭-ભાંગી નાખવા. ૮બુરૂં ભલું કહેવું. ૯-તે પણ.

કે અનુ સેતી દાવા, મન રે આને;
કે બુરે કર અનુકુ, સહી મન રે જાને. ૨૦
સહી વૅ ભી મુમન, કેરી હે જાતી;
એ નબીજી કેરી, સહી હદીસ બાતી. ૨૧
અસે બના રે નાહી, કછુ ઈમાના;
સો રાઇકે દાને, જેતી રે નિશાના. ૨૨
એ હદીસ અપને, નબીજી હો કેરી;
એ સુન સુન એતના, કહો રે સવેરી. ૨૩

રે તુહી
ઉમ્મતી પૈલે નબીકે, કરે જે અવળે ઢંગ રે,
કરે જે અવળે ઢંગ;
વૅ તો સહી મુમના, જે કરસે અનુસુ જંગ રે,
જે કરસે અનુસુ જંગ. ૨૪

— ★ —

— ૧૬૯-૧૭૦ —

અબી હોરેરા રઝીઅલ્લા, અનહો કહીયે;
એ હદીસ હું કેતે, નબીજીકી લહીયે. ૧
સો ફરમુદા અપને, નબીજી હો કેરા;
સો ઓરભી અસહાબુ, સુણીયા સવેરા. ૨
કહયા જે કોઈ કસીકુ, રાહા કાજ રે બોલાવે;
કે દીન હો કેરી, કસે બાટ કોઇ દેખાવે. ૩
વૅ બોલાનારા, અજર રે પાવે;
જૅસા દીન માંહે આવનાર, બંદગી કમાવે. ૪
સો જસ કસીકુ, હે રાહા રે દેખાઇ;
ઓને દીન માંહે આવને, કીતી રે કમાઇ. ૫
જૅસા કમાઇ કેરા, ઓસે હોવે સવાબ;
અૅસા રાહાકા દેખાનાર, પાવે સવાબ સતાબા. ૬

સહી રાહા જેને દેખાઇ, વૅ ભી અજર રે પાતા;
જૅસા રાહાકા દેખાનાર, હે કરની કમાતા. ૭

અનુ દોનુ કેરા અજર, કમ કરે ના ઇલ્લાહી;
દોનુ સરખા પાવે, એ હદીસ સોણાહી. ૮

જે કમાઇ હે કરતા, વૅ સવાબ હે પાતા;
જૅસા દીન માંહે આપ તન, હે બંદગી કમાતા. ૯

સહી દીન કેરી રાહા, જે એાસે રે દેખાવે;
રબ એાસે જૅસા એાસકુ, ભી અજર દલાવે. ૧૦

દેવે દોનુકુ સરખા, સવાબ રહમાના;
* * * * * ૧૧

અને ગુમરાહી રાહા પર, કોએ કસે રે બોલાવે;
કે બદદીન કેરી, કસે રાહા કો' દેખાવે. ૧૨

સહી એાસકુ ભી વૅસા, દેવે અજર રે મીતા;
જૅસા રે ગોનેકા, એાને કામ રે કીતા. ૧૩

કે કનીને કસીકુ, હે ગોમરાહ કરીયા;
વૅ દીનકી રાહા બન, ઉબોટ ચલીયા. ૧૪

એાસ કાજ એાસ સર, જે ગોને રે લખાવે;
એતે રાહા કે દેખાનાર, સીસ લખીયા સોણાવે. ૧૫

ગુમરાહી રાહા, જે હે દેખાતા;
એાસ સીસ ભી ગોના, હે પુરા રે લખાતા. ૧૬

સો રાહાકા દેખાનાર, જૅસે ગોના હે કમાતા;
અનુ ગોનુ હો કેરા, જૅસા અજર હે પાતા. ૧૭

અૅસા રાહાકા દેખાનાર, સીસ લખાવે સહી;
ગોના એાછા કસીકુ, ના કરે રે દહી. ૧૮

સહી દોનુ સીસ ગોના, સરખા લખાવે;
જૅસા રાહાકા દેખાનાર, બદદીન રે કમાવે. ૧૯

એ હદીસ અપને, નબીજી હેા કેરી;
એ સુન સુન સહી કર બુઝીયેા સવેરી. ૨૦
સુનેા તલ પલ મરના, એ કાન ધર બાતી;
અને એક કર કહેા, દન ઓર રાતી. ૨૧

રે તુહી

દેખાનારા જે જસ રાહાકા, અજર વૅ સરખા પાયે રે,
અજર વૅ સરખા પાયે;
કરની દેખાનારા રાહાકા, જૅસી દેખ કમાયે રે,
જૅસી દેખ કમાયે. ૨૨

— ★ —

— ૧૯૯૧-૧૭૧ —

બલ.

સુનેા જીવ હેા સુનેા વીર હેા,
કરેા જીવ નત ચંતા, તલ ના હેાએા નચંતા;
દીન કેરી કરણી કરની, સહી મન ધરની જે. ૧
સુનેા જીવ હેા સુનેા વીર હેા,
કાજ તન હે કનાવે, છુટક આપ મનમા લાવે;
રાજી જું હેાવે રે મીતા, કરેા વૅ રીતા જે. ૨
સુનેા જીવ હેા સુનેા વીર હેા,
રબને જીભ મુખમા દીતી, બેાલને કાજ હે એ કીતી;
શુકર કરેા ઇલાહી, સુનેા ભાઇ જે. ૩
સુનેા જીવ હેા સુનેા વીર હેા,
જીભ વૅ બેાલી હે કરની, રબકી ઇસના મનમા ધરની;
જસ કાજ તેાજે પેદા કીતા, વૅ બુઝેા મીતા જે. ૪
સુનેા જીવ હેા સુનેા વીર હેા,
રસુલ રબ હેં ભેજાયે, કિતાબ રબકી વૅ લાયે;
એાનુ જે દેખાઇ રાહા, વૅ કમાહા જે. ૫

૧-તારીફ.

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
જસકુ નુરી ખબર કરતે, ઝાડ હોકમ મન ધરતે;
હોકમ જમીં માનતી સહી, હોકમ દહી જે. ૬

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
પથર જે સિજદે માહી જાતે, નબી રબકે જે ઘર આતે;
બાદલ આવ છાયા થે કરાતે, સાથ ફરતેં જે. ૭

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
કલમા કૅતી મછી જાતી, જે દરીયા માંહે સોણાતી;
કલમા નબી અનુ પઢીયા, સહી કરયા જે. ૮

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
ચંદા હોકમ સુ આયા, જાં થા નબીને બોલાયા;
હરનીને બાતાં થી કીતી, સહી સુન લીતી જે. ૯

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
ઉંટને ફરીયાદ થી આખી, આપકી અરજ બોલ દાખી;
જીભથી દીયા જેવાબા, આપ સતાબા જે. ૧૦

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
રસુલ એ રબકે જાનો, ભેજે આયે સહી માનો;
ભેજે રબને કાજ દીના, હોકમ કીના જે. ૧૧

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
રાહા વૅ સુધી દીન કેરી, નબીને આખી સચૅરી;
ઓસ પંથ વીરા નસદન ચલના, એ મન ધરના જે. ૧૨

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
એ પંથ સુધા હે રે ચલના, દેદાર રબકા ઓસથી કરના;
ઓસ પંથથી જન્નત પાવે, મન સમજાવે જે. ૧૩

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
એ દીન જીભે કરની બાતી, ભીતર પાક કરે જાતી;
એ પંથ સુધા મન ધર ચલના, સહી કરના જે. ૧૪

— ૧૯૯૨-૧૭૨ —

નજમ.

અૅસા અૅસા સુન સાચા દીના રે, તમે સુનો રે;
હેાકમ જુું નબીને કીના રે, તમે સુનો રે. ૧
સહી ભેજે રબકે આયે રે, તમે સુનો રે;
હેાકમ તો સબ મન લાયે રે, તમે સુનો રે. ૨
બાદશાહ જુું કસે હે ભેજતા રે, તમે સુનો રે;
લશકર સબ ઓસે ચાતા રે, તમે સુનો રે. ૩
રસુલ જે આયે રહમાના રે, તમે સુનો રે;
અનુકી એ સાચી નિશાની રે, તમે સુનો રે. ૪
દોનીમા જેતી બુઝો જાતી રે, તમે સુનો રે;
સબ વૅ હેં રસુલકુ ચાતી રે, તમે સુનો રે. ૫
સાચે બુઝો રસુલ ઇલાહી રે, તમે સુનો રે;
સાચી રાહા અનુને બતાહી રે, તમે સુનો રે. ૬
સાચા સહી બુઝો એ દીના રે, તમે સુનો રે;
હેાકમ જુું રબને હે કીતા રે, તમે સુનો રે. ૭
અૅસા પંથ ચલના હે ભાઇ રે, તમે સુનો રે;
સાચે પંથ કરની કમાઇ રે, તમે સુનો રે. ૮
સાચા પંથ ઔવરાં દેખાવે રે, તમે સુનો રે;
સાચે બોલ ફલ સહી પાવે રે, તમે સુનો રે. ૯
જૅસા આવ દીન વૅ કમાવે રે, તમે સુનો રે;
દેખાનારા વૅસા ફલ પાવે રે, તમે સુનો રે. ૧૦
એ બાત ફલ કેરી રીતા રે, તમે સુનો રે;
૩કસે દીન દિખલા જે દીતા રે, તમે સુનો રે. ૧૧
વૅ આવ દીનમા કમાવે રે, તમે સુનો રે;
દેખાનારા રાહકા ફલ પાવે રે, તમે સુનો રે. ૧૨

૧-અજર. ૩-કોઇને.

લેાભ બૉત બાજ એ કીજે રે, તમે સુનેા રે;
અવરાંકુ દીન પંથ દીજે રે, તમે સુનેા રે. ૧૩
જાણેા યું કે મન રે કીજે રે, તમે સુનેા રે;
* * * * * ૧૪
વૅ તેા હુએ જાણે જું કમાવે રે, તમે સુનેા રે;
દેખાનારા બેઠા ફલ પાવે રે, તમે સુનેા રે. ૧૫
નત ઍસા બેન જે હે કીજે રે, તમે સુનેા રે;
[૧]સેાદાગરી [૩]સાચી મન દીજે રે, તમે સુનેા રે. ૧૬
રખે કરે અવળી રીતા રે, તમે સુનેા રે;
જસે નાહી ચાતા વૅ મીતા રે, તમે સુનેા રે. ૧૭
રખે કસે ગેાખરાહ કરાહેા રે, તમે સુનેા રે;
રખે કસે ઉબેાટ ચલાહેા રે, તમે સુનેા રે. ૧૮
દરીયામા [૪]ખાણ જું બાવે રે, તમે સુનેા રે;
ઘર બેઠે બેાટ જું વૅ આવે રે, તમે સુનેા રે. ૧૯
જેસી બદદીન વૅ કમાવે રે, તમે સુનેા રે;
વૅસા ફલ ઘર બેઠે પાવે રે, તમે સુનેા રે. ૨૦
ગેાખાનકે કાજ એ ના કરના રે, તમે સુનેા રે;
બડાઇયાં સેતી ડરના રે, તમે સુનેા રે. ૨૧
[૬]હસને ઘર ના બેાઇયે રે, તમે સુનેા રે;
ઉરેાયે રેાયે ઘર આપ લહીયે રે, તમે સુનેા રે. ૨૨
સુન સુન [૮]ગેાખાની એ બાતી રે, તમે સુનેા રે;
છુટક ચાતા આપ જાતી રે, તમે સુનેા રે. ૨૩
અવરૂંકા કયા લેવે [૯]ભારા રે, તમે સુનેા રે;
છુટકકા નાહી તેાજે આરા રે, તમે સુનેા રે. ૨૪

— ★ —

૧-૩-સાચેા વ્યાપાર જેમાં નફ્કી નફેા છે. ૪-તીર. ૬-હસીને. ૭-અલ્લા તઆલાથી ડરીને પેાતાના ગુન્હાઓની રેાઇને માફી માંગવી જોઇએ જેથી જન્નત મળે. ૮-અભિમાની. ૯-વજન.

— ૧૯૯૩–૧૭૩ —

પદ.

અરે સુન સુન ગાફિલ દીનકી બાતી,
ગફલત છોડ બોલ નેંના;
અરે આપ છુટકકી ચિંતા હે કરની,
સુન સુન અૅસે બેના. ૧
અરે નસીહત ઉબોટ બાટ કેરી,
રખે કસીકુ કૅના;
અરે આપકા બોઝ ઉચ્યા નાહી સકતા,
ઓરાંકુ કચું હે લેના. ૨
અરે પાપકે પોટલા બૉત બંધાવે,
નસીહત કીયે સારૂ;
અરે અૅસી બોલીસુ જીભ કટાની,
દીસે ઓસથી *વારૂ. ૩
અરે ગોંગે રે બેરા હોકર રહેના,
હક બના બોલ ના કૅના;
અરે કહે તેરેકુ ભુંડા કમાવે,
વૅસા તોજે હે સહેના. ૪
અરે ઉબોટ નસીહત બૉતુકુ કરતે,
પાવે બંધાવે પોટા;
અરે ત'બ તુ દરદસ દોઝખ માંહાં,
દીસે ઓસથી મોટા. ૫
અરે નસીહત સેતી ને બૉત ફેરાહે,
ઉબોટ રાહા ચલાયે;
અરે વૅ તો ગોનેગાર એક એક હુએ,
અમલ જન્નુએ કમાયે. ૬

*-ઠીક, સારૂ. ૧-૩-ગુંગો અને બહેરો. ૪-પોટલા. ૬-સરદાર.

અરે વૅ સબ તેરે સીસ લખાયે,
ગોને સારે કેરે;
અરે એ સહી સાચા મન ધર ગાફિલ,
ડરના હે રે સવેરે. ૭
અરે ગફલત સેતી ના જીભ હલાની,
૧ગૅલા હોકર રહીયે;
અરે ભાર ઉચાએથી ૩અંત વારૂ,
૪ગેર ના કસીકુ કહીયે. ૮

— ★ —

— ૧૯૯૪–૧૭૪ —

હરીયાળી.

સુન સુન મુરખ ગાફલા, કૅસી ચંતા કરતા;
૬તલકીન ઉબોટ રાહા પર, હે તુ ૭અવરાં કરતા. ૧
૮રઇસપણેકી ખુશાલીયાં, હે તુ મન માંહી ધરતા;
આપ ખુશી હો તુ નેહસુ, હે તુ દોઝખ પડતા. ૨
ઓસથી ભલા થા કે બોબડા, હે તુ ગૅલા રૅના;
ઉબોટ બદદીન રાહાકા, કસે બોલ ના કૅના. ૩
હેં સબ જગ દેખ માનવી, આપ તન કસાતે;
દોઝખ સેતી નાઠતે, હેં જન્નત ચાતે. ૪
જું દીન પાસ તેરડે, હેં પુછને આતે;
પુછે ઓસ કાજ તુજકુ, આપ છુટક ચાતે. ૫
તુ નાહી છુટક આપકી, તલ ચાવે રે ચાવે;
તો બાટ ઉબોટ કેરડી, લે અવરાં બતાવે. ૬
કીયે બાણાં તો પાપકે, જે કરની કમાહી;
મુરખ રાજી કરતે, તુજે ચિંતા ના આહી. ૭

૧-ગાંડો. ૩-છેવટ. આખેરત. ૪-નાહક. ૬-નસીહત. ૭-બીજાઓને. ૮-સરદાર થવાની, મોટાઈની.

ઉબોટ રાહા કમાયેસી, વૅં હેં કરસી પાપા;
વૅં તોજે સીસ લખાયેસી, ના લાગે તાપા. ૮
ફટ ફટ મુરખ ગાફલા, કૅસી કીતી એ ચિંતા;
નારાજ હોકર જગથી, હૅફ ને નિચંતા. ૯
રઇસપણે કેરી ખુશીયાં, તુ હે જગ માહી ચાતા;
દોઝખ કેરા ડરે, તલ મન નાહી લાતા. ૧૦

— ★ —

— ૧૯૯૫-૧૭૫ —

અબી હોરેરા રઝીઅલ્લા, અનહો કહીયે;
એ હદીસ હેં કૅતે, નબીજીકી લહીયે. ૧
સો ફરમુદા અપને, નબીજી હો કેરા;
સો ઓરભી અસહાબુ, સોણીયા સવેરા. ૨
વૅં હદીસ તો સુનકર, અનુ યાદ રે રાખી;
વૅં હકીકત સારી, ખોલ કર દાખી. ૩
કહયા પૅદા હુઆ ઇસ્લામ, પૅલા ગરીબ રે આખા;
પૅદા ગરીબ ઇસ્લામ, પૅલા હુઆ રે દાખા. ૪
કે એકલા ઇસ્લામ, પૅદા હુઆ રે જાનો;
સો ગરીબને બેકસ, પૅદા હુઆ રે માનો. ૫
એ ફરમુદા નબીકા, મન સોચ રે કરના;
સો હિજરત કેરી, બાત મન ધરના. ૬
સો હિજરત કેરા, કૅસા બયાન સોણાયા;
ચું ગરીબ રે ઇસ્લામ, પૅદા રે કરાયા. ૭

૧-અફસોસ. ૩-૪-જયારે ઇસ્લામ શરૂ થયું ત્યારે તે ગરીબ અને મોહતાજની હાલતમાં હતું એટલે ઇસ્લામની શરૂઆતમાં મુસલમાન ગરીબ અને થોડા હતા અને તેઓને પોતાનું વતન છોડીને હિજરત કરવી પડી. ૬-હઝરત મોહંમદ (સ૦ અ૦ વ૦) મક્કા શરીફ છોડીને મદીના શરીફ તશરીફ લઈ ગયા તેને હિજરત કહે છે અને ઇસ્લામી સન તેજ દીવસથી શરૂ થયું છે.

ફેર પડા હુઆ ઇસ્લામ, જુું નબીજી આખા;
યું પીછા રે ફરેગા, ખાતમ ને દાખા. ૮
કે જુું ગરીબ ઇસ્લામ, પૅદા હુઆ રે કહીયે;
યું પીછા રે ફરેગા, ફેર કર લહીયે. ૯
ઓસ હદીસથી જાના, વૅ અૅસા રે બયાના;
સો દીનકે ભાઈ, સુનો મનકે ધાના. ૧૦
કે મુમન રે હોવે, કસી શહેરમા ૭એગાના,
કે દોસ્તુ હો સેતી, દુર હોવે જાના. ૧૧
કે મુમન હોવે, થોડે કસરે ગામા;
હોવે બેચારે, ૮વેઉ ઓસ રે ઠામા. ૧૨
હોવે કાફરું માહે, રહે આજીઝ કલાયે,
કે ૧જાહીલમા રહે, કાજ ૩ગરીબ સોણાયે. ૧૩
જુું મુસલમાન હોવે, ટોલા રે કલાતા;
અને દીનકી હકીકત, મન નાહી રે ચાતા. ૧૪
વૅ દો હે ૪હુતે, દીન રીત જે કમાતા;
વૅ દીનદાર ઓસ ઠામ, હે ગરીબ કલાતા. ૧૫
પૅલા પૅદા હુઆ ઇસ્લામ, અસ રીતા;
ફેર અંત વૅસા, હોવે હોકમ રે દીતા. ૧૬
ફેર નબીજીને હોકમ, અૅસારે ૬પઠાયા;
હોઇયો ગરીબુંકુ ખુશાલી, આપ ફરમાયા. ૧૭
કે જૅસી રે ઠામકા, પૅલા કીયા રે બયાના;
હોવે મુમન ઓસે ઠામ, આખર ઝમાના. ૧૮
સહી સુન્નત હો કેરી, મન ધરે રે રીતા;
અને કિતાબુ સેતી, પુરી રાખે રે પીતા. ૧૯

૭-પરદેસી. ૮-તેઓ. ૧-૩-ઘણા જાહીલ લોકોમાં થોડાક દીનદાર લોકો આજીઝ અને ગરીબ થઇને રહેલા હોય. ૪-ઈસ્લામી હુકમ લોકોને પહોંચાડનાર. ૬-ફરમાવ્યું.

કે ૭કદમ ૮સાબત, રાખ રાહા માંહાં;
દીન બના રીત, ઓરૂ બુઝે રે નાંહાં. ૨૦

હોવે ઓસકુ ખુશાલી, નબીને બતાઇ;
સુનો મુમન ગરીબને, ઐસી ખુબી રે પાઇ. ૨૧

એ સુન આપ હોના, જું પતંગ કી રીતા;
એ સુન સુન મુમન, ચંત એતના દીતા. ૨૨

રે તુહી

આખર ઝમાને મુમના; જે રાખે ૯ભીડમા પીત રે,
જે રાખે ભીડમા પીત;
* * * હોકમ એ હે દીત રે,
હોકમ એ હે દીત. ૨૩

— ★ —

— ૧૯૬-૧૭૬ —

બલ.

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
દીન સંગ કરની પીતા, પતંગ કી જૅસી રીતા;
વૅસા તો કરેરે નેહા, આપ દેહા જે. ૧

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
૧પતંગ ૩દીપક ચાતા, દેખ ખુશાલી મન લે આતા;
નેહ લીતે ભીતર ઝપલાતા, જીવ ગમાતા જે. ૨

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
નેહ પતંગ ઐસા કીયા, વારે ફેરી જીવ દીયા;
જું જું ૪જોત તનકુ લાગી. પીત જાગી જે. ૩

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
જું જોતસુ તન દગ્ધયા, યું યું ધસ આધા ધાયા;
તન તો કીયા રે ૬તાજા, પીત ૭કાજા જે. ૪

૭-૮-દીનના રસ્તા પર મઝબુત રહે. ૯-તકલીફમાં, અડચણમાં. ૧-પતંગીયું ૩-દીવો, બત્તી. ૪-ગરમી. ૬-ફના. ૭-માટે.

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
દીન સુ અૅસા નેહ કીજે, પતંગ રીતે મન દીજે;
પંખી કયું નેહ મન લાતા, તન ગમાતા જે. ૫

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
ઓસકા તો ફલ કછુ નાંહાં, ૧ફાંસુ જલે દીપક માંહાં;
પણ પીતસુ ખોયા તંના, નેહ કર મંના જે. ૬

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
મુમન હેં ફલ રે પાવે, દીનસુ જૅસી પીત લાવે;
કસણી તો કસાવે જૅતી, લખે તેતી જે. ૭

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
નબીને ખુશી ઓસેકુ આખા, મુમન ગરીબ જે દાખા;
નેહે રખાયા આખર ઝમાના, મન ઈમાના જે. ૮

— ★ —

— ૧૯૯૭–૧૭૭ —

પહલ.

ધન ધન મુમન વૅ મુજે ભાઇ રે;
દીનસુ પીત કરે ૩અદકાઇ રે. ૧
જું જું કસની તન કસાવે રે;
ત્યું ત્યું દીનસુ નેહે લાવે રે. ૨
જાહીલું માહે હોવે કભી પડીયા રે;
કાફર જોર હોવે કભી કરીયા રે. ૩
દીનસુ અૅસે ૪તક રાખે પીતા રે;
જૅસી પતંગ કેરી રીતા રે. ૪
જું જું કસની સીસ કસાવે રે;
બૉત બૉત દીનકુ તુ ઉચાવે રે. ૫
સુન્નત રાખે ત'ખ મંના રે;
ફેર ફેર રાખે ત'ખ મંના રે. ૬

૧-ફોકટમાં. ૩-વધારે. ૪-વખત, સમય.

આખર હોવે જબ ઝમાના રે;
હોવેગી સખતી તબ નિશાના રે. ૭
તબ બાત કરના હે દીનસુ નેહા રે;
બાત બાત કસ કસ આપકી દેહા રે. ૮
ઓસકા અજર બોત પાવે રે;
મહેનત ૧ઝાએ તલ ના જાવે રે. ૯
જયું જયું ગરીબી ઓસે આવે રે;
ઝાલિમ જોર જું બાત દેખાવે રે. ૧૦
ત્યું હોવે બાત સવાબા રે;
સાચા એ સહી બુઝો સતાબા રે. ૧૧
હોકમ ખાતમ નબી કેરા રે;
ઓસથી એ બુઝો સહી સવેરા રે. ૧૨
ખુશી બાત ગરીબીકી જાતી રે;
અંત ઈમાની સુનો બાતી રે. ૧૩
કસની માહે રાખે ઈમાના રે;
ગરીબ હોવે જસ ઝમાના રે. ૧૪
ગરીબ બાત ખુશાલી પાવે રે;
બસતમા નત ખુબી પાવે રે. ૧૫

— ★ —

— ૧૯૬૮-૧૭૮ —

અબદુલ્લા બિન ઉમર, નામ રે કહીયે;
એ હદીસ હેં કેતે, નબીજીકી લહીયે. ૧
સો ફરમુદા અપને, નબીજી હો કેરા;
સો ઓરભી અસહાબુ, સોણીયા સવેરા. ૨
* * * * *
સો અનુને સુનકર, સબ યાદ રે રાખા. ૩

૧-બરબાદ થવું, બેકાર જવું.

કહયા તમુથી ઇમાન, ના કેાઇ રે લાવે;
વૅ ૧જાંતક ૩હવા કે, તાબે રે દેખાવે. ૪

વૅ ઇમાન ના લાવે, જે ચીજ હું મેં લાયા;
એ ખાતમ નબીને, આપ ફરમાયા. ૫

એ હદીસકા બયાન, સહી કર લીજે;
અને જીવ કાજ ચંતા પુરી રે કીજે. ૬

કહયા મન ના લાવે, ખાતમને કહયા;
* * * * * ૭

વૅ દીન શરીઅત પુરી, ના લાવે રે ઇમાના;
જે નબીજી હેં લાયે, સહી રે જના. ૮

સુનો હવા નફસીકા, એ બુઝોરે બયાના;
કે દુનીયા કે કાજ, આપ ૪રૅતે લેાભાના. ૯

કે હરામ હલાલકી, ચંતા ના રે કીતી;
પુરી દુનીયા સંગ, પીત મન રે દીતી. ૧૦

કે એગઠી કરની, દોની મન લાયા;
પીછે બદામકે પઇસા, રૂપીયા ચાયા. ૧૧

કે ૬બખતુમા જેતના, એતા રે પાવે;
જો બૅાતેરા નસદન, દુની સંગ ધાવે. ૧૨

એ હવા કેરે તાબે, હુઆ રે સહી;
જબ દુનીયા એગઠી, કરની લહી. ૧૩

ઔર હરામ હલાલ, મન ના આના;
એગઠી કરને, દુનીયા લેાભાના. ૧૪

અને દુનીયાકે કાજ, ના હેાકમ રે માના;
અને ૭અમર ૮મારફી, ના મન રે આના. ૧૫

અને કામ કાજ દુનીકે, ના કીતી રે ૯સલાતા;
અૅસી દુનીયા સેતી, આપ બંધાઇ જાતા. ૧૬

૧-જ્યાં સુધી. ૩-નફસાની ખ્વાહીશ. ૪-રહેતે. ૬નસીબમાં, તકદીરમાં.
૭-૮-નેક કામોનેા હુકમ કરવેા. ૯-નમાઝ.

એ હવા નફ્સીકા, તાબે રે કલાયા;
એ ઈમાન ના લાવે, યું હોકમ સોણાયા. ૧૭
યું ઑસ બના ઔર ભી, જે દીન બના કામા;
સો કહી કહી ભાતકે, હેં દુનીકે ઠામા. ૧૮
જનો વૅ સબ હવા, નફ્સી કલાવે;
જે ઓસ સંગ પીત, કર લપેટા જાવે. ૧૯
તો હવા નફ્સીકા, હુઆ તાબે રે દેખાવે;
વૅ દીન પર ઈમાન, કભી ના લાવે. ૨૦
અને ઇમાની દુનીકુ, તાબે આપકે હે કરતા;
અને દીનકુ સીસ લે, નત હે ચલતા. ૨૧
પૅલે હોકમ દીનકે, હે અદા રે કરતા;
પછે દુનીયા કેરા, કામ મન હે ધરતા. ૨૨
પૅલી હરામ હલાલકી, બુઝો રે રીતા;
પછે દુની કેરા, કામ ઈમાની ને કીતા. ૨૩
એ હવાકે તાબે, હુઆ રે નાંહાં;
દીયા રબને ઈમાન, અસે જાને માંહાં. ૨૪
જેતા બખતમા લખીયા, એતા રે પાવે;
પીછે હવાકે તાબે, હોવે નાઠા જે જાવે. ૨૫
એ હે મન ધર સુનની, દીનકી બાતી;
એ સુન સુન એતના, કહો દન રાતી. ૨૬

રે તુહી

હવાકે તાબે જે સહી, ના લાવે ઈમાન રે,
ના લાવે ઈમાન;
હોકમ સાચા એ સહી, મુમન સહી કર જાન રે,
મુમન સહી કર જાન. ૨૭

— ★ —

૧-ઈમાનદાર.

— ૧૯૯૯-૧૭૯ —

નજમ.

દીનકી હે એસી રીતા રે, તમે સુનો રે;
સુનની હે મન ધર પીતા રે, તમે સુનો રે. ૧
તાબે ના હુએ હવા કેરે રે, તમે સુનો રે;
ઓસ સેતી ડરના સવેરે રે, તમે સુનો રે. ૨
દુની કામ ઓસ સેતી કરના રે, તમે સુનો રે;
હરામ હલાલ મન ધરના રે, તમે સુનો રે. ૩
ડર ડર નત યું ચલના રે, તમે સુનો રે;
અૅસા નેહે દીન મન ધરના રે, તમે સુનો રે. ૪
પૅલી યાદ કરની ૧સલાતા રે, તમે સુનો રે;
પછે કરે દુની કામ બાતા રે, તમે સુનો રે. ૫
દુનીયામા દલ ના બંધાઇયે રે, તમે સુનો રે;
દીન સંગ પીત લગાઇયે રે, તમે સુનો રે. ૬
દુનીયા રાખો તન સેતી દુરી રે, તમે સુનો રે;
પીત દીન કરે મન પુરી રે, તમે સુનો રે. ૭
દીન કામ ૩આગે કરને રે, તમે સુનો રે;
દુની કામ પીછે મન ધરને રે, તમે સુનો રે. ૮
રખે તાબે હવાકે હો જાવા રે, તમે સુનો રે;
અૅસા ડર નત મન લાવા રે, તમે સુનો રે. ૯
હવાકે જે તાબે હું દેખાયે રે, તમે સુનો રે;
ઈમાન બના હું કલાયે રે, તમે સુનો રે. ૧૦
ઓસ કાજ બોત કરે ચંતા રે, તમે સુનો રે;
પૅલે એ કર હોને નચંતા રે, તમે સુનો રે. ૧૧
દુરીજન સંગ હે ફરતા રે, તમે સુનો રે;
દગા દેના મન હે ધરતા રે, તમે સુનો રે. ૧૨

૧-નમાઝ. ૩-પહેલા.

પૅલે . પૅલ હવામા લાવે રે, તમે સુનો રે,
હવા કેરે તાબે લે કરાવે રે, તમે સુનો રે. ૧૩
ઓસ લીતે બૉાત બૉાત ડરીયે રે, તમે સુનો રે,
દીન કામ પૅલા મન ધરીયે રે, તમે સુનો રે. ૧૪
હરામ હલાલ દેખ ચલીયે રે, તમે સુનો રે;
દીન બાતાં કર ઓસે મલીયે રે, તમે સુનો રે. ૧૫
હવા કેરી જે કરે બાતા રે, તમે સુનો રે;
દુર રાખેા ઓસ સેતી જાતા રે, તમે સુનો રે. ૧૬
સેા'બતકી તાસીર આવે રે, તમે સુનો રે;
સુનતે હવા મન ભાવે રે, તમે સુનો રે. ૧૭
ઓસ કાજે પીછા હે રહેના રે, તમે સુનો રે;
હવા બેાલ કાન મન ન દેના રે, તમે સુનો રે. ૧૮
હવા કેરે તાબે જસે જાનો રે, તમે સુનો રે;
ઈમાન બના વૅ પછાનો રે, તમે સુનો રે. ૧૯
નમાઝકુ કરે ૧સાંસતાઇ રે, તમે સુનો રે;
દુનીયા પીત મન લાઈ રે, તમે સુનો રે. ૨૦

— ★ —

— ૨૦૦૦–૧૮૦ —

બિલાલ બિન હારિસ, નામ રે કહીયે;
રઝીઅલ્લા અનહેા નામ સંગ લહીયે. ૧
એ હદીસ હેં અપને, નબીજીકી કહી;
સેા ઓરભી અસહાબુ, સુની રે સહી. ૨
એ ફરમુદા નબીકા, ઓનુ યાદ સબ રાખા;
એ બયાન હદીસકા, બેાલ રે દાખા. ૩
કહયા નબીજીને સુન્નત, મેરી જીવતી કરાવે;
કે સુન્નત નબીકી, રીત મન રે લાવે. ૪

૧-સુસ્તી.

વૅ સુન્નત ભી અૅસી, ૨ઝાએ કીતી હોવે ગહી;.
સો મેરે પીછે, કહયા નબીને સહી. ૫
કે મુઇ હોવે સુન્નત, પીછે રે મેરે;
કે ઝાએ હુઇ હોવે, કહયા નબીને સવેરે. ૬
ઓસે જીવતીકા કરનાર, અજર રે પાવે;
ઓસ સુન્નતમા અમલ, જેતા કો' કમાવે. ૭
ઓસ સુન્નતકા કરનાર, જેતે અમલ રે પાવે;
અને અજર વૅ જીવતી, કરનારેકુ લખાવે. ૮
નુકસાન ના હુવે, અનુ અજરકે માંહાં;
કે દોનુંકે અજરમા, કભી આવે રે નાંહાં. ૯
અને જે કોઇ બદાએત, પૅદા કરેગા;
સો બદાએત ઝલાલ, મન રે ધરેગા. ૧૦
કે રઝામંદી રબકી, નાહી ઓસકે માંહાં;
અને રસુલભી અલ્લાકે, રાજી હોતે રે નાંહાં. ૧૧
સો ખિલાફ બદાએત, હસન કેરા;
વૅ ઝલાલ થી દુજી, હે બુઝીયે સવેરા. ૧૨
હે બદાએત હસન, માહે મસલત બાતી;
સો દીનકે કાજ, એ હે કીતી રે જાતી. ૧૩
કે ઓસથી કમી, હોતા હે દીના;
એ મસલત બયાન, બુઝો રે નેંના. ૧૪
વૅ કરનાર બદાએત, જે ઝલાલ કેરા;
સહી ઓસ પર ગુના, હોતા હે બૉતેરા. ૧૫
ઓસ બદાએતમા જેતના, જે કો' અમલ કમાવે;
એતા બદાએત કરનાર, સીસ ગુના રે લખાવે. ૧૬
ઓસે ગોનુ રે માંહાં, ના નુકસાન આવે;
વૅ દોનુકુ ગોનુકી, રીત સરખી લખાવે. ૧૭

૧-લોકોએ મુકી દીધેલી.

એ હદીસ અપને, નબીજી કેરી;
એ સુન સુન ડરના, હે રે સવેરી. ૧૮
કછુ બદાએત ઝલાલ, પૅદા ના કરની;
કછુ મોટાઇકી ખુશાલી, ના મન રે ધરની. ૧૯
વૅ બદાએત હુએ બાજ, મટે રે નાંહાં;
સહી ગોમરાહ હોવે, કહી ઓસકે માંહાં. ૨૦
પીછે જાને ના ગોનુકા, વૅ કરે રે કામા;
એતી લખી વૅ બદાએત, કરનાર નામા. ૨૧
યું બેઠે રે સુતે, સીસ ગુના રે લખાવે;
ડર ડર બંદા, મન કયું ના લાવે. ૨૨

રે તુહી

સુન્નતકુ ઝાએ દેખકર, કરે જે ઓસકી રીત રે,
કરે જે ઓસકી રીત;
અજર પાવે વૅ અંત ઘણા, હોકમ સહી એ દીત રે,
હોકમ સહી એ દીત. ૨૩

— ★ —

— ૨૦૦૧-૧૮૧ —

બત્ત.

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
દીન કેરી બુઝો બાતા, નસીહત સુન મન ધર પીતા;
દીન વૅ રસુલે દાખા, જ્યું અનુ આખા જે. ૧

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
બોલા નબીઆંસુ રહમાના, દીનકા સંમ કીતા બયાના;
કિતાબ હે રબને દીતી, નબીયું લીતી જે. ૨

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
વૅ રસુલ ભેજે આયે, હોકમ રબકા લાયે;
ઉમ્મતકુ વૅ સંમ દાખા, બયાન આખા જે. ૩

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
હક કેરી એ હે રાહા, નબીને હોકમ પડાયા;
રબ કેરા જું થા ફરમાના, સહી જના જે. ૪

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
હવાકે જે તાબે કલાતે, તન સુખ કાજે અવળે જાતે;
આપ હેં દીનદાર કલાતે, બડાઇ ચાતે જે. ૫

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
પુછો અૅસા કૅને થા કીતા, જૅસી તમે કરતે હો રીતા;
અૅસા દીનકા કાં હે ઠામા, કહો નામા જે. ૬

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
હોકમ રબને હે રે દીતા, દીન વૅ જે નબીયું કીતા;
રબને અનુસુ બાતાં કહી, દીનકી સહી જે. ૭

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
પુછો તમને દીન કયું પાયા, રબ બના કૅને બતાયા;
કસકે હોકમ પર હો ચલતે, ભુલે ફરતે જે. ૮

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
અૅસે ઢંગુ છુટકે કાંહાં, ખુશી ચાતે હો તન દેહા;
હવાકે તાબે હો ગહે, દીન છુટ રહે જે. ૯

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
પુછે જેતી વૅ હેં જાતી, બદાએતકી જે કરે હેં બાતી;
બદાએત ઝલાલ નામા, ભુંડે કામા જે. ૧૦

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
બદાએત હો પૅદા કરતે, રઇસ હોના મન હો ચાતે;
મન ડર રબકા નાહી લાતે, દોઝખ જાતે જે. ૧૧

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
ગોમરાહ હોવેગી બાત જાતી, કરેગી વૅ બદાએત બાતી;
હોવે ગોના તેરે સીસા, રબકી રીસા જે. ૧૨

૧ ખોટા.

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
ગુનાકે વૅ કરસી કામા, તેરે સીસ લખાવે નામા;
કામ કેરા એ ફલ આવે, બેઠે પાવે જે. ૧૩

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
અસથી ભલા સુન કરો પીતા, સુન્નતકી હે કરની રીતા;
સવાબ પાવે ૧અપારી, તન કસારી જે. ૧૪

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
બદાએત હસના હે જે કરતે, દીન કવી હોના મન ધરતે;
એ હે મસલતકી બાતી, સહી લખાતી જે. ૧૫

— ★ —

— ૨૦૦૨-૧૮૨ —

ઉમર બિન ઑફ, નામ રે જના;
રઝીઅલ્લા અનહો, નામ સંગ આના. ૧
એ હે અનસારી, હદીસ રે કેતે;
સો નબીજીકી હદીસ, જુ સુન હે લેતે. ૨
સો અપને નબીને, હોકમ જુ કીતે;
સો ઓર ભી અસહાબુ, સુન કર લીતે. ૩
વૅ હોકમ નબીકા, સુન યાદ ઓનુ રાખા;
વૅ બયાન તો ઓસકા, સબ ખોલ રે દાખા. ૪
કહયા તેકીક ૩દીના, પીછા રે ફરેગા;
સો હેજાઝકી ઠામા, આવ રે ઠરેગા. ૫
સો મકકેને મદીને, બીચ જેતી રે ઠામા;
સહી હેજાઝ ઓસકા, બુઝો રે નામા. ૬
દીન નબીજીને કહેયા, પીછા ફરે રે સહી;
સો હેજાઝકી ઠામા, આવે હદીસ રે કહી. ૭
જુ સાંપ હે પીછા, ફેર કર આતા;
સો આપસકે દરમા, જુ ફેર હે જતા. ૮

૧-બેશુમાર. ૩-દીને ઇસ્લામ.

સહી દીન તો પીછા, ફરે અૅસી રીતા;
સો હેજાઝમા આવે, હોકમ રે દીતા. ૯
સો ૧પના લેને કાજ, હેજાઝકી ઠામા;
ફેર હેજાઝમા આવે, દીન પનાકે કામા. ૧૦
એ હદીસ હો સેતી, હે અૅસા રે જણાતા;
જબ ૩ફિતન હોવે, તબ અૅસા રે સોણાતા. ૧૧
કે કાફરકા ફસાદ, હોવે અસ રે ઝમાના;
હે અૅસા રે બુઝાયા, લખતે બયાના. ૧૨
કે જબ આખર, ઝમાના રે આવે;
સો જાહેર હોના, મહેદીકા દેખાવે. ૧૩
અને પરગટ હોવે, જબ રે દજાલા;
તબ હેજાઝમા દીનકા, હોવે જનેકા હાલા. ૧૪
ભી મોબારક ઝોબાંસુ, હે ફરમાયા;
કે દીનકા ફરના, અૅસા હોવે રે બતાયા. ૧૫
જું ડુંગરાકી ટોચ પર, હે જનાવર જતા;
અને ઓસ ઠામ અમાન, જું પના હે ચાતા. ૧૬
અસ રીતે દીન ફેર હેજાઝમા આવે;
સો અમાન ને પના, ઓસ ઠામ રે ચાવે. ૧૭
દીન ચૅદા તેકીક, હુઆ ગરીબ હે જનો;
વૅસા ગરીબ હોવેગા, સહી રે માનો. ૧૮
પછે ખુશાલી હોઇયેા, ગરીબુકી જતી;
એ દીનદાર કેરી, હે ૪સિફત સુનાતી. ૧૯
વૅ ગરીબ ભી અૅસે, નેક ચીજ હેં કરતે;
નેક કરના ચીજકા હેં મન રે ધરતે. ૨૦
ઓર આદમીચું ચીજ, વૅ હે બુરી રે સવારી;
ઓસ ચીજકુ ગરીબ, વૅ હેં કરતે ચારી. ૨૧

૧-આસરો. ૩-ફિતનો, ફસાદ. ૪-ખુબી

વૅ નબીજીને કહેયા, વૅ સુન્નત રે મેરી;
મેરે બાજ વૅ લોક, બુરી કી હે અનેરી. ૨૨
એ નબીજીકી હદીસ, સહી કર લીજે;
એ નત ઉઠ ચંતા, જીવ કાજ કીજે. ૨૩
રીત સુન્નતકી નબી બાજ, જે લોક હેં ભાનાતે;
અૅસે સુન્નતકી પૅરવી, જે મુમન હેં ચાતે. ૨૪
અનુ સવાબકે બૅાત, હેં ફલ રે લખાતે;
એ સુન સુન મુમન, હેં એતા મન લાતે. ૨૫

રે તુહી

આખર ઝમાને પૅરવી, કરે જે સુન્નત રીત રે,
કરે જે સુન્નત રીત;
ખુશી હેાઇયેા અૅાસ તના, હેાકમ નબીને દીત રે,
હેાકમ નબીને દીત. ૨૬

— ★ —

— ૨૦૦૩-૧૮૩ —

બલ.

સુનેા જીવ હેા સુનેા વીર હેા,
દલ રંગાહેા, પતંગ રીતે ચાહેા;
અૅસા અૅસા કરેા નેહા, આપ દેહા જે. ૧
સુનેા જીવ હેા સુનેા વીર હેા,
ખુબી હે અંતકી ચાની, દુનીયા ફનીયાકી નિશાની;
દુનીસુ ના બાંધેા જીયા, ચાહેા પીયા જે. ૨
સુનેા જીવ હેા સુનેા વીર હેા,
દુનિયાકુ રે જગ ચાતા, આપ મન ગમે તે ધાતા;
અનકુ નાહી દીન તેા ભાતા, દલમા આતા જે. ૩
સુનેા જીવ હેા સુનેા વીર હેા,
દુનિયાકે ધુતારી ઢંગા, મત દલ લાહેા દુનિયા રંગા;
ધુતીકુ ધુતારા ચાવે, મનમા લાવે જે. ૪

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
દીનકી પીતે દલ પાક કરના,દુનિયા રંગ સેતી ડરના;
દીન નત હે ચાના, દલમા લાના જે. ૫

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
કસની કછુ હોવે નિશાના, સીંધા તંબ કરે ઈમાના;
કસી દુખ મન ના ધરીયે, નેહસુ ચલીયે જે. ૬

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
૧માજુનમાજે હોવે ૩જાતી,ગમકી મન ના આનો બાતી;
ગરીબ ફલ બાંત હે પાતા, હે સુણતા જે. ૭

— ★ —

— ૨૦૦૪-૧૮૪ —

હરીયાળી.

સુન સુન ભાઇ દીનકે, ઐસી દીનકી બાતી;
જબ કોઇ મુમન હોએસી, ગરીબ રે જાતી. ૧

ઐાસકુ બાંત ખુશાલીયાં, નબીને આખી;
મુમન હોકમ સુને એ, સહી કર રાખી. ૨

મુમન હો કાફરું, ટોળીમા પડીયા;
વે ભી નામ ગરીબ રે, એ હે સહી સોણીયા. ૩

મુમન નામ કલાએતે, હોવે એક ટોલી;
પરગટ દીન દીનથી, અવળી અનુ બોલી. ૪

અનુ મુમન દુઃખ રે, દીન કાજ પાવે;
નામ એ મુમન કેરડા, ગરીબ કલાવે. ૫

ઐાસ ઠામ માંડના પગ રે, સાબિત દીન માંહાં;
દીનમા તલ દુઃખ જાતકા, કછુ લે આના નાંહાં. ૬

બાંત ખુશાલી પાયે રે, ગરીબ એ જાતી;
હોકમ નબી કેરડા, સહી એ બાતી. ૭

૧-કઇક દવાઓને વાટીને મધમા મિશ્રણ કરેલ દવા. ૩-અસલી ચીજો, જવાહર

આખર ઝમાના કેરડા, હોવે જ્ય દંના;
પરગટ મેહેદી કેરડી, હોવે સુનો મંના. ૮
દજ્જલ જુઠે હોએ રે, ફસાદ ચાવે;
ઈમાન ત્ય મુમના, ગરીબ કલાવે. ૯

* * * * *

સાબિત માંડે પગથી, ખુશી બૅાત પાવે. ૧૦
ઝમાના ઓસે ઢુકડા, વૅ ભી આખર નામા;
ત્ય દીન સાબિત હોએ રે, મુમન દલ ઠામા. ૧૧
ઑસકા નામ ગરીબ રે, ખુશી હે પાતા;
હોકમ ખાતમ કેરડા, એ હે સહી સોણાતા. ૧૨

— ★ —

— ૨૦૦૫-૧૮૫ —

અબ્દુલ્લા બિન ઉમર, નામ રે જનો;
રઝીઅલ્લા અનહો, નામ સંગ આનો. ૧
એ હદીસ હું કૅતે, નબીજી હો કેરી;
સો ઓરભી અસહાબુ, સુનીરે સવેરી. ૨
સો અનુને સુનકર, સ્ય યાદ રે રાખા;
વૅ ખાતમકી હદીસ, ખોલ દાખા. ૩
કહ્યા મેરી રે ઉમ્મત પર, નબી ઝમાના આવે;
બની ઇસરાઇલ ઉપર, જૅસા આયા થા સોણાવે. ૪
બની ઇસરાઇલ કેરી, હુઈ જૅસી રે મિસાલા;
મેરી ઉમ્મતકા, વૅસા હોવે રે હાલા. ૫
સો હોવે રે મિસાલા, ત્ય તઇ જનો;
બની ઇસરાઇલ ફૅલ, અૅસે કરતે માનો. ૬

નોટઃ—વ્યાન નંબર ૨૦૦૪-૧૮૪માં બે ટોળીઓ બતાવેલી છે. એક કાફરોની અને બીજી જે મુમન કહેવાય છે. અને જાહેર રીતે દીનથી ઉલટા કામ કરે છે. તેવી બંને ટોળીઓમા આખર ઝમાનામા જે મુમન દીન પર સાબિત કદમ રહેશે. તેને હઝરત નબી (સ૦ અ૦ વ૦) ગરીબ કહીને ફરમાવ્યો છે, તેને બહુ અજર અને સવાબ મળશે. ૧-કામ.

કે આપસકી માતા, ઉપર થે આતે;
કે માતા રે સંગ, થે ઝિના રે કરાતે. ૭
વૅસા હોા કામ મેરી, ઉમ્મતમા જનો;
એ નબીજીને આખા, સહી રે માનો. ૮
કે ઓને જૅસા મા સંગ, અમલ રે ચાવે;
બુરે ફૅલકા કરનાર, અૅસા હોવે કો' દેખાવે. ૯
અને બની ઇસરાઇલ, હુએ ભી ૧જુએ;
સો આપ માહી ટોલે, જન્નુએ હુએ. ૧૦
વૅ બોાહતર ટોળે, હોાએ મઝહબ કેરે;
બની ઇસરાઇલ, હુએ અનંત અનેરે. ૧૧
કે બોાહતર મઝહબ, હુએ એ જનો;
બની ઇસરાઇલ કેરે, એ ટોળે રે પછાનો. ૧૨
અને તરોતેર ટોલે, હુએ ઉમ્મત મેરી;
એ ફરમુદા નબીકા, બુઝીયો સવેરી. ૧૩
કે તરોતેર ટોળે, જુદે મઝહબ ચાવે;
એ નબીજીકી ઉમ્મતમા, એતે હોવે રે દેખાવે. ૧૪
કે ઇમાન જે લે, એ હલાલ કમાતે;
અને કિબલેકી તરફ, હેં સિજદા દેતે. ૧૫
હોવે તરોતેર મઝહબ, એ રે ચાવે;
હોવે જન્નુએ ટોળે, અનુથી દેખાવે. ૧૬
કહયા એ સબ ટોળે, જાવે દોઝખ માંહાં;
બુરે અકીદે કાજ, ઑર ઠામ રે નાંહાં. ૧૭
મગર એક રે ટોળા, મઝહબ કેરા;
વૅ અનુ હોા સેતી, રૅવે રે અનેરા. ૧૮
કે એક વૅ ટોળા, ના દોઝખમાં જાવે;
વૅ મઝહબ જુદા, એક અનથી કલાવે. ૧૯

૧-જુદા.

એ અસહાબુ સુનકર, અરજ પૉંચાઈ;
યા રસુલ ખુદાકે, કરો હમકુ આગાઇ. ૨૦
કહેા કુન વૅ ટોળા, એક મઝહબ કેરા;
યા રસુલ ખુદાકે, ફરમાવો સવેરા. ૨૧
જસ [1]મઝહબ ઉપર, [2]હમે રે જનો રે;
એ ફરમુદા નબીકા, બુઝીયેા સવેરા રે. ૨૨
કહયા [4]અહલ જે હેાવે, અસ [5]મઝહબ કેરી;
ઓસ મઝહબ કેરા, ટોળા હેાવે જે સવેરી. ૨૩
એ દોઝખ ના જવે, પાવે જન્નત રે સહી;
સુનેા હદીસ એ નબીકી, યાદ કરેા રે દહી. ૨૪

રે તુહી

ટોળે હેાવે દોઝખી, એક પાવે જન્નત રે,
એક પાવે જન્નત;
મઝહબ જે સુધ્યા સહી, ઓસમા રાખેા જાત રે,
ઓસમા રાખેા જાત. ૨૫

— ★ —

— ૨૦૦૬-૧૮૬ —

ચાલ.

મુમન રે હેાએ, સુન સુન દીના;
ફરમુદા નબીકા, જું સુન લેના.
મુમન હેાઇયે દીન બાતી, સુન સુન જન રે;
કૅના કસીકા મેં લખા, મુમન સુન વૅ બાત રે.
સુન સુન બાતા દીનકી, પાક હે કરની જાત રે;
* * * * * ૧
અસહાબી નબીકે, જે રીત ચલતે;
મન ધર રીતા, વૅ કચું થે કરતે.

1-તરીકા. 2-હ. નબીએ કરીમ સ૦ અ૦ વ૦ અને આપના અસહાબ ૨૦ અ૦
4-5-મઝહબ પર ચાલવાવાળા.

અસહા'મ ખાતમ કેરડે, કરતે જે દીનકી રીત રે,
સુન સુન મુમન ચાવસુ, કરની વૅં મન ધર પીત રે.
અસહા'મ ખાતમ કેરડે, કરતે વૅં કરની કાજ રે;
સાચા જે દીન એ મન ધર, પાવે તો જન્નત રાજ રે. ૨
વૅં મઝહ'મ સાચા, ચંત મન કીજે;
અસહા'મ ચલીયે, વૅં મન દીજે.
મઝહ'મ સાચા જનીયે, અસહા'મ જે ચલતે સહી;
પુછતે નબીકુ નસદના, હોકમ જે આતા સહી.
ખાતમકુ વૅં પુછતે, પુછ પુછ કરતે કામ રે;
મઝહ'મ વૅં સાચા સહી, સુન રાખ દલકે ઠામ રે. ૩
તરોતર ટોળે, મઝહ'મ કેરે;
નબીકી ઉમ્મતમા, હોવેગા સવેરે.
તરોતર ટોળે હેં મુમના, ઉમ્મત માંહે જનીયે;
એતે મઝહ'મ કેરડે, જુદે જુદે પછાનીયે.
મુમન જીનકા નામ હે, કલમેકુ હેં જાને સહી;
અનુ માંહે ટોળે એતને, મઝહ'મકી ખ'મર લહી. ૪
ફરમુદા નબીકા, સાચા કર સહી;
હોવે અનંત ટોળે, જું હદીસ હે કહી.
ખાતમ નબી ફરમાહીયા, સાચી વૅં સહી બાત રે;
તરોતર ટોળે હોએસી. મુમન કેરી જાત રે.
તરોતર મઝહ'મ કેરડે, ટોલે હુએ જન્નુએ; સહી;
નજાત વૅં ના પાએસી, હદીસ એ નબીએ કહી. ૫
અસહા'મ નબી કે, જેતે કરતે;
ઑસ મઝહ'મ, મુમન જે ચલતે.
અસહા'મ ખાતમ કેરડે, ચલતે જે મઝહ'મ જનીયે;
મુમન ઑસ મઝહ'મમા, નજાત પાવે માનીયે.
૧સોધે જે મઝહ'મ કેરડે, ટોળે જે હોવે જાન રે;
છુટક વૅં પાવે સહી, હોકમ હુઆ માન રે. ૬

૧-સાચો, સહી.

જાહેર નિશાની, એ રે જગ માંહાં;
સમજ જો દેખ, છુપી રૅવે રે નાંહાં.
પરતગ હેં નિશાનીયાં, દેખ દેખ આંખાં ખોલ રે;
ખતરા તો ભાગે દલકા, તુ સુન મન ધર બોલ રે.
વલી કૅલાયે જગમા, સબ જગ હે રંજનસુ ભરા;
મઝહબ એ સાચા ખરા, વલીયું સેતી સબજગ હે ભરા. ૭

ઢુંઢ વૅ કામા, કૅસા અનુ કરીયા;
વલીયાંસુ જગ, સારા ભરીયા.
* * * સાચા થા અનુકા દીન રે;
દુઆ રબ કબુલતા, મઝહબ સુધા કીન રે.
રહમાન તો રાજી હુઆ, મઝહબ જો સાચા સહી;
તો રાહા જનરે સુધી થી ચલતે,
તો ખબર હદીસ થી જું નબીએ કહી. ૮

— ★ —

— ૨૦૦૭–૧૮૭ —

અબી હેરેરા રઝીઅલ્લા, અનહો કહીયે;
એ હદીસ હેં કૅતે, નબીજીકી લહીયે. ૧
સો ફરમુદા અપને, નબીજી હો કેરા;
સો ઔરભી અસહાબુ, સુનીયા સવેરા. ૨
કહયા વૅ કોઇ અમલ, મેરી સુન્નતકા કરેગા;
કે સુન્નતકી રીત, સહી મન ધરેગા. ૩
સુન્નતકી રીતા, મન ના લાવે;
* * * * * ૪
તબ વૅ કોઇ પૅરવી, કરે સુન્નત રે મેરી;
=સો શહીદું કેરા, પાવે સવાબ સવેરી. ૫
એ નબીજીકી હદીસ, સહી સુન લીજે;
સહી સુન્નત રીતા, મન રે દીજે. ૬

=૧૦૦ ૧-જેઓથી

સૈા શહીદું કેરા, હોવે રે સવાબા;
સુન સુન્નતકી રીત, કરની સતાબા. ૭
જબ ફસાદ બાવે, મુમનુકી ટોલી;
કે સુન્નત રે બના, ઓર દીસે રે બોલી. ૮
કે સુન્નત રીત, ના કરે રે કમાહી;
કે અમલ કરતે, ના કરે કોઇ તાંહી. ૯
તબ સહી કરની, સુન્નતકી રીતા;
જું બાતમ નબીને, હોકમ હે દીતા. ૧૦
ના આપકુ અનુમા, લપેટા જાવે;
મન સુન્નત રીતા, પુરી મન લાવે. ૧૧
તો સવાબ શહીદું, સૈાકા રે બાવે;
એ નસદન મુમન, સુન એતના ચાવે. ૧૨

રે તુહી
રીત કરની સુન્નતકી, કે લાહો આપ જાત રે,
કે લાહો આપ જાત;
જબ ટોળી રે ૧ગફ રે કરે, કરે સુન્નત બાત રે,
કરે સુન્નત બાત. ૧૩

— ★ —

— ૨૦૦૮-૧૮૮ —

બલ.

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
સુન્નત કેરી કરની રીતા, અમલ એ કરના મન ધર પીતા;
ફસાદ કરતી દીસે ટોળી, કેરી બોલી જે. ૧
સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
ફસાદ કરે મુમન તંના, અૅસા જબ હોવે દંના;
તબ તુ કીજે સુન્નત બાતી, આપ જાતી જે. ૨

૧-ગપ કરે, જુદુ બોલીને દીનમા ફસાદ કરે.

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
ટોળી અમલ કરતી ઘરવે, સુન્નત રીત મન ના દેવે;
ત'મ તુજે સુન્નત કરની રીતા, મન ધર પીતા જે. ૩

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
૩ઝાએ ૪ ના વૅ સુન્નત જાવે, અજર આંસકા બાત પાવે;
શહીદું સૈાકા હોવે સવા'મા, બુઝો સતા'મા જે. ૪

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
ટોળી સેતી અલગા રહેના, જે જે કરસી ઓસકુ સહેના;
સુન્નત પર ચલે ટોળી, ફેર બોલી જે. ૫

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
૬મા ને તોજે એકલા ૭જાયા, એ રીતે દીન માંહે આયા;
ગોર માંહે એ રીત ને જાવે, ના કો' આવે જે. ૬

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
જ'મ કિયામત દંના, લેખા તુ દેવે આપ તંના;
જન્નત દોઝખ યું હે જાના, મનમા લે આના જે. ૭

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો,
દીન'બના મીત ના કોએ કીજે, સુન્નત રીત મનમા દીજે;
એકલે આપ સ'મ ઠામ જાના, હે મન લાના જે. ૮

— ★ —

નિચેના બયાનોના સિલસિલાવાર નંબર નથી.

અબી ઝર રઝીઅલ્લા, અનહો કહીએ;
એ હદીસ હે કૅતે, નબીજી કી લહીએ. ૧
સો ફરમુદા અપને, નબીજી હો કેરા;
વૅ ઓરભી અસહાબુ, સુનીલા સવેરા. ૨
કહયા હજમાત સેતી, ૦બૅત હોવે કો' નુઆ;
વૅ ઇસલામ સેતી, ખાલી રે હુઆ. ૩

૧-અટકી જાય. ૩-૪-બરબાદ નહિ થાય એકાર નહિ જાય. ૬-માતાએ. ૭-જાણ્યો છે. ૯-દીનદાર આલિમ લોકોની જમાઅત. ૦-એક વૅત છેટે.

સો ગરદન ઓસથી, ખેચ્યા ગયા ઇસલામા;
હુઆ ખાલી વૅ તેકીક, ઇસલામ કામા. ૪

કેવૅ જુદા રે હોતે, જાન અૅસારે દેખાવે;
જું ઇસલામ કૅદથી, વૅ જુઆરે દેખાવે. ૫

જાન હોકમ કે બંદ કેદ ઇસલામ કેરી;
* * * * * ૬

એ ફરમુદાં નબીજી, અપને કા જાનો;
એ સુન સુન સહી કર, મન રે આનો. ૭

સુનો જમાત સેતી, ના દુર રે રહેના;
સો એકભી તલ, યું મન દેના. ૮

જે કૅદ હોકમ, ઇસિલામ કેરી;
દુર તે અનુથી, બાર આવે રે સવેરી. ૯

એ હોકમ હે ભારી, મન રે ધરના;
નસ દન કૅના, એક મન કરના. ૧૦

રે તુહી

જમાત સેતી મલના, ના રહીએ તલ દુર રે;
ના રહીએ તલ દુર;
દુર રહે ઇસલામ ના રહે, તો ડરે રહીએ હજુર રે,
તો ડરે રહીએ હજુર. ૧૧

— ★ —

હરીયાળી.

સુન સુન ભાઇ દીન કે, હે અૅસા દીના;
દીન વૅ સુન નત લીજીએ, જું હુકમ કીના. ૧
જમાઅત સેતી મલના, મલ કરેા મેલાવા;
મલ મલ બાતાં દીનકી, નત કરેા હેા ચાવા. ૨
મલની જમાઅત ટોળીયાં, વૅ દીન હેા કેરી;
મલ મલ બાતાં દીનકી, હેં કરની સવેરી. ૩

૧-હોકમની બંધી, કૅદ. ૩-દીનદાર આલિમ લોકોની જમાઅત.

નસદ્દન દીન કેરડા, હે પડના બયાના;
મલ મલ ટોલી કામ એ, નત કરો હો દાના. ૪
નત નત બાતાં દીનકી, હે સુનને બેના;
ઈમાની હોવેરે સુનતે, સુધા દલ મેના. ૫
શૈતાન ઉબોટ ખતરા, ના દલ માહી લાવે;
સુનતે બયાન જે દીન કે, રાહા સુધી પાવે. ૬
દુરીજન બાવે ખતરા, ૭અબુઝો કે મેના;
જે મન ધર નાહિ સુનતા, એ દીન કે બેના. ૭
હરામ ઓસે હલાલ કર, દુરીજન દેખાવે;
અબુઝો સુખ તનકે, કાજે મન રખાવે. ૮
જું જું હરામ કેરડા, ઓસે આવે સવાદા;
ત્યું દુરીજન પોઠીયા, કર ઓસકું લાદા. ૯
જે ટોળી હે જહેલુ, દીન જાને ના બાતી;
વૅ વૅ ડગુ હેં ચોરકે, દુર રાખો જાતી. ૧૦
જહેલ જંગલ કેરડે, વૅસી ઓસકી રીતા;
બયાન જનુને દીનકે, નાહી ચંતે દીતા. ૧૧
બોત બોત જું વૅ મલીએ, જૅસે જંગલ જલે;
૧ગોરગ કેરી વૅ ડામ રે, જલુ કે હવાલે. ૧૨
જંગલ જલે બૉતેરે, વૅ ગોરગકી ડામા;
બકરીયાં જે હે પકડતા, જેરે ૩શેર નામા. ૧૩
જહિલો માહી ના જહીએ, ગોરગ દેખાવે;
પકડે જહીલુ માહેથી, ૪ઉચત આવે. ૧૪
જહેલુ સૉમત કરની, જૅસી લોહાર કેરી;
આગ જે તન ના લાગતી, પૉચે ઝાલ સવેરી. ૧૫
કપડે પાસ સલામતીસુ, ના કોઇ જાવે;
ઝોલ તો ૬આતિશ કેરડી, ઑસે સહી લગાવે. ૧૬

૧-વાઘ. ૩-વાઘ. ૪-ઓચિંતો. ૬-આગ. ૭-અણુસમજુ

જાહેલુ માહેં જે દીન કે, કછુ નાહિ બેના;
તો દુરીજન કેરે ખતરે, હે આંસ દલ મેના. ૧૭
જૅસા જે દલ માહી ભરીયા, વૅસા મુખમા બાતી;
ઘડે માહી જું જે બાહીએ, વૅ ઽમદભે હકાતી. ૧૮
વૅસે જાહિલ મલીએ, જાં બાત બાતે રે;
૭મેદાન ઓસથી હલીજીએ, કાજ ગોરગ સવેરે. ૧૯
જમાતમા નત મલના, જાં દીનકે બેના;
વૅ જું બસતી શહેરરે, એ બુજે મેના. ૨૦
શહેર કે તીર જે જાહીએ; તન ૩અમન પાવે;
ગોંરગ ના શહેર કે માહી રે, કબી આતા દેખાવે. ૨૧

— ★ —

માલકિ બીન અનસ, રઝીઅલ્લા અનહો કહીએ;
એ હદીસ હેં કૅતે, નબીજી કી લહીએ. ૧
સો ફરમુદા અપને, નબીજી કેરા;
સો ઓરભી અસહાબુ, સોણીયા સવેરા. ૨
વૅ સુન સુન અનુને, યાદ રાખે બયાના;
વૅ હદીસ રે આખી, જું નબીજી કા કૅના. ૩
કહયા નબીને મેં છોડીયા, દો ચીજાં તમુ માંહાં;
તો ગોમરાહ તમના, હોંગે નાંહા. ૪
સો જબ તક ઓસસુ, ૪ચંગ મારો રે તમના;
કે હોજત ઓસકી, તમ રાખો રે મંના. ૫
વૅ અલ્લા કેરી કિતાબ, એક કોરાન રે જનો;
અને હદીસાં નબીકી, દુજીરે માનો. ૬
એ ખાતમ નબીને, હદીસ રે, આખી;
સો મુમન સુન સુન, સહી રે રાખી. ૭

૭-૮-દુર રહેવું. ૧-તરફ. ૩-આરામ સલામતી. ૪-મઝબુત પકડીને અમલ કરવું.
૬-૯-તે ચીજની વાસ આવે.

સુન હદીસાં નબીકી, દલ માંહી લીજે;
અને કુરઆન કે બયાન, સુન સહી ચંત દીજે. ૮
તો ગોમરાહ ના હોવે, મુમન કા તંના;
એ સુન સુન સહી કર, રાખો રે મંના. ૯

રે તુહી

દો ચીજાં અસ જગમા, સહી લાહો ઈમાન રે;
સહી લાહો ઈમાન;
હદીસાં ખાતમ નબીકી, અને રબ કેરા કોરાન રે,
અને રબ કેરા કોરાન. ૧૦

— ★ —

હરીયાળી.

અૅસી હે દીનકી રીતરે, મુમન સુન લીજે;
ઈમાંન નત કેરડા, ચંતા ચંત દીજે. ૧
સુનતે મુમન દીનકુ, સુન હોવે ઈમાની;
ઈમાન મુમન કેરડા, હે સહી નિશાની. ૨
પંથ નત નત ચલના, ધર હોકમ સીસા;
ઉબોટ રાહા ચલનારકુ, મન ધરની રીસા. ૩
કિતાબ રબ કેરડી, વૅ કસે પડાહો;
હોકમ જે માહી લખ્યા, વૅ મનમે લાહો. ૪
કોરાન જસકા નામ હે, એ સહી જનો;
અજર ઓસે પઢાએથી, હોવે મન આનો. ૫
નસ દન કામ વૅ કીજીયે, જેથી ફલ લખાવે;
મેહેનત થોડે જીવકી, વૅ ઘ્ઝાએ ના જાવે. ૬
નત નત ચંતા દીનકી, મુમન મન કરની;
બાતાં ઈમાન કેરડી, વૅ નત મન ધરની. ૭

૧-એકાર નહિ જાય.

નત નત ચંતા કીજીએ, ૧થર રૅવે ઈમાના;
તબ તગ ચંતા રાખીએ, ૪જાં ગોરમા જના. ૮
ઈમાન સેતી ગોરમા, જે ગહેયા સહી;
મરદ હુઆ તો તુ જનીએ, એ બાત લહી. ૯
બેગે દીન કે ભાઇરે, એ મન ધર સુનના;
ઈમાન કેરા સોચરે, નત મન માહી ધરના. ૧૦
થર રૅવે ઈમાનરે, વૅ હે કરની રીતા;
ઈમાની જે મુમના, ઓસે ચાવે મીતા. ૧૧

— ★ —

હરીઆળી.

નેહ સુ જે રબ ચાહીએ, તો ચાવે મીતા;
નેહ લગાના હે રબસુ, પતંગ કી રીતા. ૧
દીપગ દેખતે વારીઆ, આપ હે રે દેખીતા;
વારી ફેરી તન અપના, જીવ કોરબાન કીતા. ૨
પતંગ આપ તન જલતે, કછુ દોખ ના પાયા;
જે નેહે સાચા દલસુ, ઓને થારે લગાયા. ૩
અૅસી પીત હે કીજીએ, સુનો રબ સંગ ભાઇ;
નસદન એ મન ચાહીએ, કયું ભી રીઝે ઈલાહી. ૪
હોકમ સુન સુન લીજીએ, સુનો મન ધર કાના;
કોરબાન આપ તન કીજીએ, દીન સુનતે બયાના. ૫
દોશમન સેતી ડરીએ, નત ચંતા એ સહી;
રબે તલબી ચુકીએ, દુભાવે દહી. ૬
તો હે રબ સહી ચાહીએ, જે હે અપના મીતા;
તકદીર આસાન કરસી, હે હોકમ કીતા. ૭
દેખો બંદેકે ચાએ બના, વૅ રબ કયું ચાવે;
જેને સબ પૅદા કીઆ, વૅ કસથી ડરાવે. ૮

૧-સાબિત રહેવે. ૩-જ્યાં સુધી.

બેટા નુહેા નબી કેરડા, દેખતે ડુબાયા;
નુહેાને અરજ પેાચાહેતે, રબ ગેાસેમા આયા. ૯
અૅસા પીયુજી જનીએ, નત હે રે બેગાના;
બંદા જો ના ચાહસી, કયું વૅ કરે આસાના. ૧૦
તકદીર કેરા ડરરે, નત કીજે કીજે;
હેાવે સંગત ૧મધમા, વનવાસ તેા લીજે. ૧૧
નસદન વૅ કામ કરના, જે હેાકમ ઇલાહી;
તકદીર કેરા ડરરે, નત કીજે ભાઈ. ૧૨

— ★ —

હરીયાળી.

ભરમગનાની જો કહેા, તમે અૅસી બાતી;
દીનકુ નાહી જાનતી, હે તમારી જાતી. ૧
દીન નબીયું કેરડા, ઓસે જાને નાંહાં;
તમકુ હેાકમ હમના, કહે દીન માંહાં. ૨
તમકુ હેા દીન હમારે, ૪હમના હેં રૅતે;
હેાજત દીન હમારેસુ, હમ હેં કૅતે. ૩
ભરમગનાની જો તમના, અૅસા દેાગે જોવા૫ા;
હમ કૅવે સહી તમના, જુઠે બેાલે સતા૫ા. ૪
તમે હેા ૫મેસરી નામારે, ૬બેરાગી જાતી;
તમ હેા અવતાર માનતે, એ સહી બાતી. ૫
ભાગવત હેા તમ પડતે, જો ચેાપડી નામા;
તકદીર કેરે બેન રે, નાહી ઓસ ઠામા. ૬
ચેારા કસ તમુ ભાગના, જો પગી મલીયા;
નાકે નાકે સ૫ બાંધ કર, ૩બેાજ પુરા કરીયા. ૭
નાહી બેાલને ઠામરે, ચેાર એ સુનના;
જોવા૫ નાહિ તમના, સહી મન ધરના. ૮

૧-બુરી. ૩-તલાશ કરવી. ૪-અમે. ૬-મહેશ્વરી, હિંદુઓના એક ટોળાનું નામ ૭-સાધુ

તોબા કરો હોજતથી, ફેર નારે કરાહો;
કે દીન નબી કેરડા, દેખ ઈમાન લાહો. ૯
ખુને ગલી માહી ચોરીઆં, તમ હો જા કરતે;
સમજન બના કો' મુમન, ઓસે દાવા હો પડતે. ૧૦
ચલ ચલ આહો મેદાનમા, દો હમના જોવાબા;
બાતાં જેતીઆં પુછીઆં, તમે બોલો સતાબા. ૧૧
નાહી તમુ બોલને ડામરે, અબ ચોરી કેરી;
તોબા કરો ઓસ જગથી, તમે સુનો સવેરી. ૧૨

— ★ —

હરીયાળી.

ભરમગનાની સુનોરે, કૅસી ચંતા હે કરતા;
ઉફાંસુ હોજત લાહેકર, કાએ દાવે હે પડતા. ૧
દોરીજન તેરે સંગ જે, ઓને તોજકુ ભમાયા;
તુ તોજ તનમા મુરખા, હે દાવા આયા. ૨
શેતાન જાત કરાએરે, એ સાચી નિશાની;
એ બાત બુઝે બાલાબી, ના તેં કયું જાની. ૩
દેખતે સહી નિશાનીઆં, તુ દાવે પડીયા;
દોરીજન જે તોજે લોહકર, હે આપકા કરીયા. ૪
હોકમ દીન કેરડા, તો સુનને બાતી;
ઈસિલામ નાહિ પોચસી, કહયા ઓસ કી જાતી. ૫
અમલ નાહિ કબુલતા, બંદે તન માંહાં;
સુલતાન નબીને આખીયા, ઈમાની રે નાંહાં. ૬
ભરમગનાની એ સુનના, તેરે મન ધર કાના;
અમલ તો નાહી કબુલતા, તોજે ઓસે માહી જના. ૭
અબ કછુ બોલને ડામરે, નાહિ તોજેકુ પાવે;
અમલ બના તુ મુમન, સહી ના કલાવે. ૮

ઉ-ફોકટમાં

જો તુ કૅવેગા ઉમ્મતી, ખાતમ રે કે ના;
સુન તુ નબી બના દીન, કહી હે જગ મેના. ૯
મુસે ઇસેકા ઉમ્મતી, કૅલા જાત છોપાવે;
વૅં આજ હોકમ નાહી, ફાંસુ જીભ દુખાવે. ૧૦
રબ્બને હોકમ મને કીયા, વૅં કિતાબુ કેરા;
ઓસકા તો પટોતરા, સુન બુઝો સવેરા. ૧૧
રસુલ બાજ રસુલ રે, દુજી કિતાબ લાએ;
હોકમ પૅલી કિતાબ, કે રબ્બે મને કરાએ. ૧૨
નાહિ તો રબ્બ કિતાબરે, વૅં એક ભેજતા;
હોકમ સબ્બ રસુલકુ, ૧વવેડ ના કરાતા. ૧૩
યું તો હુવા નાહિરે, સુન મુરખ બાતી;
જન્નુએ હોકમ કિતાબકે, લાએ રસુલ જાતી. ૧૪
અબ્બ તોજે બોલને ઠામરે, સુન સુન નાંહાં નાંહાં;
હોકમ ના ઓર કિતાબકા, ઓસ ઉમ્મત માંહાં. ૧૫

— ★ —

ફરાદ.

દીન કે ભાઇ આવેગા; સુન એ દલમા લાવેગા. ૧
દેખતેમા મર જાવેગા; મોં રબ્બકુ દેખાવેગા. ૨
હિસાબ રબ્બ તો ચાવેગા; લખીયા લેખ લખાવેગા. ૩
ઉસમા સબી લખાવેગા; નામ સુબ્બા કરાવેગા. ૪
અમલ જેતે કમાવેગા; ૪મીજનો તોલાવેગા. ૫
પરલા ઉંચા જાવેગા; તબ્બ તુ સહી શરમાવેગા. ૬
ઘર ઘર ભીખ મંગાવેગા; યારૂં પાસ જાવેગા. ૭
તબ્બ ગમ મનમા લાવેગા; ના કોઇ ભીખ દલાવેગા. ૮
રોએ રોએનેંના ભરાવેગા; દેખતે દલ જલાવેગા. ૯
દાદ કોઇના પાવેગા; મા બાપ ભાગે જાવેગા. ૧૦
કિસકા પુત્ર કલાવેગા; હાએ હાએ હાથ ઘસાવેગા. ૧૧

૧-જુદા જુદા. ૪-તરાજુ.

નેક અમલ ના પાવેગા; ઘર પર નેંન ફેરાવેગા. ૧૨
ના કેા' નેહ બંધાવેગા; * * * ૧૩

— ★ —

પદ.

અરે સુન સુન ભાઇ તેા દીન કે મેરે, ઐસી હૈ દીનકી રીતા;
અરે સુન સુન દલમા હૈ યાદ રાખના, હેત કરી મન પીતા. ૧
અરે શૈતાન દેાશમન આદમ કેરે, ઐાસકુ દુર કરના;
અરે ખતરા ને કુછ આવે શૈતાની, ઐાસકુ દલસુ દુર લેના. ૨
અરે દલ તમ જનેા આરસી જૈસા, ઐાસકુ અમલ મલ કીજે;
અરે કીના ને પાતગ કપટી કહીએ, ઐાસકુ દુર રહીજે. ૩
અરે આરસીકુ મેારચે પડતે, દલ તેરા વસ હેા જાવે;
અરે તબ તેરે દલ માંહાં હકીકત રબકી, પુરી નજર કામ આવે. ૪
અરે રબકી હકીકત તેા તુજે પાવે, ને દલકુ સાફ કરાવે;
અરે આરસી ભીતર જું દેખે સુરત, વૈસા તુ રબકુ પાવે. ૫
અરે સુન સુન ભાઇ તુ દીનકે મેરે, બેગે કરને કમાઇ;
* * * * * ૬
* * * * *
* * * * *

બાકીના બયાન નંબર ૨૦૩૭ સુધી ખુટે છે.

"ઇમાન–ભાગ બીજા"ની શુદ્ધી પત્રિકા.

આ કિતાબમા છાપતી વખતે જે ભુલો થએલ છે, તેને નીચે જણાવ્યા મુજબ

સુધારીને વાંચશો.

— ★ —

પાનુ નં.	લીટી	ગલત	સહી
૩	છેલ્લી (અર્થ)	÷આજીઝી	પાનુ ૪ લીટી ૩ ÷એચારગી ના અર્થ છે
૧૦	૧૯	કયું	યું
૨૧	૮	ફ્રોહો	કહો
૨૧	૨	તકર	મકર
૨૧	૭	તહે	તમે
૨૩	૪	તેહેસુ	નેહેસુ
૨૭	૨૪	તકરીર	તકદીર
૨૮	૧૦	પાવને	પાવેને
૩૪	૧૩	સંગરોહકકી	સંગરો હકકી
૩૭	૨૦	હે	રે
૩૮	છેલ્લી	૧એકાર	ઓચિંતુ
૩૯	૪	જંનતા	જન્નતા
૪૬	૧૮	તેહી	તેરી
૪૬	૨૩–૨૪	હેં	હે
૪૮	૧૯	નેહકને	ને હક ને
૪૯	૫–૬	ઓધરમાકિ	ઓધર મા કે
૪૯	૧૧	દેખા તે	દેખાતે
૫૨	૧૦	વૅકભી	વૅ કભી
૫૨	૧૩	ઓલ નેકી	ઓલને કી
૫૮	૨	માના	મેંના
૬૨	છેલ્લી	પ્રમામે	પ્રમાણે
૬૩	૧૭	કાન	કુંમ
૬૫	૨૩	લખાવી	લખાંવે
૬૭	છેલ્લી	નસીબ	૪-નસીબ
૬૮	૭	પડતરા	પટતરા
૬૮	૯	રબના કરતા	રબ નાકરાતા
૬૮	૧૩	સીસના	સીસ ના
૬૮	૨૦	દોઝખીને	દોઝખી ને
૬૯	૧૭	બદ	બંદા
૭૩	૧૭	ધરમી	ધર ભી
૭૩	૨૨	માન તે	માનતે
૭૫	૨	દલકરે	દલ કરે
૭૬	૩	મસકમા	મસખમા
૮૦	૧૮	રબ	રે
૮૭	૧	રબીકી	રબકી
૮૯	૨૨	તેભી	તો ભી
૯૦	૨૪	ઇઆ	ઇએ
૯૫	૨૨	ઘોર	ઘોર

પાનુ નં.	લીટી	ગલત	સાહી
૯૬	૨૧	અબ્બસુ	સબ્બસુ
૧૦૬	૩	દેઝખી	દોઝખી
૧૧૦	૯	કલના	કલમા
૧૧૨	છેલ્લી	અલ્લાહવલાઓથી	અલ્લાહવાલાઓથી
૧૧૮	૮	જેસો	જેસા
૧૧૮	૧૨	ડરેને	ડરેને
૧૨૨	૧૦	નહેનત	મહેનત
૧૨૨	૨૩	નાનસુ	નામસુ
૧૨૩	૬	રની	કરની
૧૨૭	૨૦	૧મોબ્બલેગા	૧મોબ્બતલેગા
૧૨૮	૧૫	કા'	કો'
૧૩૩	છેલ્લી	૬-મડદે	૬-મદદે
૧૩૪	૧૪	ઘર ઘર	ઘર ઘર
૧૫૮	૧૪	કિયામન	કિયામત
૧૬૨	૬	ચંના	ચંતા
૧૬૨	૧૭	પત્થરસી ને	પત્થર સીને
૧૭૨	૨૪	ખિત	ખિદ્દત
૧૭૭	૨૧	મુદીદ્દ	મુરીદ્દ
૧૮૨	૧૮	મુદીદ્દ	મુરીદ્દ
૧૮૨	૧૯	ના	નામ
૨૦૦	છેલ્લી	જંતન	જન્નત
૨૧૧	૯	નેંતા	નેંના
૨૧૧	છેલ્લી	એસકી	ઓસકી
૨૧૭	૨૨	કલતે	કલાતે
૨૧૯	છેલ્લી	શ ીફ	શરીફ
૨૨૨	૧૦	સૈયદ્દ	સૈયદી
૨૨૮	૯	રસલ	રસુલ
૨૩૨	૩	લાયા	લીયા
૨૩૬	૯	આમિક	આલિમ
૨૪૭	૨૨	ખલિસ	ખાલિસ
૨૪૬	૨૩	સવાબ્બ	સવાબ્બા

નોટ:—હાથની લખેલી કિતાબમા જ્યાં બૈતો ખુટે છે તે બૈતો ન મળવાથી છાપતી વખતે ત્યાં આવી નિશાનીઓ * * * છાપવામાં આવી છે.

પાંચથી વધુ કિતાબો ખરીદનાર ગૃહસ્થોના નામોના લીસ્ટમા જે નામો મોટા અક્ષરે લખેલા છે તે એસોસીએશનના મેમ્બરોના નામ છે જેઓએ કિતાબોના ગ્રાહક કરવા માટે કોશીશ કરેલ છે. તેમજ અલાઉદ્દીન હાજી મોહમદ (ગામ મેતાવાળાએ) પણ કિતાબોના ગ્રાહક કરવામાં મદદ કરી છે તે માટે અમો તેઓનો પણ ઉપકાર માનીએ છીએ.